

**Sosyal medyaya
Windows'tan katılın**
Windows 8'de sosyal ağlardan
daha iyi yararlanmanın yolları

PCNET'TEN HEDİYE
WEB SİTESİ NASIL HAZIRLANIR?
VEDEOLU EĞİTİM DVD'NİZDE

PCnet

Teknolojiyi seviyoruz Ekim 2013 Sayı 193 Fiyat 7,00 TL

NEREDE BU GELECEĞİN DÜNYASI?

Hâlâ Ay'da yaşamıyor, uçan arabalarla
işe gitmiyoruz. Bilimkurgunun hangi
hayalleri, neden gerçek olamadı?

APPLE

GOOGLE

MICROSOFT

YOLUNUZU SEÇİN

Aynı üreticinin cihazlarını birlikte
kullanarak daha iyi sonuçlar elde
edebilir miyiz, yoksa bu sadece
bir pazarlama taktiği mi?

+ **HER EVİN İHTİYACI 40 ONLINE SERVİS**
HAYATINIZI KOLAYLAŞTIRACAK, İŞ VE EĞLENCE
ODAKLI İNTERNET SERVİSLERİNİ SEÇTİK

DOSYA
İZLERİNİZİ SİLİN

Üst düzey
şifreleme ve veri
imha etme

TEST **S.84**
İşlemciler

Son model CPU'lar
terfiyi hak ediyor mu?

NASIL YAPILIR? **S.62**

Kolay kurulum

Popüler yazılımları kolayca
bulun ve tek tıklamayla kurun

ANALİZ **S.6**

Sosyal hacker'lar

Hacker'lar artık şifrelerinizi
çalmakla uğraşmıyor

selim@PCnet.com.tr

@maxcoder

İnsansak insanlığımızı bilelim

İnsanı makineden nasıl ayırırız? Bir web sitesi veya kayıt gerektiren herhangi bir servis sahibi değilseniz bu sorunun yanıtı sizin için önemli olmayabilir. Oysa milyonlarca sahte kullanıcının her şeyi değiştirebileceğini bilen Facebook, değerli kullanıcı adlarını birkaç zorbaya kaptırmak istemeyen Twitter, spam yorumlarla boğuşan forum ve blog sahipleri, internette bir şeyleri yöneten herkes bu sorunun en iyi yanıtını aramaya devam ediyor. Bir site veya servis, formları kendiliğinden doldurup mesaj gönderebilen botlara karşı savunmasızsa o sitenin kısa sürede altüst olması işten bile değil. İnsan gücüyle bu tarz girişimlerde bulunmak çok daha yavaş olduğu için, neredeyse tüm sitelere üye olurken insan olduğumuzu doğrulamak zorundayız. İşte bu yüzden, her seferinde o yamuk yumuk harfleri okuyup kimi zaman küfürler savurarak boş alana doğru şekilde yazmaya çalışıyoruz.

CAPTCHA denilen bu yöntem, Carnegie Mellon Üniversitesi'nin bir ürünü. Açılımı "Completely Automated Public Turing test to tell Computers and Humans Apart" (Bilgisayarlarla İnsanları Ayırmayı Tamamen Otomatikleştiren Kamusal Turing Testi) olan bu yöntem çok can sıkıcı olsa da şimdilik biz insanları makinelerden ayırmanın en pratik yolu. Oysa insana özgü parmak izi, retina, ses gibi özelliklerle de kimlik doğrulaması yapmak uzun zamandır mümkün.

Maalesef bu gibi teknolojilerin maliyetlerinin düşmesi, hepimizin cebinde taşıyabileceği cihazlara girebilmesi için epey beklememiz gerekti. İlk adımı nihayet Apple attı: iPhone 5S'e bütünüyle gelen parmak izi okuyucu ve Touch ID özelliği sayesinde telefona sadece dokunarak kilidi açmak ve App Store'dan alışveriş yapmak mümkün oldu. Apple bir süre boyunca bu özelliği yaygın biçimde test etmek isteyecektir. Dolayısıyla şimdilik Touch ID'yi uygulama geliştiricilere açmıyor. Parmak iziyle kimlik doğrulama sadece resmi Apple uygulamalarında kullanılabilir.

Daha güzel bir gelişmeysen geçen yıl kurulan FIDO Alliance (<http://fidoalliance.org>). Üyeleri arasında Google, PayPal, Lenovo gibi devler bulunan bu birlik, "ortak çalışan güçlü kimlik doğrulama cihazları" geliştirmek için çalışmalara başladı. FIDO Alliance'ın yapmak istediği şey, bir siteye giriş yaparken retina, parmak izi veya ses gibi biyometrik bir özelliğimizle kimliğimizi doğrulamamız. Ek güvenlik amacıyla özel bir USB belleği de anahtar gibi kullanabileceğiz. Tabii tüm bunların gerçekleşmesi için birçok sektörden üretici ve geliştiricinin bir araya gelerek sıkı bir şekilde çalışmaları gerekiyor. FIDO Alliance henüz gerçek bir ürün ortaya koyabilmiş değil ama ben, parola hatırlamak ve eğri büğrü harfleri okumak zorunda kalmayacağımız günleri merakla bekliyorum.

Geçen ay, henüz hayatımın 18. yılında bir lise öğrencisiyken web sitesini kurarak adım attığım PCnet'te ve bilişim yayıncılığında onuncu yılımı doldurdum. Sırasıyla webmaster, yazar, editör ve yönetici editör olarak sürdürdüğüm görevime bundan sonra yazı işleri müdürü olarak devam edeceğim. Merak etmeyin, yayın yönetmenimiz Erdal bir yere gitmiş değil; köşe yazısını ilerleyen sayfalarda bulacaksınız. PCnet ekibi olarak size şahane bir dergi sunmaya devam edeceğiz.

Selim Şumlu

Yazı İşleri Müdürü

10 GOOGLE READER ALTERNATİFİ

Google Reader kapandı ama tercih edebileceğiniz çok sayıda hazır seçenek bulunuyor.

s58

s6

Trend

- 06 İnsanları hack'leme sanatı
- 10 Google kötü mü oldu?
- 14 Teknometre
- 16 IFA 2013'te öne çıkanlar

Yazarlar

- 03 Selim Şumlu
- 08 Erdal Kaplanseren
- 10 Kıvanç Tanrıku
- 12 Ömür İklim Demir

Her ay

- 72 Eğlence
- 104 Sistem sihirbazı
- 110 Ayın siteleri
- 128 DVD'de bu ay
- 130 Gelecek ay

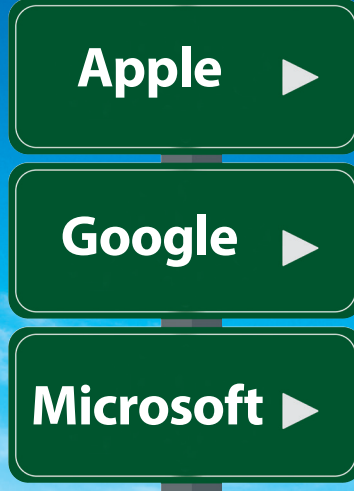
Bizi takip edin...

facebook

www.facebook.com/PCnet

twitter

www.twitter.com/PCnetDergisi

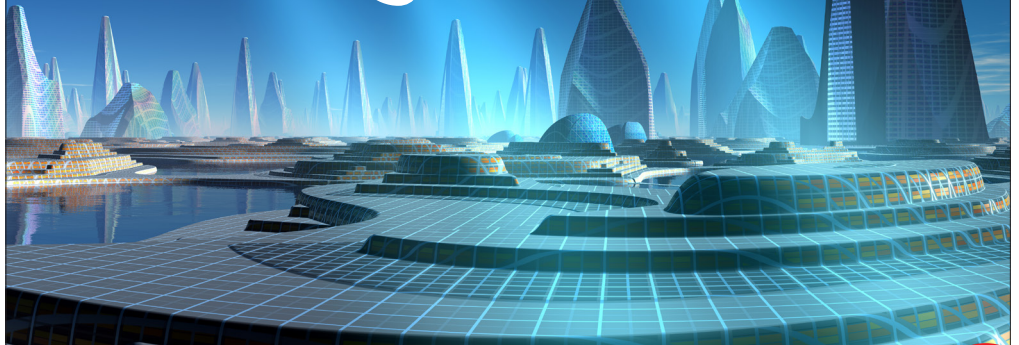

Yolunuzu seçin

Aynı üreticinin cihazlarını birlikte kullanarak daha iyi sonuçlar elde edebilir miyiz yoksa bu sadece bir pazarlama taktiği mi?

s22

Nerede bu geleceğin dünyası?

Gelecek bilimkurgu filmlerinde anlatıldığı gibi olsaydı şimdi hepimiz uçan arabalarla işe gidiyor olurduk. Peki neden böyle olmadı?

s112

s74

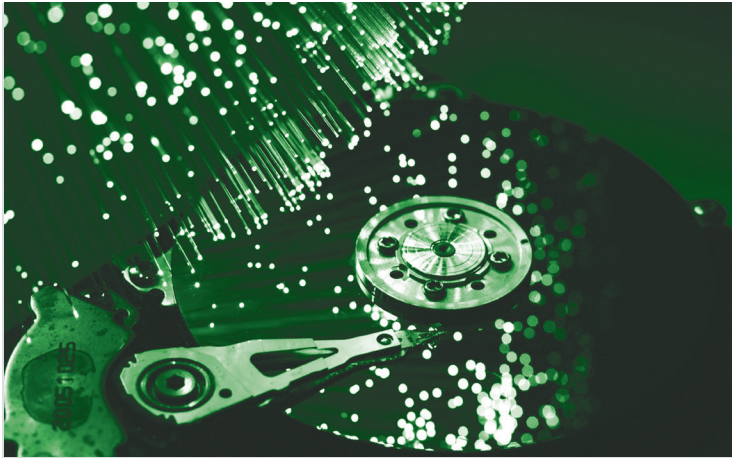
Oynaması bedava oyunlar yükselişte

Yükselişe geçen "free-to-play" deneyimi, "Parayı veren düdüğü çalar." sözüne karşı mı geliyor? Oynaması bedava oyunlarda ideal, nelerin eksik olduğunu araştırıyoruz.

Renkleri, resimler, simgeleri ve düzenleri değiştirebilir; pratik özelleştirmelerle Windows'ta gizlenen ayarları devreye sokabilirsiniz.

s42

İZLERİNİZİ SİLİN

Özel verilerinizi güvende tutmak için üst düzey şifreleme ile koruyun veya kurtarılamaz şekilde silin.

s78

Eğlence ya da iş odaklı fark etmeksizin, en iyi seçeneklerden 40 tanesini bir araya getirdik.

s32

Alışveriş

- 84 Son nesil işlemciler
- 94 Ürün inceleme
- 100 Saints Row IV
- 106 Ayın yazılımları
- 108 Mobil uygulamalar

Nasıl yapılır?

- 50 Tüm şifrelerinizin hâkimi olun
- 54 Sosyal ufkunuzu genişletin
- 58 Google Reader alternatifleri
- 62 Windows'ta daha hızlı arama yapın
- 64 Bilgisayarınızın açılışını hızlandırın
- 66 CCleaner ile Windows'u temizleyin
- 68 Disk Yönetimi ile depolama alanı oluşturun
- 70 Windows 7'ye uygulama mağazası ekleyin

PCnet Trend

TOPLUM MÜHENDİSLİĞİ

İnsanları hack'leme sanatı

Hacker'lar kişisel verilerinize erişmek için artık zararlı yazılımlarla uğraşmıyor, sizinle uğraşıyorlar.

Dijital dünyada birbirine bağlı hayatlarımızın oluşturduğu modern tehditlerden biri de hacker'lar. Cambridge Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırmaya göre İngilizler değerli verilerini korumak için antivirüs ve güvenlik yazılımlarına yılda 300 milyon TL'den fazla para harcamalarına rağmen hâlâ kimlik hırsızlığına maruz kalıyorlar, e-posta hesapları çalınıyor, sosyal ağ hesapları ele geçirilmeye devam ediyor. Güvenlik yazılımlarına daha az harcama yapan Türk tüketicileri için de durum çok farklı değil. Ama söz konusu olan hangi ülke olursa olsun, siber suç dağılımına baktığımızda şaşırtıcı bir sonuçla karşılaşlıyoruz: Çoğu kişi sistemlere kötü amaçlı yazılımlar (malware) aracılığıyla sızıldığını düşünürken gerçek çok daha basit...

“Social Engineering: The Art of Human Hacking” (Toplum Mühendisliği: İnsanları Hack'leme Sanatı) kitabının yazarı Christopher Hadnagy durumu şöyle açıklıyor: “Yazılım şirketleri artık programlarını güvenli hale getirmeyi öğrenirken, hacker'lar ve toplum mühendisleri de altyapının en zayıf halkasına yöneliyor: insanlara.”

Zararlı kod yazmak karmaşık ve zaman alan bir iş. Üstelik bazen güvenlik güçleri tarafından iyi bir takiple kaynağına ulaşılması mümkün oluyor. Bu yüzden hacker'lar kaynaklarını bu tarz saldırılara harcamak

yerine fiziksel dünyada uzun zamandır var olan bir tekniğe, aldatmaca ve kandırmacaya yöneliyor. E-posta hesabımıza düşen e-tuzakları (phishing) hepimiz görmüşüzdür: Bankamızdan veya bir alışveriş sitesinden gelmiş gibi görünen bu e-postalar çoğunlukla bir “güvenlik uyarısı” şeklinde karşımıza çıkıyor. Gerçek siteden alınan logolara ve grafiklere, hemen yanıt vermemizi veya bir eylemde bulunmamızı isteyen, aksi halde hesabımızın kapatılacağını söyleyen mesajlar eşlik ediyor. Birçok kullanıcı da müşteri bilgilerini onaylamak için mesajdaki linke tıklıyor.

E-posta sahte olabilir ama tuzağa düşenlerin bu sayfaya girdiği finansal bilgiler gerçek. Banka hesap bilgilerinizin bir hacker'ın eline geçmesi bu kadar kolay.

Gerçek hayatta bu taktikler internette bile eski ama modern dünyada asıl sorun, bizi kandırmak için dolandırıcıların ihtiyacı olan bazı bilgileri kendi ellerimizle vermemiz. Birçok kişisel bilgimizi sosyal medya sitelerinde, forumlarda, hatta yabancılarla yaptığımız sıradan konuşmalarda paylaşıyoruz.

Hadnagy'ye göre “İnsanlar eğitilmiş olsaydı bu saldırıların birçoğu başarısız olabilirdi. Bazen, insanların ne kadar kötü niyetli düşünebildiklerini ve davranabildiklerini öğrenmek bile gözlerimizi açabiliyor. Banka hesabının hack'lenmesinden korkan bir arkadaşınızla sohbet ettiğinizi

“Zararlı kod yazmak karmaşık ve zaman alan, az tercih edilen bir yol.”

“Dünyada ABD’den sonra en çok check-in yapılan ülkesisiniz.”

AYIN SÖZÜ: Foursquare Avrupa Yönetici Direktörü Omid Ashtari, Türk kullanıcıların check-in merakından bahsediyor.

düşünün. Elbette bir PCnet okuru olarak, basit şifreleri kırmanın ne kadar kolay olduğundan ve çoğu kişinin her yerde aynı şifreyi kullandığından arkadaşınıza bahsedebilirsinizdir. Aynıısını kendisinin de yaptığını fark edince arkadaşınızın yüzü kızarabilir. Önemli değil. Dersini iyice vermek için çoğu kişinin şifrelerinde çocuklarının adlarını, doğum tarihlerini veya evlilik yıldönümlerini kullandığını da söyleyin. Güvenlik sorusu olarak birçok kişi tarafından tercih edilen “annenizin kızlık soyadı”nın da sahte bir telefon görüşmesiyle kolayca öğrenilebileceğini ekleyin.

Gerçek hayatta yapılan aldatıcı görüşmelerle internet üzerinde bizzat yaydığımız bilgileri birleştirince akıllı bir hacker’ın (diğer bir deyişle “toplum mühendisi”nin) hakkımızda

kişiler aldatıldıklarının farkına bile varmıyor.

Aldatmacanın amacı doğru- dan sunucunuzun şifresini öğrenmek değil. Amaç, hedeflediğiniz sunucuya ulaşmanıza yardımcı olacak ufak ve önem- siz görünen bilgileri ayrı ayrı toplamak. Bu ufak tefek bilgilerle donanan hacker, insan zincirinin diğer halkalarındaki zayıflıkları da kullanarak yıkıcı sonuçlar elde edebilir.

Bunun en kötü örneklerinden biri, Wired dergisinde yazan meslektaşımız Mat Honan’ın başına geldi. Honan, yaşadıklarını daha sonra bir kapak konusu olarak Wired’da yazdı. Teknoloji dünyası ve internet kültürüyle iç içe yaşayan Honan’ın dijital dünyası 2012 ortalarında birkaç saat içinde paramparça oldu. Azimli hacker’lar, çeşitli taktiklerle

“Genellikle hedefteki kişiler aldatıldıklarının farkına bile varmıyor.”

yeterince bilgi sahibi olması işten bile değil. Artık bu bilgileri bize karşı kullanabilirler. Hadnagy, kitabında toplum mühendisleri tarafından kullanılan çeşitli taktiklere değiniyor. Kevin Mitnick’in 10 yıl önce yayımlanan “Aldatma Sanatı”ndan bu yana pek bir şey değişmemiş: İnternet üzerinden bilgi toplanıyor, şirketin hizmet aldığı bir firmanın temsilcisiymiş gibi telefonlar açılıyor, şirketin çöpleri bile karıştırılıyor. Hacker tüm bu bilgileri kullanarak hedef için inandırıcı olabilecek sahte bir kimlik veya web sitesi yaratıyor. Tüm bunlar bir aksiyon filmi senaryosu gibi görünebilir ama gerçek hayatta her gün yaşanıyorlar. Amaç genellikle hedef şirketteki bilgisayarlardan bir tanesine ulaşmak ve onun üzerinden tüm şirket ağına erişebilmek. Toplum mühendisleri bu konudaki becerilerini artık çok yüksek düzeylere taşımış durumda. Genellikle hedefteki

Honan’ın neredeyse tüm hesaplarını ele geçirmeyi başarmıştı. Bunun üzerine Honan bilişim güvenliğinin zaafalarını ortaya dökünce birçok kullanıcı şaşkınlığını gizleyemedi.

İlk olarak, Mat’in adını kullanan bir hacker Amazon’u arayarak hesabına yeni bir kredi kartı eklemek istemişti. Arayan numara sahteydi ama Amazon bunu önemsemeden Mat’in fatura adresini ve e-posta adresini istedi. Bunları biraz da mantık yürüterek internette bulmak kolaydı. İşlem tamamlandı hacker telefonu kapattı, birkaç dakika sonra Amazon’u tekrar aradı. Bu sefer hesabının kilitlendiğini söyledi. Müşteri temsilcisi, hesap bilgilerini doğrulamak için kredi kartıyla birlikte diğer bilgileri istedi. Elbette tüm bilgiler uyuyordu. Yeni Amazon şifresini alan hacker, artık Mat’in gerçek kredi kartının son dört rakamını

Hacker’ın uzaktan sildiği MacBook’taki veriler DriveSavers ekibi tarafından laboratuvar ortamında kurtarılabildi.

Mat’in üç karakterli Twitter kullanıcı adı hacker’ları cezbetmişti.

da görebiliyordu. Hacker, kart numarasının tamamını bilmiyordu ama bildiği bir şey vardı: Apple’ın doğrulama sürecinden geçmek için bu dört rakam yeterliydi.

Hacker bu sefer de Apple’ın destek hattını arayarak me.com şifresini unuttuğunu söyledi. Müşteri temsilcisine fatura adresini ve kredi kartının son dört rakamını vererek geçici bir şifre aldı. Tüm bunlar için birkaç Google araması ve iki telefon görüşmesi yetmişti. Ardından hacker, Mat’in Gmail hesabını ele geçirdi. Bunu kullanarak Twitter hesabına el koydu. iPhone ve iPad’ini uzaktan komut vererek sildi. Son olarak Gmail’ini boşalttı.

Mat Honan, bütün hesaplarının birbirine bağlı olması nedeniyle, yaşanan sorunların büyük ölçüde kendi sorumluluğunda olduğunu söylüyor. Tabii yaşadıklarını okurlarıyla paylaşınca Apple ve

Amazon hemen devreye girerek müşteri hizmetleri süreçlerinde değişiklik yaptılar ve artık bu açığın kullanılmalayacağını duyurdular. Bu zaafaların ortaya çıkması için bir internet ünlüsünün online hayatının yerle bir olması gerekiyorsa, belki de bu yaşanmasaydı zaafalar hiç ortaya çıkmayacaktı ve hacker’lar bu yöntemi kullanmaya devam edecekti.

Şurası açık ki hacker’lar hedeflerinden bilgi çalmak için şifre kırmanın ve kötü amaçlı yazılımlar geliştirmenin ötesine geçmiş durumda. Biz bu yöntemlerin tümünü keşfedene ve herkese öğrete- ne kadar da başarılı olmaya devam edecekler. Yüksek düzeyde güvenliğe sahip yazılımlar geliştirmek mümkün. Saldırı girişimlerinde yazılımlar anında uyarı verebiliyor. Böyle bir uyarı mekanizmasını gerçek hayata adapte etmekse epey uzun sürecek.

Turkcell, özel müşteri programını yeniledi

Facebook, kullanıcı tabanının gizliliğini bir darbe daha vuruyor.

İnterneti mobil kullanmak artık hayatımızın bir parçası. Her zaman her yerde internete bağlı kalmamız için cep telefonu operatörleri ülkemizde hızlı 3G bağlantı olanağı sunuyor. Yurt dışı seyahatlerinde telefon ve internet kullanımı uzun bir süredir oldukça kabarık faturalarla karşılaşmamıza sebep oluyordu. Operatörler, müşterilerinin yurt dışında da ekonomik biçimde telefon görüşmesi yapıp internete bağlanabilmesi için bazı seçenekler sunmaya başladı.

İş ve sosyal hayatında iletişime yoğun olarak ihtiyaç duyan müşterileri için Turkcell, 9 yıldır sunduğu Platinum servisinde yurtdışı kullanımlarına göre bazı düzenlemeler yaptığını özel bir etkinlikte duyurdu. Bundan böyle Platinum'a üye olan Turkcell müşterileri yurtdışı paketlerini yurtdışında da 50 ülkede kullanmaya başlayacak. Ayrıca Turkcell bu özel hizmet için Turkcell Platinum

adında bir mobil uygulamaya da geliştirdi.

Uygulamayı iOS platformunda ücretsiz indirip kullanmak mümkün.

Android uygulaması da yolda. Yurtdışı kullanımında cazip

seçenekler

Şirketin konuyla ilgili düzenlediği toplantıda Turkcell Segment Pazarlama Direktörü Dilara Demir Kısakürek basın mensuplarına bilgi verdi. Mobil kullanıcıların değişen ihtiyaçları, özellikle yurtdışı kullanımlarındaki talep hakkında bilgiler paylaşıldı. Platinum paketlerini çok konuşmak isteyen, daha çok internete girmek isteyen, her ikisini de yoğun kullanan müşterilerine göre farklı içeriklerde tasarladıklarını anlatan Kısakürek, Platinum sınıfı müşterilerinin tamamına yakınının akıllı telefon sahibi olduğunu ve diğer kullanıcılardan 5 kat fazla mobil internet kullandığını söyledi.

Kullanıcıların en çok şikâyet konularından birinin, yurtdışındayken özellikle internet kullanım miktarı hakkında güncel bilgi alamamak olmasının hatırlatılması üzerine, bu konudaki çalışmalarından da bahsetti. Platin paketlerle birlikte sunulan yeni Konfor Alanı özelliğiyle paket bitimlerinde ya da pakete dahil olmayan bir kullanım olduğunda kullanıcıların ek bir işlemle uğraşmasına gerek kalmadan uygun fiyata iletişim devam edeceğini aktardı.

ÖZEL MÜŞTERİLERE ÖZEL İLGI

- Halen 9 ilde (İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli, Mersin, Adana ve Diyarbakır) yüzden fazla Platinum Hizmet Ekibi elemanı çalışıyor.
- Yaz aylarında Platinum müşterilerinin yoğun olarak bulunduğu Çeşme, Bodrum ve Göcek'te hizmet veriliyor. Göcek'te botlarla özel yatlarla hizmet ulaştırılıyor.
- 107 kişilik Platinum Hizmet Ekibi'nin %45'i üniversite mezunu.
- Platinum Hizmet ekibi 5 yılda 360 bin ziyaret gerçekleştirerek 7 milyon km yol kat etti. Bu mesafe dünyanın etrafında 176 kez dolaşmaya eşdeğer.
- Platinum Hizmet Ekibi'nden haftanın her günü 532'yi arayarak randevu alınabiliyor.
- Platinum Müşteri Hizmetleri'nde görev yapan 285 müşteri temsilcisi akıllı telefonlara destek, yurtdışında kullanım gibi konularda özel eğitim almış.
- Platinum Müşteri Hizmetleri ekibi ayda 360 bin çağrı karşılıyor.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Erdal KAPLANSEREN

@kaplanseren

Yeni trend: Video analiz teknolojisi

Fransa'nın harika şehirlerinden Nice'te bulunan bir araştırma merkezinde, geleceğin yaşam tarzını değiştiren teknolojiler geliştiriliyor. Geçtiğimiz ay, Accenture'in Sophia Antipolis Innovation Center adlı merkezini ziyaret ettim. Beni en çok etkileyen proje, video analizi üzerine oldu.

Çıplı pasaportla otomatik geçişten sosyal medya analizlerine ve akıllı reklam uygulamalarına kadar pek çok ilgi çekici fikrin ilk uygulamalarını görme şansı elde ettim. Accenture'in yaptığı sunumlarda en çok ilgimi çeken konu, video analiz teknolojisinin operasyon, pazarlama ve güvenlik alanlarında kullanımıyla ilgili oldu.

Terörizmle ilgili korkular ve artan suç oranlarından ötürü iyiden iyiye ön plana çıkmayı başaran görüntülü takip sistemleri son yıllarda ciddi çıkış gösterdi. RNCOS araştırma grubunun tahminlerine göre küresel CCTV pazarı 2012'den beri %20,5 büyüdü ve 2014 sonunda pazar hacmi 23,5 milyar dolara ulaşacak.

Şehirlerde kurulmuş görüntülü takip sistemlerinin büyük kısmı sadece adli araştırmalar için delil toplamak üzere kullanılıyor. Video çözümleme sistemlerinin kullanımıyla birlikte bu verinin büyük kısmı verimli biçimde analiz edilebilecek. Daha da ötesi, aynı teknolojiler güvenlik çalışmaları dışında, heyecan verici yeni işlemler ve farklı pazarlama olanakları için de kullanılabilir.

Şu anda, basit hareket tespitinden tutun da sayma, takip, anormallik tespiti ve karmaşık davranış analizi gibi daha gelişmiş yeterliliklere sahip birden fazla farklı video çözümleme teknolojisi bulunuyor. Birleşik Krallık ve Hollanda'nın gümrük kapıları Accenture tarafından sunulan, bakım gerektirmeyen pasaport kontrol çözümlerini (otomatik yüz tarama ve tanımlama sistemi destekli) kullanarak her sene milyonlarca yolcuyla işleme tabi tutuyor.

Kendi başına kullanılabilen kapılarda e-Pasaportlar okunabiliyor, belgeler onaylanabiliyor. Yüz tarama ve eşleştirme gerçekleştiren yolcular ortalama sekiz saniyede sınırdan geçebiliyor. Bunlar, video analiziyle gelen faydaların daha iyi tanınan kullanım örneklerinden biri ve bu başarı sayesinde tüm endüstriler bu teknolojiler üzerine yatırım yapıyor.

Herkes bunu konuşuyor...

GOOGLE KÖTÜ MÜ OLDU?

Microsoft'la Google arasındaki gerginlik YouTube yüzünden tırmanıyor.

Google'ın iktidarı ele geçirmeye başladığı 90'lı yılların sonlarında, arama devi, bugün herkesçe bilinen sloganını üretti: "Kötü olma" (Don't be evil). Google'ın sunucularında biriken olağanüstü veri miktarı ve internet gizliliğiyle ilgili korkularımız düşünüldüğünde bu, kullanıcıları rahatlatan bir slogandı. Ancak son zamanlarda yaşanan olaylar Google'ın hâlâ bu slogana değer verip vermediğini sorgulamamıza yetiyor.

Geçtiğimiz mayıs ayında Microsoft, Windows Phone yüklü telefonlar için bir YouTube uygulaması geliştirdi. Uygulama, kullanıcıların Windows tabanlı telefonları üzerinden YouTube'un devasa video arşivine erişmesini sağlıyordu. Google uygulamayla ilgili bazı çekincelerini dile getirince uygulama Windows Mağazası'ndan kaldırıldı. Microsoft, uygulamayı Google'ın standartlarıyla uyumlu hale getirmek için epey çalıştı ve ağustos ayında yeniden yayına aldı, ama Google uygulamanın YouTube'a erişmesini tekrar engelledi.

Microsoft Kurumsal Başkan Yardımcısı David Howard, şirketin resmi blogunda yayımlanan bir yazısında "Her zaman tek bir amacımız vardı: Windows Phone kullanıcıları için, Android ve iPhone kullanıcılarına benzer bir YouTube deneyimini sunabilmek." açıklamasını

yaptı. "Google'ın uygulamamız üzerindeki itirazları hem Google'ın 'açıklık' taahhüdüyle uyumuyor hem de bir Windows Phone uygulamasını kendi platformunda bile zorunlu tutmadığı şeylere zorluyor."

Google'ın en büyük itirazı, Microsoft'un uygulamasının HTML5 ile geliştirilmemiş olmasındaydı. Aslında her iki şirket de modern web sayfaları programlamaya yarayan HTML5'i yaygınlaştırmaya çalışıyor ama Howard'ın dediğine göre, Android ve iOS'teki YouTube uygulamaları da HTML5 kullanılmadan geliştirilmiş. YouTube gibi karmaşık bir uygulamayı HTML5 ile geliştirmek çok fazla zaman ve işgücü gerektiriyor. Dolayısıyla Microsoft, Google'ın böyle bir şeyi sadece kendisine zorunlu tutmasını biraz "kişisel" algılıyor.

Google Apple'ı seviyor çünkü iOS yüklü cihazlar akıllı telefon atışlarının büyük bir kısmını oluşturuyor. Google, Haritalar ve Arama gibi ürünlerinde gösterdiği reklamlarla iyi bir gelir elde

edebiliyor. Öte yandan, Windows Phone'un pazar payı iOS'e ve Android'e kıyasla çok küçük olduğu için Google onu gözden çıkarabiliyor.

Dolayısıyla Google biraz karanlık tarafa kaymış gibi görünüyor. Microsoft ise YouTube uygulamasından vazgeçmiş değil. Howard, "Kullanıcılarımıza hak ettikleri deneyimi sunmaya kararlıyız ve mantıklı çekinceleri varsa bunları Google ile birlikte çözmekten mutluluk duyarız." diyor.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Kıvanç TANRIKULU

@kivanccco

Mobilde sahne şimdi yazılımın

Kapasitif dokunmatik ekranlar, ucuzlayan SSD seçenekleri, düşük güç tüketimli fakat yüksek performanslı mobil işlemcilerle ortaya çıkan iPhone ve rakipleri mobil cihazlar tarafında müthiş bir heyecan yaratmıştı bundan 5-6 yıl önce. Yeni nesil akıllı cihazları daha kullanmaya başlamadan, elimize aldığımız anda heyecan duymuştuk. Zaman içinde bu aygıtlar ceplere yayılırken operatörler de veri iletimi için makul fiyatlı geniş bant internet erişimi seçenekleri sunarak gelişimi destekledi. Akıllı cihazların uygulama marketlerinde ki fırsatları gören yazılım geliştiriciler de içine akıl koyarak hızla artırdı cihazların yeteneklerini.

Geldiğimiz noktada donanım tarafındaki ilerleme belirgin şekilde yavaşlamış görünüyor. Lansmanı yapılan yeni cihazların teknik özellikleri artık bizi pek fazla heyecanlandıramıyor. Yakın zamanda rezistif ekranlardan kapasitiflere geçiş gibi kullanıcıyı gerçekten heyecanlandıracak bir donanım gelişmesi görünmüyor ufukta. Hatırlarsanız rezistif ekranlara da dokunmatik diyorduk ama neredeyse "basmatik", hatta "dürtmatik" ekranlardı onlar. Apple'ın, Samsung'un tanıttığı yeni cihazlar yakın geçmiştekiler kadar büyük ses getirmiyor, çünkü donanım çok büyük adımlar atmıyor bu dönemde.

Hal böyle olunca kullanıcıyı heyecandırma görevi artık uygulama geliştiricilerin. iOS, Android ve Windows Phone gibi işletim sistemlerinin uygulama marketleri öyle hızlı büyüyor ki "Şu iş için bir uygulama var mıdır acaba?" sorusunun yanıtı her geçen gün daha yüksek ihtimalle "Evet!" oluyor.

Bu noktada telefonunu ya da tabletini değiştirmeyi düşünenlere naçizane önerim, sakın olmaları! Güncel işletim sistemiyle sağlıklı çalışan ve yeni uygulamaları çalıştırabilen bir mobil cihazınız varsa, bir üst versiyonuna para harcamak pek mantıklı bir iş olmayabilir. Bunun yerine bir süre için minik uygulamalara minik bütçeler ayırarak mutlu olabilirsiniz.

60 SANİYELİK TEST

1 Omate TrueSmart kol saati hangi özelliğe sahip?

- A) Holografik projektör
- B) Televizyon kumandası
- C) 5 megapiksel kamera

2 Teknoloji dünyasının hangi efsane ünlüsü emekliliğini açıkladı?

- A) Microsoft CEO'su Steve Ballmer
- B) Google kurucusu Sergey Brin
- C) Apple CEO'su Tim Cook

3 Dünyanın en kesin saati hangisidir?

- A) Atom saati
- B) Jitterbug taktiksel uyku saati
- C) İterbiyum optik latis saati

4 NASA hangisini hayata döndürmek istiyor?

- A) Uzaylı cesedi
- B) Dünya çevresinde turlayan bir uydu
- C) Göktaşlarını tanıyabilen uzay teleskobu

5 Makerbot Digitizer nedir?

- A) Kişisel saç kesim robotu
- B) Ev tipi bir 3B tarayıcı
- C) Otomatik yemek pişirme sistemi

6 Disney'in araştırma bölümü hangisini geliştirdi?

- A) Genetiği değiştirilmiş Mickey Fare
- B) Çizim üsluplarını kopyalayan bir makine
- C) Oyuncak Hikayesi robotları

Yanıtlar 1B, 2A, 3C, 4C, 5A, 6B

Microsoft bir milyon gence uygulama yazdıracak

Microsoft Türkiye, bilişimde ilerlemenin ilk koşulunun özgün yazılımlar ve üretken yazılımcılar olduğuna dair inançla çalışmaya devam ediyor. Bu düşüncenin bir uzantısı olarak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın desteğiyle hayata geçirilen Açık Akademi projesinin yeni dönem hedefi 5 yıl içinde 1 milyon kişiye ulaşmak olarak belirlendi. Türkiye'nin ilk ve tek herkese açık,

ücretsiz uygulama geliştirme yazılım okulu olan Açık Akademi, ilk günden itibaren yoğun bir ilgiyle karşılandı ve 120 binden fazla öğrenciye ulaştı. Yeni duyurulan "Açık Akademi Genç Yazılımcı Programı" çerçevesinde, Açık Akademi'nin lise ve dengi okullarda bir yıl içinde 8 bin yeni öğrenciye ulaşması hedefleniyor.

Bilgi için: www.acikakademi.com

Cisco ile devlet de sanallaşılıyor

Barcelona Belediyesi, Cisco'yla ortak yürüttüğü proje kapsamında vatandaşlarının kamu hizmetini devlet dairelerine girmeden alabilecekleri bir servis başlattı. Pilot uygulama aşamasında olan proje dahilinde şehir sakinleri için özel bir sanal temas kabini oluşturuldu. Yüksek çözünürlüklü video,

dokunmatik ekran, tarayıcı, faks ve yazıcı gibi aksesuarla donatılmış olan kabin donatılmış özel bir sisteme sahip. Mesai saatleri içinde tüm şehir sakinlerinin ücretsiz olarak kullanabildiği kabinde yetkililerle yüz yüze görüşmeler yapmak, çeşitli başvurularda bulunmak, doküman imzalamak ve belge transferi yapmak mümkün. Kabin, internet bağlantısı olan herhangi bir konuma rahatça yerleştirilebildiği için alışveriş merkezleri, kaldırımlar ve stadyumlar gibi şehrin pek çok farklı alanında kullanılabiliyor. Sistemin kullanımı son derece kolay: Kabine giren kullanıcının tek yapması gereken dokunmatik ekran aracılığıyla memurla iletişime geçmek. Süreç herhangi bir ön kayıt gerektirmiyor. Görüşme sonuçlandığında kullanıcı bir memnuniyet anketi dolduruyor.

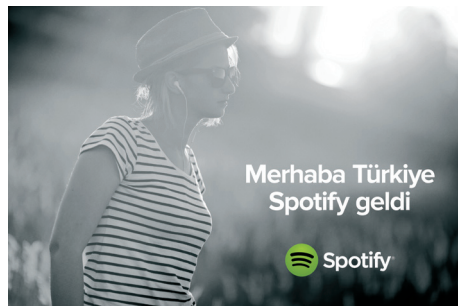
Spotify artık Türkiye'de

Türkiye'deki müzikseverler artık dünyaca ünlü dijital müzik platformu Spotify'a www.spotify.com adresinden ücretsiz olarak erişebilecek ve 20 milyonu aşkın şarkıyı yasal olarak dinleyebilecek. Satın alma veya indirme yapmadan sadece çalma tuşuna basarak müziğin tadını çıkarma olanağı sunan Spotify, kullanıcıların en sevdiği müzikleri yollarında taşımalarını da sağlıyor. Spotify Premium ile mobil cihazlar üst düzey bir müzik çalar olarak kullanılabiliyor.

Müzik gibi sosyal olan Spotify, kullanıcıların dinledikleri ve sevdiği müzikleri Facebook ve Twitter sayfalarında, bloglarında ya da e-mail aracılığı ile paylaşmalarını sağlıyor. Müzikseverlerin arkadaşlarını, sanatçıları veya tanınmış kişileri takip edebileceği Spotify, bu

kişiler yeni müzikler keşfettiğinde kullanıcıların da keşfetmesine olanak sağlıyor.

Spotify'ın Türkiye'ye gelişini kutlayan bazı sanatçılar hayranları için kendi çalma listelerini oluşturdular. Örneğin Levent Özer, Hayko Cepkin, Koray Candemir, Gece Yolcuları Soner Kabadayı ve Aylin Aslım'ın oluşturdukları listeleri hemen dinlemeye başlayabilirsiniz.

Merhaba Türkiye
Spotify geldi

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Ömür İklim
DEMİR

@TimeStain

Ve biz bağıra bağıra konuşuyorduk

Otogarlarda, havaalanlarında, loş sokaklardaki otel odalarında büyüdüyü yalnızlık. Anlaşılmayan anonslarla, duvarda tıkrıdayan saatlerle güçlenir, insanın ruhuna sinerdi. Öylesi anlarda tanıdığın insanları düşünmeye başlardın, aklının içinde onlarla konuşurdun. Bu en azından bir saati yemeni sağlardı. Sonra ihtimaller dahilindeki tüm muhasebeleri yapar, vicdanla başlayan silsileyi, otomobil kredisinin faiz oranlarıyla bitirirdin. Bir yolcunun bıraktığı gazeteyle göz atardın, şansın varsa bulmacası çözülmemiş olurdu. Biraz daha zaman geçirirdin. Yakında ankesörlü bir telefon varsa ezberden ya da cüzdanında bekleyen katlanmış kâğıttan okuyarak bazı numaralar çevirirdin. Muhabbetler jetonun yettiği yere kadar giderdi. Telefonların aklının olmadığı yıllardı.

Sonra ansızın, yalnızlık, simsarlar ve çorbacılar hariç herkesin üstüne çökerdi. Böylece köşede gazete okuyan, eliyle saatinin camını tıkrıdanan, kucağında çocuğunu uyutan tüm insanlar ortak bir sıkıntının içinde buluşur, hep birlikte otobüslere biner ve birilerinin "Yolculuk nereye hemşerim?" cümlesini sarf etmesini beklerlerdi. Aslında yolculuğun nereye olduğunu kimse o kadar merak etmezdi. Her şey, on saat yan yana oturacak, kâğıt bardaklarda çay içecek ve belki de bir şarapolün dibinde birlikte ölecek insanların iletişim kurma çabasından ibaretti. Tabletlerden yüzümüze soğuk ışıkların vurmadığı yıllardı.

Moskova'da köhne bir hostelde iPad'imden film izlememe; Polonyalıların tabletlerine, Avustralyalı kızın MacBook Air'ine, Fransızların telefonlarına gömülmesine; kimse-nin kimseyle konuşmamasına, ertesi sabah herkesin bir Hintli tarafından uyandırılmasına, Hintlinin bağıra bağıra konuşmasına, herkesle tanışmasına, mavi ışıkların bir bir sönmesine, uzun bir muhabbetin başlamasına, herkesin iki nokta ve parantez yerine otuz iki dişini göstererek gülmesine daha yıllar vardı.

Otobüs dağların arasında kıvrıla kıvrıla ilerliyordu. İçerisi kalabalıktı. Kelimelerin uğultusu, camların buğusuna karışıyordu ve biz bağıra bağıra konuşuyorduk.

İNOGRAFIKLER

Gerçekler
ve rakamlar

Dikkat çekici bilgiler ve istatistikler

HÜKÜMETLER AKILLI
TELEFON BAĞIMLILIĞI
KONUSUNDA BİR
ŞEYLER YAPMALI MI?

Wall Street Journal'ın haberine göre Koreli öğrencilerin yaklaşık beşte biri akıllı telefon bağımlısı.

Bağımlı gençler günde yedi saatlerini telefonlarına yapışık şekilde geçiriyor ve telefondan ayrıldıklarında endişe, depresyon ve uykusuzluk sorunları yaşıyorlar. Güney Kore hükümeti, çocukları akıllı telefon ekranlarından uzaklaştırmak için ülke çapında bir danışmanlık programı planlıyor.

SIK SEYAHAT EDENLER İÇİN EN ÖNEMLİ
OTEL ÖZELLİKLERİ NELER?

%62

internet bağlantısı
istiyor

%20

TV izlemeyi seviyor

%5

mini buzdolabını
kullanıyor

%3

küvete atlıyor

%1

mini barı yağımalıyor

YANDEX.TÜRKİYE 2 YAŞINDA

"Yandex" ismini 1996 yılında, şirketin baş kurucularından ikisi, İlya Segaloviç ve Arkadiy Voloj koydu.

İngilizce "to index" fiilinden hareketle "yet another indexer" (bir dizin oluşturucu daha) ifadesini kısaltarak "Yandex" ismini türettiler. "Index" in ilk harfini Rusçadaki "Я" (okunuşu: "Ya") harfiyle değiştirdiler.

Yandex.ru arama motoru resmi olarak 23 Eylül 1997'de Moskova Softool sergisinde ilk kez kamuya duyurularak kullanılmaya başladı.

Rusya merkezli arama motoru Yandex, Eylül 2011'de Türkiye'ye geldi.

Son verilere göre yandex.com.tr Türkiye'nin en çok ziyaretçi çeken 5. Web sitesi konumuna geldi.

Yandex'in "Adalar" arama platformu dünyada ilk kez Ruslardan önce Türk internet kullanıcılarının beğenisine sunuldu.

Adalar, kısa bir süre mide kanserinden hayatını kaybeden, Yandex'in kurucu ortağı ve CTO'su

İlya Segaloviç'in özel projesiydi.

Yandex, Türkiye'de veri merkezi kuran ilk uluslararası internet şirketlerinden biri olacak.

Bu yazının yazıldığı hafta Yandex'te en çok aranan terimler "Galataray – Real Madrid", "Kurtlar Vadisi Pusu" ve "Fenerbahçe – Kasımpaşa" idi.

En büyük rakibinin Türkiye'de sunmadığı trafik durumu, Panorama gibi özellikleri Türk kullanıcılara sadece Yandex sunuyor.

VİRÜSLER. PC'Yİ NE KADAR YAVAŞLATIYOR?

PC iyileştirme yazılımları geliştiren TuneUp'ın araştırmasına göre malware ve botnetlere kıyasla geleneksel virüsler yeniden yükselişe geçti ve bu virüsler bilgisayar performansını ciddi oranda etkileyebiliyor. Şirket, bir MP3 dosyasını AAC biçimine dönüştürmek için virüslü ve virüssüz birer bilgisayar kullandı. Virüssüz bilgisayar görevi **71 saniyede** tamamlarken virüslü bilgisayarın işi bitirmesi **642 saniyeyi** buldu, yani **10 dakikayı aştı!**

AMERİKALI İNTERNET KULLANICILARININ

%6'SI

...sosyal haber sitesi Reddit'e sıkça giriyor. Pew Research Center'ın raporuna göre sitenin kullanıcılarının çoğunluğu erkek ve 18-29 yaş grubunda. Reddit, geçen yıl ABD Başkanı Barack Obama sitede bir soru-cevap oturumu düzenleyince ziyaretçi sayısında patlama yaşamıştı.

IFA 2013'te yıldızlar geçidi

Teknoloji şirketleri bu yıl iyi çalıştı. Her ürün kategorisinde birbirinden ilginç modeller Berlin'de 6 Eylül'de kapılarını açan IFA bünyesindeki etkinliklerde boy göstermeye gösterdi. Uzun süredir merakla beklenen ve yakında vitrinlerde yerini alacak en çarpıcı ürünleri seçtik.

Sony Xperia Z1

Tipki Xperia Z gibi su geçirmez olan Xperia Z1, sahip olduğu 20,7 MP'lık lensi sayesinde Sony'nin iddiasına göre fotoğraf kalitesinde sıfır kayıpla 3x yakınlaşmaya izin veriyor. Xperia Z ile aynı boyutta olan Z1'in 5 inçlik ekranı 1080p çözünürlüğe sahip. Qualcomm Snapdragon 800 işlemci, 2 GB RAM ve 16 GB dahili depolama alanı telefonun öne çıkan teknik özellikleri arasında. Telefonun fotoğraf ve video çekme yetenekleri özel uygulamalarla artırılmış.

Samsung Galaxy Gear

Apple'in iWatch adında bir akıllı saat ürünü üzerine çalıştığı söylentisi ortaya çıkar çıkmaz, rakipleri türemeye başladı. Fakat Samsung'un akıllı saati Galaxy Gear'in çok dışı bir rakip olacağı tahmin ediliyordu. Samsung'un Galaxy modellerine bağlı olarak çalışan bu saati kullanırken, telefonunuzu cebinizden pek çıkarmanız gerekmeyecek. Onla görüşme yapmak ve uygulamaları kullanmak mümkün.

Sony HMZ-T3W

Üç boyutlu görüntü uzun zamandır televizyon üreticilerinin gündeminde, fakat bu konuda tüketiciden yoğun bir ilgi görülmedi. Sony'nin 3 boyutlu görüntü veren kaskı ise bu algıyı tamamen değiştiriyor. Cep telefonu, bilgisayar, tablet veya oyun konsoluna bağlanan bu cihaz sayesinde yüksek görüntü kalitesinde ve 3 boyutlu filmler izlemek mümkün oluyor.

Samsung Galaxy Note 3

Samsung, tablet ve telefon arasında bir model üreteceğini söylediğinde ve Note'u ilk piyasaya çıkardığında bazı kullanıcılar tarafından dalga konusu olmuştu fakat geçen iki yıl şirketin ne denli haklı olduğunu kanıtladı. Galaxy Note'un üçüncü modeli IFA kapsamında tanıtıldı. Galaxy Note 3, başlı başına bir dijital asistan. Büyük ve kaliteli ekran, işlerinizi ve günlük hayatınızı kolaylaştıran uygulamaları başarıyla sergiliyor.

Sony PlayStation 4

Oyun dünyasının simgelerinden biri haline gelen PlayStation serisi, bu dördüncü makineyle çağ atlıyor. İlkbahar aylarında ilk bilgileri ve görüntüleri paylaşımaya başladı. PlayStation 4'ün önceki modele göre grafik kalitesi ve hızı çok daha yüksek. Bu sayede gerçekçi görüntüler ve yüksek işlemci gerektiren işlemlerin kolaylıkla üstesinden gelebiliyor.

LG Throws 77

Son dönemde televizyon üreticileri adeta büyük ekran yarışına girdi. 4K görüntü teknolojisinin trend haline gelmesiyle birlikte hem büyük boyut hem de yüksek kalite ana gündem oldu. Bu seneki IFA fuarında tanıtılan LG'nin yeni sürprizi Throws 77, ilk 77 inçlik kavisli OLDE Ultra HD televizyon olarak dikkat çekiyor. Evde gerçek sinema deneyimi böyle bir şey olsa gerek!

Panasonic 20 inç 4K tablet

Bu senenin trendi kesinlikle daha büyük ekranlar! Televizyonlar, cep telefonları, bilgisayarlar... Hepsinde ekranlar büyüdü. Eh, tabletler de boş durmaz tabii ki. Farklı ekran seçeneklerine tabletlerde 20 inç ve üstü ebatlar da eklendi. Panasonic'in bu tableti elbette koltuğunuzun altında veya çantanızda her an taşıyabileceğiniz türden değil. Windows 8.1 işletim sistemiyle sunumlar ve eğlenceli uygulamalar için ideal diyebiliriz.

Sony 4K OLED TV

Günümüzün en üst görüntü teknolojisi olan 4K'yi adeta sahiplenen Sony, sene başında Amerika'da tanıttığı dünyanın ilk 4K OLED TV'sini nihayet tüketiciye sunmaya başlıyor. 56 inç ekran boyutuna 3840x2160 piksel çözünürlük sığdıran Sony, önümüzdeki dönemde özellikle filmlerde ve dijital yayınlarda verilmeye başlanacak 4K görüntüyü tüketiciye şimdiden sunuyor. Televizyonun son derece ince olduğunu eklemeliyiz.

Herkes
güvenilirliğin
bir bedeli olduğunu
düşünür.
Artık Değil.

HL-1111
Baskı

Brother, yeni seri
Mono Lazer Yazıcılar
bu düşüncüyü değiştirdi.

MFC-1815
Baskı/Tarama/Kopyalama/Faks

MFC-1811
Baskı/Tarama/Kopyalama/Faks

DCP-1511
Baskı/Tarama/Kopyalama

Sorunsuz baskı
teknolojisi ile
kâğıt sıkışmasını
önlüyor

Yüksek kalitede
baskılar için
ulaşılabilir orijinal
toner

DÜŞÜK
FİYAT

Dakikada 20 sayfa
baskı hızı sayesinde
üretkenliğinizi
arttırır

Kolay kullanım
özellikli 2 yüzü tek
sayfaya kimlik
kopyalama özelliği

Otomatik doküman
besleyici ile artan
kolaylık

www.brother.com.tr

Japan
Harikası

100 yıldan uzun bir süredir

IFA 2013'te öne çıkanlar

Alcatel One Touch Fire

Firefox OS ile çalışan Alcatel One Touch Fire dikkat çekici bir ürün. Mozilla'nın geliştirdiği mobil işletim sistemi Firefox OS, web tabanlı çalışıyor ve daha çok uygun fiyatlı telefonlarda kullanılıyor. Fiyatı henüz bilinmeyen cihaz 3,5 inç ekran (320x480 piksel), 1 GHz tek çekirdekli işlemci, 256 MB RAM, 512 MB dahili depolama alanı ve 3 MP kamerayla geliyor. microSD ile depolama alanı genişletilebilen cihaz, Wi-Fi özelliğine de sahip.

Asus Fonepad HD 7

Asus bu sene IFA'ya bizzat katılmasa da yeni Fonepad HD 7, Intel'in standında gösterildi. Yeni model, 1,6 GHz'lik Intel Atom Z2560 işlemciyle geliyor ve 1 GB RAM sunuyor. Depolama seçenekleri ise 8 GB ile 32 GB arasında değişiyor. Cihazın 7 inçlik ekranı 1280x800 piksel çözünürlük sunuyor. Android 4.2 ile gelen cihazın pili, Asus'a göre 9 saatlik kullanıma olanak tanıyor. Yeni Fonepad HD, selevinin aksine 5 megapikselli bir kamerayla geliyor. Ön yüzdeki kamera ise 1,2 megapikselli. Cihazın yurtdışı fiyatı 250 avro olarak belirlenmiş.

LG G Pad 8.3

LG, IFA'da tanıttığı 8,3 inçlik tabletle tekrar tablet piyasasına girdi. G Pad'in çözünürlüğü 1920x1080 piksel. Qualcomm Snapdragon işlemcisi taşıyan cihazda 2 GB RAM bulunuyor. Kişisel verileri 16 veya 32 GB depolama alanınızda depolamak mümkün.

Samsung ATIV Book 9 Plus

Samsung'un göz alıcı 13,3 inçlik dokunmatik Ultrabook'u sadece 13,6 mm kalınlığında ve 1,3 kg ağırlığında. 3200 x 1800 piksel çözünürlük sunan Ultrabook, 180 derece açılarak masanın üzerinde açık bir kitap gibi kullanılabilir. Cihazın hafif alüminyum kasasının içinde dördüncü nesil Intel Core i5 işlemci, 4 GB RAM ve 128 GB SSD bulunuyor. Yurtdışı fiyatı 1.350 avro olan Samsung ATIV Book 9 Plus Türkiye'de de piyasaya çıkmak üzere.

Sony Vaio Pro 13

Sony Vaio Pro 13'ün TRILUMINOS paneli bizce yeterince etkileyici. 13,3 inçlik ekran inanılmaz bir renk yelpazesi sunabiliyor. Vaio Pro 13 aynı zamanda 1060 gram ile en hafif Ultrabook'lardan bir tanesi. Bunun sebebi kasasında karbon fiberin kullanılmış olması. 1000 avroluk Sony Vaio Pro 13 farklı yapılandırmalarda satışa sunuluyor.

Sony QX10 ve QX100

Q10, 10x yakınlaştırma ve 20 MP çözünürlükle giriş seviyesi bir kamera iken QX100, daha üst düzey bir kamera olarak karşımıza çıkıyor. QX100'ün cep telefonu veya tabletlerle birleştirilerek veri transferi yapabileceği söyleniyor.

Sony FDR AX1E

Sony'nin yeni kamerası FDR AX1E, 4K çözünürlüğünde saniyede 60 kare yakalayabiliyor. 60 dakikalık Ultra HD çözünürlüklü videoyu 64 GB'lık XQD bellek kartında XAVC-S formatında saklayan cihaz, 2014'ün ortalarında alacağı bir güncellemeyle daha yaygın AVCHD formatını da destekleyecek.

Samsung Galaxy NX

Gayet iyi fotoğraf kalitesi sunan Samsung Galaxy NX'in arkasında devasa bir dokunmatik ekran var. Android 4.2 ile çalışan cihaz, üzerindeki mobil ağ modülü ile her yerde internete bağlanabiliyor. Facebook'a girmeniz, Google Play'den uygulama indirmeniz mümkün. Sadece telefon görüşmesi yapamıyorsunuz, ancak bunu Skype uygulamasını yükleyerek ve bir Bluetooth kulaklık aracılığıyla yapmanız mümkün.

Yamaha YAS-152

55 inçlik TV'lerle tam uyum gösteren YAS-152 Soundbar'ın içinde iki 6,5 cm'lik hoparlör ve 8,5 cm çapında çift subwoofer bulunuyor. Air Surround Extreme teknolojisi, karmaşık hesaplama algoritmaları hoparlörden gerçekçi 7.1 sarmal ses sunabiliyor.

IFA 2013'te öne çıkanlar

Acer Liquid S2

Acer'in yeni amiral gemisi, 2,2 GHz hızında çalışan Snapdragon 800 işlemciyle geliyor ve 2 GB RAM'e sahip. Dahili depolama alanı 16 GB ve microSD kartıyla 128 GB'ye kadar artırılabilir. 6 inçlik ekran Full HD çözünürlük sunarken arka tarafta 13 MP'lik, ön tarafta ise 2 MP'lik birer kamera bulunuyor.

Nikon Coolpix P7800

12 megapikselli CMOS sensörü, 921.000 piksel elektronik vizör ve 7,1 yakınlaştırma özelliklerine sahip fotoğraf makinesi, en yüksek f2,0-4,0 diyafram değerlerine ulaşabiliyor. Kamera, Ekim 2013'te 550 avrodan satışa sunulacak.

Lenovo Yoga 2 Pro

İkinci nesil Lenovo Yoga, 13,3 inçlik ekranında çok yüksek bir çözünürlük (3200x1800) sunuyor. 178 derece dönebilen ekran, 350 cd/m² parlaklık değerine sahip. Sadece 1,38 kg ağırlığındaki Lenovo Yoga 2 Pro, 16 mm kalınlığında ve 9 saate kadar çalışabiliyor.

Toshiba Satellite W30dt

"İkisi bir arada" olarak nitelendirilen cihaz, hem Ultrabook hem de tablet görevini üstleniyor. Intel tabanlı tableti kullanmak istediğinizde 13,3 inçlik dokunmatik ekranı (1366x768) yerinden çıkarmanız yeterli oluyor. Uzun bir yazı yazmayı düşünüyorsanız, ışıklandırılmış klavyeyi takmanız yeterli. Tablet'in ağırlığı 1,28 kg, klavye ise 1,1 kg.

Samsung SSD 840 EVO

Yeni MEX denetimine sahip 1 TB kapasiteli SSD, erişim sürelerinde, IOPS ve aktarım oranlarında yeni rekorlar kırıyor. Diskin 1 TB, 750 GB, 500 GB, 250 GB ve 120 GB kapasite seçenekleri bulunacak.

Huawei Ascend G700

Çift SIM destekli Ascend G700, dört çekirdekli işlemciyle ve Android 4.2 ile geliyor. Ekim'de piyasaya sürülecek telefonun yurtdışı fiyatı 299 avro.

LG 55AE9809

Kavisli, 55 inçlik bir ekrana sahip 55AE9809, Full HD çözünürlük sunuyor. Ses, ekranın altındaki saydam hoparlörler yoluyla sağlanıyor. Sadece 17 kg'lık TV, boyutuna göre oldukça hafif.

Samsung UE85S9

215 cm'lik dev bir ekrana sahip olan Samsung UE85S9, UHD çözünürlük (3840 x 2160) sunuyor. Bu çözünürlük, her kaynaktan harika bir görüntü kalitesi elde etmenizi sağlıyor. Tek sorun, 35.000 avroluk fiyatı.

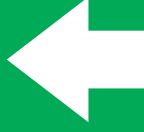

Ricoh Theta

Ricoh Theta, tek düğmeyle 360 derecelik panoramik fotoğraflar çekebiliyor. Ön ve arka taraftaki 180 derecelik lensler, çektiğiniz panoramik fotoğrafı akıllı cebinize ve PC'nize kablosuz ağ üzerinden gönderebiliyor. 95 gramlık cihaz, 4 GB'lık hafızası sayesinde 1.200 panoramik fotoğrafı depolayabiliyor. Ekim ayında piyasaya sürülecek olan cihazın yurtdışı fiyatı yaklaşık 400 avro olacak.

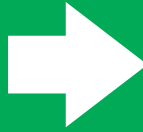
APPLE

GOOGLE

MICROSOFT

YOLUNUZU SEÇİN

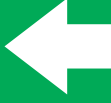
Gerçekten de aynı üreticinin cihazlarını birlikte kullanarak daha iyi sonuçlar elde edebilir miyiz yoksa bu sadece bir pazarlama taktiği mi?

Apple kullanıcıları iCihazlarından vazgeçemiyor, Microsoft hayranları Windows 8'i öve öve bitiremiyor ve Google hemen hemen her alana parmağını sokuyor ama herhangi bir üreticiye ölümüne sadık kalma gereği duymayan milyonlarca kullanıcı nasıl oluyor da böyle yaşamaya devam edebiliyor?

Bu yazımızda kendimizi teknoloji alanındaki üç devin dünyasına atıyor, iddia edildiği gibi aynı üreticinin cihazlarını kullanmanın avantaj sağlayıp sağlamadığına bakıyoruz. PCnet editörlerinin kolay aldanan kişiler olduğunu sanmayın. Aynı zamanda karışık kullanım senaryosunu ele alacağız, markası farklı olsa da alanının en iyisi olan cihazları bir araya getirmenin avantaj sağlayıp sağlamadığına bakacağız.

APPLE

Her ne kadar ekosistem kelimesini sık kullanıyor olsak da bu kavramı diğerlerine kıyasla çok daha önceden kavramış olan tek bir firma var. iTunes arşivlerine uygulanan DRM koruma sisteminin baskısı (2009'da terk edilene kadar) ya da çoğu kullanıcının zaman içinde arşivine kattığı yazılımların maddi değerinden ötürü Apple kullanıcıların uzun yıllar firmanın çizdiği sınırlar dışında çıkmadığını gördük. Apple'ın göz alıcı dünyasıyla ilk nesil iPhone satışa sunulduktan sonra tanıştıysanız büyük ihtimalle rotanızı değiştirmeden devam ediyorsunuzdur.

Bunun önemli bir sebebi var: Çok az kullanıcı Apple'ın sunduğu cihazların bir araya geldiğinde uyum sorunu yaşadığını iddia edebilir. Aynı firma tarafından sunulan MacBook ve iMac bilgisayarlar, iPhone ve iPad modelleri, Apple TV ve hatta Time Machine yedekleme cihazlarıyla bunların üzerinde çalışan iCloud ve AirPlay sistemleri uzun zamandır uyum içinde çalışıyor.

Uygulama sadeliği

Android düşünülerinin bile kabul etmesi gereken bir gerçek, Apple'ın akıllı telefon ve tablet uygulamaları arasındaki bağı sorunsuz biçimde idare ediyor olması. iPad için bir uygulama aldığınızda çoğu durumda iPhone için hazırlanmış özel sürümü de indirebilirsiniz. Her cihaza uygun uygulamayı bulmak çok kolay çünkü uygulama mağazasında ayrı bir tablet departmanı var. Google ise hâlâ böyle bir ayırım yapmış değil. Nadiren de olsa farklı bir çözünürlük veya en boy oranına sahip yeni bir cihaz çıktığında App

Store'da yer alan popüler uygulamaların çoğu kısa süre içinde (genelde birkaç hafta) güncellenerek destek sunuyor. Apple'ın donanım üzerindeki kontrolünden ötürü uygulama satın almadan önce cihazınızda sorunsuz çalışacağına emin olabilirsiniz.

Daha pahalı masaüstü uygulamalarının satıldığı Mac App Store ortamı da var ve burada da iOS ile kullanılan Apple hesabı geçerli. Tabii Mac için yazılım alırken bu ortamı kullanmak zorunda değilsiniz ve çoğu kullanıcı bağımsız olarak hareket etmeyi tercih ediyor ama Apple'ın yolunu izlerseniz yeni bir Mac aldığınızda tüm uygulamaları ve güncellemeleri tek bir yerden indirebilirsiniz. Programlara ait seri numaralarını saklamak ve çizik DVD'lerle boğuşmak gibi sorunlar kalmıyor.

iCloud

Apple'ın bu basit yaklaşımı sayesinde tek bir hesapla çok sayıda cihaza ait tüm satın almaları ve indirmeleri kontrol altına alabilirsiniz. iCloud ile bu basit sistemi biraz daha geliştirmiş hale getiriyor. Gmail hesabının zaman içinde bizi Google Dokümanlar kullanıcıları ve ardından Google Drive sahibi yaptığı gibi Apple cihaz kullanıcıları da 5 GB ücretsiz depolama alanı sunan iCloud hesaplarını sahip oldu. 2011 sonunda duyurulan servisin kullanıcı sayısı 300 milyonu aştı.

Temel olarak iCloud'un bir veri eşitleme aracı olduğunu söyleyebiliriz. E-posta, kişi listesi, takvim, favoriler gibi bilgilerinizi bir araya topluyor; iOS 5 ve üstü sürümlerde bulunan bu verileri OS X ve Windows'ta da eşitleyebiliyor. Aynı zamanda iPhone ve iPad kullanıcılarını iTunes'a bağımlı

olmaktan kurtarıyor, kablosuz yolla iCloud'a yedekleme ve geri yükleme yapılabilir. Tek bir cihaz kullanılarak yapılan alışverişlerde satın alınan uygulamalar diğer cihazlara indirilebiliyor, Safari ve iBooks'daki favoriler cihazlar arasında eşleştirilebiliyor. Foto Yayımlarını etkinleştirirseniz çektiğiniz fotoğraflar anında diğer Apple cihazlarınıza ve bilgisayarınıza gönderiliyor. Apple'ın iPhone'umu Bul servisiyle kayıp veya çalıntı cihazların yeri tespit edilebiliyor, Arkadaşlarımı Bul uygulamasıyla izin veren arkadaşlarınız harita üzerinde takip edilebiliyor.

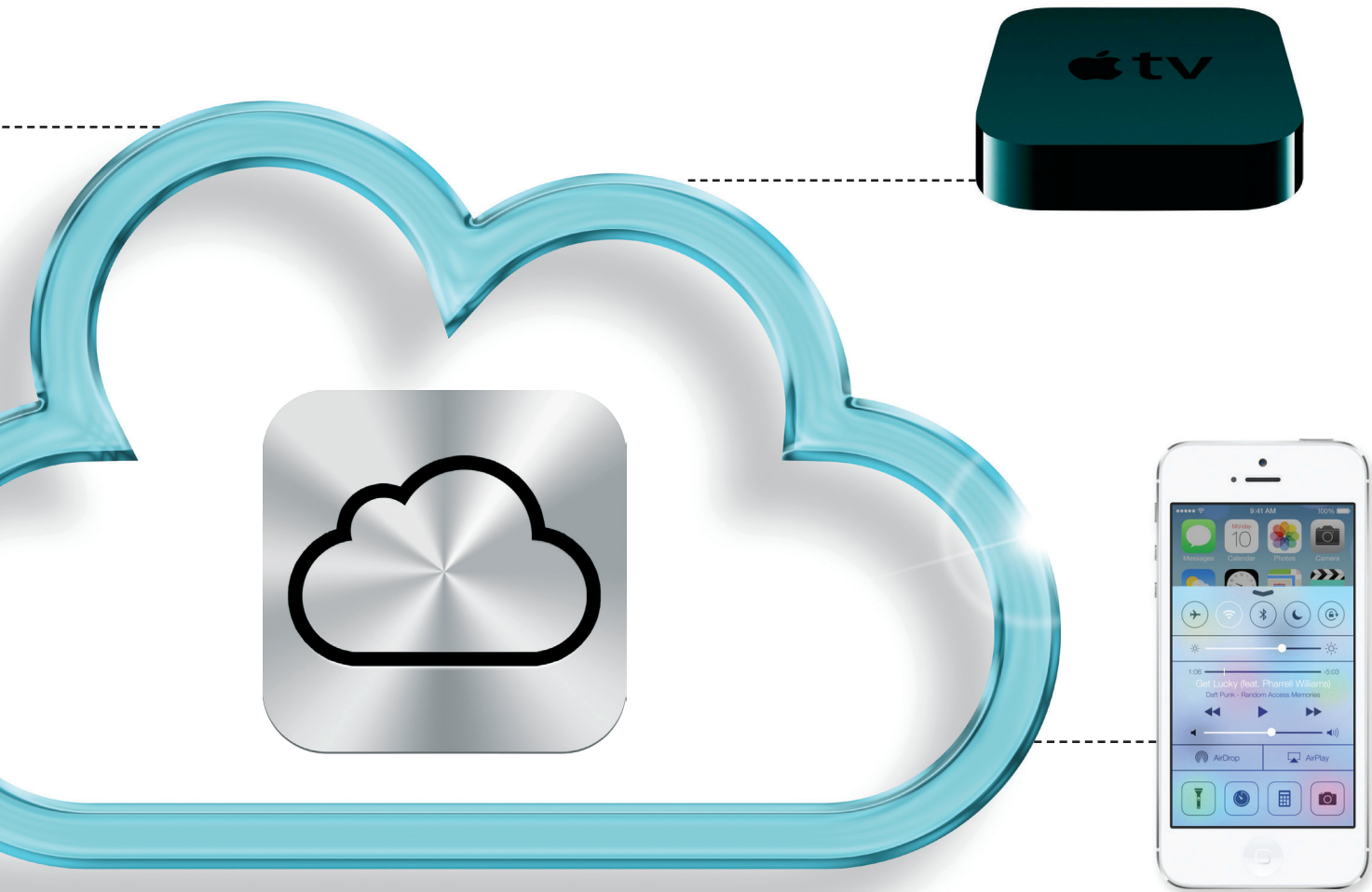
Ayrı bir servis olan ama aynı Apple kullanıcı adını kullanan iTunes Match'e abone olursanız (Henüz Türkiye'de desteklenmiyor.) Apple'ın müzik arşivini tarayıp bilinen şarkıları kendi veritabanıyla eşleştirerek ve sadece bilinmeyenleri sunucuya göndererek korumaya almasını sağlayabilirsiniz. Müzik arşivinizi internet bağlantısı olan her yerden on taneye kadar iTunes uyumlu

cihazınıza 256 Kbps kalitesinde indirebilir veya doğrudan dinleyebilirsiniz. iOS yüklü cihazlarda şarkı dinlerken aynı zamanda indirme işlemi gerçekleştiği için zaman içinde sevdiğiniz şarkılardan oluşan çevrimdışı arşiv oluşturabilirsiniz.

2012 sonunda iTunes Match servisine rakip olarak Google da müzik servisini duyurdu ama Apple cihazlarda kapsamlı Google Play Music deneyimi elde edebilmek için web tarayıcısı kullanmak gerekiyor. Daha az esneklik sunan çözümde iPad Müzik uygulamasını arka planda bırakmak şart oluyor. Diğer yandan Google Play Music ücretsiz, dolayısıyla denemekten zarar gelmiyor.

Büyük ekran

iPad'in koltukta kullanım için ideal bir cihaz olduğu ortada ama Apple'ın başka bir cihazı salonun yıldızı olmayı hak ediyor: Apple TV. Bu ufak, göz alıcı ve sessiz cihaz tek başına veya diğer Apple cihazlarla sorunsuz kullanılabilir,

YouTube gibi internet servislerinden veri alabiliyor, iTunes arşivinizdeki film ve dizileri ekrana getirebiliyor. Benzer durum müzik için de geçerli. Televizyonunuza bağlı kaliteli bir ses sisteminiz varsa harika bir avantaj.

Harika arabirim sayesinde diğer cihazlarda olduğu gibi arananları bulmak, içerik indirmek ve izlemek son derece basit. Apple TV ile gelen uzaktan kumandayı kullanmak kolay. İsterseniz iPhone veya iPad için Remote uygulamasını indirebilir, arama yaparken daha kolay biçimde metin girebilirsiniz. Oyunlarla arası iyi olmayan kullanıcıların kafasını karıştıran Xbox kontrolcünün tam tersi diyebiliriz. Apple TV'yi kullanarak iCloud hesabınızdaki içeriği de erişebilirsiniz.

Klasik bir medya oynatıcı olmasını önleyen başka bir özellikse iPhone, iPad veya OS X yüklü Mac'teki içeriği kablolu olarak Apple TV'ye gönderme imkânı veren AirPlay işlevi. Bu durumda Apple TV ile gelen bazı

özellikler kullanılamıyor ama uyumlu iOS uygulamalarıyla cihazınızdan televizyona görüntü aktarabilirsiniz. Çok sayıda oyunu da destekleyen sistem sayesinde sınırlı da olsa TV'nizi oyun konsoluna dönüştürebilirsiniz.

AirPlay'in temel işlevi içeriği olduğu gibi büyük ekrana yansıtmak. Ne derece iyi başarılı elde edeceğiniz, evdeki Wi-Fi ağına ve aktarmak istediğiniz içeriğin türüne bağlı. Desteklenmeyen servislerde başarılı sonuç almak için önce Müzik uygulamasını başlatıp AirPlay'i etkinleştirebilir ve ardından istediğiniz video uygulamasına geçiş yapmayı deneyebilirsiniz. Bu çözüm her uygulamada sonuç vermeyecektir. Paralı içerik sunan uygulamalar AirPlay aktarımını engelleyebiliyor.

Çok önemli bir nokta da şu anda Türkiye'ye müzik satışı, film kiralama ve satışının sadece Apple tarafından yapılabilmesi. iTunes Match, iTunes Radio ve televizyon dizileri henüz Türkiye'ye sunulmuyor ama

Google ve Microsoft'un benzer hizmetlerinin Türkiye'de hiç olmadığını düşünürsek bu bile Apple için önemli bir avantaj.

Genel değerlendirme

Geçen seneye kadar Apple'ın cepten masaüstüne ve salona uzanan entegrasyonu için rakipsiz diyorduk ama Windows 8 sonrasında tek bir firmanın sunduğu cihazlara sadık kalmanın diğer bir yolu açıldı. Her ikisinin farklı avantajları var. Kullanım kolaylığı, basit ağ kurulumu ve tüm alanlardaki ilgili cihazların kalitesi söz konusu olduğunda Apple'ın devirmek mümkün değil. Android'in iOS karşısına ciddi rakip olarak çıkması yıllar sürdü. Uygulamalar söz konusu olduğunda iOS hâlâ önde.

Bununla birlikte Apple yolunu seçerseniz mükemmel ulaşamazsınız. iPad harika bir oyun cihazı ama OS X yüklü bilgisayarların çok azında masaüstü oyun

deneyimi için yeterince güçlü ekran kartları var. Zaten popüler oyunların çoğunun Mac sürümü yok. AirPlay aracılığıyla iPad oyunlarını televizyonda oynamayı Xbox'ın gerçek oyun deneyimiyle kıyaslayamazsınız.

Yine de Apple'ın karşısına Microsoft'u koyacak olursak Windows 8 yeni yeni yaygınlaşıyor ve Surface henüz Türkiye'ye bile gelmedi. Oysa Apple ekosistemine yıllardır dahil olan çok sayıda kullanıcı var. Donanım ile ilgili cazibe yanı sıra Apple bir yaşam tarzı olarak kabul ediliyor ve diğer üreticiler aynı başarıyı elde edebilmek için sabırla beklemeye devam ediyor.

+ Artılar

- Tüm ürünlerin kalitesi çok yüksek
- Apple TV ve AirPlay sorunsuz işliyor
- Uygulama geliştiricileri tam destek veriyor

- Eksiler

- Donanım ve servisler pahalı
- Bir kez içine girildi mi çıkmak zor

Google

Daha en başından Google'ın ev kontrolünü ele geçirme konusunda dezavantaja sahip olduğunu kabul etmeliyiz. Birazdan üzerinde duracağımız Chromebook dışında ciddiye alınacak bir masaüstü işletim sistemi sunabilmiş değil. Bundan dolayı son kullanıcılara erişim konusunda büyük oranda mobil cihazlara güveniyor. Samsung işbirliğiyle geliştirilmiş Nexus 10 örneğinde olduğu gibi iş ortaklarını sürekli mobil tarafa yönlendirmeye çalışıyor.

Aslında masaüstü arenasında varlık göstermiyor demek doğru değil. Microsoft'un da yaptığı gibi her alanda birden faaliyet gösteriyor.

Google'i kullanarak internette arama yapıyor, e-posta gönderiyor, arkadaşlarla sohbet ediyor, dosyalarımızı depo-

luyor, paylaşıyor ve ortaklaşa çalışma yapıyoruz. Dev video servisi YouTube'u da listeye eklememiz gerekiyor. Google'ın sosyal ağı Google+ henüz istenen noktaya ulaşamadı ama Google'ın günlük yaşamımızın bir parçası olmak için geliştirdiği iyi bir çözüm olduğu ortada.

Google ile iki büyük rakibi arasındaki fark, her ne kadar Google değişiklik yapmak için çaba gösteriyor olsa da Android platformunun doğasından gelen bağımsızlık. Android yüklü akıllı telefonunuz ve tabletiniz, Android 4 sonrasında kademeli olarak sayısı ve kalitesi artan uygulamalara ev sahipliği yapıyor olabilir ama Google TV'ye yatırım yapmış az sayıdaki kullanıcıdan biri olsanız bile muhtemelen büyük ekrana görüntü aktarmayacaksınız.

Google'ın TV sıkıntısı

Google ile bütünleşen LG Smart TV veya Apple TV tarzı Sony NSZ-GS7 harici kutu bir kenara, Google'ın TV alanında faaliyet gösterdiğini bilen kullanıcıların sayısı bile hayli düşük.

Sony'nin Google TV eklentisini incelediğimizde Google Play Store'a doğrudan erişim içermemesini eleştirmiş, sadece az sayıdaki Google TV uyumlu uygulamayla sınırlı kaldığını ve donanım özelliklerinin kullanıcıya esneklik sunacak kadar iyi olmadığını fark etmiştik. Bununla birlikte Netflix ve Amazon gibi kısıyollar sunuyor ama bunların çoğu Türkiye'de zaten hizmet vermiyor. Web tarayıcısı üzerinden diğer servislere bağlanıp içerik izleme imkanınız var.

MKV gibi bazı dosya türlerini çalıştırırken sorun yaşadık. Birlikte gelen uzaktan kumandayla sınırlı kalmak, akıllı telefon ve tablet destekli resmi uygulama bulamamak can sıkıcı ama emin ki zaman içinde bu açık kapatılacak. Tablet eya akıllı telefonu kumanda uzaktan gibi kullanarak bilgisayarınızdaki içeriği

Google TV'ye gönderme olanağı veren Plex uygulamasını da kullanabilirsiniz.

Google TV için kötü bir ürün demek doğru değil. Umuyoruz ki Apple TV'deki gibi birkaç sürüm geçtikten sonra ve destek veren uygulamalarla lisanslı servisler arttıkça insanların tercih edeceği bir seçenek olmaya başlayacak. Bununla birlikte yüksek fiyatı ve birden çok farklı biçimde sunulduğu göz

Kökleri akıllı telefon sınıfına uzanan, tam kapsamlı ve esnek bir mobil işletim sistemine dönüşmüş olan Android sayesinde Google'ın çok sayıda eve girdiği ortada. Bazen bu başarıyı Samsung, HTC ve diğer firmalar sahiplense de Google'ın hakkını vermemek mümkün değil. ABD'de "ucuz tablet" olarak fırtına gibi esen Amazon Kindle Fire gibi Android işletim sistemini esas alan ve üstüne mağaza arabirimi ekleyen cihazlar sayesinde giderek artan oranda içerik tüketimi için kullanılan harika bir yönetime dönüşüyor. Android tabanlı cihazlardan en iyi sonucu elde etmek için PC kullanmanıza gerek yok. Veri eşitleme yazılımlarının çoğu cihaz üreticisi tarafından geliştiriliyor ve iTunes gibi merkezi bir yapı zorunlu değil. Yine de kullanıcılar, dosyalarını ve hesaplarını eşitlemek ve yedeklemek için Google sunucularını kullanıyor.

Google ve ev

Play Store'da yer alan çok sayıda uygulamayı kullanarak akıllı telefonu müzik çalara dönüştürebilir, tabletinizden video izleyebilir, Google'ın çok sayıdaki eşsiz web servisinden faydalanabilirsiniz. Başta hiç ciddiye alınmayan Chromebook bile ciddi ilerleme gösterdi ve en azından bazı sıra dışı kullanıcılar için ciddi anlamda ilgi çekici bir dizüstü bilgisayar alternatifi oluverdi. Google'ın ev tarafında ciddi bir oyuncu haline geldiği ortada ama düzgün bir ekosistemden ziyade ayrı öğelerin bir koleksiyonu demek doğru olur. Drive, Music ve Android telefon kullanan birinin Google platformuna yatırım yaptığını söyleyebiliriz ama büyük olasılıkla hâlâ Windows veya Mac kullanarak günlük işlemlerini gerçekleştiriyordur. Bulmacanın sona kalan bu parçası uzun vadede Google'ın hedefi olacak.

+ Artılar

- Çoğumuz Google servislerini zaten kullanıyoruz
- Giriş masrafı Apple'dan çok daha az
- Android çok hızlı geliyor

- Eksiler

- Ciddi bir masaüstü işletim sistemi henüz yok
- Google TV'nin önünde uzun bir yol var

önüne alınırsa, kullanım zorluğu ve arabirim farklılığından ötürü tüketicilerin favorisi olma şansı düşük. Teknolojiyle arası iyi olmayan ev kullanıcıları, sadece Google'a sadık kalmak için bu ürünü seçmeyi göze almayabilir.

Odak noktası bulut

TV deneyimi için "ya hep ya hiç" demiş olduk ama ses açısından durum çok daha iyi. Bu noktada Google'ın harika bulut servislerinden ilkinde değinmemiz gerekiyor. Kullanıcılara bulut ortamda 20 bin adede kadar şarkı depolama, eşleştirme ve diğer cihazlardan erişim desteği sunan ücretsiz Google Play Music servisi geçen yıl yayına girdi ve Apple'ın ücretli iTunes Match servisiyle rakip hale geldi. Bu hizmet Türkiye'ye verilmiyor ama ilginç bir şekilde, Türkiye'de açılmış Google Apps hesaplarında çalıştığını fark ettik.

Android cihaz sahibi olmanın avantajlarından biri bu alanda karşımıza çıkıyor. Sunulan uygulamaya, müzik dinlemek ve indirmek için kullanılabilecek en iyi seçeneklerden biri. Diğer platformlarda Google Play Music'ten fayda-

lanmak için tarayıcıyı kullanmak, üçüncü parti uygulama indirmek veya Music Manager yazılımının Windows/Mac sürümünü şarkıları indirmek gerekiyor.

Ardından bulut depolama esaslı Chromebook geliyor. Uygun fiyatlı olacak şekilde tasarlanan bu taşınabilir bilgisayar çözümü en başından beri aynı yapıyı sürdürüyor. ARM tabanlı işlemciye sahip Samsung üretimi düşük fiyatlı modeller, sadece internet bağlantısı kurmak ve gezinti yapmak için bile uygun.

Elbette evde kullanımla ilgili herhangi bir sıkıntı yok. Chrome'un çevrimdışı uygulamaları geliştirdi. Son yazılım güncellemelerinden sonra Chromebook'u uzun süre internet olmadan kullanabilmek mümkün hale geldi. İşletim sistemi artık olması gerektiği türden bir masaüstü içeriyor ve her ne kadar tüm işlemlerin merkezini Chrome web tarayıcısı oluştursa da Chromebook'un diğer cihazlarla kullanımını kolaylaştırmak üzere basit dosya gezginine tam kapsamlı Drive entegrasyonu eklendi.

Gerçekte, firmanın en güçlü kozlarından biri, bulut servisle-

rinden beklenen dosya eşitleme özelliklerinin büyük kısmını karşılayabilen ve bunu Google Dokümanlar'ın verimliliğiyle harmanlayan Google Drive. Ofiste çalışırken Drive'in sunduğu işbirliği ve organizasyon özelliklerinin tümünü kullanıyoruz. Kelime işlemci ve hesap tablosu bileşenleri Office dosyalarıyla ilgili basit düzenlemeler için ideal ama biçimlendirmeden çok içerik oluşturma için yeterli. Google Formlar ve Füzyon Tabloları gibi ek özelliklerse öğrenciler ve evden çalışanlar için çok kullanışlı. Tüm set, en başta Microsoft Office Web Apps kadar tanıdık gelmeyebilir ama Gmail'in popülerliğinden ötürü sadece rahatlık için tercih eden çok sayıda kullanıcı var.

Mobil

Google Drive'ın Android için vazgeçilmez bir uygulama olduğunu söylemeye gerek yok. Akıllı telefon ve tablet sahipleri Gmail hesaplarını anında ekleyebilir. Hangi cihazın tercih edileceği sorusunun cevabı her geçen ay uzayan bir liste. Samsung Galaxy S4, Nexus 7 ve 10 gibi cihazları beğenmemek imkânsız ve değişim sürekli olarak devam ediyor.

Microsoft

Surface serisi tabletler ve Windows Phone 8 telefonlarla birlikte Microsoft da “ekosistem” oyununa katıldı. Bununla birlikte firmanın en büyük kozu olarak kabul edilen Xbox 360 oyun konsolu dünya genelinde 70 milyondan fazla evde kendine yer bulmuş durumda. Şirket Xbox One için de oldukça umutlu.

Microsoft, Xbox deneyimini mümkün olduğunca Windows 8'e benzetmek için elinden geleni yaptı, kullanıcıları işletim sisteminin görünümüne alıştırmak için ana menüyü canlı kutucuklar içerecek biçimde yeniden tasarladı. Bunun iyi ya da kötü bir çözüm olduğu tartışmaya açık ama TV'de görülen içeriğe ve ana ekranda beliren kutucuklardaki reklama bakan yeni bir kullanıcı Xbox 360'ın oyun için geliştirilmiş bir cihaz olduğunu anlamayabilir.

Bu kasıtlı uygulamanın sebebi Microsoft'un Xbox ile çok daha fazlasını başarmak istiyor olması. Konsolla ilgili çeşitli içerik sağlayıcılarla yapılmış anlaşmaların yanında Xbox Video servisi de var ama çoğu içeriğe Türkiye'den erişilemiyor. Last.fm gibi uygulamalarla müzik dinlemek mümkün ama tablet ve akıllı telefonlar üzerinden müzik indirme ve dinleme imkânı veren Xbox Müzik de Türkiye'ye hizmet vermiyor. Hem Microsoft hem de üçüncü parti sonuçları birleştiren Bing arama işlevi, Xbox için yenilenen Internet Explorer ve Kinect ile işbirliği yapan Microsoft servisleri sayesinde tüm seçenekler bir araya geliyor.

Bütünleşme

Apple'ın iPhone ve iPad gelişimini nasıl başarıyla birleştirdi-

ğini gören Microsoft, Windows 8 ve Windows Phone 8 uygulamalarına yönelik evrensel kod esasını sunmak için sıkı biçimde çalıştı. Güçlü donanıma sahip olan nesil bilgisayarların Windows 8 yüklü olarak satışa sunulmasıyla birlikte işletim sisteminin bir parçası olan Windows Mağazası kullanımı arttı ve sadece akıllı telefonlar ve tabletlere değil, farklı türden PC'lere de uygulamalar kuruldu. İlk nesil Surface RT tabletlerle karşımıza çıkan, özellikleri düşük Windows RT sürümünde sadece Windows Mağazası uygulamaları kullanılabiliyor. Bundan ötürü Mağaza'daki uygulamaların kullanıcıların beklentilerini karşılayabilmesi son derece önemli.

Surface sahibi olmayı düşünmüyor olabilirsiniz ama dokunmatik ekrana sahip son derece etkileyici Ultrabook'lar ve dönüştürülebilir dizüstü bilgisayarlar satışa sunuldu. Hepsi bir arada bilgisayarlar eskisinden çok ilgi görüyor. Tamamen katlanıp yatay duruma gelebilen ekranlar sayesinde sabit dokunmatik ekranların kullanımıyla ilgili çekinceler ortadan kalktı. Windows Mağazası'ndaki tam ekran çalışan uygulamaları tabletlerde veya büyük ekranlı hepsi bir arada bilgisayarlarda kullanabilirsiniz.

Bununla birlikte daha önemli olan bir mesele, platformlar arası yazılım geliştirme. Dizüstü bilgisayarınızla Windows Mağazası'ndan bir uygulama alırsanız onu Windows 8 yüklü tabletinizle de kullanabilirsiniz. Geliştiricilere ödüller ve teşvik primleri sunularak yazdıkları uygulamaları Windows Phone ortamına da taşımaları sağlandı. Popüler uygulamaların tüm cihazlar tarafından kullanılabilmesi hedeflendi. Tüm bu işlemlerde Apple kimliğine

benzer şekilde Microsoft hesabınızı kullanıyorsunuz.

Felsefi bir farka dikkat çekmekte fayda var. Google ve Apple, uygulama kullanımını telefon ve tablet arasında birleştiriyor. Microsoft ise tabletle PC arasında bağ kurmayı tercih etti. Şirket böylece Windows 8'in iş kapasitesi yüksek bir işletim sistemi olduğunu göstermeyi arzular. Microsoft, Windows Phone 8'i başarılı biçimde karışma dahil edebilirse Apple'ın bile ayak uyduramayacağı türden bir entegrasyon gerçekleşmiş olacak.

İkinci ekran

Karşımıza çıkan seçenek Xbox SmartGlass. Xbox 360 deneyimini Windows yüklü tabletlere ve telefonlara taşıyan çözüm (Android ve iOS seçenekleri de eklenmeli.) ile konsoldaki eğlenciyi daha sezgisel biçimde kontrol etme imkânı doğuyor. Bu uygulamayla taşınabilir cihazlar klavye ve parmak hareketlerini algılayabilen uzaktan kumandaya dönüşüyor, her ne kadar Xbox'a özel Internet Explorer çok başarılı olmasa da büyük ekranda internet gezintisi kolaylaşıyor. Aynı zamanda iki yönde çalışabiliyor. Tabletini kullanarak film satın alırsanız, Apple'ın AirPlay'inde olduğu gibi Xbox'ı kullanarak TV'ye gönderebilir-

siniz.

SmartGlass'ı ikinci ekran olarak kullanmak da mümkün olacak. İlk denemeler sırasında büyük ekranda oynayan Game of Thrones oyununa ek olarak tablet ekranında etkileşimli Westeros haritası gösteriliyordu. Halo 4 ve Dance Central 3 gibi oyunlar telefon ekranında istatistikleri ve şarkı listesini sunabiliyor. Nintendo'nun Wii U konsoluyla karşımıza çıkan tasarıma benzer bir yenilik denebilir.

Şu aşamada bu türden çok fazla içerik yok ve bunlara erişebilmek için Xbox'ın çalışıyor olması gerekiyor. TV ka-

nalları ve program yapımcıları SmartGlass'ı benimserse ileride çok daha ilginç ve etkili çalışmalar ortaya çıkabilir.

Windows Phone 8'deki Oyunlar uygulaması, Xbox oyuncu profilinizi ve arkadaş listesini alabiliyor. Windows Mağazası uygulamaları, konsolda elde ettiğiniz başarıları kullanabiliyor. Şimdilik eksikler var. Örneğin internet bağlantısı kesilirse, geri gelene kadar Xbox Live oyunundaki ilerleme kayboluyor.

Bulut

SkyDrive'ı parçaları birleştiren bir yapıştırıcı olarak düşünebiliriz. Yeni işletim sisteminin temel bileşenlerinden biri olan bulut, Başlangıç ekranındaki uygulaması ve masaüstünde Windows Gezgini ile bütünleşiyor. Windows Phone için sunulan uygulama ve Outlook.com'a bağlantılı olan web uygulaması, tek bir Microsoft hesabıyla her an her yerden dosyalarınıza erişmenizi sağlıyor.

7 GB depolama alanı ücretsiz. İhtiyacınız olursa 20 GB ek alan için yıllık 20 TL ödemek gerekiyor. SkyDrive'ın özellik listesi sürekli genişliyor.

Geçtiğimiz aylarda sadece belirli klasörleri eşitleme desteği ve çok önemli olan paylaşma işlevi eklendi. Belgelerinizi doğrudan Office Web Apps'te açabilirsiniz. Web Apps, Google Drive'a benziyor ama biçimlendirme seçenekleri daha gelişmiş ve masaüstü Office belgeleriyle uyumluluk daha yüksek.

Office'te hazırladığınız dosyaları doğrudan SkyDrive'a kaydedebilirsiniz. Windows Gezgini'ni kullanarak dosya saklayan tüm diğer yazılımlar da SkyDrive'ı görebiliyor. Geride kaldığı noktaya üçüncü parti uygulama desteği. Windows içermeyen cihazlarda da SkyDrive ile paylaşım seçeneğini görme ihtimaliniz düşük. Genelde her yerde rakip bir hizmet olan Dropbox karşımıza çıkıyor. Umarız zaman içinde bu durum da değişir.

Microsoft evi

Microsoft'un bu konudaki yaklaşımı büyük ölçüde rakipleriyle benzerlik gösteriyor ama "bağlı ev" söz konusu olduğunda Microsoft'un Xbox sayesinde Apple'a kıyasla daha fazla öne çıktığı ortada. Apple TV daha ufak ve göz alıcı olabi-

li ama milyonlarca evde televizyonun yanındaki yerini almış değil. İlk başta oyun konsolu olarak sunulan ve döneme damgasını vuran Xbox, arka arkaya gelen yazılım güncellemelerinden sonra eğlence dünyamızı işgal eden bir Microsoft ürününe dönüştü. Salon deneyimi söz konusu olduğunda Microsoft'u alt etmek güç.

Bir diğer avantajsa masaüstü, dizüstü, tablet ve telefon arasındaki entegrasyon. Farklı ortamlar ve dosya uyumluluklarıyla uğraşmadan dört farklı cihazla bir dosya üzerinde çalışabileceğiniz tek platformu Microsoft sunuyor. OS X kullanıcıları iOS cihazlarda da üretkenlik uygulamaları bulabilir ama Microsoft platformunun bu alanda çok güçlü olduğunu kabul etmeliyiz.

Bizce asıl soru, Microsoft'un sunduğu ayrı çözümlerin birbirini nasıl tamamladığını kullanıcıların iyice anlayıp anlamadığı. Teknik bilgisi yetersiz bir kullanıcıya işletim sistemi

terfisi satmak zaten zor ama onu iPhone'ununu veya Android tabletini değiştirmeye ikna etmek çok daha farklı bir mesele.

Microsoft'un tüm cihazlarında benzer bir kullanıcı arabirimi sunuyor olması avantaj ama mevcut durum ortada. SmartGlass uygulamasının iOS ve Android sürümlerinin de sunulması, milyonlarca kullanıcının sahip olduğu cihazdan memnun olduğunu ve Microsoft'un da bunu kabul ettiğini ispat ediyor.

+ Artılar

- Xbox milyonlarca evde zaten mevcut
- Neredeyse tüm PC'lere Windows 8 yüklenebiliyor
- Uygulamalar telefondan masaüstüne kadar her platformda çalışıyor

- Eksiler

- Şu aşamada Windows Mağazası oldukça geride
- Geliştiriciler platforma yeterince ilgi göstermiyor

Hepsini karıştırırsak?

Tüm teknolojik ihtiyaçlarınızı tekel altına almak isteyen üç büyük firmaya göz attık ama çoğu kullanıcı için tam anlamıyla tek bir üreticiye bağlı kalmak ne gerçekçi ne de arzulanan bir şey. Çoğumuz zaman içinde alınmış, farklı üreticilere ait, farklı teknolojik cihaz ve bilgisayarlara zaten sahibiz. Dolayısıyla sıfırdan başlayıp tek bir üreticinin cihazlarını almak gibi bir şansımız pek yok.

Öyleyse sahip olduğunuz cihazlarla uyum sağlayacak biçimde aynı üreticinin ürünlerini almaya devam etmeli misiniz? Pazarlama taktiklerini bir kenara bırakırsak, farklı cihazları bir arada kullanmak da sorunsuz ve akıcı olabilir mi?

Temel ne olmalı?

Her ne kadar sıfırdan başlamak kulağa hoş gelse de gerçekte çoğumuzun zaten bilgisayarı var. Hangi taraf olursa olsun fanatikler ikna olmayabilir ama Windows - Mac ikilemi eskiden olduğu kadar içinden çıkılmaz değil. Yeni çıkan oyunların OS X sürümlerinin olmaması haricinde günümüzde çoğu

yazılım iki platformda da sorunsuz çalışabiliyor.

Masaüstü işletim sistemi seçiminizi mobil cihazda sürdürmeniz gerektiğini düşünebilirsiniz ama aslında bu açıdan da sınırlama yok. iPhone sahipleri iTunes'un Windows sürümünü kullanarak sorunsuz biçimde eşitleme yapabilir. Mac sahipleri de Android cihazları eşitleme olanağı sunan çok sayıda üçüncü parti yazılım bulabilir. Zaten mobil cihaz içeriğini bilgisayarla eşitlemek zorunda bile değilsiniz. Üç mobil platform da ilgili bulut servisleri sayesinde rahatlıkla kurulum kendi başlarına kullanılabilir. TTNET Müzik, Deezer ve benzeri çok sayıda bulut tabanlı müzik servisi sayesinde sabit diskteki müzik arşivini elle telefona aktarmanıza gerek kalmıyor.

Buna rağmen bilgisayarınızdaki işletim sisteminin fark yarattığı bazı alanlar var. Windows 8'in kullanıma girmesinden sonra bu durum daha belirginleşti.

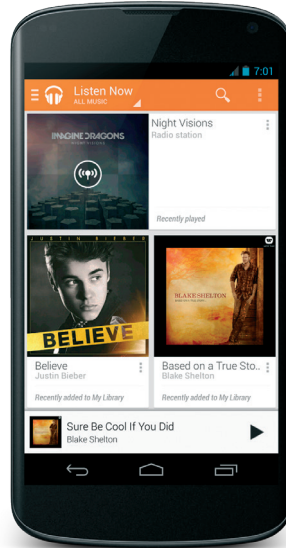
Zıt felsefeler

Daha önce kısaca değindiğimiz gibi, Apple ve Google'ın aksine Microsoft'un cihazla uygulama entegrasyonuna farklı bir açıdan yaklaşması ilginç. Android ve iOS'in telefonla tablet arasındaki bağlantıya odaklanan yaklaşımının aksine, Windows 8 içeren cihazlarda tablet PC arasında bağ kurulmaya çalışıyor. Bu yüzden ötürü son zamanlarda çok sayıda dizüstü bilgisayar - tablet karışımı

melez cihazlarla karşılaşmaya başladık.

Windows Mağazası uygulamalarını alırken ve kurarken gerçeğe dönüşen masaüstü ve tablet arasındaki mükemmel geçiş göz önüne alınır ve PC'nizi Windows 8'e terfi ettiginizi varsayarsak Windows 8 yüklü bir tabletin mevcut PC'nize ideal arkadaş olacağı ortada. Windows Mağazası'ndaki uygulamalar arasında henüz çok sayıda yüksek kaliteli uygulama yok platform yeterli kapasiteye sahip ve zaman içinde yazılım geliştiriciler yerlerini alacaktır.

Umuyoruz ki bu durum Windows Phone 8 tarafında da gerçekleşecek ve etkileyici telefon duyuruları gelmeye devam edecek.

Google Play Music'i diğer platformlarda da kullanabilirsiniz ama en iyi sonuçlar için Android şart.

Tabii bu durumda uygulama tasarımıyla ilgili sorular ortaya çıkıyor. Apple'ın bu konudaki yaklaşımı, tablet ve akıllı telefonu çok benzer şekilde kullanmamıza dayanıyor. Mobil cihazları iş amaçlı kullanmıyorsanız bu ifade son derece gerçekçi. Ama Office uygulamalarına ve rahat bir fiziksel klavyeye duyulan ihtiyaç olmasaydı zaten telefon-tablet ikilisi alır başını giderdi. Angry Birds'ü bir satın alıp tüm cihazlarında oynamayı kim istemez? Fakat "bilgisayar" a hâlâ duyulan ihtiyaç, durumu değiştirmek için yeterli olabilir. Windows 8'le birlikte Microsoft'un benimsediği tasarım anlayışı bu ihtiyacı karşılamaya yöneliyor. Henüz yolun başla-

rındayız ama hangi yaklaşımının daha fazla ilgi göreceğini Windows 8 ve yakında da 8.1'in başarıları gösterecek.

Platformlar arası geçiş

Peki, platformları bir arada kullanırsanız ne kaybedersiniz? Üreticiler, çok sayıda önemli avantajdan mahrum kalacağını iddia ediyor ama farklı platformları tatmayı tercih eden milyonlarca kullanıcıya kapılarını kapatacak kadar çilgün değiller.

Bu yüzden iTunes'un Windows sürümü, SkyDrive'in Android sürümü var ve iOS cihazlara SmartGlass'i yükleyip Xbox'ı kontrol edebiliyorsunuz. Taraflardan hangisini seçerseniz seçin, önemli bir servisten tamamen mahrum kalma olasılığınız son derece düşük. Böyle bir durum olsa bile üçüncü parti yazılım geliştiriciler eksik kalan işlevleri sunma konusunda çok başarılı.

Elbette bu demek değil ki platformlar arası kullanıcı deneyimi her zaman akıcı. Örneğin, Google Play Music servisi Türkiye'ye gelirse iTunes Match'e para ödemek istemeyen iPhone sahiplerinin ilgisini çekebilir ama şüphesiz ki en iyi kullanıcı deneyimi için standart Android uygulaması gerekiyor. Müziklerini göndermek isteyen Windows ve Mac kullanıcıları basit yönetim aracını kurmak ve ardından tarayıcılarını kullanarak şarkılarına erişmek zorunda. iOS sahiplerinin üçüncü parti uygulama indirmeden müzik dinleyebilmesi için kullanabileceği tek yol bu. Diğer yandan, Apple Match Türkiye'ye açılırsa iTunes'un PC sürümüyle erişilebilecek ama Android veya Windows Phone cihazların bu arşive erişim izni olmayacak.

Benzer biçimde her platformun kendine özel teklifleri de var. Örneğin Mac kullanıcıysanız Tweetbot'u OS X ve iOS arasında eşitleyebilirsiniz. Sadece Apple platformunda yer alan takvim, not alma ve diğer üretkenlik uygulamaları da var. Sayıları çok olmasa ve diğer platformlarda benzer işi yapan alternatifler olsa bile bazı özel uygulamalardan ötürü kararınız değişebilir.

Bulut etkisi

Farklı tip cihazları bir arada kullanmak istediğinizde, özel-

Bazı uygulamalar belirli platformlarla sınırlı ama bunların sayısı 'giderek azalıyor.

likle de televizyonu için içine kattığınızda aradaki farklar -en azından teoride- büyüyor. Windows 8 yüklü bir cihazı Xbox ile eşitlemenin, özellikle de Xbox Müzik entegrasyonu söz konusu olduğunda bariz avantajları var. Benzer durum Apple TV ile iTunes Match için de geçerli. Tabii her iki servis de şu an için Türkiye'de bulunmuyor.

Her ne kadar Microsoft'un iOS ve Android uyumlu Xbox Müzik uygulamaları geçen ay çıkmış olsa da farklı cihazlar için farklı bulut servislerini satın almaktan kaçınmak için alışveriş yaparken dikkatli davranmalısınız.

Çok sayıdaki diğer alandan farklı olarak, bulut servisleri söz

konusu olduğunda üç büyüklerden birini ilk sıraya oturtmak mümkün değil.

iCloud, SkyDrive ve Google Drive, farklı platformlarda rollerini yerine getiriyor olsa da Dropbox'ın sunduğu gerçek çoklu platform ve çoklu uygulama desteğine sahip değil. Farklı geliştiricilerin elinden çıkan uygulamaların tümü Dropbox desteğine sahip ve cihaz üreticilerinin yaptığı anlaşmalardan ötürü Android içeren cihazlar giderek artan oranda Dropbox yüklü olarak geliyor. Dropbox'ın iOS ile entegrasyonu çok daha sınırlı ama yine de çok sayıda uygulama bu desteği sunuyor.

Örneğin, 1Password ile şifreler veya iA Writer ile belgeler

Dropbox'ta saklanabiliyor.

İşte bu sebeplerden dolayı diğer bulut servislerini kenara atıp sadece bir tanesini kullanmak mantıklı değil. Önemli dosyalarınızı birden fazla serviste saklamak, onlara her zaman erişilebilmenizi garanti altına alıyor. Üstelik alternatif servisler üç büyüklerin tüm cihazlarında çok iyi şekilde çalışıyor.

Karar zamanı

Yazdığımız her şeyi bir araya getirirseniz, farklı üreticilerin en iyi cihazlarını alıp bir arada kullandığınızda pek bir şey kaybetmeyeceğinizi düşünebilirsiniz. Bu bir noktaya kadar doğru ama tarafsız analizimizde fazla yeri olmayan bir etkeni atmış olursunuz: rahatlık.

Bir kullanıcı için tüm uygulamalara, şarkılara, dosyalara tek bir hesapla erişilebilmek büyük rahatlıktır. Üreticiler bundan dolayı bulut servislerini mümkün olduğunca çekici hale getirmeye çalışıyor. Tek bir arabirime alışmak ve diğer cihazlarda da o arabirimle karşılaşmak kullanıcıları rahatlatıyor. Microsoft'un Windows 8'le gelen canlı kutucukları Xbox arabirimine eklemesinin sebebi de bu.

Aynı şarj kablosunu veya araç kitini diğer cihazlarda da kullanabilmek hem rahatlık hem

ekonomik. Eski cihazınızda satın aldıklarınızı zahmetsizce yeni modele geri yükleyebilmek de önemli bir avantaj. Sırf rahatlık avantajından dolayı, ihtiyaçlarımızı daha iyi karşılayan alternatifleri çıkmış olsa bile çoğumuz uzun zamandır her şeyi Dropbox'ta depoluyoruz.

Kullanıcılar her ne kadar rakiplerin sundukları artıları merak ediyor olsa da işte sırf bu yüzden iki yılda bir fazla düşünmeden yeni iPhone modeline geçiyor. Her yeni cihaz tanıltığında, en başta doğru seçimi yapmak giderek daha önemli hale geliyor.

Her şeye sıfırdan başlamak düşük bir olasılık. O yüzden, bir sonraki cihaz seçiminizi evinizde zaten mevcut olan cihazları temel alarak yapmak mantıklı görünüyor.

+ Artılar

- Xbox milyonlarca evde zaten mevcut
- Neredeyse tüm PC'lere Windows 8 yüklenebiliyor
- Uygulamalar telefondan masaüstüne kadar her platformda çalışıyor

- Eksiler

- Şu aşamada Windows Mağazası oldukça geride
- Geliştiriciler platforma yeterince ilgi göstermiyor

Sadece Windows 8'de değil, iOS ve Android'de de çalışabilen SmartGlass uygulaması Xbox'a yeni özellikler ekliyor.

40 GEREKLI ONLINE SERVİS

Hayatı kolaylaştıran online servislerin sayısı her geçen gün artıyor. Eğlence ya da iş odaklı fark etmeksizin, en iyi seçeneklerden 40 tanesini bir araya getirdik.

Günümüzde akıllı telefon veya tabletinizin uygulamalarla dolu, masaüstü bilgisayarınızdaki tarayıcınızın yer imi listesinin boş olması son derece olası. Web uygulamalarının ve servislerinin hiç olmadığı kadar iyi duruma ulaştığı şu günlerde bu durum can sıkıyor.

İnternet sürekli olarak değişiyor ve gelişiyor. Sadece tek yönde bilgi paylaşımını esas alan Web 1.0 (1997-2003) ile başlayan yolculukta, dinamik olarak oluşturulmuş sayfaları esas alan Web 2.0'a (2004-2011) geçiş yaptık. Web 3.0 ise (2012-bugün) sosyal paylaşım ve bulut tabanlı yazılımlarına kapı açtı.

En yeni web standartları sayesinde yazılım geliştiriciler masaüstü uygulamalara rakip olan zengin ve ilgi çekici siteler oluşturmayı başardılar. İşlemlerin

büyük kısmı arka planda (uzak sunucularda) gerçekleştiği için siteleri yükleyip kullanmak güçlü bir bilgisayar gerektirmiyor. Yeterince hızlı bir internet bağlantısı ve son nesil web tarayıcıları yeterli.

E-posta, kelime işlem, fotoğraf düzenleme ve dosya depolama gibi çok sayıda uygulama için bilgisayarınıza yazılım kurmaya gerek kalmadı. "Bulut bilişim" de denilen "hizmet olarak yazılım" (SaaS) modeli sayesinde yazılımlar için ilk başta yüklü ödeme yapmaya gerek kalmıyor, alınan hizmet için aylık veya yıllık üyelik bedelini ödemek yetiyor. Hatta web uygulamalarının büyük kısmı ücretsiz ve yazılım geliştiriciler genelde sadece üst düzey özellikler için ücret talep ediyor.

Önde gelen web sitelerinin bir anda geçmişte kalması sıra dışı bir durum değil. Akla gelen en iyi örnekler, haber toplama sitesi Digg ve sosyal yer imi servisi Delicious.

Web alanında uzun geçmişe sahip olan köklü sitelerin yeni rakiplerden doğan etkiye karşı direnmesi de duyulmamış bir olay değil.

En eski fotoğraf paylaşma ve depolama servislerinden biri olan Flickr, çok sayıda benzer rakibe ve tam kapsamlı ilgi çekici alternatiflere rağmen halen ayakta. Myspace hâlâ Facebook öncesindeki ihtişamlı günlerine geri dönmeye çalışıyor. Sosyal müzik keşfetme sitesi olarak yeniden açılan Myspace, kötü arka zeminlerden ve otomatik olarak başlayan müzik özelliğini terk etti. Geçmişte en popüler e-posta servisi olan Hotmail, Outlook olarak yeniden adlandırıldı ve eski sürümüne kıyasla tamamen farklı bir görünüme ve çalışma sistemine geçti.

İnternet büyük bir yer ve en yeni web uygulamalarını, her gün yenisi çıkan servisleri takip etmek zor olabilir. Bu nedenle, tarayıcınızın yer imlerinde olmayı hak eden 40 siteyi seçip yazdık.

SOSYAL

TWITTER

www.twitter.com

Facebook'ta içeriği tanıdığınız kişilerle paylaşıyorsunuz ama Twitter'da paylaştıklarınız sunduğunuz içerikle ilgilenenler tarafından takip ediliyor. Tüm Twitter kullanıcılarının sürdürdüğü iki ayrı liste var: takip ettiğiniz kişiler (Twitter'ı açtığınız anda göreceğiniz ilk tweet'ler) ve sizi takip eden kişiler (sizden gelen tüm tweet'leri alacak olan kişiler).

LINKEDIN

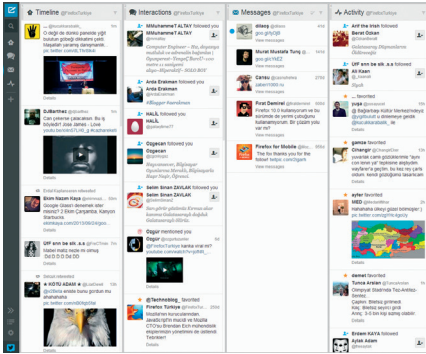
www.linkedin.com

Facebook'un iş dünyasına özel olarak geliştirilmiş hali diyebileceğimiz LinkedIn, geçmişte birlikte çalışmış kişilerin bağlantıya geçmesine imkân veriyor, aynı zamanda kim şu anda nerede çalışıyor, hangi firmaya geçti veya hangi pozisyona terfi etti sorularını yanıtıyor. Dahili iş arama motorunu kullanarak yeteneklerinizle uyumlu iş tekliflerini görebilirsiniz. Kişisel profiliniz adeta özgeçmiş görevi de görüyor.

TWEETDECK

www.tweetdeck.com

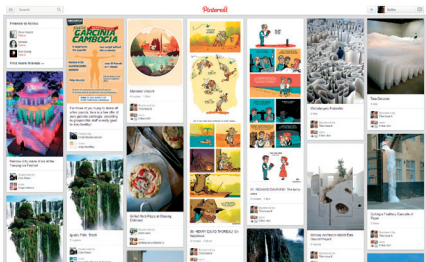
Facebook ve Twitter arasında sürekli olarak gidip gelen üst seviye sosyal ağ kullanıcılarından biriyeniz Tweetdeck sayesinde hayatınız kolaylaşabilir. İki servisi bir araya toplayıp anlaşılması kolay bir panel halinde sunan Tweetdeck, gerçek zamanlı güncelleme desteği veriyor, sponsor reklamlarını ayıklayabiliyor. Farklı ağlardaki durum bilginizi tek bir adımda güncelleyebilir, düzenli güncelleme yapabilir, fotoğraf ekleriyle çalışabilirsiniz.

PINTEREST

www.pinterest.com

Pinterest, fotoğrafları esas alan bir sosyal ağ. Kullanıcılar; araba, düğün veya gezi gibi belirli

temaları esas alan girdiler oluşturabiliyor; ardından ilgili fotoğraf ve videoları ekleyebiliyor. İlham almak için kullanılabileceği gibi aynı zamanda görsel paylaşmak için de ideal. Örneğin düğünde giymek için elbise seçeneklerine veya gelinliklere bakmak istiyorsanız bu anahtar kelimeyle arama yapıp Pinterest kullanıcılarının paylaştığı fotoğrafları görebilirsiniz.

GOOGLE+

http://plus.google.com

Google+, Facebook'un tüm içerik paylaşım özelliklerine sahip ama daha detaylı paylaşım seçenekleri sayesinde her tür içeriği kiminle paylaşmak istediğinizi seçebilirsiniz. Çoğu kullanıcı, Facebook ile aşırı benzer yapısından ötürü Google+ı her gün kullanmayı tercih etmiyor ama ünlüler ve politikacılar giderek artan oranda Hangouts görüntülü sohbet özelliğini kullanarak hayranlarıyla bağlantıya geçiyor.

TUMBLR

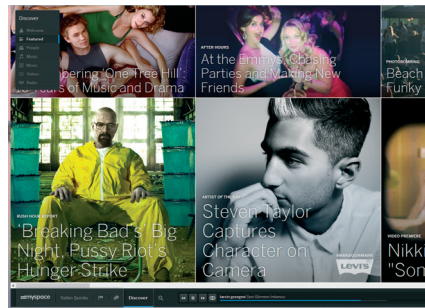
www.tumblr.com

"Claire Danes Cry Face Project"ten tutun da "Old People Writing on a Restaurant's Facebook Page"e (Restoranın Facebook Sayfasına Yorum Bırakan Yaşlılar) kadar yüzlerce komik internet fikrine ev sahipliği yapan Tumblr sadece komik fotoğraflar arasında gezinmenizi sağlamıyor elbette. Harika fotoğrafları ve resimleri paylaşmak için Tumblr kullanan çok sayıda kullanıcı var. Twitter'ın karakter sınırı sizi sıkıyorsa Tumblr iyi bir alternatif olabilir.

MYSAPCE

www.myspace.com

Myspace hâlâ ilgi çekici kalabilmek için çalışmalar yapıyor ve en son açılıştan sonra görüldüğü gibi ilk zamanlara kıyasla ciddi ilerleme sağlandı. Justin Timberlake destekli 2.0 sürümüyle birlikte isimdeki büyük S ortadan kalktı ve site, sosyal bir müzik keşfetme servisi haline aldı. Twitter'da olduğu gibi sanatçılar bu servisi kullanarak fanlarla bağlantıda kalabilir. Sanatçılar tarafından baş tacı edilip edilmeyeceğini zaman gösterecek.

IMO

http://imo.im

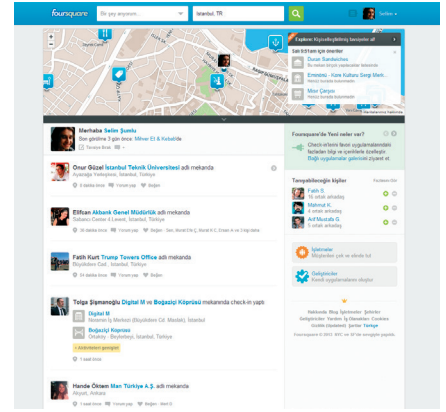
Imo, tek bir paneli kullanarak aynı anda birden çok ağ üzerinden sohbet etmenize imkân veriyor. Facebook, Google Talk, ICQ ve Skype gibi büyük ağları destekliyor. Yeni arkadaşlar edinmek için kullanabileceğiniz servise ait özel bir ağ bile var. Imo'nun en iyi yanı, çalıştırmak için bilgisayarınıza herhangi

bir uygulama kurmanızın gerekmemesi. İnternet kafeler ve iş bilgisayarları için ideal hale geliyor.

FOURSQUARE

http://foursquare.com

Foursquare'in arkasında yatan fikir, arkadaşlarla kolayca buluşabilmek için mekânlarda "check-in" yapmak. Aynı zamanda bulunulan mekânla ilgili bilgiler almak için ideal ve bazı yerlerde birden çok check-in yapınca indirim kazanma şansı doğuyor. Çoğu kullanıcı Foursquare'i sadece akıllı telefonunda kullanıyor ama dışarıdayken dizüstü bilgisayar kullanıyorsanız web tabanlı sürümü de benzer biçimde kullanabilirsiniz.

FACEBOOK

www.facebook.com

Herkesin bir yandan sevdiği bir yandan da nefret ettiği Facebook'a üye olmamak hiç de kolay değil. Arada bir durum güncellemesi girmek, kedinizin fotoğraflarını paylaşmak gibi şeyler ilginizi çekmesi bile neredeyse gezegendeki tüm internetin kullanıcılarının Facebook'a üye olmasından ötürü artık e-posta veya telefon numarası bilmeye gerek yok: İletişim için en iyi yol Facebook. Çok sayıda sitede oturum açmak için Facebook hesabı kullanılıyor ve böylece farklı siteler için yeniden hesap açmak (aynı zamanda kullanıcı adı ve şifre hatırlamak) gerekmiyor. Facebook'u aynı zamanda kötü amaçlar için de kullanabilir, hayranı olduğunuz kişileri takibe alabilir, potansiyel kız/erkek arkadaşlar için arayışa geçebilirsiniz.

FOTOĞRAFÇILIK

DEVIANT ART

www.deviantart.com

"Sapkın sanat" anlamına gelen tuhaf isim bir yana bırakılırsa deviantART'taki alan görselleri sosyal anlamda uygunsuz bulmanın sebebi yok. En azından uygunsuz görseller içeren bir forum değil. deviantART, kullanıcıların fotoğraf, dijital çizim ve karikatür gibi farklı türlerde sanat çalışmalarını sergilediği bir online topluluk. Üyeler aktif biçimde diğerlerine ait çalışmalarla ilgili yorumlar yaptığından görselleri paylaşmak açısından ideal bir ortam ve çoğu üye online portföy olarak kullanıyor.

PICMONKEY

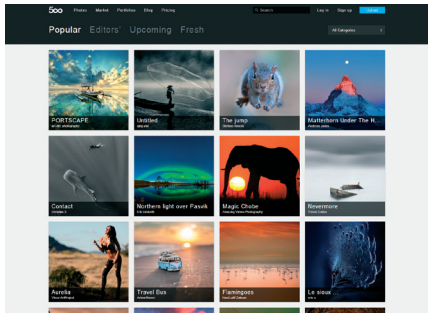
www.picmonkey.com

Fotoğraflarınızı Facebook'a göndermeden önce bazı hızlı düzenlemeler yapmak istiyor olabilirsiniz. Sisteme yük bindiren büyük fotoğraf düzenleme programlarıyla uğraşmayın. Ücretsiz PicMoney servisi sizi seçeneklere boğmadan, herkesin ihtiyaç duyacağı temel düzenleme araçlarını sunuyor. Günlük kullanımlar için temel düzenleme araçları fazlasıyla yeterli. Çok sayıda efekt, doku ve çerçeve uygulayabilir, Photoshop benzeri araçlarla klonlama vb. yapabilirsiniz.

500PX

www.500px.com

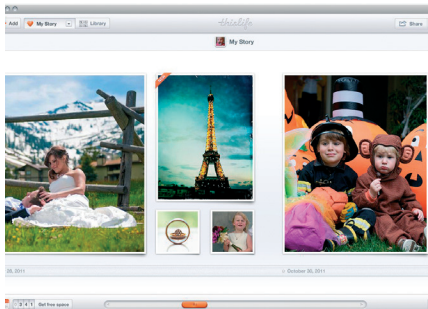
Flickr, amatörden profesyonele kadar her türden fotoğrafçıya hitap ediyor. 500px ise yalnızca profesyonelleri hedef alıyor. Portföyünüzdeki en iyi fotoğrafları yüklemek için kullanabileceğiniz bir site ve ücretsiz hesaba her hafta 10 fotoğraf eklenebiliyor. 500px üzerinden fotoğraflarınızı basılı veya dijital olarak satma olanağınız da var.

FLICKR

www.flickr.com

Fotoğraf paylaşma sitelerinin atası olan Flickr, 90 milyon üyesiyle hâlâ fotoğrafları başkalarına göstermek için en iyi seçenek. Son güncellemeyle ücretsiz hesap sahipleri tam 1 TB alan sahibi oldu. Bu alana muhtemel şimdiye kadarki ömrünüz boyunca çektiğiniz tüm fotoğrafları sığdırabilirsiniz. Ayrıca video da yüklenebiliyor. Kendiniz sık sık fotoğraf çekmiyor olsanız bile güzel fotoğraflara bakıp esinlenmek için Flickr sitesini kullanabilirsiniz.

THISLIFE

www.thislife.com

ThisLife, farklı cihaz ve online servislerdeki fotoğraf ve videolarınızı bir araya toplar, etkileşimli bir zaman çizelgesi oluşturur

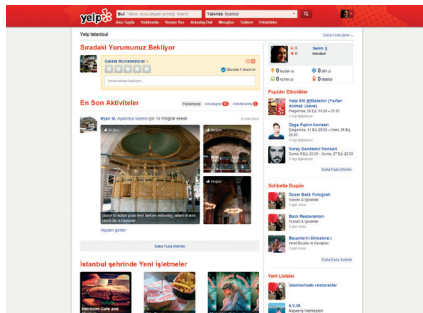
etiketlere ve yorumlara izin verir. Etiketlenmiş olduğunuz, diğer kişilerin çektiği fotoğrafları da içeri alabilir. Ücretsiz serviste 1.000 fotoğraf veya 1 saat video sınırlaması var. Ücretli üyelere 25 bin fotoğraf ya da 100 GB depolama alanı, yüz tanımlama ve otomatik fotoğraf iyileştirme gibi servisler de sunuluyor.

YAŞAM

YELP

www.yelp.com.tr

Yeni bir restoran, kuaför veya kuru temizlemeci arıyorsanız bizzat gidip paranızı harcamadan önce diğer kullanıcıların düşüncelerini öğrenmek için faydalı olabilir. İşte bu aşamada Yelp imdada koşuyor. İşletmelere ait kayıtlar şimdilik Türkiye'de çok kapsamlı olmasa da aktif Yelp topluluğu içeriği geliştirmeye devam ediyor. Türe ya da konuma göre işletme arayabilir, yorumlarını görebilmek için Facebook arkadaşlarınızı ekleyebilirsiniz.

WEBMD

www.webmd.com

Hastalık hastalarıyla birleşince doktorların baş belası olan WebMD sayesinde boğazınızdaki gıcığın bademcik iltihabı mı yoksa grip mi olduğunu anlayabilirsiniz. Tüm belirtileri girdikten sonra olası durum hakkında bilgi almanız mümkün. Detaylı açıklama alıp kendi başınıza uygulayabileceğiniz tedavi yöntemlerini öğrenebilirsiniz. Eğer hasta değilseniz ama işten kaytarmak için öyle görünmek istiyorsanız hastalıklara ait belirtileri öğrenmek için de kullanabilirsiniz.

URBAN DICTIONARY

www.urbandictionary.com

Zamane çocuklarının kullandıkları tuhaf sözler İngilizce argo ile birleşince ortaya Urban Dictionary çıkıyor. Ekşi Sözlük'e benzer bir mantığa sahip Urban Dictionary'yi kullanarak yeni benzetmelerden haberdar olabilir, açıklamalar ve eşanlamlı kelimeler sayesinde yabancılaşmaktan kurtulabilirsiniz. Söz araması yapabilir, günün sözlerini inceleyebilir ve hatta kendi sözlerinize açıklamalarını gönderebilirsiniz. Her başlıkta en az bir "cümle içinde kullanım" örneği de yer alıyor.

YEMEK SEPETİ

www.yemeksepeti.com

Evet, evde yemek pişirmenin daha ucuz ve sağlıklı olduğunun farkındayız ama bazı

zamanlar yemek pişirmeye ayıracak vaktiniz olmayabilir. Çekmede topladığınız sipariş menülerini masaya sermek yerine Yemeksepeti.com'a girebilir, Türkiye genelinde servis veren binlerce restorana ait menüleri görebilir ve sipariş verebilirsiniz. Her restorana ait detaylı açıklamalar bulunuyor, kampanyalar ve indirimler öğrenilebiliyor.

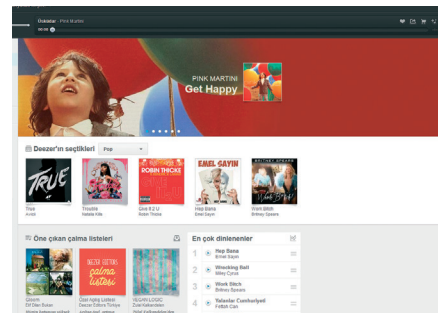

ÇOKLU ORTAM

DEEZER

www.deezer.com

Geçtiğimiz ay içinde Türkiye'de yasal olarak hizmete giren Deezer, müzikseverlere her tür cihaz üzerinden (akıllı cep telefonu, bilgisayar, tablet, ev sineması, otomobil müzik sistemleri, akıllı televizyonlar) 25 milyondan fazla şarkıya hem internet üzerinden hem de "çevrimdışı" özelliği sayesinde internet bağlantısına gerek kalmadan anında erişim sağlıyor. Arşivin yerli şarkıları da kapsadığını hatırlatalım. Ücretsiz olan Discovery üyelikte ayda 60 saate kadar olmak üzere tüm içeriğe web üzerinden reklam destekli olarak erişebilirsiniz. Sınırsız ve reklamsız erişim için ayda 5 TL, mobil cihazlarınızdan da erişim için ayda 10 TL ödememiz gerekiyor.

YOUTUBE

www.youtube.com

İnternet üzerinden bir video seyrederken o videonun YouTube üzerinden servis ediliyor olması büyük ihtimal. Google'ın sahip olduğu video paylaşım sitesi video bulmayı ve izlemeyi kolaylaştıran yenilikler sunmaya devam ediyor. Geçtiğimiz aylarda yenilenen ana sayfa sayesinde geçmişte izlediğiniz videoları esas alan video önerileri gösteriliyor, üye olduğunuz video kanallarındaki gelişmeleri sunularak yeni içeriği kaçırmamanız sağlanıyor.

TUNEIN

www.tunein.com

Günümüzde AM/FM radyo satan kaldı mı?

Tuneln'i kullanarak dünya genelindeki 70 binden fazla radyo istasyonuna erişebilir, başarılı biçimde tasarlanmış kullanıcı arabirimiyle dinleyeceğiniz radyoları kolayca bulabilirsiniz. En popüler 10 radyonun listesi, yerel radyolar, popüler şovlar, tür ve konuma göre arama yapma seçenekleri bulunuyor. Radyo kanalına bağlı olarak dinleme sırasında akış kalitesini seçebilirsiniz.

SOUNDCLOUD

www.soundcloud.com

Gelecek vadeden bir sanatçı, DJ, yapımcı veya podcast sunucusuysanız ve eserlerinizi duyuracak bir ortam arıyorsanız gitmeniz gereken doğru yer SoundCloud olacak. Aynı zamanda müzisyenler ve müzikseverler için ideal bir sosyal ağ. Diğer kullanıcıları takip edebilir, şarkı yükleyebilir, diğer kullanıcıların yüklediği şarkıları dinleyebilir ve yorum bırakabilirsiniz. Ücretsiz üyelerin şarkı yükleme sınırı 120 dakika. Yıllık üyelikle 29 avrodan başlayan fiyatlarla.

GROOVESHARK

www.grooveshark.com

Oldukça geniş bir arşive sahip olan Grooveshark tamamen ücretsiz olarak kullanılıyor. Geçen sene bütün büyük müzik firmaları tarafından dava edildiği düşünülürse ne derece yasal olduğu tartışılır ama hâlâ yayında ve çalışıyor. Kullanımı son derece kolay olan arama motorundan faydalanabilir, kişiselleştirilmiş radyo istasyonları oluşturabilir ve arkadaşlarınızı takip etmek için bütünlük sosyal araçları kullanabilirsiniz.

NETD

www.netd.com

netd'nin zengin içeriği; dizi, film, program, belgesel ve canlı yayınlardan oluşuyor. Kullanışlı arayüzü sayesinde sevdiğiniz içerikleri HD kalitesinde izleyebilirsiniz. netd platformunda Kanal D ve CNN Türk'te yayımlanmış dizi ve programların geçmiş bölümlerinin yanı sıra birçok yabancı dizi de izlenebiliyor. Sinema kanalında pek çok yerli ve yabancı film mevcut, sürekli olarak da yenileri ekleniyor. Site üzerinde çocuklara özel içerikler ve netd'nin sadece bu sitede yayımlanan kendi programları da bulunuyor. Kendi favori listelerinizi oluşturarak izleyeceklerinizi daha kolay takip edebilirsiniz.

SEYAHAT

TRIPADVISOR

www.tripadvisor.com

Seyahat için gidilecek yerlerle ilgili araştırma yaparken ihtiyaç duyduğunuz tüm özellikleri bir arada sunan eşsiz servislerden biri TripAdvisor. Herhangi bir rezervasyon (otel, tur veya restoran) yapmadan önce bu işletme için diğer kullanıcıların bıraktığı yorumları okumakta fayda var. TripAdvisor'ı aynı zamanda işletmeler arası kıyaslama ve rezervasyon yapmak için de kullanabilirsiniz. Bu işlemler için Expedia ve Zuji gibi diğer sitelerden destek alınıyor.

EXPEDIA

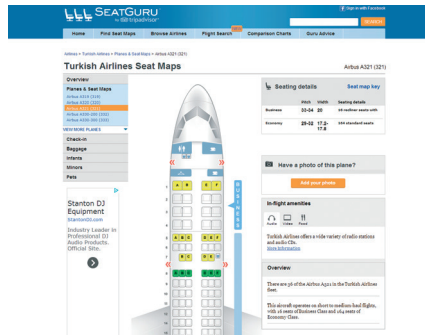
www.expedia.com

Farklı kaynaklarda farklı fiyatlara sahip olabilen uçuş ve otel bilgilerini kıyaslamak epey zaman alabilir ve daha tatile çıkmadan bu araştırmanın getirdiği yorgunluktan ötürü tepeniz atabilir. Expedia, iyi tasarlanmış arabirimi ve çeşitli düzenleme seçenekleriyle bu işlemi daha makul hale getiriyor. Daima en ucuz fiyatları önerebilmesi ve rezervasyon için komisyon almaması kolaylık sağlıyor.

SEATGURU

www.seatguru.com

Uçakta yine tuvalet kapısının yanına sıkışmak zorunda mı kalıyorsunuz? Bir sonraki uçuşunuzda SeatGuru'yu kullanarak uçuşu gerçekleştirecek uçakla ilgili araştırma yapmanızda fayda var. Böylece hangi koltuğu seçmeniz gerektiğini anlayabilirsiniz. Alacağınız biletin türüne göre belli koltukları seçebilmek için ek ödeme yapmanız gerekebilir ama böyle bir değişim büyük fark yaratabilir. SeatGuru'ya havyolu şirketini, uçuş gününü ve saatini girdiğinizde uçağa ait etkileşimli bir harita gösterilecek. Renkli kodlar sayesinde en iyi ve en kötü koltukları kolayca tespit edebilirsiniz.

TRIPPY

www.trippy.com

Trippy ile bir sonraki seyahatinizi planlarken alternatif yolları görebilirsiniz. Nereye gideceğinizi ve ne kadar kalacağınızı belirtin. Bu seyahate özel bir sayfa oluşturup Facebook ve Twitter arkadaşlarınızın görülecek yerlerle ilgili öneri sunmasına imkân veriyor. Aynı zamanda seyahat günlüğü olarak çalışabiliyor. Trippy'nin iOS uygulamasını yükleyerek tatiliniz sırasında güncelleme girebilir ve fotoğraf gönderebilirsiniz.

AIRBNB

www.airbnb.com.tr

Airbnb, dünya genelindeki evlerde kısa ve uzun süreli konaklama seçeneklerini aynı şehirdeki otellere kıyasla çok daha ucuza

sunuyor. Evler, apartman daireleri, özel odalar ve paylaşımlı odalar kiralanabiliyor. Bunların çoğuna kahvaltı dahil oluyor. Airbnb'nin güzel yanı, listelenen seçeneklerin büyük kısmının profesyonel tipte olması. Kalacak yerle ilgili detaylı bilgiler, çok sayıda fotoğraf ve aynı yerde önceden kalmış kullanıcıların incelemeleri görülebiliyor.

ÜRETKENLİK

ANYMEETING

www.anymeeting.com

Online toplantı araçlarının büyük kısmı, belirli saatteki toplantıya katılacak kişilerin çok sayıda işlemi gerçekleştirmesini zorunlu kılıyor. AnyMeeting ise tüm bu zorlu engelleri ortadan kaldırarak farkını ortaya koyuyor. Katılımcıların program indirmesine ya da üye olmasına gerek yok. Kolay erişim için tüm toplantılara özel bir web adresi veriliyor. Ücretsiz hesaplarda reklam gösterimi var ve toplantıya en fazla 200 kişi katılabilir.

GOOGLE DRIVE

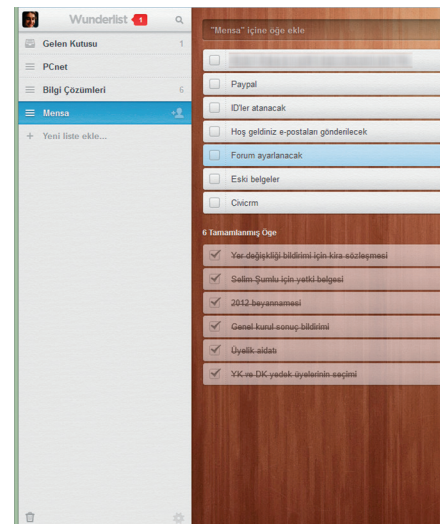
<http://drive.google.com>

Daha önceden Google Dokümanlar olarak bilinen ve adı değişen web tabanlı ofis paketinde kelime işlemci, hesap tablosu, form ve çizim uygulamaları yer alıyor. Ücretsiz üyelere 15 GB depolama alanı veriliyor. Aylık 5 \$ karşılığında depolama alanı 100 GB'ye çıkarılabilir. Elinizdeki dosya türü ne olursa olsun Google'ın onu açma olasılığı hayli yüksek. Adobe Illustrator ve Photoshop dosyaları bile destekleniyor. Çok sayıda paylaşım ve ortak çalışma seçeneği de var.

WUNDERLIST

www.wunderlist.com

Birden çok görevi listesini idare etmenin zorluğunu ortadan kaldıran Wunderlist, basit arabirimiyle tamamen görev yönetimine odaklanıyor ama gerekli özellikleri de ihmal etmiyor. Farklı listeler, uyarılar, alt görevler, tekrarlanan işler ve notlar gibi tüm standart görev yönetim seçenekleri var. Listelerinizi başkalarıyla paylaşabilir, ortak kullanabilirsiniz. Mobil uygulamalarını kurarak telefon ve tabletinizden de listelerinize erişebilirsiniz.

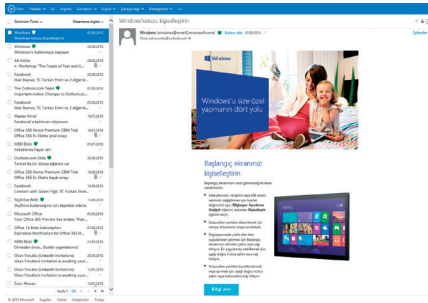

OUTLOOK.COM

www.outlook.com

Web tabanlı e-posta konusunda en popüler seçenek olmayabilir ama emektar Hotmail'in güncellenmiş sürümü olan Outlook.com çok sayıda kullanışlı özelliğe sahip. Outlook.com'daki e-posta depolama alanınız sınırsız olduğundan asla yer sorunu yaşamayacaksınız. Gelen kutusundaki fotoğrafları ve videoları indirmeden görüntüleyebilirsiniz. (Ayrı bir program kurmanız gerekmiyor.) ve dahili sosyal ağlara erişim özelliğini kullanabilir, Facebook üzerinden sohbet edebilirsiniz.

DROPBOX

www.dropbox.com

En ucuz seçenek olmayabilir, özelliklerine bakıldığında en iyisini de sunmayabilir ama Dropbox'ın bu derece popüler olmasını sağlayan şey, kullanım kolaylığı ve tüm masaüstü ve mobil platformlarda sunulan ücretsiz, çok başarılı dosya eşitleme uygulamaları. Ücretsiz üyelere 2 GB depolama alanı sunuluyor ama arkadaşlarınızı üye yaparak 18 GB'ye kadar ek alan kazanabilirsiniz. Üstelik Samsung Galaxy (50 GB) ve HTC One X (25 GB) gibi bazı mobil cihazlar iki yıl Dropbox üyeliği hediye ediyor.

CLOUDCONVERT

www.cloudconvert.org

Hiçbir bilgisayar kullanıcısı yoktur ki bir dosya formatını başka bir formata dönüştürmek zorunda kalmış olmasın. O MP3 dosyasını AAC'ye çevirmek veya PDF'i JPEG olarak kaydetmek sadece birkaç saniye sürer ama bu işi yapacak programı bulmak için arar durursunuz. İşte CloudConvert, tam 140 dosya formatını hiçbir yazılım yüklemeyen, internet üzerinden birbirleri arasında dönüştürebiliyor. İstediğiniz dosyayı yüklemeniz veya Dropbox'tan/Google Drive'dan seçmeniz yeterli. Dönüştürme tamamlandığında e-postayla uyarılıyorsunuz veya isterseniz dosyanız yine Dropbox veya Google Drive'ınıza kaydediliyor.

GMAIL

<http://mail.google.com>

Gmail bundan on yıl kadar önce duyurulduğunda basit kullanıcı arabirimi ve sınıfındaki en iyi arama özellikleriyle nispeten çok daha karmaşık yapıdaki Hotmail ve Yahoo! Mail'i kısa süre içinde gözden düşürdü. Günümüzdeki Gmail sürümü hâlâ ilk baştaki gibi epey sade görünüyor ama deneyimi iyileştiren gelişmeler ve kolaylıklar içeriyor. Dahili Google Hangouts sohbet sistemi, görüntülü sohbet olanağı, yeni

e-posta geldiğinde masaüstü bildirimleri (Chrome kullanırsanız) gibi birçok yenilikçi özelliğe sahip.

IF THIS THEN THAT

www.ifttt.com

IFTTT, iki ayrı bulut servisini anlamlı yollarla bir araya getiriyor. Belirli bir koşul gerçekleşirse bir diğer eylem uygulanıyor. Facebook, Twitter, Dropbox, Evernote gibi popüler online servisler destekleniyor ve belirli tarifleri (Bunları kendiniz oluşturabilir veya arşivden seçebilirsiniz.) kullanarak iletişime geçmelerini sağlayabilirsiniz. Popüler tarifler arasında etiketlenmiş olduğunuz tüm Facebook fotoğraflarını Dropbox hesabına kopyalamak, her sabah hava durumunu e-postayla göndermek gibi şeyler var.

GOOGLE TAKVİM

www.google.com.tr/calendar

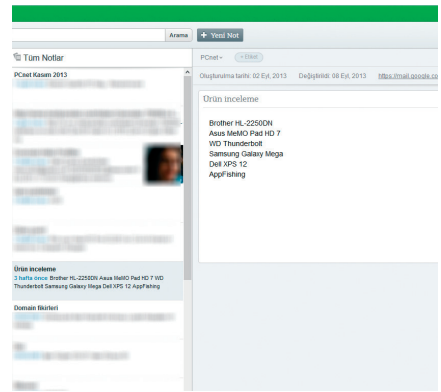
Google'ın diğer web uygulamalarında olduğu gibi Takvim'de de odak noktası mümkün olduğunca basit arabirim. Yeni bir randevu eklemek için ilgili saat ve gün dilimine tıklayıp ad girmek yeterli. Elbette randevuya ait yer, açıklama, katılımcılar gibi detayları girebilirsiniz. Uyarı sistemi, tekrarlanan etkinlikler, birden çok takvim ve paylaşımlı takvimler destekleniyor.

EVERNOTE

www.evernote.com

Evernote; metin, ses, fotoğraf ve dosya ekleri saklamak için kullanabileceğiniz gelişmiş bir

not alma servisi. Web tabanlı sürümüne ek olarak tüm popüler masaüstü ve mobil platformlara özel uygulamaları var. Kabul etmek gerekir ki web sürümü yerine özel uygulamalardan birini kullanmak daha mantıklı çünkü web sürümü daha yavaş ve gösterişsiz. Evernote'un arka planda çalıştırdığı optik karakter tanıma (OCR) sistemi sayesinde fotoğraf veya PDF üzerindeki metinler de dahil olmak üzere yüklediğiniz tüm içerikte arama yapılabilir. Farklı konuları ayırmak amacıyla birden çok not defteri oluşturabilir ve bunları başkalarıyla paylaşabilirsiniz. Ücretsiz üyelere reklam gösteriliyor ve 60 MB aylık yükleme sınırı uygulanıyor. Aylık 9 TL veya yıllık 81 TL vererek Premium sürümüne terfi ederseniz aylık yükleme sınırı 1 GB oluyor, karakter tanıma hızlanıyor ve PDF araması yapılabilir.

Windows 8 yüklü yeni bir bilgisayar aldığınızda, tüm diğer bilgisayardan farksız biçimde aynı görünüm karşınıza gelecek. Bu bir açıdan iyi çünkü cihazı alır almaz çalıştırıp kullanabilir olacaksınız ve yeni bir şey öğrenmeniz gerekmeyecek.

Bilgisayarınız kurulduktan ve kullanıma hazır hale geldikten sonra ihtiyaçlarınıza göre düzenlemeye başlayabilirsiniz. Önünüzdeki seçenekler neredeyse sonsuz. Görsel ayarlar sayesinde renkleri, görüntüleri, simgeleri ve düzenleri değiştirebilir; pratik özelleştirmelerle Windows içinde gizlenen ve PC kullanımını iyileştirecek ayarları devreye sokabilirsiniz. Ardından üçüncü parti araçlar ve uygulamaları kullanarak tamamen yeni özellikler ve işlevler kazanabilirsiniz.

Ortaya çıkan sonuç, ihtiyaçlarınıza göre özenle düzenlenmiş performans dolu ve tamamen özel bir PC deneyimi. Kulağa hoş geliyor, öyle değil mi?

Düşündüğünüzden de kolay bir iş olacak...

Özelleştirin

Yerleşik Windows ayarları

W

Windows 8'le çeşitli özelleştirme olanakları sunuluyor ve PC'nizi açtıktan birkaç saniye sonra ilk seçenekler karşınıza çıkıyor. Kilit ekranından önce PC'nizin özel bir mesaj görüntülenmesini ister misiniz? Bir animatsırcı veya tür uyarı bile olabilir. Bunu ayarlamak son derece kolay. İlk olarak REGEDIT'i çalıştırıp HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon yoluna gidin. Ardından "LegalNoticeCaption"a çift tıklayın ve

Your apps 46 apps

Apps not installed on this PC Sort by date

Windows 8'e uygulama yüklediğinizde bu uygulamalar kısa süre içinde diğer bilgisayarlarınıza da kendiliğinden yüklenir.

değerini mesajınızın başlığı olarak değiştirin. "LegalNoticeText" üzerine çift tıklayın ve bu kez uyarı mesajını girin. Hepsini bu kadar. Bir sonraki açılışta girdiğiniz mesaj gösterilecek.

Açılışta gösterilen karşılama mesajı aradan çıktıktan sonra standart Windows 8 Kilit ekranını göreceksiniz. Varsayılan arka plan resmi oldukça sadece ama Bing uygulamasının yardımıyla farklı bir resim bulabilirsiniz. Uygulamayı açıp mevcut resimler göz atın. Beğendiğiniz birine sağ tıklayıp "Kilit ekranı olarak ayarla" komutunu verin.

Başlangıç ekranı

Başlangıç ekranı harika görünüyor ama canlı kutucukların boyut seçeneklerinin az olması gibi bir sıkıntı var. Bununla başa çıkmanın yollarından biri, sisteme farklı boyutta bir monitör kullandığınızı iletme.

REGEDIT aracını başlatın ve HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Scaling yolunu izleyin. Scaling adlı bir girdi yoksa oluşturun. Sağdaki bölmeye sağ tıklayın "Yeni > Değer"i seçip MonitorSize olarak adlandırın. MonitorSize üzerine çift tıklayıp üç cinsinden monitör boyutunu belirtin. Gerçekinden büyük değer vererseniz canlı kutucuklar küçülür. Aksine daha ufak bir boyut girince canlı kutucuklar büyür. Bu hile her zaman işe yaramayabilir ve farklı değerlerle deneme yapmanız gerekebilir ama denemekten zarar gelmez. Değişiklikleri görebilmek için sistemi yeniden başlatmanız gerektiğini unutmayın.

Sorunlu donanımlarla başa çıkmak

PC'niz sorun mu çıkarıyor? İşte birkaç öneri...

En pahalı PC'ler bile farenin bozulması gibi ufak sorunlardan ötürü kullanılmaz hale gelebilir. Bunu sorunları aşmanızı sağlayacak bazı ipuçları var. "Denetim Masası > Erişim Kolaylığı > Farenin çalışma biçimini değiştir"e tıklayıp "Fare Tuşlarını Etkinleştir"i işaretleyin. "Fare Tuşlarını ayarla" ile ayarları yaptıktan sonra sayısal tuş takımınızdaki yön tuşlarını kullanarak imleci hareket ettirebilir ve tıklama yapabilirsiniz.

Hoparlörleriniz mi bozuldu? "Erişim Kolaylığı > Sesleri görsel ipuçlarıyla değiştir"e tıklayın ve "Sesler için görsel bildirimler etkinleştir"i işaretleyin. Bu sayede, örneğin bilgisayarınız etkin pencereyi yanıp söndürebilir.

Klavyeniz arızalanırsa yeni bir klavye alana kadar OSK.EXE (Ekran Klavyesi) ile sonuca ulaşabilirsiniz.

Küçük dizüstü ekranında metin imlecini göremiyorsanız "Erişim Kolaylığı > Görünümü en iyi duruma getir"den yanıp sönen imlecin kalınlığını artırın.

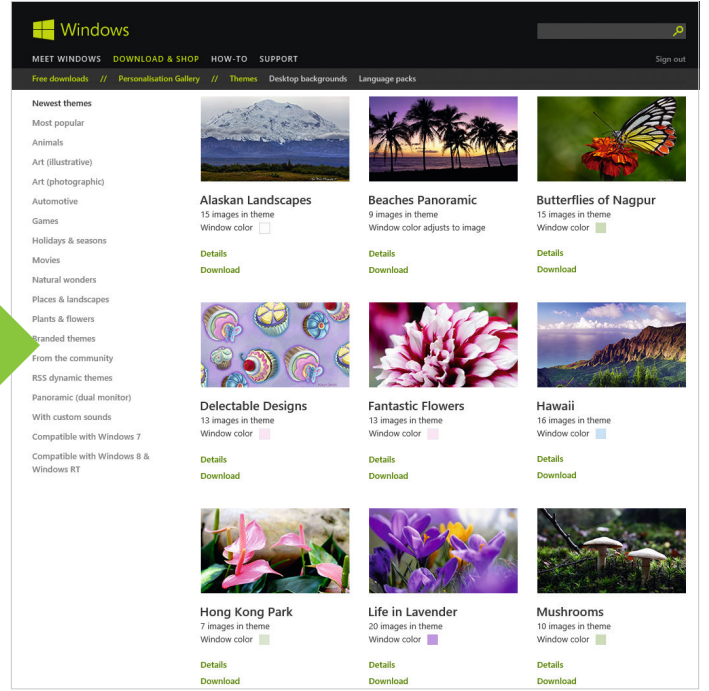
Masaüstünüzü yeniden canlandırın

Yeni arka planlar, simgeler, sesler ve daha fazlasıyla PC'nizi yenileyin.

Windows'a gelen klasik masaüstünden sıkıldıysanız boş bir alana sağ tıklayıp Kişiselleştir seçeneğiyle masaüstü arka planını değiştirin. Yüklü gelen çok sayıdaki resimden birini seçebilir, kendi fotoğraflarınızı veya sabit renkleri kullanabilirsiniz.

Bu yeterli gelmiyorsa bir kez daha masaüstünde sağ tıklayıp Kişiselleştir'e girin ve "Daha fazla çevrimiçi tema al" a tıklayın. Açılan tarayıcı penceresinde Windows Temalar sayfasını göreceksiniz. Her temanın içinde arka planlar, renkler ve sesler bir araya geliyor. Bu sitede hayvanlar, sanat, filmler, manzara gibi çok sayıda farklı kategori altında toplanmış yüzlerce tema var. Sitede gezinin ve beğendiklerinizi indirin.

Bazen bir tema içinden sadece arka planı almak isteyebilirsiniz. 7-zip yazılımıyla tema dosyasını açıp istediğiniz resmi almanız mümkün.

Uygulama adı

Kısayol metni

Bing	"bingsearch:"
Takvim	"wlcaldar:"
Finans	"bingfinance:"
Oyunlar	"xboxgames:"
Haritalar	"bingmaps:"
Mesajlaşma	"mschat:"
Müzik	"microsoftmusic:"
Haberler	"bingnews:"
Kişiler	"wlpeople:"
Mağaza	"ms-windows-store:"
Seyahat	"bingtravel:"
Video	"microsoftvideo:"
Hava Durumu	"bingweather:"

Uygulamaları masaüstünden başlatın

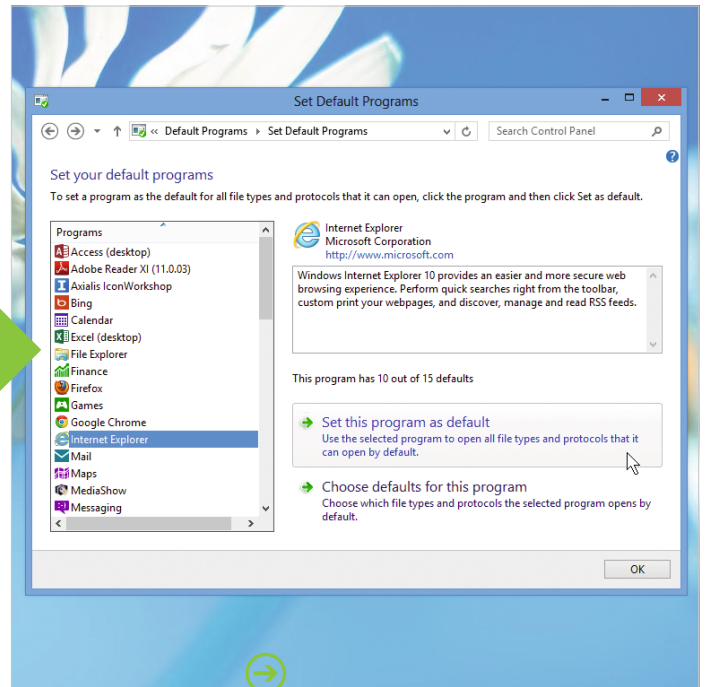
Bu yöntemle uygulamaları çalıştırmak için Başlangıç ekranına gitmenize gerek kalmıyor. Zamanınızın büyük kısmını Windows 8 masaüstünde geçiriyorsanız bir uygulamaya erişmek sizin için zor olabilir. Normalde Başlangıç veya Arama ekranına gitmeniz, uygulamayı bulup elle başlatmanız gerekiyor. Doğru şekilde kısayol oluşturursanız Windows 8 uygulamalarını doğrudan görev çubuğundan başlatabilirsiniz. Bunu Haberler uygulamasında denemek için masaüstünde boş bir yere sağ tıklayıp Yeni > Kısayol komutunu verin. Konum kutusuna "cmd.exe /c start bingnews: && exit" yazıp "İleri"ye tıklayın. İsim olarak "Haberler" yazıp işlemi bitirin. Yeni kısayola sağ tıklayıp "Özellikler > Simge Değiştir" ile uygun bir simge seçin. www.iconarchive.com sitesinde ücretsiz epey seçenek var. Artık kısayola çift tıklayarak Haberler uygulamasını başlatabilirsiniz. Bu yöntemi diğer uygulamalar için de kullanmanız mümkün.

Varsayılan programları belirleyin

Dosyaya çift tıkladığınızda doğru programla açılmasını sağlayın.

Teoride bir fotoğrafa çift tıkladığınızda favori görüntüleme programınız tarafından açılması lazım. Windows her zaman için doğru programı varsayılan olarak kullanmayabiliyor ama bu sorunu düzeltmek kolay.

Denetim Masası'nı açıp "Programlar > Varsayılan programlarınızı ayarlayın" a tıklayın. Soldaki listeden JPEG dosyalarını veya başka bir dosya türünü açmak istediğiniz programı seçin. O programın olası açabildiği tüm dosya türlerini açmasını istiyorsanız "Bu programı varsayılan olarak ayarla"ya tıklayın. Seçimi kendiniz yapmak istiyorsanız "Bu programın varsayılanlarını seçin"e tıklayın. Programın açmasını istediğiniz dosya türlerini işaretleyin (veya tümünü seçin) ve kaydedin. Dosyaya çift tıklayınca istediğiniz programla açılacak.

İnce ayar ustası olun

Windows'un dahili özelleştirmeleri başarılı ama bu araçlarla daha fazla seçeneğe ulaşacaksınız.

W

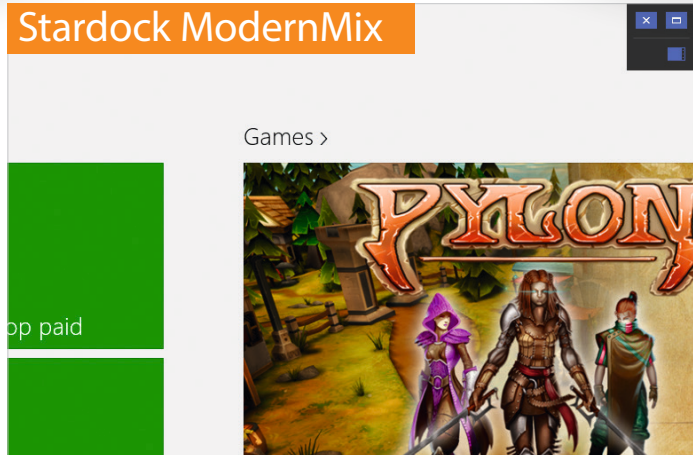
Windows 8 ile çok sayıda özelleştirme seçeneği geliyor ama PC'nizle ilgili sorunlarınız hâlâ devam ediyorsa yardımcı olabilecek çok sayıda üçüncü parti düzenleme aracı var.

Örneğin Windows 8'de çok sayıda açılış seçeneği var ama bunları bulmak ya da hiç olmazsa Güvenli Mod'a erişmek bile karmaşık olabiliyor. İşte bu noktada Boot UI Tuner (git.pcnet.com.tr/nv) imdada yetişiyor. Karmaşık bir ayara ya da Kayıt Defteri düzenlemesine gerek

kalmıyor. "Enable advanced options of boot menü"nü işaretlerseniz bir sonraki yeniden başlatma sırasında tüm seçenekler karşınıza çıkacaktır.

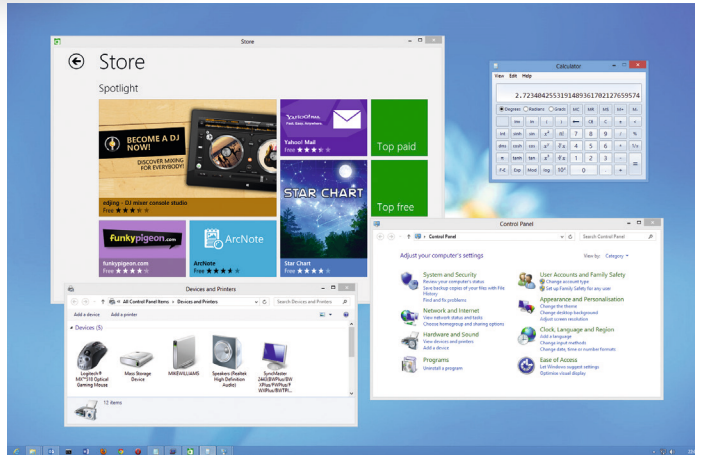
Verdiğimiz ipucunu kullanarak Kilit ekranı görselini değiştirmiş olabilirsiniz ama ücretsiz Amazing Lock Screen yazılımını kullanırsanız o güne özel yeni Bing fotoğrafının otomatik olarak seçilmesini sağlayabilirsiniz.

Başlangıç ekranının görünümünü ve özellikle de simgelerini beğenmiyorsanız Windows 8'den bir çözüm gelmiyor ama Oby Tile (git.pcnet.com.tr/nv) sayesinde

1 Isınma turları

ModernMix'i yükleyince (git.pcnet.com.tr/momi) birkaç kurulum ekranıyla karşılaşacaksınız. Bunlar biraz karmaşık görünebilir ama varsayılan ayarlar yeterli olacağı için ekranı kapatmanızda sakınca yok. İlk başta sisteminizde bir değişiklik fark etmeyebilirsiniz ama bir uygulamayı başlatıp fare imlecini sağ üst köşeye götürürce ModernMix arayüzünü göreceksiniz.

2 Uygulamanız masaüstünde

Arabirimi simgesinde üç kutu var. Sağ üstteki tıklayınca uygulamanız masaüstünde bir pencere içinde açılacak. Her zamanki gibi çalışmaya devam edecek ama pencere boyutunu değiştirme olanağınız olacak. Uygulamayı kapatmak için kapatma düğmesine tıklayabilirsiniz. Alternatif olarak F10 tuşuna basarak tam ekranla masaüstü görünümü arasında geçiş yapabilirsiniz.

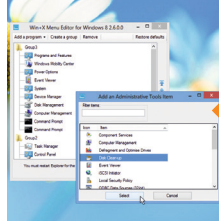
dosyalarınız, klasörleriniz ve belgeleriniz için tamamen farklı simgeler oluşturabilirsiniz (harika simge seçenekleri için git.pcnet.com.tr/nw). Bu işlem biraz zaman alıyor ve tüm kutucuklar için ideal simgeyi bulmak çaba gerektiriyor ama Başlangıç ekranınıza kişiselleştirilmiş bir görünüm katmanın daha iyi bir yolu yok.

Her şey anında çalışsın

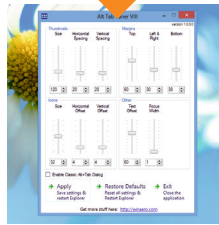
Tarz sahibi yeni kutucuklar harika görünebilir ama Windows 8 ile her istediğinizi Başlangıç ekranına veya görev çubuğuna ekleyemezsiniz. Bunun için Pin to 8 (git.pcnet.com.tr/nx) gerekli. Bu ufak program, türünden bağımsız olarak tüm dosya ve klasörleri, sistem klasörlerini ve komutlarını, Denetim Masası'nı, Aygıt Yöneticisi'ni, herhangi bir aracı veya Geri Dönüşüm Kutusu'nu Başlangıç ekranına veya görev çubuğuna ekleyebiliyor.

Kimi zaman uygulamaları Çalıştır kutusundan da çalıştırmaları gerekebilir. Windows'la gelen standart sürüm çok basit ama Run-Command (<http://goo.gl/FrE2W6>) harika bir alternatif. Eski standart Çalıştır kutusu gibi işliyor. Program adını girip Enter'a basmak yeterli. Aynı zamanda favorileri destekliyor. Favourites'e tıklayınca yazmadan çalıştırabileceğiniz komut ve programların listesi geliyor. Sık kullandığınız Çalıştır komutları simge şeklinde gösteriliyor, böylece tek tıkla sonuca ulaşmanız mümkün oluyor. Başka bir seçenek de tüm programları yönetici yetkisiyle çalıştırmayı sağlıyor. Run-Command bildirim alanına gizlenebiliyor.

Muhtemelen en sıra dışı başlatma aracı 7+ Taskbar Numberer (git.pcnet.com.tr/nz). Programın yaptığı tek iş görev çubuğu düğmelerine numara vermek, ama program şaşırtıcı derecede faydalı. Windows tuşunu basılı tutarken ilgili rakama basarsanız seçtiğiniz uygulama hemen çalışıyor.

Alt Tab Tuner VIII
Alt Tab Tuner VIII ile [Alt]+[Tab] görev değiştiricisi çok daha kolay kullanılabilir. Aralıkları, boşlukları ve daha fazlasını ayarlayabilirsiniz.

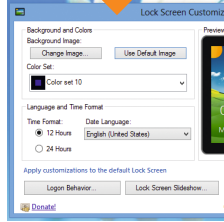

WINAERO İLE KAZANIN
Deneyiminizi iyileştirecek beş ipucu

[Win]+[X] Menu Editor

Bu araçla [Win]+[X] menüsünü özelleştirebilir; öğelerin sırasını değiştirebilir; yeni klasör ve programlar ekleyebilirsiniz.

Lock Screen Customizer
Kilit ekranının kontrolünü ele geçirin. Kilit ekranı için renk veya slayt gösterisi seçebilirsiniz, onu devre dışı bırakabilirsiniz.

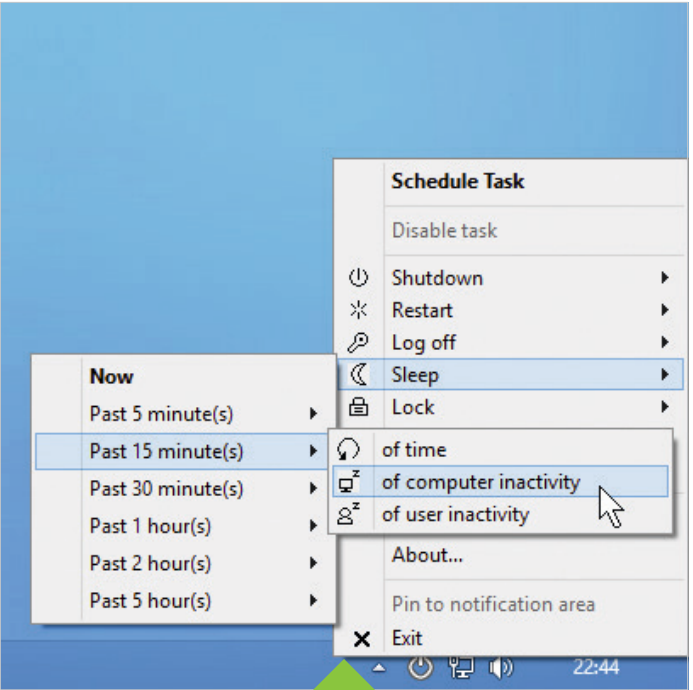

Ribbon Disabler for Windows 8
Dosya Gezgini'nin şerit menüsünü beğenmiyorsanız bu ücretsiz araçla kapatabilir ve Windows 7 görünümüne döndürebilirsiniz.

Screensavers Tweaker

Bu ufak araçla sisteminizdeki her ekran koruyucunun görünümünü ve çalışma şeklini değiştirebilirsiniz.

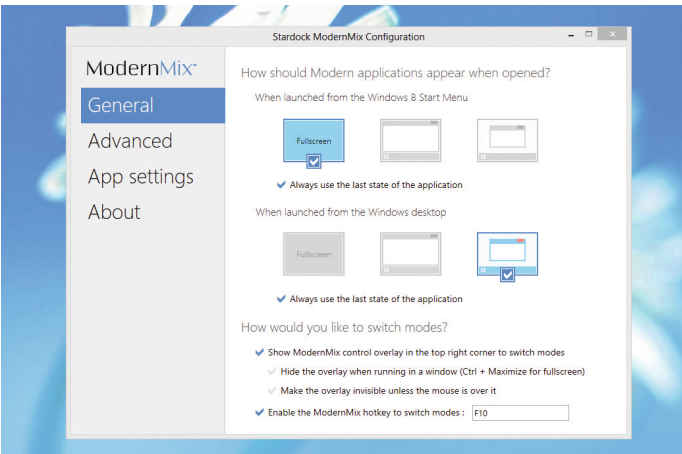

Gelişmiş kapatma seçenekleri

Kapat kutusunu ve çok daha fazlasını geri getirmenin yolunu gösteriyoruz.

Windows 8 çıktığından beri bazı kullanıcılar bilgisayarı kapatma düğmesinin erişilmesi zor bir yere konduğunu söylüyor. Eski tip kapatma menüsünü tercih edenlerdenseniz onu yeniden oluşturmaya imkân veren ücretsiz araçlar var. Gerçek anlamda kontrol için Airytec Switch Off'u (www.airytec.com/en/switch-off) öneriyoruz. Bildirim alanına bir simge ekleyen programla kapatma seçeneklerine erişmek için sağ tıklamanız yeterli. Bu seçeneklerin birçoğunun otomatik olarak gerçekleşmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin sisteminiz istenen zamanda uykuya girebilir. Kullanıcı bir süre etkin olmadığında Windows kilitlenebilir veya kapatılabilir.

Deneyimli kullanıcılar bu tetikleyicilerle çalışan betikler bile yazabilir. Sistem kaynaklarını zorlayan bir görev çalışacaksa Airytec Switch Off sayesinde cihaz boş kaldığında otomatik olarak başlaması sağlanabilir.

3 Yapılandırma

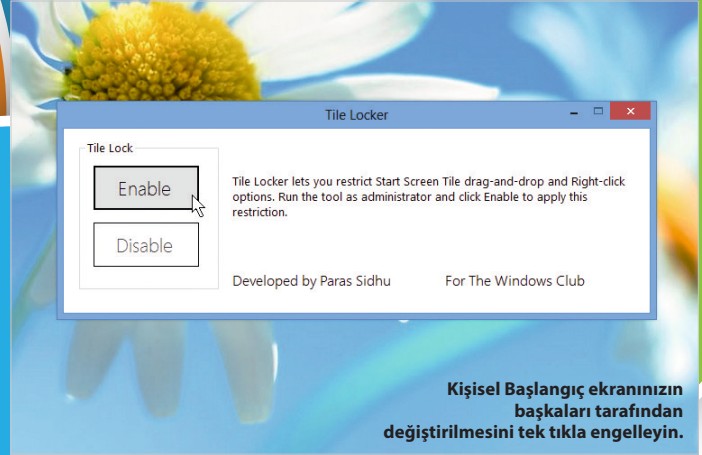
ModernMix'in nasıl çalıştığını anladığınıza göre Uygulamalar listesinden çalıştırıp ayarlarını düzenleyebilirsiniz. General sekmesine girip Modern uygulamalar açıldığında nasıl görüneceklerini (tam ekran veya pencere) seçin. F10 kısayolunu beğenmediyseniz başka bir tuş kullanabilir veya tamamen devre dışı bırakabilirsiniz. Faydalı diğer seçenekler için menülere göz atın.

Sıra sizde

Bu faydalı uygulamalarla
Windows'u genişletin.

W

Windows 8'e gelen araçları ve seçenekleri kullanarak PC görünümünü ve deneyimini değiştirmenin yollarını anlattık. Her ne kadar işlevsellikle ilgili bazı eksikler kalsa da üçüncü parti faydalı araçlarla açıkları kapama yollarını gösterdik. Windows 8 yüklü bilgisayarınızı kişiselleştirmenin ve özelliklerini artırmanın bir yolu daha var. Bazı birinci sınıf uygulamaları kurarak sonuca ulaşabilirsiniz. Örneğin Live Tile Clock Free sayesinde Başlangıç ekranına özel bir saat

kutucuğu ekleyebilirsiniz. Sadece saate bakmak için masaüstüne geri dönmenize gerek yok. Bu uygulama sayesinde basit bir dijital saat veya animasyonlu analog saati canlı kutucuk olarak ekleyebilirsiniz.

Reminder Tile (ücretsiz), basit uyarı notları oluşturma ve canlı kutucuk olarak gösterme desteği sunan faydalı bir uygulama. Anımsatıcı girebilir ve hatta anımsatıcının kaybolacağı bir bitiş saati belirleyebilirsiniz. Çok basit olsa da etkili çünkü anımsatıcıları okumak için uygulamayı başlatmanız gerekmiyor, sürekli görünür kalıyorlar.

Bilgisayarınız ağa bağlıysa diğer bilgisayarları veya NAS cihazlarını uzaktan uyandırma imkânı veren Wake PC Up (ücretsiz) ilginizi çekebilir. Bu uygulama, bilgisayarları birer canlı kutucuk olarak Başlangıç ekranına ekleyerek bu alanı etkili biçimde kullanıyor.

Remote Desktop (ücretsiz), başka ortamda duran bilgisayarlarınız varsa harika bir uygulama çünkü nerede olursanız olun uzaktaki bilgisayarlara bağlanma, uygulamalarını çalıştırma ve dahili dosyaları görme imkânı veriyor.

Bilgisayarınızı başkalarıyla paylaşıyorsanız bu özelleştirmeler bir soruna yol açabilir: Siz Başlangıç ekranını ne kadar düzenlerseniz düzenleyin, başka bir kullanıcı gelip her şeyi dağıtabilir. Böyle bir sorun olarsa üzölmeyin, Tile Locker (git.pcnet.com.tr/o1) adlı ufak araçla bu riski engelleyebilirsiniz. Başlangıç ekranını düzenledikten sonra programı yönetici olarak çalıştırıp "Enable" a tıklayın. Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra kimse kutucukları kaldırmayacak.

Metro Toolbox

Tek bir uygulamayla hesap makinesi, takvim, geri sayım ve birim dönüştürücüye sahip olun.

Metro Toolbox (ücretsiz) biraz farklı bir uygulama. Hesap makinesi, birim dönüştürücü, geri sayım sayacı, takvim gibi faydalı özellikleri bir araya getiriyor.

Tüm bu özelliklerin birleşmesinden doğan güç, karışık bir arabirimde karşımıza geliyor ama paniğe kapılmayın; kullanımı sandığınızdan daha kolay. Hesap makinesinin diğer örneklerden farkı yok. Tarih ve saat panelinde faydalı bir saat ve takvim var. Geri sayım tek tıklamayla başlatılıyor ve durduruluyor. Tüm bu özellikler son derece basit.

Daha fazlasını istiyorsanız hesap makinesinde epey bilimsel fonksiyon yer alıyor. Tek tıkla programcılara özel ikinci hesap makinesine geçilebiliyor. İki tarih arası farkı hesaplayabilir, farklı türden birimler (sıcaklık, mesafe, hız, kütle vb.) arasında dönüşüm yapabilir ve daha fazlasını gerçekleştirebilirsiniz.

Sorununuz ne olursa olsun (denklem çözmek ya da finansal hesap yapmak), Metro Toolbox Windows 8'inizde olması gereken harika bir uygulama.

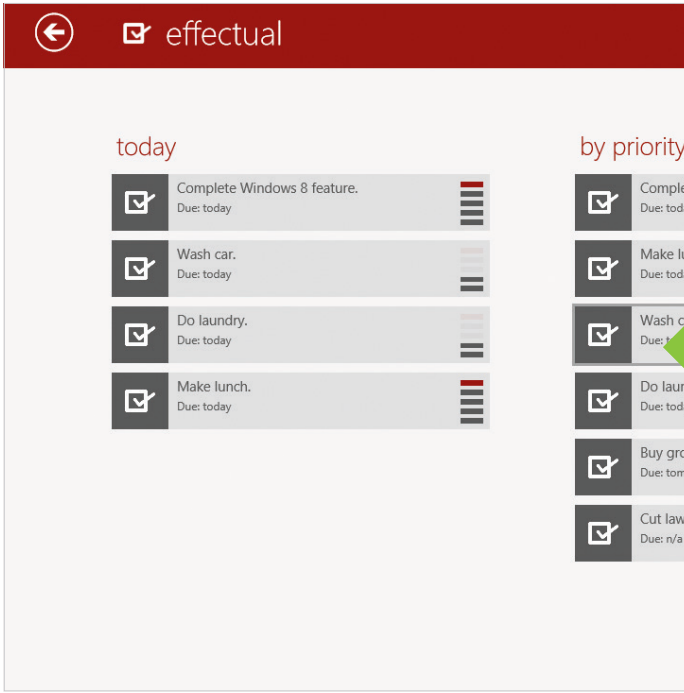
Bing Translator

Bir metni veya resim içinde yer alan yazıyı tercüme etmek istiyorsanız Bing Translator'dan yardım alın. Çevrimdışı olsanız bile çalışıyor.

My Explorer

Sabit diskinizde gezin, dosya kopyalayın, yapıştırın, adlandırın ve silin, klasörlere kısayol ekleyin ve hatta sık kullanılanları yönetin.

Effectual

Verimliliği artıran bu uygulamayla görevlerinizi ve iş planlarınızı kontrol altına alın.

Oyunlar harika ve eğlence uygulamalarıyla iyi vakit geçiriliyor ama PC'ler ve tablet aynı zamanda işleri zamanında yetiştirmenize de olanak tanıyor. Bu amaçla Effectual (ücretsiz) uygulamasını denemeye ne dersiniz?

Bu uygulama açıldığında Microsoft hesabınızla oturum açmanızı istiyor. Biraz tuhaf gelebilir ama çekinecek bir durum yok. Böylece görevler ve yapılacaklar listesini Windows 8 yüklü diğer bilgisayarlarınızla (ve Windows Phone 8 içeren cihazlarla) eşitleme desteği veriyor. Uygulama çalıştığında yapılacak işlere ilgili ayrıntıları girebilirsiniz. Başta basit bir metin listesi gibi gelebilir ama ilerlemeye devam ettiğinizde görevlere "değer" ve "acillik" atayabildiğinizi de göreceksiniz. Aynı zamanda bitiş tarihi ve uyarı eklenebiliyor. Alt görev desteği sayesinde daha karmaşık işlerin üstesinden gelebilirsiniz. Görevlere etiket vererek ev, iş gibi kategorilere ayırmak mümkün. Gerçekten de gelişmiş bir araç olduğu ortada.

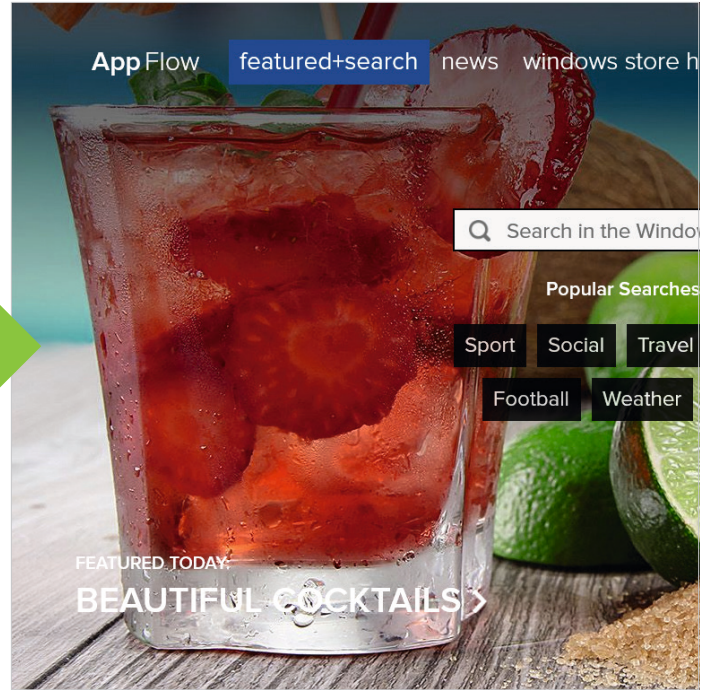
AppFlow

Bu harika araçla uygulamaları kolayca keşfedin.

Yeni uygulamalar arıyorsanız Windows 8 Mağazası'nda seçenek çok ama her zaman için aradığınız bilgiyi bulmanız mümkün olmayabilir.

AppFlow App Discovery (ücretsiz) ilginç bir alternatif. Bing gibi her gün değişen yeni bir tema ve harika bir fotoğrafla açılıyor. Sağa sürükleyince belli bloglardan ve sitelerden elde edilen haberleri gösteriyor. Biraz daha kaydırırsanız en iyi dokunmatik ekran uygulamaları, en ucuz oteller, tatlılar ve kekler, en iyi Twitter uygulamaları gibi yeni kategoriler altında toplanmış uygulamalar bulabilirsiniz.

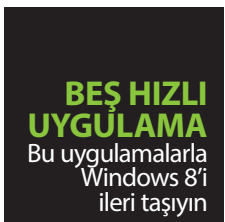
Tüm bunları geçip aşağı doğru ilerlerseniz Windows Mağazası bilgilerini almaya devam edeceksiniz. Mağaza ortamından tamamen memnunsanız başka yollar denemenize gerek yok. AppFlow App Discovery'nin arama motorundan çok dergiyi andıran arabirimiyle görsel açıdan ilgi çekici olduğu ortada.

CloudMagic
CloudMagic, tek bir arama kutusuyla Gmail, Google Apps, Evernote, Dropbox, SkyDrive ve diğer ortamlardaki verilerinizi bulabilir.

AppSwitch
Favori iOS, Android veya BlackBerry uygulamalarınızı aradığınızda AppSwitch tarafından önerilen Windows 8 alternatiflerini göreceksiniz.

OneNote
Artık en iyi arkadaşınız OneNote. Microsoft'un işlevsel çok yönlü aracıyla not alın; görev listeleri oluşturun; fotoğraf, çizim ve metinler ekleyin.

LastPass

Parolalarınızı güvenliyle yönetin ve kullanın.

Web sitelerinde kullandığınız tüm parolaları hatırlamak zor geliyorsa tüm sitelerde aynı kullanıcı adı ve parolayı kullanmak isteyebilirsiniz. Elbette bu yöntem çok kolay ama sitelerden biri hack edilirse tüm diğer sitelerdeki hesaplarınız riske gireceği için çok pişman olabilirsiniz.

LastPass kurmak daha iyi bir fikir. Bu popüler parola yönetim programının Windows 8 uygulaması sayesinde sitelere ait oturum bilgilerini, web formlarındaki alanları (ad, adres, kredi kartı numarası vb.) ve özel notları güvenli biçimde depolayabilir, gerektiğinde otomatik olarak girilmelerini sağlayabilirsiniz.

Bu uygulamayla ilgili bir sorun, Modern kullanıcı arabirimini kullanan web tarayıcıların eklentileri desteklemiyor olması. Sonuç olarak sadece Internet Explorer ve diğer tarayıcıların masaüstü sürümleriyle kullanılabilir.

Sadece bu eksikten dolayı vazgeçmeniz gerekmiyor çünkü getirilerinden ötürü yüklenmeyi hak ediyor. Artık sadece bir parolayı hatırlamanız gerekeceğinden zaman kazanacaksınız.

Şifrelerinizin hâkimi olun

KeePass, tüm şifrelerinizi bir tek ana şifre altında güvenle yönetmenizi sağlıyor.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

- 1 saat

UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Günümüzde artık neredeyse her şey için bir şifreye ihtiyacınız var. Microsoft Hesabınız için bir tane lazım, diğer e-posta adresleriniz için, her sosyal ağ sitesi için ve tüm banka hesaplarınız için birer şifre lazım ve liste uzayıp gidiyor! Her ayrı hesap için ayrı bir şifre kullanmanız gerektiğinin de farkındasınız. Değilseniz, bir tek hatanız tüm kullanıcı hesaplarınızı olası çevrimiçi saldırılara karşı savunmasız bırakabilir. Güvenli olmalarına rağmen birden fazla güçlü şifreyi hatırlamak ve takip etmek, güven vermeyen tek bir şifreyi hatırlamakla karşılaştırıldığında zor olabilir. İşte bu yüzden KeePass'i seviyoruz. Bu açık kaynaklı şifre yöneticisi güçlü şifreler yaratmanıza yardım ediyor ve program sayesinde bu şifrelerden oluşan listeleri de ezberlemek zorunda kalmıyorsunuz. Tüm şifrelerinizi bir tek özel anahtar tarafından kilitlenmiş güvenli bir veritabanına koyuyorsunuz, böylece sadece bu verilerinize ulaşmanızı sağlayan birkaç oturum açma adımı hatırlamanız yeterli oluyor.

KLASÖRLER

Veritabanınızı düzenli tutmak adına ekranın sol tarafında sıralanan klasörler yardımıyla kullanıcı adlarının bulunduğu gruplara hızlıca erişebilirsiniz. Örneğin sosyal medya hesaplarınız için bir klasör oluşturabilirsiniz.

ARAMA

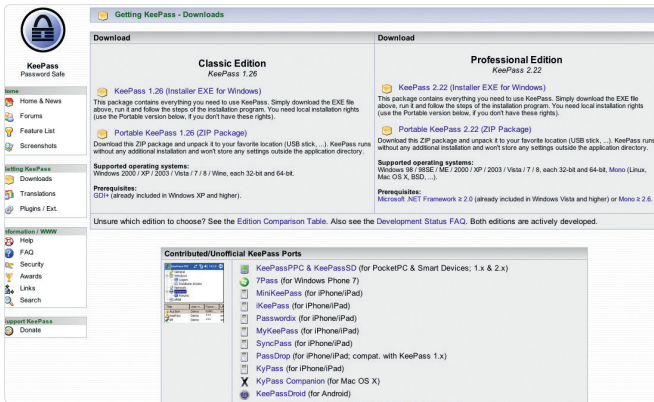
Bir şifreyi hızlıca bulmak mı istiyorsunuz? Arama çubuğuna aradığınız web sitesinin adını yazın. Sonuçlar anında karşınıza gelecektir.

İYİ FİKİR!

Web tarayıcınızı açmadan önce masaüstü simgesiyle KeePass'i çalıştırırsanız siteler girerken zaman kazanabilirsiniz.

Adım adım: Güvenli bir ana şifre yaratın

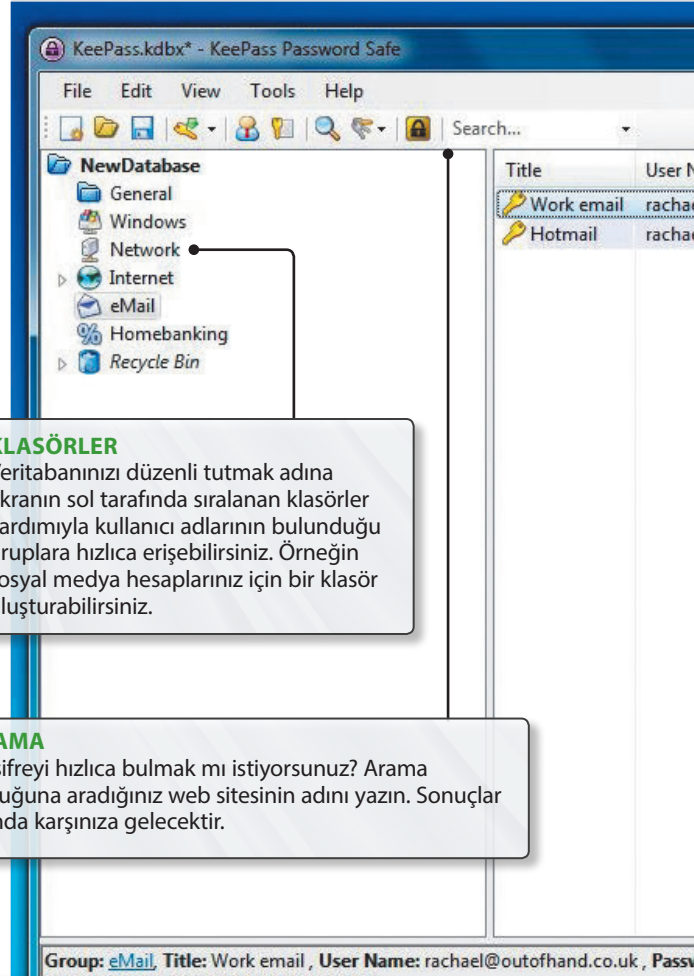

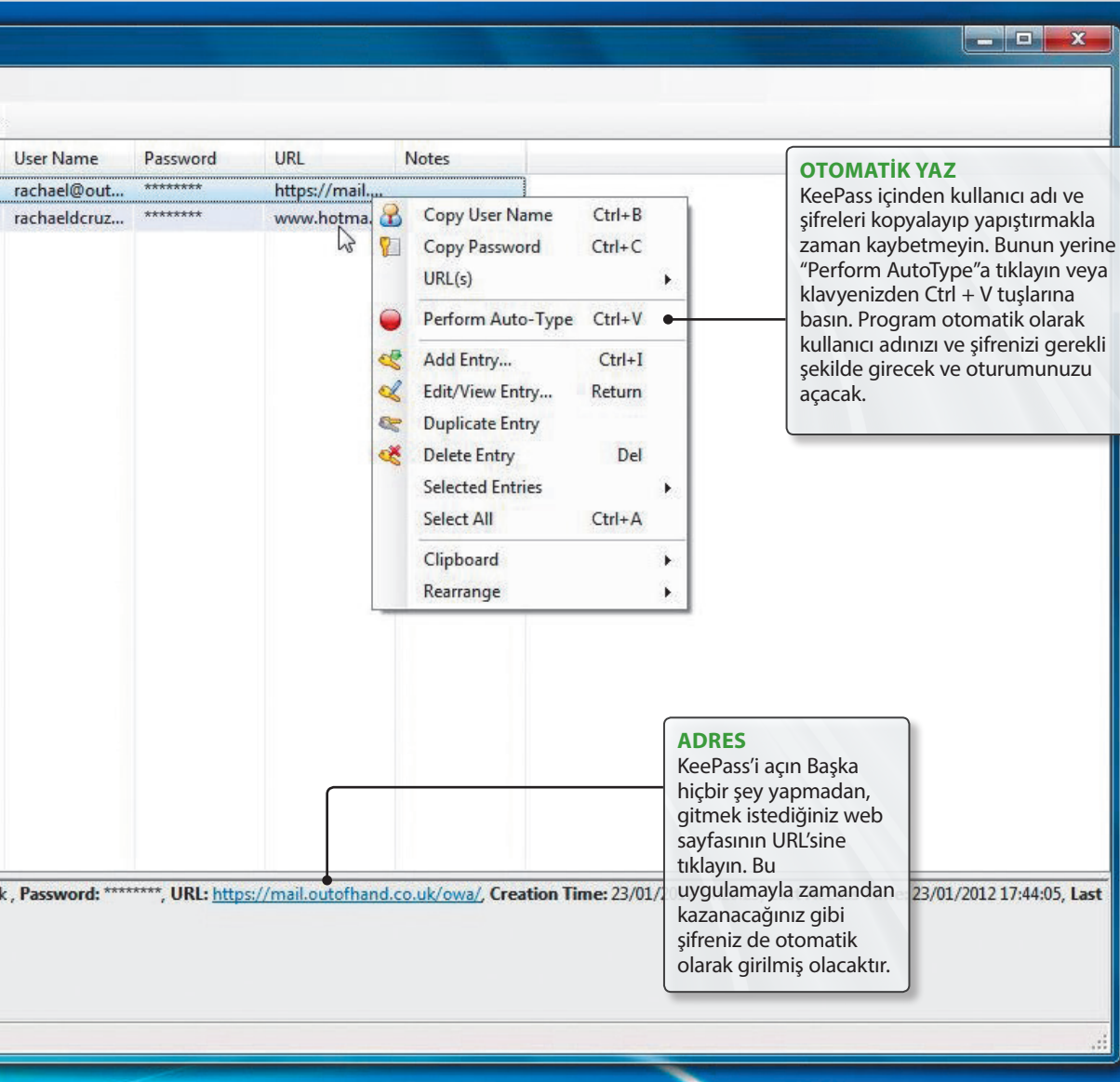
1 Yazılımı indirmek

KeePass'i DVD'nizden veya <http://keepass.info> adresinden yükleyebilirsiniz. Sitede sol menüdeki Downloads linkine tıklayın. Açılan sayfanın sağındaki "KeePass 2.23 Installer EXE for Windows" linkine tıklayın. "Çalıştır" dediğinizde yükleme başlayacaktır. Karşınıza ekrandan English' seçip OK'e tıklayın. Şimdi karşınıza KeePass Password Safe Kurulum Sihirbazı gelecek.

2 KeePass'i kurun

Next demeden önce çalışan diğer programları kapatın. Sonraki ekranda lisans sözleşmesini kabul edin. Ardından KeePass, yazılımın nereye kurulacağını gösterecektir. Next diyerek onaylayın. Bir sonraki ekranda "Full installation"ı seçip Next'e tıklayın. İzleyen ekrandaki üç seçeneği de seçerek masaüstü ve hızlı erişim kısayollarını da kullanıma sokun.

Sözlük

► Açık kaynaklı

Açık kaynaklı yazılımlarda yazılımın kaynak kodlarını isteyen herkes edinebilir. Bu sayede kullanıcılar programı geliştirebilir. Ulaşılmak istenen hedef, yazılımın farklı geliştiriciler tarafından daha kullanışlı hale getirilmesi ve hatalarının düzeltilmesidir.

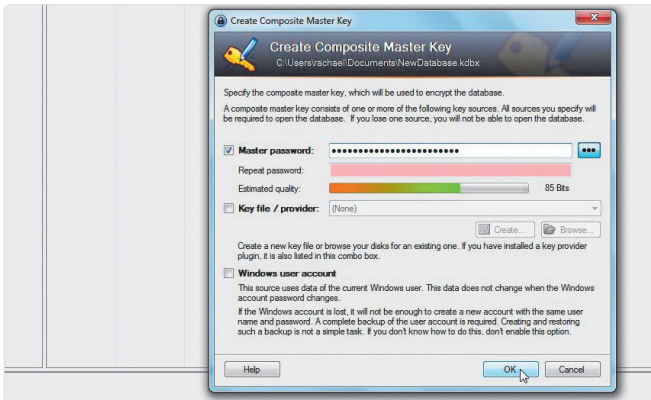
► Otomatik güncelleştirme

Bir program için otomatik güncelleştirmeleri etkinleştirdiğinizde o programa sürekli size sormasına gerek duymadan güncelleme ve yükseltmeleri yüklemeye izni vermiş olursunuz.

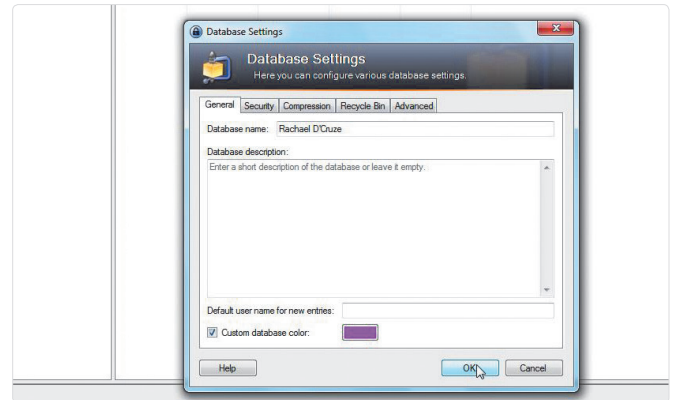
DVD'de

KeePass'i derginizle birlikte gelen DVD'de bulabilirsiniz.

3 Ana şifreyi seçin

Açılan ekran size otomatik güncelleştirmeleri etkinleştirmek isteyip istemediğinizi soracak. "Enable" deyin. Bu adımdan sonra KeePass açılacak. File > New ve ardından Kaydet'e tıklayarak yeni bir şifre veritabanı oluşturun. Ardından, bu veritabanına giriş yapılabilmesi için bir ana şifre (master password) belirleyeceksiniz. İstediğiniz şifreyi girip OK'e tıklayın.

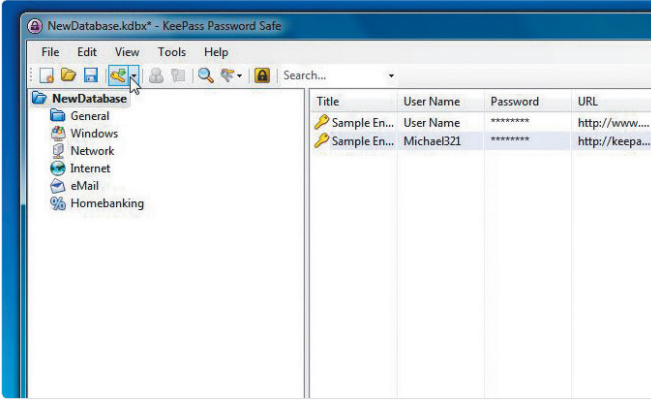

4 Ayarları yapılandırın

Karşınıza çıkan penceredeki General sekmesinden veritabanınıza bir ad verebilir, açıklama ekleyebilir ve isterseniz bir renk belirleyebilirsiniz. İstediğiniz değişiklikleri yaptıktan sonra OK deyin. Veritabanınızı düzenleyeceğiniz ana pencere ekrana gelecek. Ekranın sol tarafında kayıt gruplarını, sağ tarafta ise asıl şifreleri göreceksiniz.

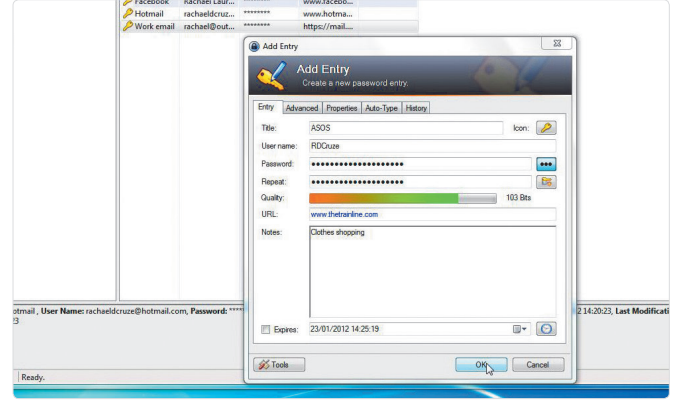

Tüm şifrelerinizin hâkimi olun

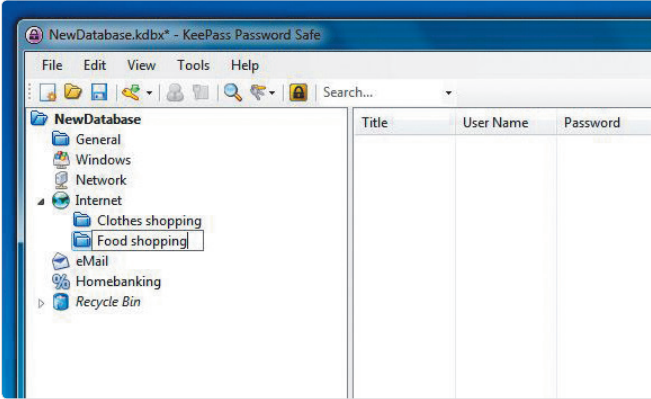
5 Kayıt ekleyin

Artık KeePass veritabanına ilk şifrenizi eklemeye hazırsınız. Menü çubuğundaki şifre ekleme simgesine (anahtar ve ok) tıklayın. Açılan Add Entry penceresinde Title kısmına bir başlık (örn. Facebook) girin. Altına Facebook kullanıcı adınızı, şifrenizi (iki kez) ve site adresini (URL) girin. Hepsini yazınca Tamam'a tıklayın. Kaydınız şifre listesindeki yerini alacaktır.

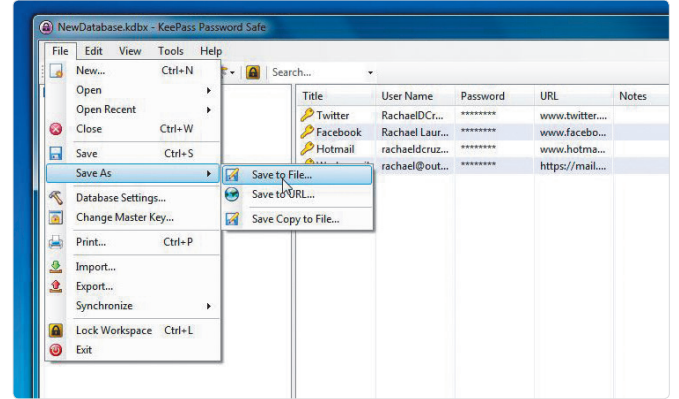
6 Hepsini ekleyin

5. adımı izleyerek sosyal ağlardan e-postanıza ve alışveriş sitelerine kadar tüm oturum açma bilgilerinizi KeePass'e ekleyin. Bu süreç biraz zaman alabilir ama bu, o şifreleri hatırlamak zorunda kaldığınız en son sefer olacak! Bütün şifreleri öncelikle bir kâğıtta toplamayı deneyebilirsiniz ama daha sonra o kâğıdı yok ettiğinizden emin olun.

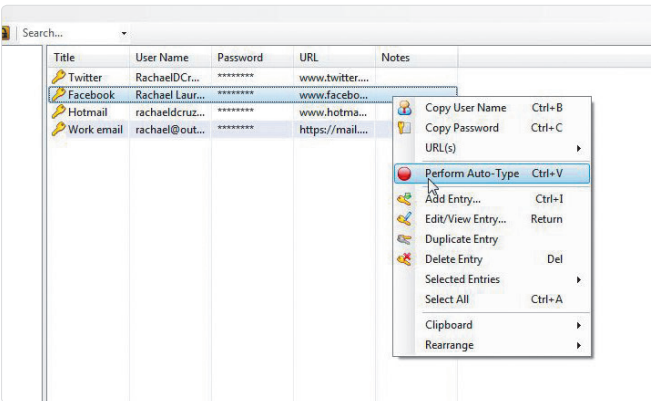
7 Düzenleyin

Tüm şifrelerinizi ve bağlı oldukları siteleri veritabanına girdiğinizde karşınızdaki görüntü içinden çıkılmaz gibi görünebilir. Yeni kayıtlar otomatik olarak General başlığı altında toplanır ama onları klasörlere de ayırabilirsiniz. Hatta bir adım daha ileri giderek bir kategorinin üzerine tıkladıktan sonra "Add group" diyerek alt klasörler de oluşturabilirsiniz.

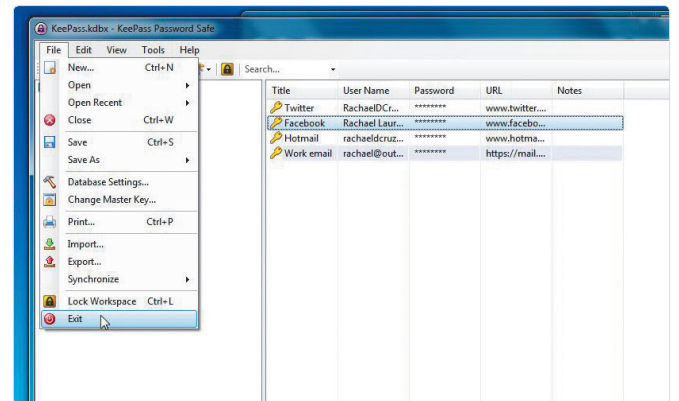
8 Kaydedin

Bir sürü zaman ve emek harcayarak veritabanınızı oluşturduunuz. Artık onu kaydettiğinizden emin olmalısınız. File > Save as > Save to file dedikten sonra bir dosya ismi ve konum belirleyerek veritabanınızı kaydedebilirsiniz. Kayıt yerini de bir defalık seçtikten sonra veritabanınızı her güncellediğinizde disk simgesine benzeyen Save düğmesine tıklamanız olacaktır.

9 İşleme koyun

Oturum açmanızı gerektiren bir siteye girince KeePass'ı açın ve ekranın üstündeki arama kutusunu kullanarak aradığınız kaydı bulun. Ekranın en altında URL'yi göreceksiniz. Bu adrese tıkladığınızda web sayfası yeni pencerede açılacaktır. KeePass'te kayda sağ tıklayarak "Perform Auto-Type" komutunu verdiğinizde KeePass sizin yerinize kullanıcı adınızı ve şifrenizi girecektir.

10 Oturumu kapatın

İşiniz bitince tamamladığınızda File > Exit diyerek KeePass oturumunuzu kapatıp tüm kullanıcı adlarınızı ve şifrelerinizi koruyabilirsiniz. KeePass şifrenizi kimseye söylemeyin, aksi takdirde bu kişiler tüm kullanıcı adlarınıza erişebilir. Artık KeePass programını kurup kullanabiliyorsunuz. Bu dünya artık sizin için şifre hatırlatıcıları ve kullanıcı adı hırsızlarının olmadığı bir dünya!

Sosyal ufkunuzu genişletin

Sosyal ağlara özel dostluk artırıcı ipuçlarımız sayesinde tanıdıklarınızla daha iyi ilişkiler kurun ve yeni bağlara imza atın.

1 Facebook uygulamaları
Facebook, açık ara farklı dünyanın en popüler sosyal ağı. Her ne kadar Windows 8 için resmi Facebook uygulaması olmasa da Windows Mağazası'nda epey uyumlu uygulama var. Önerimiz Facebook Touch.

2 Tam ekran Facebook
Elbette sadece web tarayıcınızı kullanarak Facebook'ta gezinebilirsiniz. Tarayıcıda kullanıyorsanız [F11] tuşuna basarak tam kapsamlı deneyim elde edebilirsiniz. Bu durumda pencereniz ekranı tamamen kaplar. Geri dönmek için bir kez daha [F11] tuşuna basın.

3 Arkadaşlarla sohbet
Kaç tane arkadaşınız olduğuna bağlı olarak Facebook üzerinden sohbet etmek can sıkıcı olabilir. Bununla birlikte bu ağda sohbet etmeyi tercih ediyorsanız Windows Mağazası'ndan IM+ uygulamasını indirin, Modern arabirimi kullanarak sohbete başlayın.

4 Bağlantıya geçin
Windows Live Messenger ve Google Talk dahil olmak üzere IM+ uygulamasına çok sayıda ağ ekleyebilirsiniz. Bize kalırsa dahili Mesajlaşma uygulamasından daha iyi sonuç veriyor ve hatta Skype'i bile geride bırakıyor. Ücretsiz olduğundan deneyip karar vermek size kalıyor.

5 Bildirimleri kapatın
Sohbet bildirimleri faydalı ama dikkatinizi dağıtıyorsa onları kapatabilirsiniz. [Windows] + [I] tuşlarına basıp "Bilgisayar ayarlarını değiştir"e girin. Bildirim bölümünü açın ve sesini kısarak istediğiniz uygulamaları seçin.

6 MetroTwit
Peki ya Twitter? Windows Mağazası'nda çok sayıda Twitter uygulaması var ama hiçbirini beklenti tam olarak karşılamıyor. Resmi Twitter uygulaması en iyilerinden. Alternatif olarak MetroTwit'i deneyebilirsiniz.

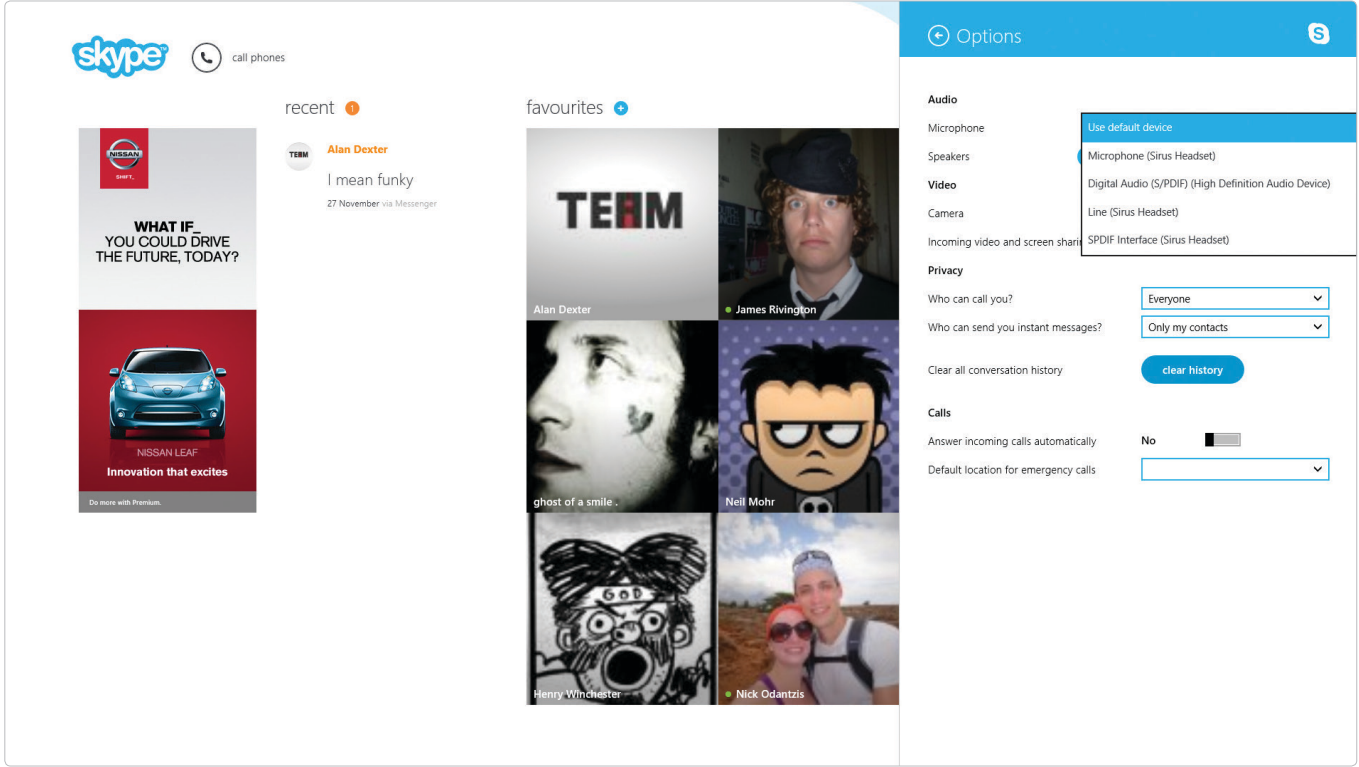

7 Tweetdeck
Twitter ve Facebook'u masaüstünde kullanmanın en iyi yolu Tweetdeck kurmak. www.tweetdeck.com adresinden indirip hesaplarınızı ekleyin. Her iki ağdaki gelişmeleri tek bir yerden takip edebilir, mesaj gönderebilir ve daha fazlasını yapabilirsiniz.

8 Hootsuite
Bilgisayarınızın başında değilseniz Tweetdeck ile elde ettiğiniz avantaja yitirdiğinizi düşünebilirsiniz ama öyle değil. Web servisine üye olursanız Tweetdeck ile gelen avantajlar sürüyor. Diğer seçenekse Hootsuite'i (www.hootsuite.com) denemek. Sunduğu hizmet hemen hemen aynı.

HAREKETLİ SOHBET Miranda'nın taşınabilir sürümü, USB bellekte taşınabilen, kullanışlı bir anlık mesajlaşma yazılımı.

RAHATÇA KONUŞUN Skype uygulamasının Windows 8 sürümü sayesinde arkadaş ve akrabalarınızı ücretsiz arayabilirsiniz.

9 Miranda Portable
Size ait olmayan bir bilgisayarda bağlantıda kalabilmek için doğrudan web'e erişmek zorunda değilsiniz. Başka birinin bilgisayarında anlık mesajlaşma servislerini kullanmak istiyorsanız Miranda'nın taşınabilir sürümünü USB belleğinize atın (http://portableapps.com/internet/miranda_portable adresinde ücretsiz) ve kurmak zorunda kalmadan, doğrudan çalıştırın. Bu şekilde herhangi bir PC'ye USB belleğinizi takıp mesajlaşabilirsiniz.

10 Sesinizi duyurun
Kulaklıkla Skype üzerinden sohbet ediyorsanız doğru mikrofonun seçildiğinden emin olmalısınız. Bunun için görev çubuğundaki hoparlör simgesine sağ tıklayıp "Kayıt aygıtları"nı seçin. Ardından kullanmak istediğiniz mikrofonu sağ tıklayıp "Varsayılan İletişim Aygıtı Olarak Ayarla"yı seçin.

11 Mikrofonunuzu bulun
Skype'ta kullanılacak olan mikrofonu seçmenin bir yolu daha var ama ilk aşamada fark etmek pek mümkün değil. Skype'ı çalıştırın ve tüm bağlı aygıtların ayarlarına ulaşmak için [Windows]+[I] tuşlarına basıp Ayarlar > Seçenekler'e girin.

12 Ses seviyesini düzenleyin
"Ses" penceresindeki "İletişim" sekmesini kullanarak Skype çalıştığında diğer ses seçeneklerinde olabilecekleri düzenleyin. Örneğin bir arama yaparken diğer sesleri kapatmak faydalı olabilir.

13 Masaüstünde Skype
Windows 8'e özel Skype uygulaması hoş olsa da bunun yerine masaüstü sürümü kullanırsanız daha fazla seçeneğe sahip olacaksınız. www.skype.com adresine gidip "yüklemeler" sayfasında masaüstü sürümü bulun. Programı indirip kurduğunuzda görev çubuğuna yerleşecek.

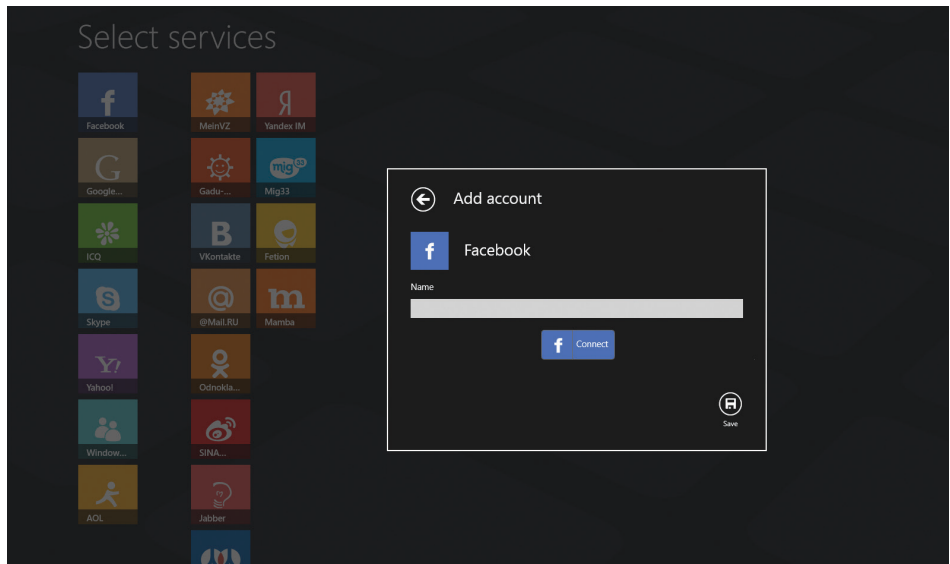
14 Derleyip toparlayın
Hiç kullanmıyorsanız Skype'ın masaüstü sürümü can sıkıcı hale gelebilir. Arka planda çalışmaya devam eden bu programın görev çubuğu simgesi gereğinden fazla yer işgal ediyor. Bu simgeyi olması gereken yere almak için Skype içinden Araçlar > Seçenekler yolunu izleyin ve Gelişmiş

SOHBET NE GÜZEL'İM+ uygulaması, tüm popüler mesajlaşma servislerini bir araya topluyor.

kısımdaki "Giriş yaptıktan sonra..." işaretini kaldırın.

15 Tek tıklamayla arama
Skype'ın masaüstü sürümünü kullanmanın bir avantajı var: tek tıklamayla arama. Uygulamayı kurarken bu özelliği seçerseniz web tarayıcınıza kullanışlı bir eklenti yüklenir. Böylece bir web sitesinde yer alan telefon numarasını Skype ile doğrudan arayabilir hale geleceksiniz. Diğer Skype kullanıcılarını aramak ücretsiz ama telefonları aramak için kredi yüklemelisiniz.

16 Ana sayfanızı koruyun
Skype'ın masaüstü sürümünü kurarsanız ana sayfanızı Bing olarak değiştirmeyi dener. Bunu kabul

Sosyal ufkunuzu genişletin

Results for "facebook" 1634 apps

All categories All prices Sort by relevance

Facebook Now ★★★★★ Social Free	Facebook Pro ★★★★★ Social \$2.99	Facebook Pro+ ★★★★★ Social \$1.49	Funny Facebook ★★★★★ Entertainment Free	Facebook Emoticons List ★★★★★ Social Free
Facebook App+ ★★★★★ Social Free	Facebook+ Lite ★★★★★ Social Free	Facebook Photo Wall ★★★★★ Photo Free	Facebook Uploader ★★★★★ Photo Free	YouTube Ultimate ★★★★★ Entertainment Free
Facebook Desktop ★★★★★ Entertainment Free	Facebook Mobile ★★★★★ Social \$2.49	Facebook Albums Uploader ★★★★★ Social Free	Facebook Training ★★★★★ Education \$1.99	Pinterest Touch ★★★★★ Social Free
Facebook for desktop ★★★★★ Social Desktop app	Facebook Lite ★★★★★ Social Free	Facebook Calendar ★★★★★ Social Free	Lucky Facebook ★★★★★ Social Free	Instagram Now ★★★★★ Social Free
Facebook Plus ★★★★★ Social Free	Feed for Facebook ★★★★★ Social Free	Facebook Player ★★★★★ Music & Video Free	Facebook Status Generator ★★★★★ Entertainment Free	Facebook HD+ ★★★★★ Social Free
MINE for Facebook ★★★★★ Social Free	Facebook + ★★★★★ Social \$2.99	Facebook Touch ★★★★★ Social Free	Facebook Events ★★★★★ Social Free	Share a Quote with Facebook Fr... ★★★★★ Entertainment Free
Facebook Friends ★★★★★ Social Free	Facebook Timeline Cover ★★★★★ Social Free	FACEBOOK! ★★★★★ Social \$1.49	Facebook Capers ★★★★★ Social Free	Quote Finding and Posting on F... ★★★★★ Social Free
Facebook Pro + ★★★★★ Social \$2.49	Facebook Text Chat Generator ★★★★★ Entertainment Free	Facebook Fun Facebook Funny... ★★★★★ Entertainment Free	Facebook Birthday ★★★★★ Social Free	facebook emoticons ★★★★★ Social \$1.49
Share Photo to Facebook ★★★★★ Social Free	Photo Uploader for Facebook ★★★★★ Photo Free	FAME MARK ZUCKERBERG CRE... ★★★★★ Books & Reference \$2.49	Facebook + Photo Editor ★★★★★ Social \$1.49	Facebook_news ★★★★★ News & Weather Free

DURUM GÜNCELLEME Windows 8 için henüz resmi Facebook uygulaması yok. Bizim beğenimizi kazanan üçüncü parti uygulama ise Facebook Touch oldu.

edebilirsiniz ama istemiyorsanız kurulum sırasında ilgili kutunun işaretini kaldırmayı ihmal etmeyin.

17 Google Hangouts

Aynı anda birden çok kişiyle sohbet etmek mi istiyorsunuz? Google Hangouts'u deneyin. Gmail'e girdiğinizde soldaki listede sohbet edebileceğiniz kişileri göreceksiniz. Bir kişinin adına tıkladıktan sonra "grup Hangout'u oluşturun" düğmesine tıklayın. Aynı anda dokuz kişiyi sohbe çağırabilirsiniz.

18 Birlikte izleyin

Google Hangouts ile toplu sohbetten daha fazlası mümkün. Örneğin hep birlikte YouTube videolarını izleyebilirsiniz. Bunun için

eklenti kurmanız gerekiyor ama ilk Hangouts'unuzda otomatik kurulum.

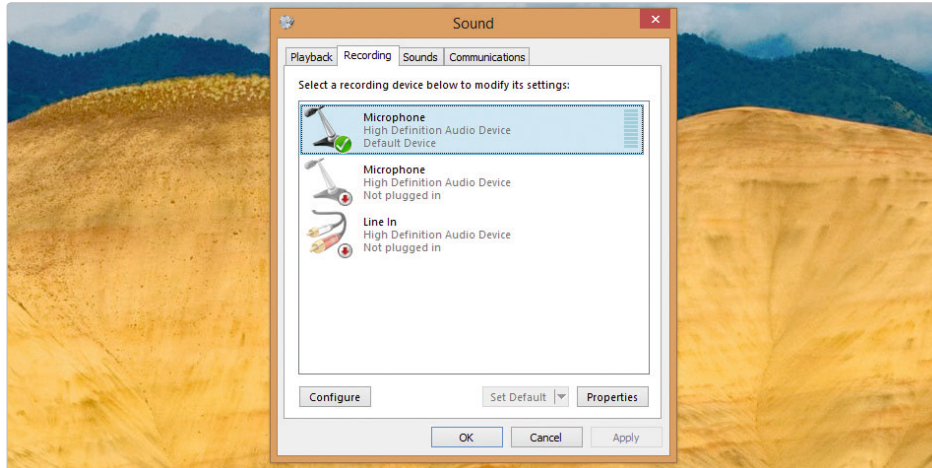
19 ooVoo

Dokuzdan fazla kişiyle görüntülü konferans gerçekleştirmeniz mi gerekiyor? Sonradan paylaşmak üzere görüşmeyi kaydetmek mi istiyorsunuz? Google'ı tercih etmiyor da olabilirsiniz. ooVoo (www.oovoo.com) ile 12 kişi ücretsiz görüntülü sohbet yapabiliyor ve toplantılarınız YouTube'da saklanabiliyor

20 Görüntülü sohbet

Web kamerasını sosyalleşmek dışında kullanmak istiyor olabilirsiniz. Çalışan bir kamerası varsa Başlangıç ekranında beliren Kamera uygulamasını göreceksiniz. Bunu kullanarak video kaydedebilir veya fotoğraf çekebilirsiniz.

SES GİTMİYORSA
Video sohbet öncesinde mikrofonu doğru biçimde bağlamanız gerekiyor.

Hızlı ipuçları: İyi dinleyin

21 Reddit

Benzer düşüncelere sahip olan kullanıcılarla sohbet etmek veya internette neler olup bittiğine bakmak mı istediniz? www.reddit.com sitesini öneririz.

22 Kullanıcı onayı

Reddit içeriğini kullanıcılar oluşturuyor ve yönetiyor. Gördüğünüz bir şeyi beğendiyseniz daha fazla kişinin görmesi için yukarı ok işaretine tıklayın.

23 Karma kazanın

Reddit'e üye olursanız kendi paylaşımlarınızı yapabilirsiniz. Diğer kullanıcılar paylaşımlarınızı desteklerse Karma kazanacaksınız, yani saygınlık değeriniz artacak. Paylaşımlarınız beğenilmezse Karma'nız düşer.

24 Gelişmiş görüntüleme

Reddit'i ziyaret etmek için Internet Explorer dışında bir tarayıcı kullanıyorsanız www.redditenhancementsuite.com adresinden Reddit Enhancement Suite'i kurmanızı öneririz. Deneyiminizi gerçekten iyileştiriyor.

25 Reddit to Go

Modern Windows 8 arabirimini kullanarak da Reddit'ten zevk alabilirsiniz. Birden çok istemci var ama bizim favorimiz Reddit to Go. Windows Mağazası'ndan ücretsiz indirebilirsiniz.

10 GOOGLE READER ALTERNATIFI

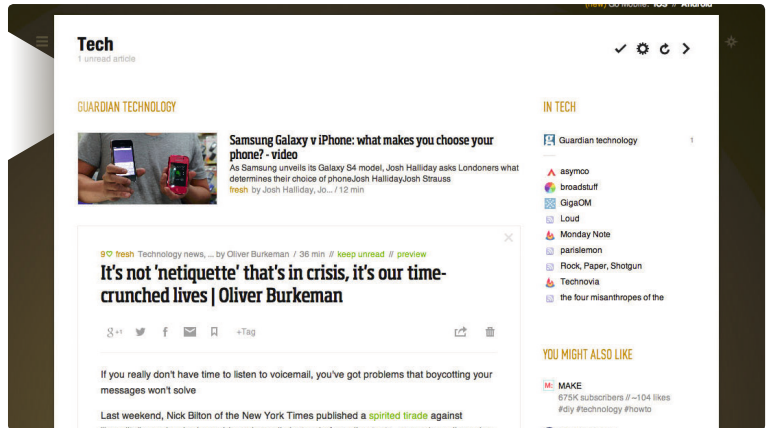
Google Reader kapandı ama tercih edebileceğiniz çok sayıda hazır seçenek bulunuyor. Güncel kalmanıza imkân verecek en iyi alternatifleri seçtik.

1 FEEDLY

Bu ücretsiz servisi tarayıcınız üzerinden eklenti gerekmeden kullanabilir, iOS veya Android tabanlı akıllı telefon ve tabletlere de uygulamasını kurabilirsiniz. Daha önceleri içeriği almak için Google'dan faydalanıyordu ama servis kapandıktan sonra kullanıcıların beslemeleri yeni geliştirilmiş olan Feedly bulut servisine taşındı.

Bu değişiklikten ötürü memnunuz çünkü Feedly gerçekten harika. Özellikle de tabletlerde iyi işliyor ama web tabanlı sürümü de oldukça başarılı görünüyor. Favori içeriğinize bağlı olarak öneriler yapan tavsiye sistemini de beğeneceksiniz.

www.feedly.com

POPÜLER SEÇENEK Feedly, bulabileceğiniz en iyi RSS okuyuculardan biri. Tarayıcınızda anında kullanabilir veya mobil uygulamasını kurabilirsiniz.

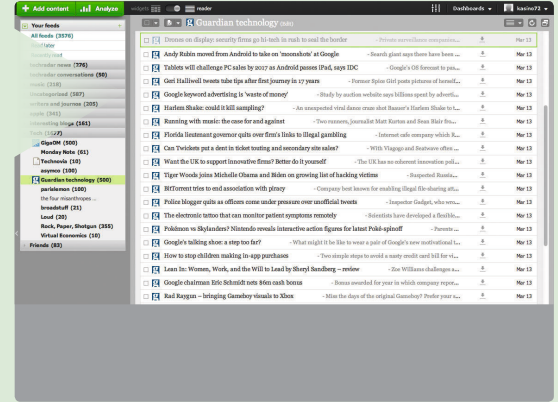
ÜCRETSİZ VEYA AVANTAJLI NewsBlur faydalı bir servis ama üyelik ücretini ödemezseniz en fazla 12 siteyi takip listenize alabilirsiniz.

2 NEWSBLUR

NewsBlur'un web tabanlı sürümü pek iç açıcı görünmüyor ama hareket halinde haber okumak isteyenler için iPad, iPhone ve Android uygulamaları var. Ücretsiz servis kısıtlı: En fazla 12 siteyi takibe alabilirsiniz. Ücretli sürümdeyse sınır yok. Biraz yavaş çalışıyor ama RSS beslemeleriyle klasik siteleri bir araya getirme özelliği kullanışlı ve "zeki eğitmen" sayesinde beğendiğiniz içerikler ön plana çıkıyor, diğerleri arka plana atılıyor. En hızlı ya da güçlü seçenek değil. En iyi deneyimi arayan kullanıcılar başka seçeneklere bakmalı. www.newsblur.com

3 NETVIBES

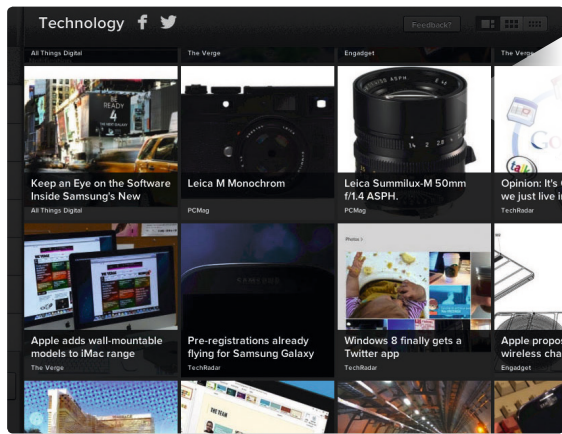
Netvibes'in ana iş kapsamı işletmelere sosyal ağlarla ilgili analizler sunmak ama aynı zamanda hayli iyi bir RSS okuyucusuna sahip. Netvibes, bir taşla iki kuş vurma imkânı sunuyor: widget esaslı görüntüleme sayesinde beslemeleri görebilir ve farklı türden aramalar yapabilir, klasik RSS okuyucu görünümünde haberlere diğer faydalı bilgilere ulaşabilirsiniz. Widget modundan çıktığında eski zamanları andıran bir RSS okuyucuya dönüşüyor ama hızlı işliyor. Akıllı telefon veya tabletinizle de kullanabilirsiniz ama web uygulaması şart çünkü marketten indirilebilecek bir uygulama yok. www.netvibes.com

İYİ TİTREŞİMLER Netvibes ile hem ayrıntılı görünüm hem de Google Reader benzeri basit arabirim kullanılabiliyor.

4 PULSE

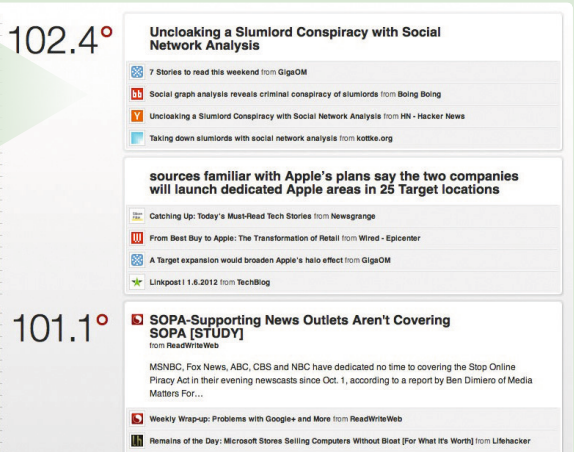
Dergileri andıran bir servis olan Pulse, tüm RSS beslemelerinizi hoş bir görünümle bir araya getiriyor. Besleme eklemek biraz tuhaf. Sayfa adresi eklemek yerine Pulse ile web, Facebook sayfası, Tumblr veya Flickr grupları içinde arama yapıp bulmak gerekiyor. En azından sistem başarılı biçimde işliyor ve bazen kaçırabileceğiniz ilginç içeriği görmenize imkân veriyor. RSS beslemelerini kişiselleştirilmiş dergi biçiminde görmek istiyorsanız Pulse'a mutlaka göz atın. www.pulse.me

5 FEVER

Google örneğinde olduğu gibi online RSS servislerini kullandığınızda firma fişi çekince servisten mahrum kalabiliyorsunuz. O zaman kendi servisinizi kendiniz yönetmeye ne dersiniz?

Fever ile bu sorunu aşmak mümkün. İçeriği depolama görevini siz üstleniyorsunuz, yani web alanını sağlamanız şart. Bir miktar teknik bilgi de gerekli. Apache ve PHP'nin ne olduğunu bilmiyorsanız Fever size göre değil. 30 \$ masraf yapmanız gerekecek ama karşılığında hoş görünümlü, zekice tasarlanmış ve sizi yolda bırakmayan bir RSS okuyucunuz olacak. Bir sonraki servis de kapanırsa tüm bilgileri taşımak için ne kadar zaman harcayacaksınız? Web uygulaması olan Fever mobil cihazlarla da kullanılabiliyor. Sunstroke ve Reeder gibi iOS uygulamalarıyla uyumlu. www.feedafever.com

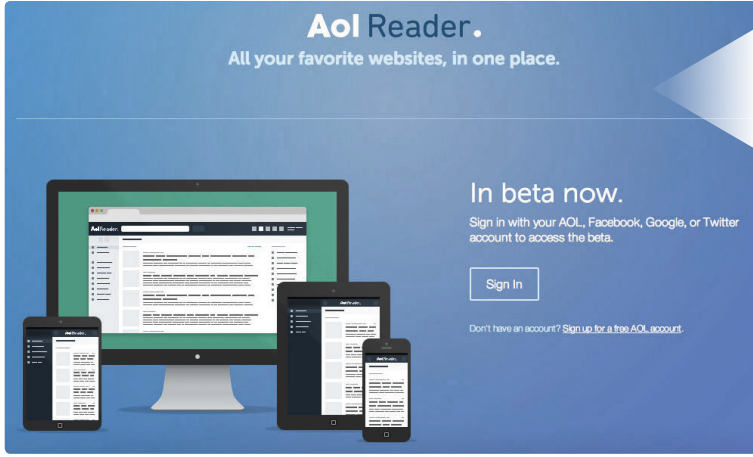
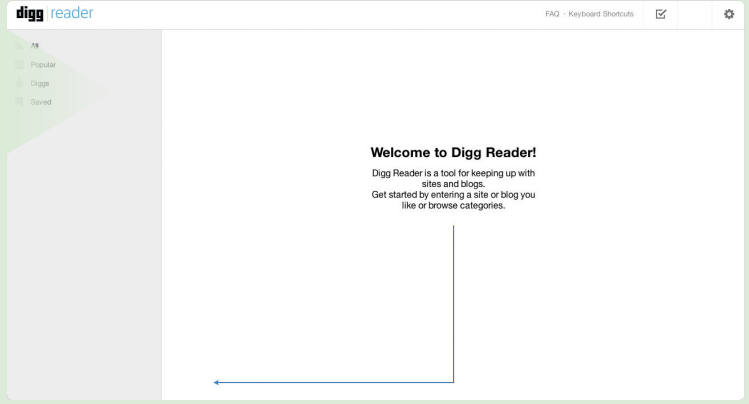

Nasıl yapılır? 10 Google Reader alternatifi

6 DIGG READER

Digg Reader, Google Reader fanatiklerine hızlı ve sade görünümlü bir alternatif vadediyor. Kapanmadan önce dışarı aktardıysanız Google Reader'daki akışlarınızı, kategorileri ve yıldızlanmış başlıkları Digg Reader'a hemen aktarabilirsiniz. Etiket aktarımı ise desteklenmiyor. Digg'in güncellenmiş iOS uygulaması sayesinde ilginç içeriklerin yanı sıra kaydettiğiniz akışları da aynı yerden takip edebilirsiniz.

www.digg.com

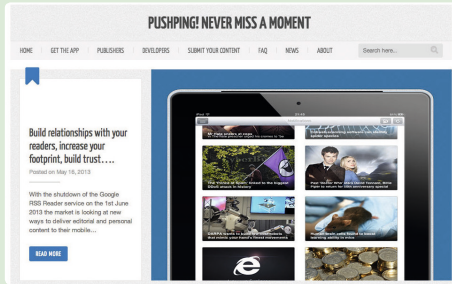

7 AOL READER

Web tabanlı AOL Reader gerçekten de eşitlikçi davranıyor. Beta aşamasından çıktıktan sonra sadece AOL hesap sahipleri değil; Facebook, Twitter, Google hesabı olanlar da oturum açıp kullanabilecekler. Elbette ücretsiz bir AOL hesabıyla da kullanabilirsiniz.

Çok sayıda farklı görünüm seçeneği (ızgara, liste, makale) olan ve üçüncü parti geliştirici seçenekleri içeren AOL Reader son derece esnek bir RSS servisi. Paylaşma, etiketleme, organize etme ve seçilen içeriği sonra okuma seçeneklerini de beğendik. Google Reader'a iyi bir alternatif olduğu apaçık ortada.

<http://reader.aol.com>

8 PUSHPING

Kısa süre önce baştan aşağı yenilenen PushPING, diğer kaynaklardaki beslemeleri içeri alma ya da beslemeniz içinde arama desteği vermiyor. Uygulama size ne göstermek isterse onunla sınırlısınız. Bunun yanında ilginizi çeken başlıkları ve alanları seçebilirsiniz. RSS beslemesini ilgi alanlarına göre düzenlemek kolay. Daha da önemlisi, herhangi bir reklam içermiyor.

www.push-ping.com

9 PING.IT

Ping.it'i ilk kez ziyaret ettiğinizde, belirli anahtar kelimeler ve popüler tanımlar kullanılarak filtrelenmiş besleme grupları içinden seçim yapmanız isteniyor. Geleneksel tip okuyuculardan farklı bir yöntem ama kısmen yapay görünüyor. Besleme seçeneklerini ele almak isteyen kullanıcıları rahatsız edebilir.

Kendi beslemelerinizi oluşturma ve başkalarına ait beslemeleri takip etme imkânı veriyor. Ping.it bu sayede sosyal kullanımı destekliyor.

www.ping.it

BİLGE BAYKUŞ Hootsuite, RSS akışlarınızla Facebook, Twitter, LinkedIn, Foursquare ve diğer sosyal ağ güncellemelerini bir araya getiriyor.

10 HOOTSUITE SYNDICATOR

Twitter ve Facebook hesaplarınızı yönetmek için HootSuite kullandıysanız RSS akışlarınızın da üstesinden gelebileceğini öğrendiğinizde memnun olacaksınız.

HootSuite Syndicator uygulaması RSS dünyasına sosyal medya desteği ekliyor. İlk aşamada akışlarınızı mevcut HootSuite panelinize aktarıyor ve sosyal medya güncellemeleriyle entegre ediyor. Filtreler ekleyip temizlik yapabilir, içeriği organize edebilir ve takipçileriniz, arkadaşlarınız veya diğer kullanıcılarla ilginç içerikleri paylaşabilirsiniz. Google Reader'ın yerini alan bir alternatif okuyucudan ziyade sosyal ağ deneyimine eklenen bir özellik olarak düşünebiliriz.

www.hootsuite.com

Windows 7'ye uygulamama mağazası ekleyin

Allmyapps istediğiniz uygulamaları tek tıklamayla size getiriyor, onları tek tek bulup indirmek zorunda kalmıyorsunuz.

DVD'de

Allmyapps'i derginizle birlikte gelen DVD'de bulabilirsiniz.

Bir bakışta...

BE CERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

- 1 saat

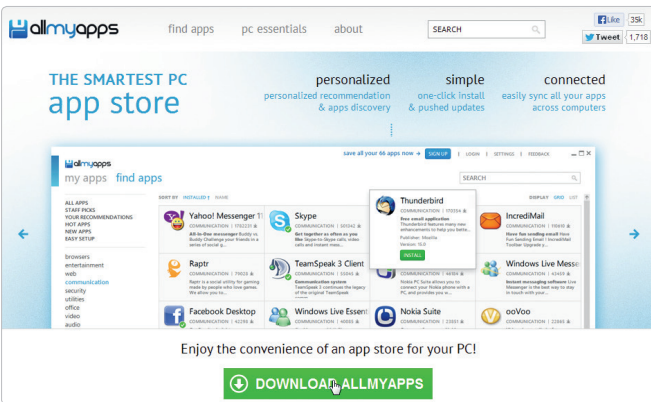
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Birçok insan gibi biz de uygulamaları seviyoruz ve her zaman en son çıkan ve en iyi yazılımların peşine düşüyoruz. Bu bizim işimizin bir parçası olsa da aynı zamanda yaparken eğlendiğimiz bir şey. Buna rağmen zamanımızı yeni yazılımları kullanmakta ve oyunları oynamakta kullanmayı, onları arayarak harcamaya tercih ederiz. İşte bu noktada Allmyapps'in büyük bir yardımı dokunabilir. Windows 8'de Windows Mağazası geliyor ama Windows 7 için böyle bir özellik yok, ama çözüm yok sanmayın... Allmyapps aynı kullanışlılığı Windows 7'ye getiren çok güzel ve ücretsiz bir araç. Allmyapps, yazılımları bulma ve yükleme konusunu kolaylaştırdığı gibi aynı zamanda uygulamalarının sürekli güncel kalmasına yardımcı oluyor. İsterseniz Windows 8'de kullanmamanız için de bir sebep yok. Bu harika aracın size nasıl yardımcı olabileceğini görmek için rehberimizi okuyun.

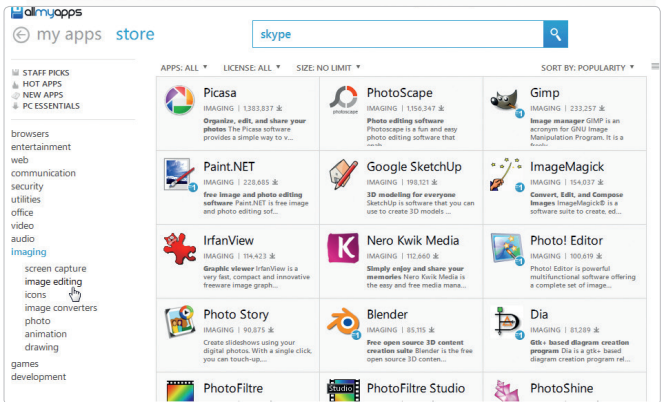

Adım adım: Allmyapps aracını kullanmaya başlayalım

1 Allmyapps'i yükleyin

Programı DVD'nizde bulabilir veya www.allmyapps.com adresindeki yeşil "Download Allmyapps" düğmesine basarak indirebilirsiniz. İndirme bittikten sonra kurulumu başlatın. Her adımda yazılanları dikkatlice okuyun çünkü yükleme sırasında bilgisayarınıza kurmak istemeyeceğiniz birkaç fazladan yazılımı isteyip istemediğiniz sorulabilir. Bizde sorulmadı ama olursa hiçbirini kurmamanızı öneririz.

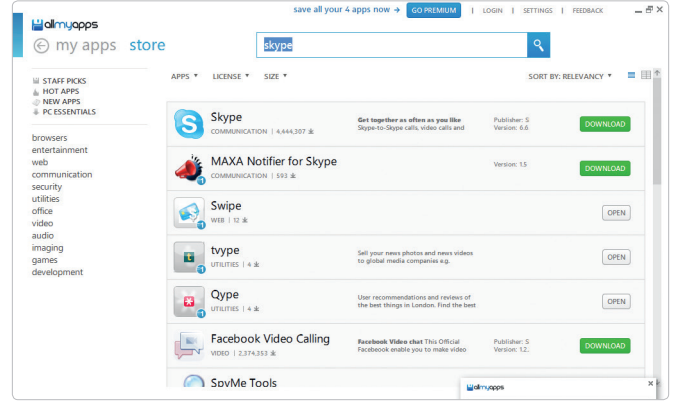
2 Mağazayı gezin

Allmyapps ile yazılımları bulmanın değişik yolları var ama en kolay yol, sol bölmedeki kategorilere ayrılmış listeyi kullanmak. Örneğin fotoğraf düzenlemeye yönelik bir araç arıyorsanız "imaging" bölümüne, güvenlik araçları için "security"ye gidebilirsiniz. Uygulamanın adını biliyorsanız Allmyapps penceresinin tepesindeki arama kutusuna yazarak arayabilirsiniz.

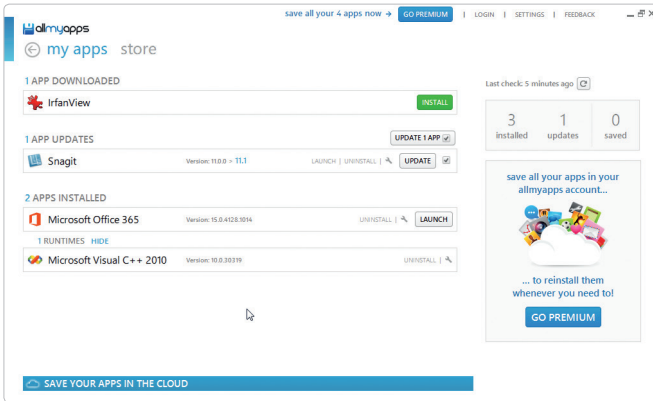
3 Uygulama yorumlarını okuyun

İlginç bir uygulama bulduğunuzda yüklemeyi önce biraz daha bilgi edinmek isterseniz, adına veya açıklamasına tıklayarak daha ayrıntılı bir incelemesine ulaşabilirsiniz. Mağazada bulacağınız uygulamalardan bazıları ücretsizken bazı ücretli yazılımların da sınırlı deneme sürümleri sunuluyor. Ayrıntılı bilgi ekranındaki "license" kısmında uygulamanın hangi grupta olduğunu görebilirsiniz.

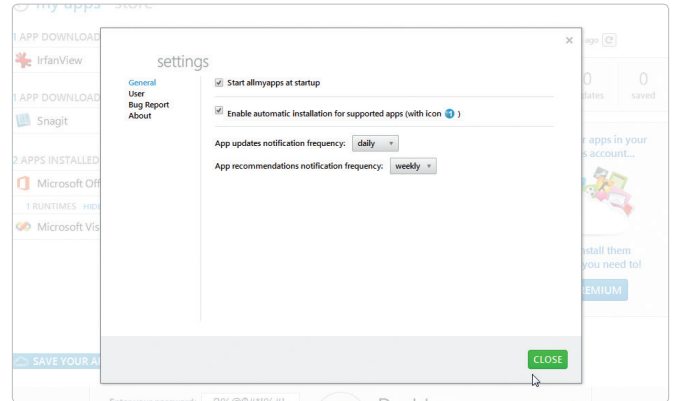
4 Yazılımı yükleyin

Diğer kullanıcıların bir uygulamaya kaç puan verdiklerini de görebilir, ekran görüntüleri arasında dolaşabilirsiniz. Hoşlandığınız bir uygulama bulduğunuzda indirmek için sayfasındaki "Download" düğmesine tıklayın. Allmyapps indirmeyi ve kurulumu sizin için sorgusuz sualsiz tamamlayacak. Yükleme tamamlandığında yeni uygulamanıza her zamanki gibi Başlat menüsünden ulaşabilirsiniz.

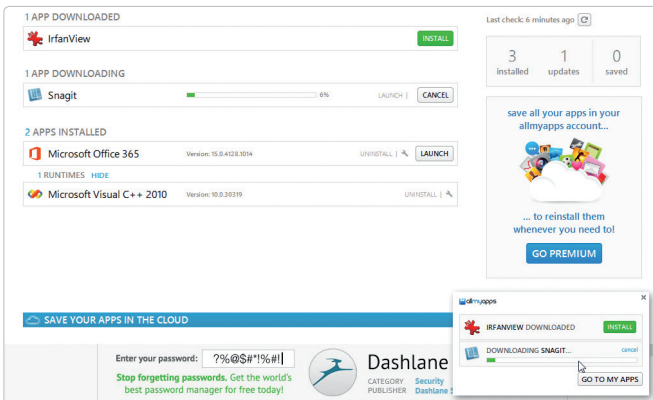
5 Yüklendiği uygulamaları yönetin

Uygulama penceresinin üstündeki "my apps" bağlantısına tıklayarak Allmyapps'i yükledikten önce kullanmakta olduğunuz uygulamalarınızda da içinde olduğu, yüklendiği uygulamaların tamamını gösteren bir listeye ulaşabilirsiniz. Bu sayede yüklediğiniz programların izini sürebilir, uygulamaları başlatabilir veya artık ihtiyacınız olmadığını düşündüklerinizi silebilirsiniz.

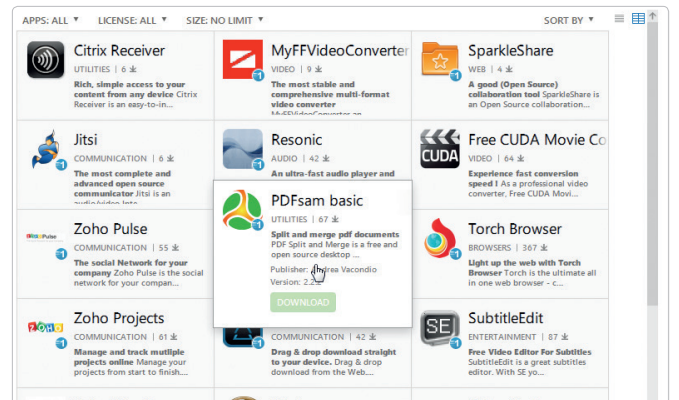
6 Otomatik güncellemeler

Çoğu uygulama otomatik güncellemeleri destekler. Bu sayede sürekli olarak son sürümü kullanmanızı sağlarlar. Bu uygulamalar, yüklenmiş yazılımlar listesinin en üst tarafında sıralanır ve hazır güncellemeleri "update X apps" düğmesiyle yükleyebilirsiniz. Üst taraftaki "settings" bağlantısına tıklayarak güncellemeleri hangi sıklıkla denetlemeleri gerektiğini ayarlayabilirsiniz.

7 Elle güncelleme

Otomatik güncellemeler bütün yazılımlar için geçerli değil ama Allmyapps ile kullanıcılar uygulamaları elle de güncelleyebilir. Her uygulama için uygulamanın yeni bir sürümünün olup olmadığına bakmak üzere tek tek web sitelerine gitmek yerine "my apps" bölümünden "manual updates" kısmındaki "Update" düğmelerini kullanarak yazılımlarınızı en son sürümlerine yükseltebilirsiniz.

8 Yazılımların tadını çıkarın

Yeni bir yazılımı kullanmak keyiflidir ama aynı zamanda zor bir işmiş gibi de hissettirebilir. Allmyapps, uygulamaları bulmak, yüklemek ve onları yönetmek gibi işin can sıkıcı ve zaman kaybettirici işlerin üstesinden geliyor. Gerekli zaman yazılımları otomatik olarak güncelleyebilme yeteneği harika bir ayrıntı ve kapsamlı arşivi sayesinde yeni bir şeyler bulmak çok rahat ve kolay.

Bilgisayarınızın açılışını hızlandırın

Bilgisayarınızın düğmesine bastıktan sonra masaüstünü görene kadar sıkılıyor musunuz? Bilgisayarınızın açılış süresiyle ilgili hayal kırıklığınızı giderme vakti geldi.

Bir bakışta...

BE CERİ SEVİYESİ

Herkes yapabilir
Anlaşılır

► Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

► 20 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

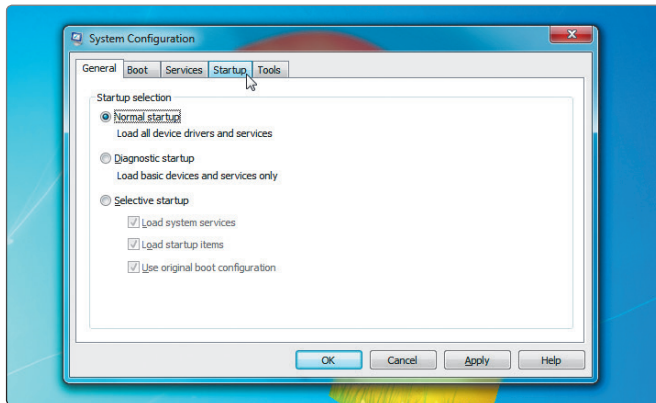
Windows 8

- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

A Yavaş açılan bilgisayarlar kadar insanı hayal kırıklığına uğratan çok az şey vardır. Zaten masaüstü ekranının belirmesi sonsuza kadar sürüyormuş gibi gelirken, görüntünün gelmesinin ardından sabit diskiniz öyle bir çalışmaya başlar ki o sakinleşip siz bilgisayarda bir şeyler yapabilene kadar birkaç dakika daha geçmesi gerekir. Her gün bilgisayar kullanıyorsanız bu durum gerçek bir vakit kaybı olur çıkar. Aslında hiç de böyle bir durumla karşılaşmanız gerekmiyor. Biz de her zaman bilgisayarımıza yeni programlar yüklüyoruz ve sonuç olarak bilgisayarımız yavaşlamaya başlıyor. Ancak sistemimizi biraz temizlemeye ve Windows ayarlarını gözden geçirmeye biraz vakit ayırdığımızda bilgisayarımızın kısa zamanda eski yüksek performansına geri döneceğini biliyoruz. Bazı durumlarda anlatacağımız adımlar kulağa çok teknik gelebilir ama kılavuzumuzu dikkatle takip ederseniz, çok yakın zamanda bilgisayarınız hiç vakit kaybetmeden açılıyor olacak. Hadi başlayalım!

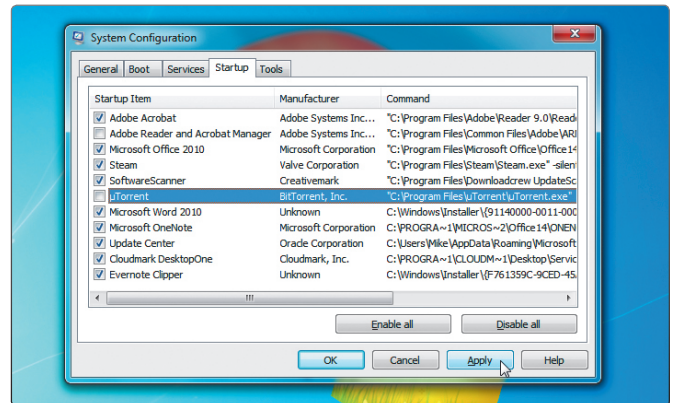

Adım adım: Bilgisayarınızı daha hızlı açılır hale getirin

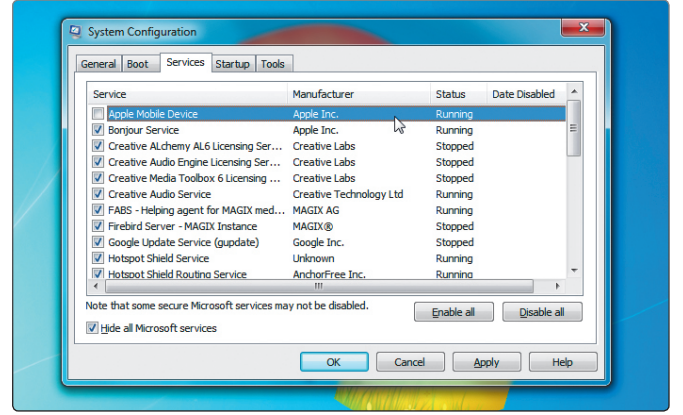
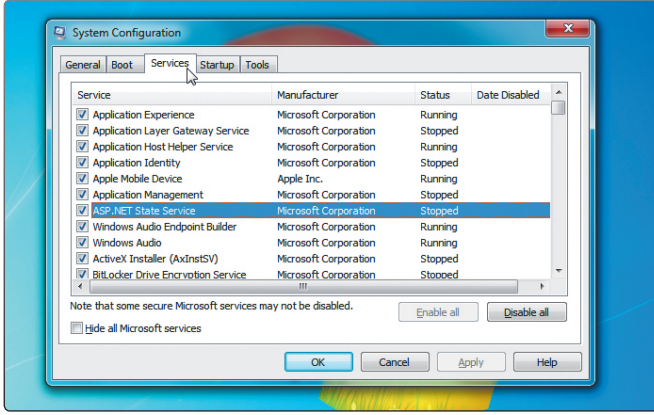
1 Sistem Yapılandırması aracı

Windows 8'de Başlangıç ekranını açın. Windows 7 veya Vista'da Arama kutusuna gidin. Windows XP'de Başlat'a tıklayıp Çalıştırı seçin. Bulduğunuz yere msconfig.exe yazıp Enter'a basın. Sistem Yapılandırması açıldığında "Başlatma" sekmesine tıklayın. Windows açılırken başlatılan tüm programları göreceksiniz. Unutmayın ki liste ne kadar uzun olursa sisteminizin başlaması da o kadar uzun sürer.

2 Başlangıçta çalışan programlar

Listeyi inceleyerek ihtiyacınız olmadığından emin olduğunuz programların işaretlerini kaldırın. (Windows 8'de devre dışı bırakın.) Bizce Adobe Reader ve uTorrent'in hemen açılması gerekmediği için onları kaldırdık. Emin olmadığınız öğelere dokunmayın çünkü yanlış bir şeyi kaldırmak bilgisayarınızın doğru çalışmasını engelleyebilir. İsteddiğiniz değişiklikleri yaptıktan sonra Tamam'a tıklayın.

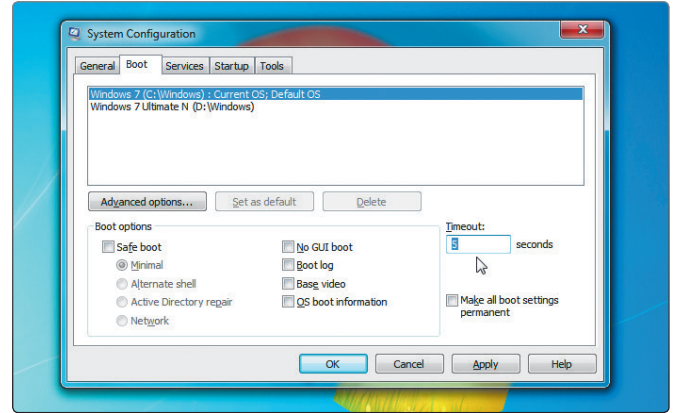
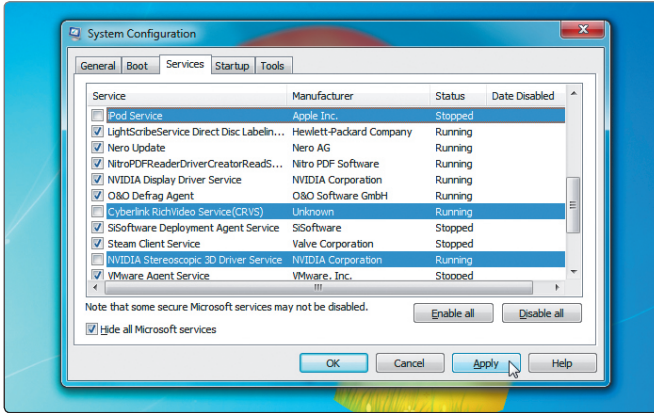

3 Bilgisayarınız hizmetinizde

“Hizmetler” sekmesine tıkladığınızda Sistem Yapılandırması aracı bilgisayarınıza yüklü tüm Windows hizmetlerini listeleyecektir. Bu küçük programlar bilgisayarınızda arka planda çalışır, Windows ve programlarınız için kullanışlı hizmetler sunar. Yine de bu programlardan bazıları gerekli değildir ve bilgisayarınızın yavaş açılmasında rol oynayabilir.

4 Microsoft hizmetleri

“Tüm Microsoft hizmetlerini gizle” seçeneğini işaretlediğinizde ekranda sadece sizin uygulamalarınız tarafından sonradan yüklenen hizmetleri görürsünüz. Biraz dolaşırsanız ihtiyacınız olmayan bazı uygulamalar bulabilirsiniz. Örneğin biz iTunes’u yüklemiştik fakat iPod veya iPhone kullanmıyoruz, bu yüzden “Apple Mobile Device” ve “iPod service” hizmetlerini başlatma listesinden kaldırabiliriz.

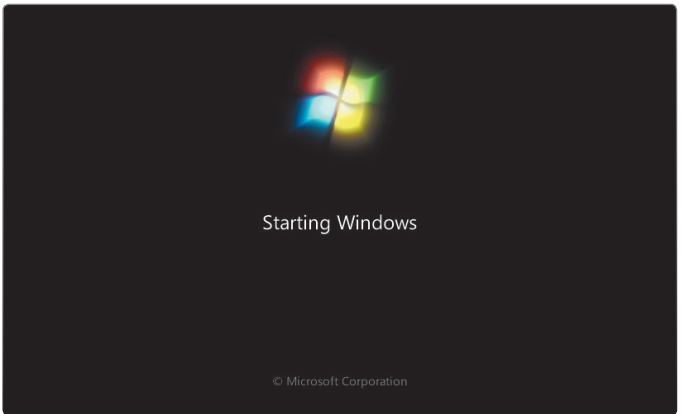
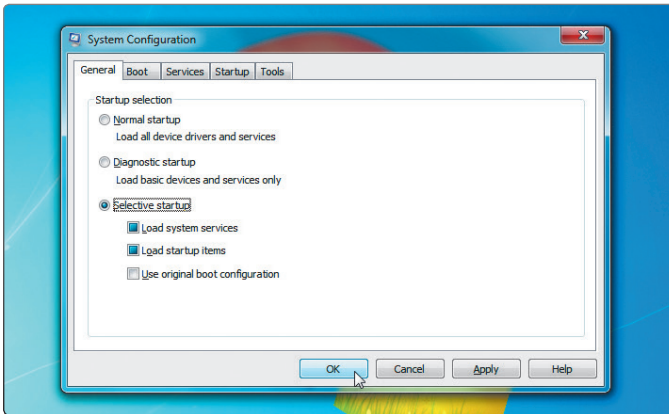

5 Dikkatli çalışın

Grafik sürücümüzle NVIDIA Stereoscopic 3D hizmeti yüklenmiş fakat biz 3D kullanmıyoruz. Bu nedenle bu öğeyi güvenli kaldırabiliriz. Bilgisayarınızda buna benzer parçaların olup olmadığına bakabilirsiniz ama yine dikkatli olun: Bir uygulama konusunda şüpheleriniz varsa onu olduğu gibi bırakın. Yanlış hizmeti kaldırmamız veya kapatmamız nedeniyle Windows hiç başlatılamayabilir, düzeltmesi zahmetli olur.

6 Menü beklemesi

“Önyükleme” (XP’de BOOT.INI) sekmesine tıklayın. Bilgisayarınız açılırken Windows iki işletim sisteminden birini seçmenizi istiyorsa burada “Zaman aşımı” ayarını görebilirsiniz. Bu sayı, varsayılan seçenek Windows tarafından seçilmeden önce sizin seçebilmeniz için verilen süredir. Birden fazla işletim sisteminiz varsa 5 saniye gibi daha kısa bir süreye düşürerek önyükleme sırasında biraz vakit kazanabilirsiniz.

7 Seçici olun

Bilgisayarın açılışıyla ilgili değişiklikler yaptıysanız “Genel” sekmesine tıkladığınızda “Seçmeli Başlangıç” seçili olacaktır. Bu, açılışta sadece bazı hizmet ve programları yükleyeceği anlamına gelir. “Tamam” diyerek işlemi bitirin. Yeni ayarlar nedeniyle sorun yaşarsanız bu ekrana dönüp “Normal Başlangıç”ı işaretledikten sonra sistemi yeniden başlatarak normal ayarlara dönebilirsiniz.

8 Yeniden başlatın

Hepsi bu! Bir sürü başlangıç programını ve gereksiz Windows hizmetlerini bilgisayarda bulundurmak Windows’un başlatılma süresini fazlasıyla uzatabilir. İstenmeyen yazılımları devre dışı bırakırken önemli bir şeyleri de kaldırmadığınızdan emin olmanız, açılış hızını artıracak gibi RAM tüketiminden de kazanç sağlayacaktır. Şimdi tek yapmanız gereken bilgisayarınızı yeniden başlatmak.

CCleaner ile Windows'u temizleyin

Bilgisayarınız son zamanlarda iyice yavaşlamaya başladıysa CCleaner bilgisayarınızı çabucak temizleyip daha hızlı çalışmasını sağlayabilir.

CCleaner'i derginizle birlikte gelen DVD'de bulabilirsiniz.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

Herkes yapabilir
Anlaşılır

► Karmaşık yerler var

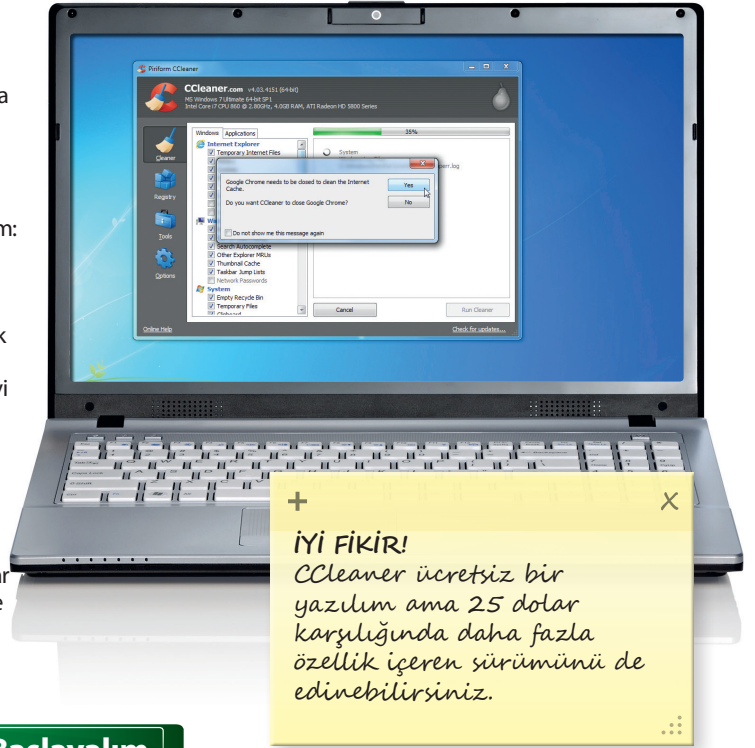
GEREKEN SÜRE

► 15 dakika

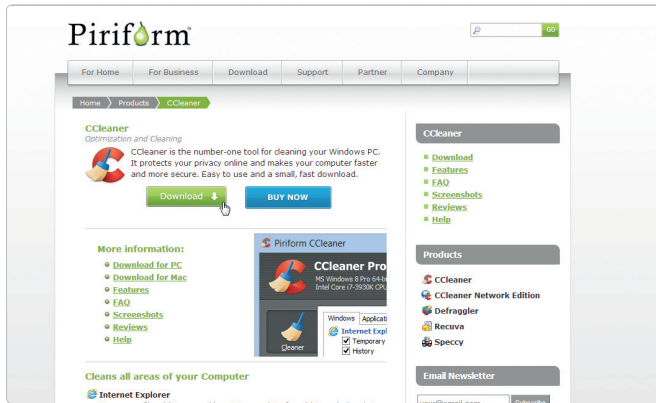
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Aylarca aynı sistemi kullanmak güzel ama bir süre sonra sistemin yavaşlamaya başladığı gerçeğinin de farkındayız. Yaşanılan bu durum, Windows'un programları nasıl çalıştırdığıyla ilgili ve günlük kullanımda gereksiz kayıt defteri girdilerinin ve dosyaların kalabalıklaşmasının bir sonucu olarak karşımıza çıkıyor. CCleaner gerçekten de inanılmaz bir yazılım: Tüm Windows kurulumunuzu gereksiz bileşenleri bulmak için tarıyor ve onları temizliyor. Biz programı birçok defa kullandık ve hiçbir problemle karşılaşmadık ama yine de işleme başlamadan önce Sistem Geri Yükleme noktası oluşturmak iyi bir fikir olacaktır. Windows Vista ve 7'de Başlat'a tıklayın (Windows 8'de Düğme çubuğunu açıp "Ara"ya tıklayın) ve Sistem Geri Yükleme yazın. Açılan listeden "Sistem Geri Yükleme"ye tıklayın. Windows XP kullanıyorsanız Tüm Programlar > Donatılar > Sistem Araçları > Sistem Geri Yükleme'ye gidin. Size önerilen yolları izleyin ve bir şeylerin ters gitmesi olasılığına karşı bir Sistem Geri Yükleme noktası oluşturun.

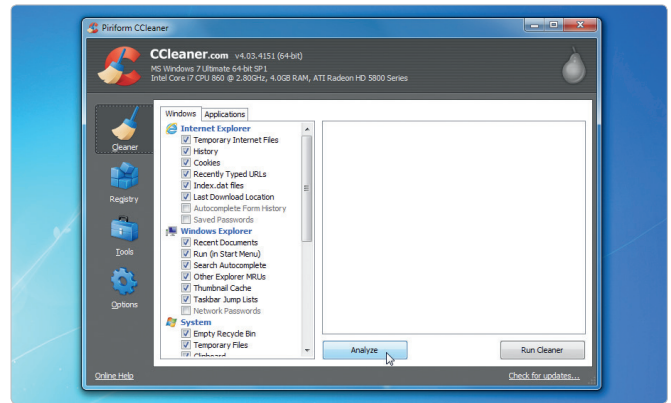

Adım adım: Allmyapps Aracını Kullanmaya Başlayalım

1 CCleaner'ı kurun

CCleaner'in son sürümünü DVD'nizde veya www.piriform.com/ccleaner adresinde bulabilirsiniz. "Download" düğmesine tıklayıp "Free" başlığı altındaki linklerden birini seçin. Bulduğunuz sitenin dışında bir yere yönlendirilecek ve oradan yazılımı indirebileceksiniz. Dosyayı indirip çalıştırın. "İleri" ve ardından "Kur" diyerek kurulumu tamamlayın. Son olarak "Bitir"e tıkladığınızda program açılacak.

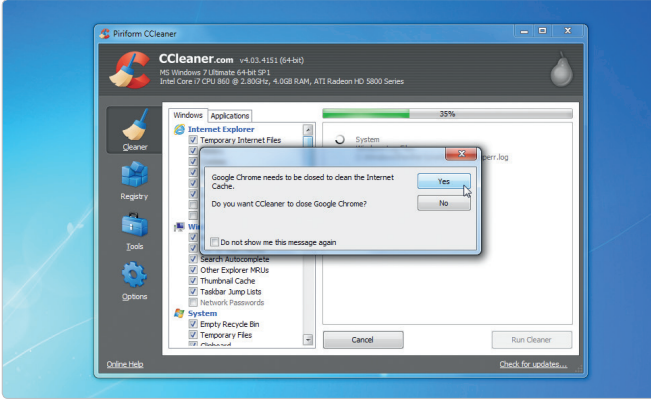

2 Analiz edin

"Akıllı tarama" sorusuna Evet yanıtını verdiğinizde CCleaner'in ana ekranıyla karşı karşıya geleceksiniz. Bu ekrandaki seçenekleri kullanarak geçici dosyalar kaldırılabilir, internet çerezlerini silebilir ve Geri Dönüşüm Kutusu'nu boşaltabilirsiniz. Bunlar bilgisayarınızda epey yer açılmasını sağlar. "Analiz" düğmesine tıklayarak nelerin kaldırılacağına bakın ve hazırsanız "Temizliğe Başla"ya tıklayın.

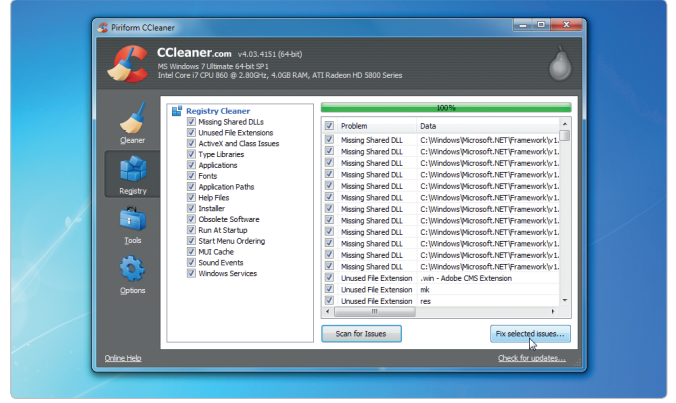
NASIL YAPILIR?

CCleaner ile Windows'u temizleyin

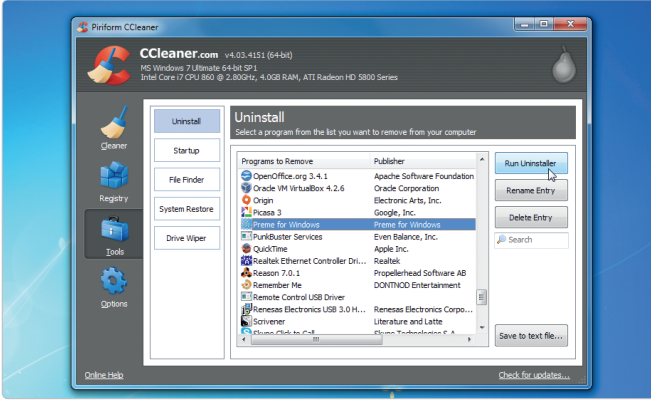
3 Temizlik zamanı

CCleaner bilgisayarınızı derinlemesine tarayacak ve gerekli olmayan birçok dosyayı kaldıracaktır. Bu işlem biraz zaman alabilir ve program zaman zaman çalışan diğer programları kapatmanızı isteyebilir. İşlem sonlandığında CCleaner'ın sildiği dosyaları görebileceğiniz ve aynı zamanda toplamda ne kadar sabit disk alanı boşalttığınıza da bakabileceksiniz. Bir sonraki adım için "Kayıt defteri"ne tıklayın.

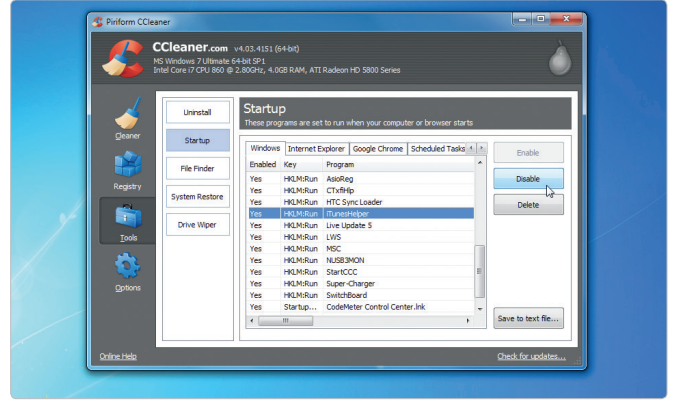
4 Kayıt defteri

Kayıt defteri; programların çalışması için gerekli olan, bilgisayarınızla ilgili tonlarca ayrıntıyı barındıran bir yerdir ama bazen gereksiz verilerle de dolabilir. "Sorunlar için Tara!" diyerek CCleaner'ın bulduğu sorunları görebilir, ardından "Seçili Sorunları Çöz" diyerek onları kaldırabilirsiniz. Sorulduğunda "Evet" ile değişiklikleri yedekleyip "Seçili Tüm Sorunları Çöz" düğmesiyle işlemi başlatın.

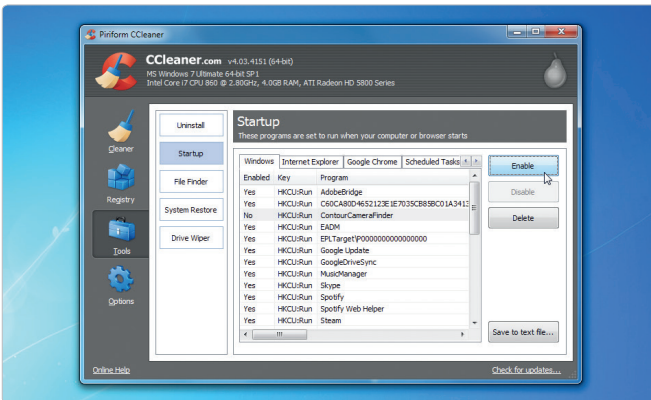
5 Uygulama kaldırma

Kayıt defterini temizledikten sonra "Kapat" deyin ve ardından Araçlar > Geriyükle (Kaldır) düğmesine tıklayın. Bu ekranda bilgisayarınızdaki tüm programların listesini göreceksiniz. Listede gezinin ve artık kullanmadığınız program olup olmadığını inceleyin. Böyle bir programa rastlarsanız onu seçin ve sağdaki "Geriyüklemeyi Çalıştır" düğmesiyle programı kaldırma işlemi başlatın.

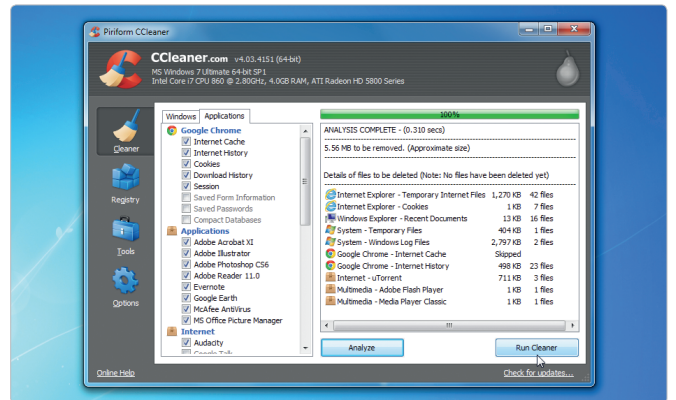
6 Baştan başlayın

"Başlangıçta" bölümünde Windows başladığında yüklenen tüm programların listesi var. Otomatik olarak açılan programlar size zaman kazandırabilir ama aynı zamanda bazı şeylerin önemli ölçüde yavaşlamasına da neden olabilir. Hepsini kapatmak iyi bir fikir değil ama günlük kullanımda ihtiyacınız olmayan programları görürseniz (örneğin iTunes) bu girdilerin üzerine tıkladıktan sonra "Pasif"e tıklayın.

6 Yeniden başlatın

CCleaner çalışmasını bitirdikten sonra bilgisayarınızı yeniden başlatmak iyi bir fikir olacaktır. CCleaner işini yaptıysa bilgisayarınız fark edilir derecede hızlanmış olacak ama bir sorunla karşılaşırsanız 6. adımdaki Başlangıçta menüsüne dönün ve kapattığınız tüm programları tekrar etkin hale getirin. Sorun hâlâ devam ediyorsa girişte anlattığımız Sistem Geri Yükleme noktasına geri dönün.

7 Yepyeni bir hayat

Tebrikler! Artık CCleaner'ı bilgisayarınızı en iyi şekilde çalışır hale getirmek için nasıl kullanacağınızı biliyorsunuz. Programı arada bir kullanarak Windows'un bilgisayarın yer haline bırakmak konusunda ısrarlı olduğu çöpleri ortadan kaldırabilirsiniz. Programı arkadaşlarınızın bilgisayarlarına da kurarak en eski bilgisayarların bile yeni gibi çalışmasını sağlayabilirsiniz.

Faydalı disk bölümüyle dosyalarınızı düzenli biçimde depolayın.

PROJE HEDEFİ

Disk bölümlendirme

Bilgisayarların çoğu tek sabit disk içeriyor ve buna ait boş alanın çoğunu (bazen tamamını) Windows işgal ediyor. Bu rehberde, dosyaları daha iyi organize edebilmek için sabit diskli ufak parçalara böleceğiz..

GEREKSİNİMLER

Büyük bir dikkat

Disk Yönetimi aracı, Windows'ta
hayli derinlerde gizleniyor ve
bunun mantıklı bir nedeni var:
Dikkatsiz davranırsanız disklerdeki
verileri yok edebilirsiniz. Bu
nedenden ötürü Disk
Yönetimi'nin derinliklerine
girmeden önce rehberimizi
dikkatle okuyun.

Windows 8 ve 7 ile gelen gizli bir araç, üst seviye kullanıcıların beğenisini kazanıyor. Disk Yönetimi adlı araç sayesinde bilgisayara bağlı tüm sürücüler yönetilebilirsiniz. Dahili ve harici sabit disklerden çıkarılabilir USB belleklere kadar biçimlendirme,

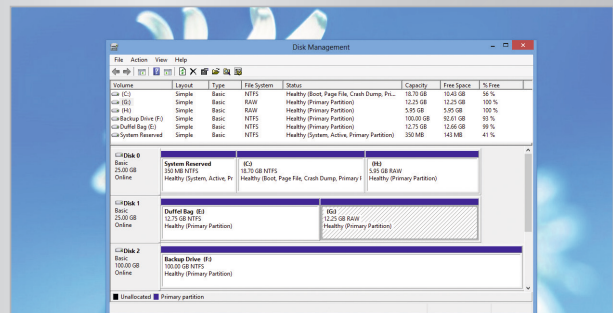
bölüm oluşturma, boyutlandırma ve silme, sürücü harfi değiştirme ve hatta dosya sistemini değiştirme olanağı veriyor. Aracı başlatmak için [Windows]+[X] tuşlarına basıp Disk Yönetimi'ni seçin. Bu araç iki ana bölümden oluşuyor. Üst kısımda, Windows'un tanımlayabildiği mevcut bölümlerin adları listeleniyor. Alt

Bölümlendirmeye giriş

Bir disk içinde bir veya birden çok bölüm olabilir. Bölümlerin fiziksel konumlarını takip edebilmek amacıyla her diskin ilk kısmında yer alan özel bir alanda MBR (Master Boot Record: Ana Önyükleme Kaydı) denilen bölüm tablosu saklanır.

Bu bölüm tablosunda dört ayrı girdi alanı bulunur. Sonuç olarak en fazla dört ayrı bölüm elde edilebilir. Bu bölümlere genelde “birincil bölüm” denir. Bu dört bölüm sınırını aşmak için, bölümlerden biri yerine “genişletilmiş bölüm” denilen özel bir bölüm türü kullanılır. Bu genişletilmiş bölüm, kendi içinde 24 mantıksal bölüm tutabilir.

Yeni PC'lerde BIOS'un yerini alan EFI içinde yer alan GUID

Görünüm menüsünü kullanarak gösterilmekte olan ayrıntı seviyesini değiştirebilirsiniz.

bölüm tablosu, söz ettiğimiz dört bölüm sınırını kaldırmış durumda.

Ek olarak her bir sabit diskte, bölümlerden biri etkin bölüm olarak işaretlenir. PC açıldığı anda işletim sistemini

başlatmak için kullanılan sistem dosyaları bu etkin bölümde saklanır. Bununla birlikte sadece bilgisayarına birden çok işletim sistemi kuranlar bu açılış menüsünü görebilir.

kısmısa bilgisayarınızdaki alan sabit diskleri görsel şekilde temsil ediyor.

Biçimlendirme zamanı

Büyük olasılıkla sisteminizde tek bir sabit disk var ve Windows işletim sistemi tüm diski tek bir bölüm olarak biçimlendirmiş durumda. Bu yapı, tek bir işletim sistemi kullanan çok sayıda kullanıcı için uygun ama aynı diske bir diğer işletim sistemi kurmak istiyorsanız ayrı bir bölüm oluşturmanız gerekecek.

Sabit diskinizi bölümlendirmeniz için bir diğer olası nedense verilerinizi ayrı bir bölümde saklamak istemeniz. Bu sayede bilgisayarınızın performansı iyileşebilir ve dosyalarınızı daha verimli biçimde yönetmeniz mümkün olabilir.

Sabit diski bölümlendirmeden önce Windows kurulu olan bölümü hizalamalı ve yeni bölüm için uygun yer açmalısınız. Disk Yönetimi aracına gidip alt kısımda görülen ana bölüme sağ tıklayın. Bu bölüm genelde C: olarak geçer. Açılan menüden "Birimi Küçült"ü seçin.

Ekrana gelen pencere, küçülteceğiniz bölümün toplam boyutunu ve küçültülebilecek alan miktarını gösterecek. Unutmayın ki "Kullanılabilir küçültme alanı boyutu"ndan daha fazlasını kullanmanız mümkün değil.

Yeni bir bölüm oluşturmak için yeni bölümün boyutunu MB cinsinden girin. Örneğin 30 GB olsun istiyorsanız 30000 MB yazabilirsiniz. (Yaklaşık 30 GB ama 1000-1024 farkından ötürü

biraz daha az eder.) Ardından "Küçült" düğmesiyle işleme başlayabilirsiniz.

Bu komutu verdiğinizde Disk Yönetimi aracı Windows'u içeren mevcut bölümü küçültür. İşlem tamamlanınca boş veya ayrılmamış alanı gösteren yeni bir bölüm belirir.

Bölümü kullanma

Eğer açığa çıkan bu boş alanı başka bir işletim sistemi kurmak için kullanmak istiyorsanız ekrandaki pencereyi ve ardından Windows'u kapatabilirsiniz. Yeni işletim sistemini kurarken dosyaların aktarılacağı sabit disk bölümünü seçme aşamasına geldiğinizde "ayrılmamış" (unallocated) yazan kısmı seçin.

Diğer yandan, boşa çıkan bu alanı sadece veri depolamak için kullanmak istiyorsanız ilk olarak içinde yeni bir bölüm oluşturmalısınız. Kullanılmayan alanda bölüm oluşturmak için ayrılmamış görünen kutuya sağ tıklayıp "Yeni Basit Birim"i seçin. Böylece bölüm oluşturmaya yönelik sihirbaz açılacak.

Yeni bölüm için boyut girmeniz istenecek. Ayrılmamış alanın tamamını seçebilir veya belirli bir miktar girip geri kalan kısmı başka bir bölüm için saklayabilirsiniz. Ardından sürücüye atanacak harfi seçin.

Son olarak bölümde kullanılacak dosya sistemini seçmeniz gerekecek. Varsayılan NTFS dosya sistemi sorun çıkarmadan her kullanıcıya uyum sağlayacaktır. Yeni bölümün Windows 95 ve 98 gibi antika işletim sistemleri

tarafından okunması şartsa FAT32'yi seçebilirsiniz, aksi halde en doğru seçim NTFS.

Yeni bölüm için bir etiket (isim) girip işlemi sona erdirin. Zorunlu olmasa da harfin yanında bir de isim vererek bölümü daha kolay tespit edebilirsiniz. İşleme ait özet bilgiyi gözden geçirin ve "Son" düğmesine tıklayarak yeni bölümü oluşturun.

Alfabe çorbasını karıştırın

Windows standart olarak disk sürücülerine alfabe harflerini atar. Bununla birlikte, özelleştirmeye gidip sürücü harflerini değiştirebilirsiniz.

Sabit diskler, optik sürücüler ve hatta USB bellekler için sürücü harflerini değiştirebilirsiniz ama Windows'un kurulu olduğu bölümün harfini değiştiremezsiniz. Aynı zamanda yazılım kurulu olan sürücülerin harflerini değiştirmek iyi bir fikir değil çünkü böyle bir değişiklikten sonra kurulu yazılımlar düzgün çalışmayabilir.

Sürücü harfini değiştirmek için Disk Yönetimi'ni açın.

Güncellemek istediğiniz sürücüye sağ tıklayıp "Sürücü Harfi ve Yolu Değiştir"i seçin. "Değiştir" düğmesine tıklayıp istediğiniz harfi seçtikten sonra "Tamam" deyin.

Bu rehberde, Disk Yönetimi aracıyla gelen en faydalı işlevleri tanıtmış olduk ama sağ tıklayama menüsünde görülebildiği üzere araç içinde çok daha fazla seçenek var. Deneyimli kullanıcılar diğer seçenekleri denemek için hevesleniyor olabilir ama dikkatli davranmanızı öneriyoruz.

Sözlük

Bölüm

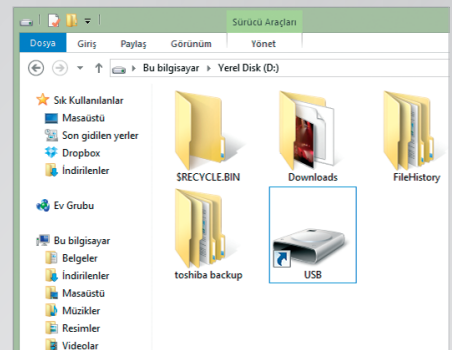
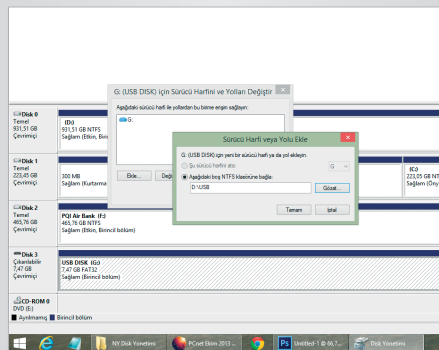
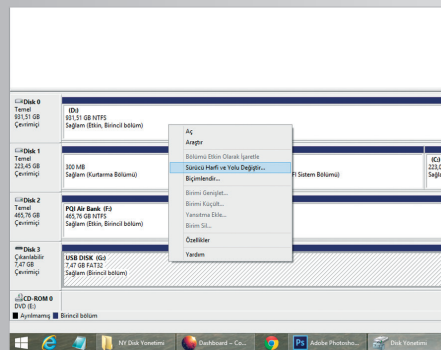
Disk içinde yer alan bir depolama alanı. Bir disk içinde bir veya birden çok bölüm barınabilir.

Dosya sistemi

Diskte yer alan veriye erişme olanağı veren mekanizma. Bazı dosya sistemleri verilere diğerlerine kıyasla daha hızlı ulaşabilir.

Bir diski klasör olarak bağlayın

Ana sabit diskinizin kapasitesini artırmanın yolunu öğrenin.

1 Diski seçin

Disk Yönetimi'ni açtıktan sonra bağlanmış bölüm olarak kullanmak istediğiniz diske veya bölüme sağ tıklayın. Kısayol menüsünden "Sürücü Harfi ve Yolu Değiştir" seçeneğini seçin.

2 Klasörü seçin

"Ekle"ye tıklayın ve sonraki ekranda "Gözet"i tıklayıp istediğiniz diski ekleyeceğiniz boş klasörü gösterin. Hazır bir boş klasörünüz yoksa bu aşamada yeni bir klasör oluşturabilirsiniz.

3 Bağlı diski kullanın

Bağladığınız bölüm tıpkı bir klasör gibi işlem görecektir ve aynı şekilde kullanılabilir. Bağlı klasörü görmek ve kaldırmak içinse Disk Yönetimi'nde "Görünüm > Sürücü Yolları"nı seçin.

Windows'ta daha hızlı arama yapın

Windows'un Arama işlevi çok iyi olmasına karşın, düzgün olarak ayarlanmazsa bilgisayarınızın kaynaklarını tüketebilir. Arama işlevinin dizin oluşturma sisteminden nasıl en iyi şekilde yararlanacağınızı anlatıyoruz.

Bir bakışta...

BE CERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

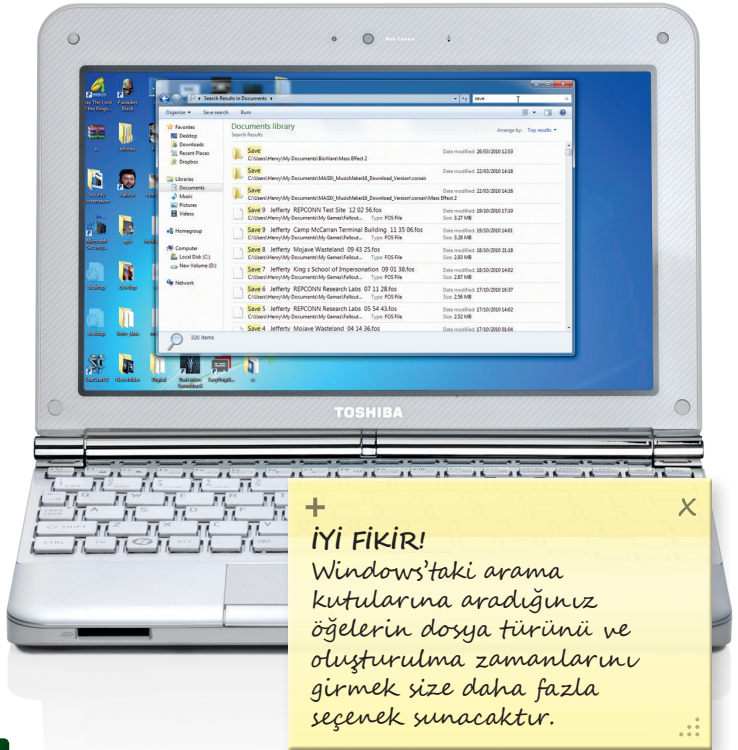
- 5 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

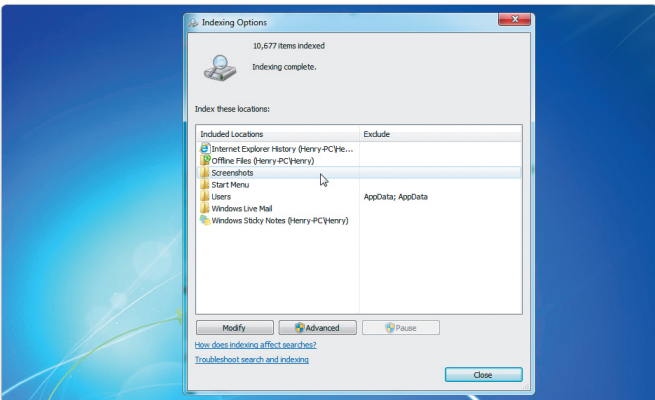
- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

iş arama yapmaya geldiği zaman, bilgisayarınızda bulunan içerik, bir kütüphanedeki kitapların çeşitliliği kadar farklılık gösterebilir. Windows XP'de bilgisayarınızın aradığınız şeyi bulmak için adeta kütüphanedeki her kitaba tek tek göz atmak gerekiyordu. Neyse ki Windows Vista'dan itibaren "dizin oluşturma" işlevi hayatımıza girdi. Bu sistemde, eğer bir klasörde herhangi bir değişiklik olursa bu değişiklik, adeta kitaplıktaki her şeyin yerini gösteren bir dizin gibi ayrı bir referans dosyasına kaydediliyor.

Sonuç olarak çok daha hızlı bir şekilde arama sonuçlarımıza ulaşabiliyoruz ama her yeni veya silinen dosyalar için klasörlerin düzenli olarak taranması, bu hızın dezavantajı olarak karşımıza çıkıyor. Neyse ki Windows'un arama işlevinde ayarlamalar yapmak oldukça basit ve arama sürecini en iyi şekilde çalışacak biçimde düzenleyip, hangi klasörlerin taranacağını belirleyerek bilgisayarınızın genel performansını da artırabilirsiniz.

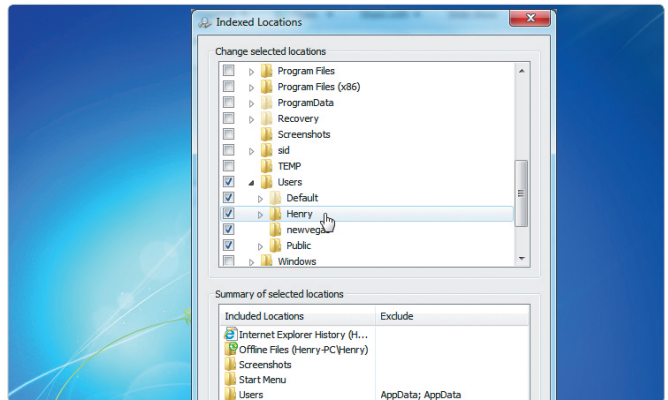

Adım adım: Windows Arama'yı iyileştirin

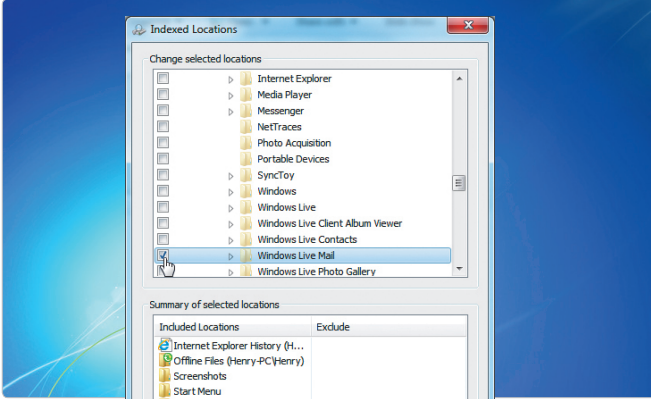
1 Arama ayarları

Windows Arama ayarlarına ulaşmak için Başlat > Denetim Masası > Dizin Oluşturma Seçenekleri'ne gidin. Windows Arama'nın düzenli olarak taradığı, yani "dizinini oluşturduğu" tüm klasörleri göreceksiniz. Ayrıca üst tarafta dizin oluşturma sürecinin durumunu ve şu ana kadar dizine eklenmiş dosya sayısını da görebilirsiniz.

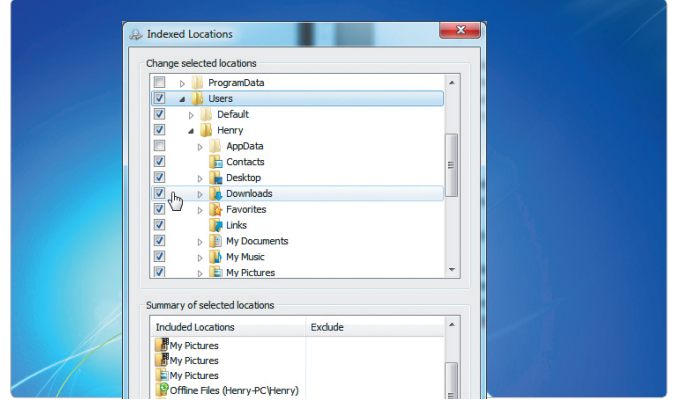
2 Değiştirin

"Değiştir" düğmesine tıkladığınızda Windows Arama için hangi klasörlerin dizinlerinin oluşturulacağını seçebildiğiniz bir pencere açılacak. Üstteki bölmede hangi bölümlerin dizinlerinin oluşturulacağını seçmek için sol taraftaki kutulara tıklamanız gerekiyor. Alt klasörlere ulaşmak için her klasörün solundaki küçük oklara tıklayabilirsiniz.

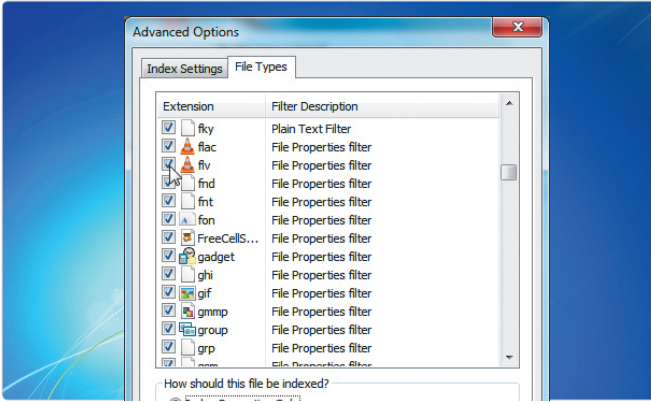
3 Daha ince ayarlar

Alt bölmedeki "Seçilen konumların özeti"nde hangi klasörlerin dizine ekleneceğini görebilirsiniz. İstemediğinizi kaldırmak için üzerine tıkladığınızda (Örneğimizde Windows Live Mail) hemen üst bölmeye aktarılacaktır. Seçtiğiniz klasörün yanındaki işareti kaldırdığınızda onun dizine eklenmesini durdurmuş olacaksınız.

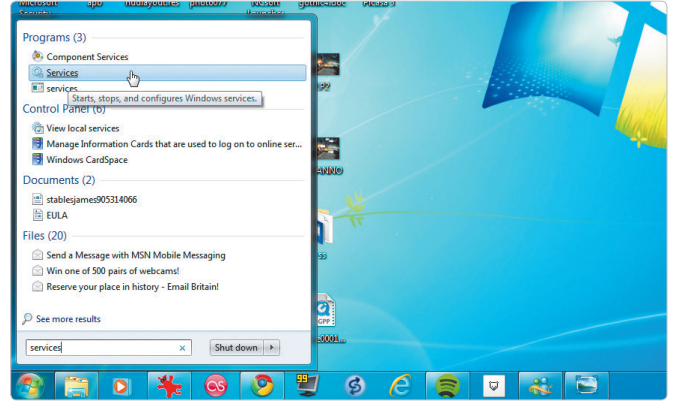
4 Kullanıcıyı seçin

Çok fazla Word belgeniz veya fotoğrafınız varsa Kullanıcılar klasörünün dizine eklenmesi işe yarar ama yine de siz tüm içeriğin listelenmesini istemeyebilirsiniz. Bunu değiştirmek için alttaki bölmeden Kullanıcılar'ı seçip taranmasını istemediğiniz her şeyin işaretini kaldırabilirsiniz. İşlemi tamamlamak için Tamam'a tıklamanız yeterli olacaktır.

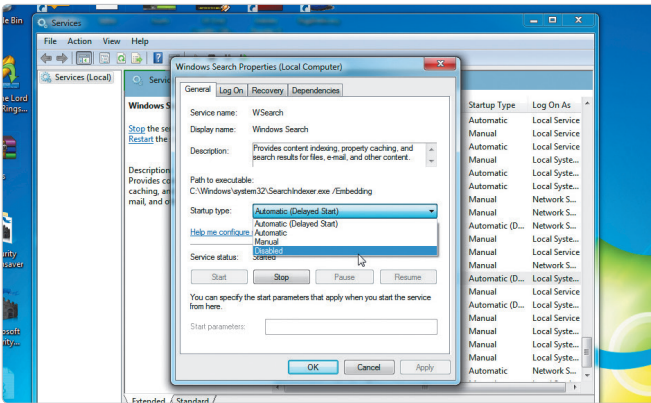
5 Gelişmiş seçenekler

İsterseniz belli başlı bazı dosyaları, örneğin yüksek çözünürlüklü video dosyalarını, dizin oluşturma taramasından hariç tutabilirsiniz. Bunun için Dizin Oluşturma Seçenekleri'ne dönün, Gelişmiş düğmesine tıklayıp Dosya Türleri sekmesine geçin. Buradan dizine eklenmesini istemediğiniz dosya türlerini (mov veya wmv gibi) seçebilirsiniz.

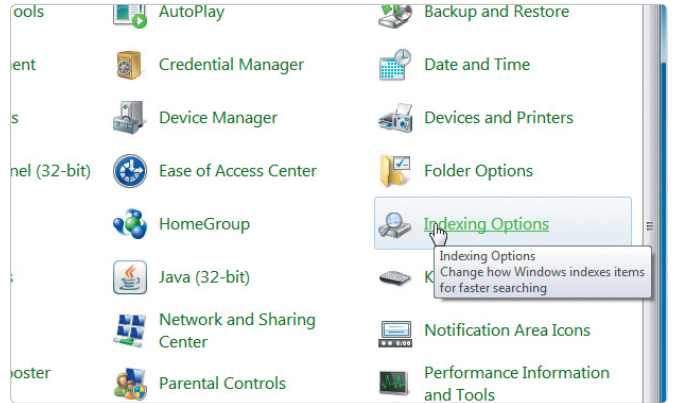
6 Dizin oluşturmayı kapatın

Windows'un arama özelliğini çok az kullanıyorsanız dizin oluşturmayı tamamen kapatabilirsiniz. Aramayı kapatmayı seçerseniz bunun sonucunda bilgisayarınızın önemli ölçüde hızlandığını görebilirsiniz. Bunu yapmak için Başlat'a tıklayıp ve arama alanına "services.msc" yazın ve Enter'a basın.

7 Devre dışı bırakın

Açılan Hizmetler listesinde aşağı inerek Windows Search satırını bulup çift tıklayın. "Başlangıç türü" menüsünden "Devre Dışı"nı seçip Tamam'a tıklayın. Yaptığınız bu değişikliği geri almak isterseniz o da aynı derecede kolay. Aynı menüye giderek "Otomatik (Gecikmeli Başlatma)" seçeneğini seçmeniz yeterli olacaktır.

8 Arama sona erdi

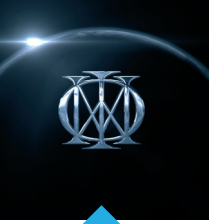
Artık bilgisayarınızda arama seçeneklerini nasıl değiştireceğinizi biliyorsunuz. Windows araması için dizine eklenecek klasörleri seçmeyi de öğrendiniz. Eğer bir USB disk dizine eklenmesi gibi herhangi bir ayarı değiştirmek isterseniz yukarıdaki adımları uygulamanız yeterli olacaktır. Bundan sonra bilgisayarınız ve aramalarınız daha hızlı olacak.

EKİM YENİ ÇIKAN EĞLENCELİKLER

Ayşe Kulin - Dönüş
KİTAP 20 TL
Türkiye'nin en çok okunan yazarlarından Ayşe Kulin'in beklenen kitabı Dönüş, Remzi Kitap etiketiyle raflardaki yerini aldı.

Kimlik Hırsızı
FİLM 22 TL (DVD)
Kimlik Hırsızı (Identity Thief) keyifli bir komedi isteyenleri bekliyor. Başrollerde Jason Bateman ve son dönemde Mike & Molly dizisiyle büyük çıkış yakalayan Melissa McCarthy yer alıyor.

Dream Theater - Dream Theater
MÜZİK 30,40 TL
Dream Theater'ın yeni albümü müzik mağazalarındaki yerini aldı. Grubun adını taşıyan yeni albümde dokuz şarkı bulunuyor. Güçlü şarkılardan oluşan bir albüm DT hayranlarını bekliyor.

Metal ustaları tekrar bizimle

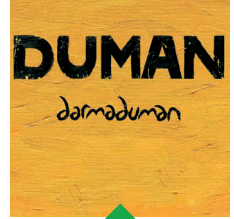
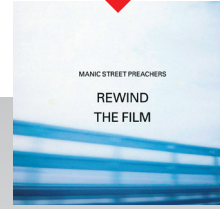
Black Sabbath - 13
MÜZİK 29 TL

Metal müziğin devlerinden Black Sabbath, orijinal kadrosuna en yakın haliyle tekrar birleşti ve bu birleşmeyi albümüyle taçlandırdı. Grup vokalde Ozzy Osbourne, gitarda Tony Iommi ve bas gitarda Geezer Butler'lı orijinal kadronun yanına bateride Rage Against the Machine'den Brad Wilk eklendi. Black Sabbath, efsanevi gitarist Tony Iommi'nin lenf kanserine yakalandığı dönemde stüdyoya girdi ve Black Sabbath tarihinin en güçlü albümlerinden 13'ü yarattı. Grubun yeni albümü 13, hayranlarını oldukça heyecanlandırırsa da en büyük heyecanı sanıyoruz grup elemanları yaşadı. Söyleşilerde hep hazırladıkları albümden çok memnun olduklarını dile getirdiler.

Jennifer L. Holm - En Uzun Yaz
KİTAP 17 TL
"En Uzun Yaz"da 11 yaşındaki Penny'nin yaz tatili ve çevresindeki insanların ruh dünyası genç kız üzerinden anlatılıyor. Epsilon Yayınları'ndan çıktı.

Manic Street Preachers - Rewind the Film
MÜZİK 29 TL
Brit müziğin önemli isimlerinden Manic Street Preachers yine eleştirmenlerden tam not almayı başardı. Bu albümün Manic hayranlarının koleksiyonunda bulunması lazım.

Duman - Darmaduman
MÜZİK 20 TL
Türk Rock'ın en sevilen isimlerinden Duman yeni albümüyle geri döndü. Grup bu kez daha politik ve eleştirel... Son dönemin popüler şarkısı "Eyvallah" da Darmaduman'da yer alıyor.

Juan Manuel Parada - İşgal ve Diğer Öyküler
KİTAP 8 TL
Venezüella'nın yetenekli yazarlarından Juan Manuel Parada'nın bu öykü kitabı, Güney Amerika'daki köylülerin ağalarla mücadelesi anlatılıyor.

Muhteşem Gatsby geri döndü

FİLM 20 TL (DVD)

"Muhteşem Gatsby" (Great Gatsby), Fitzgerald'ın 1925'te yazdığı romandan uyarlanan bir film. Muhteşem Gatsby daha önce de birçok kez beyaz perdede oynamıştı. Başrollerini Leonardo DiCaprio ve Carey Mulligan'ın üstlendiği filmin yönetmeni Romeo & Juliet ve Moulin Rouge filmlerini de yöneten Baz Luhrmann.

Film; oyunculuklar, mekânlar ve kostümlerle eleştirmenlerden olumlu tepkiler alırken Leonardo DiCaprio'nun filmlerini seven izleyicileri de tatmin edeceğini söyleyebiliriz.

Muhteşem Gatsby hem iki boyutlu hem de DVD, VCD, Blu-Ray ve 3D Blu-Ray seçenekleriyle satışa sunuldu. Filmin üç boyut teknolojisi oldukça başarılıydı. Dolayısıyla 3D oynatan cihazınız varsa filmi üç boyutlu izlemenizi tavsiye ederiz.

Bedava oyunlar beklentileri ne oranda karşılıyor?

Yükselişe geçen “free-to-play” oyun deneyimi, “Parayı veren düdüğü çalar.” sözüne karşımı geliyor? Ücretsiz oyunlarda nelerin ideal, nelerin eksik olduğunu araştırıyoruz.

Video oyunlarının ilk günlerinden bu yana geçerli olan, yayıncılar tarafından uygulanan ve tüketiciler tarafından kabul edilen kavram, oyuna sahip olmak için peşinen ödenmesi gereken bedeldir. Elbette bilgisayar oyunları söz konusu olduğunda ilk zamanlarda bile ilk birkaç seviyeyi oynama imkânı veren demo sürümleri beğeniyle karşılanıyordu. Oyunun geri kalan kısmına erişmek içinse ödemenin yapılması gerekiyordu.

Son yıllarda, bir zamanlar standart olarak oyun çıkmadan önce sunulan demo sürümleri, oyun çıktıktan sonra sunulan tanıtım amaçlı demo sürümlerine dönüştü ve ardından izah edilemez biçimde neredeyse tamamen ortadan kalktı. Geleneksel standartlara karşı gelen yeni bir oyun modeli ortaya çıktı: oynaması bedava oyunlar (“free-to-play” veya kısaca F2P). Bu yeni oyun modeli, deneme sürümlerine yakınlık gösteriyor ama oyunun temelini oluşturan ana unsurlar ön plana çıkıyor. Hiç ödeme yapmadan ve süre sınırı olmadan oyunu oynamak mümkün, ama çok sayıda farklı içeriğe veya ek özelliklere

sahip olmak için mikro ödemeler yapılması gerekiyor.

Aslında bu oyunlara “oynaması bedava” değil de “yüklemesi bedava” demek daha doğru olurdu. F2P oyunları derinlemesine analiz ettiğimizde şaşırtıcı bir geçmiş, merak uyandıran zıtlıklar ve gelecek yılları kontrolü altına alacak bir model potansiyeli ortaya çıkıyor.

KORSANA BELEŞ

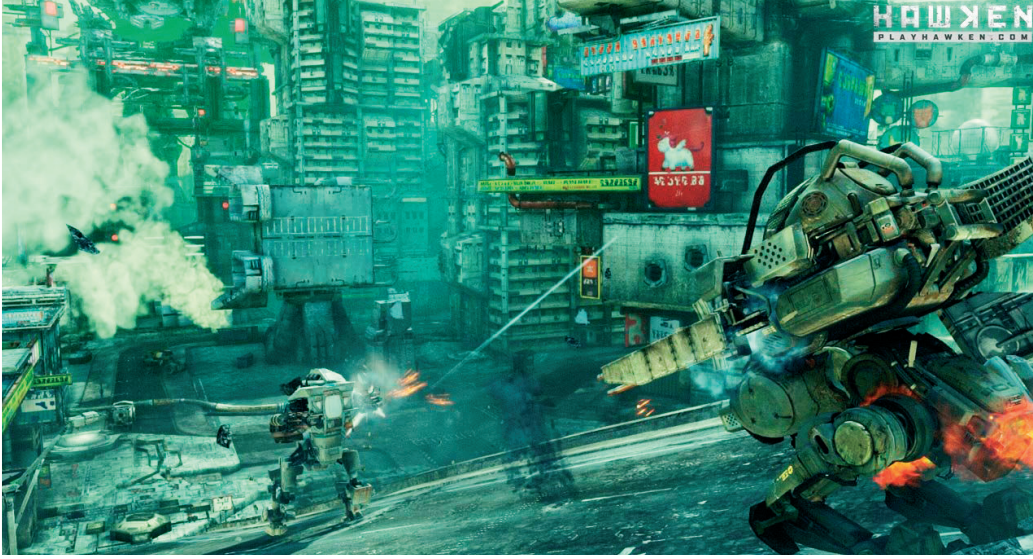
Geliştiricilerin ve yayıncıların PC platformunu geri plana atmaya başlamasının

ana nedeni yaşanan korsanlık vakaları. Monkey Island oyun serisinin ilk iki bölümünden sonra fiziksel medyaya uygulanan içerik koruma sistemleri ilerleme gösterdi ve sayısal hak yönetimi (DRM) önlemleri geliştirildi ama bu tür koruyucu önlemleri aşmanın yolları da hızla çoğaldı. DRM sistemlerinin farklı oyunlarda tekrarlanmasından sonra exe dosyalarını kırma yöntemleri yaygınlaştı. Şu anda ve gelecekte oyun dağıtımının dijital ortamda süreceği düşünülürse, geliştirici ve yayıncıların anında kırılan ve PC sürümü ücretsiz hale dönüşen oyunlardan dolayı sıkıntı yaşamaması son derece doğal.

Oynaması bedava konsepti, bu çekinceyi telafi etmek adına oyun severleri oyunu ücretsiz olarak indirip oynamaya davet ediyor. Ne de olsa, daha en baştan masraf yapılmıyacaksa oyuna özel korsan sürüm geliştirilmenin cazibesi kalmıyor. Oyun yayıncılarının PC dünyasından uzaklaşmaya başlamasının bir diğer nedeniyse sürekli olarak artan donanım gereksinimleri. Oyunların en çok yüklendiği platform PC olabilir ama her kullanıcının sisteminde en yeni

MOD SİSTEMİ

Oynaması bedava modeli, yıllar önceki ücretli oyunlara özel “mod”lar sunma mantığından pek farklı değil. DayZ gibi son nesil modlar sayesinde dört yıllık geçmişi olan Arma II oyunun satışları aniden canlandı. Oynaması bedava modeli bu gelir sistemini ele alıp takla attırıyor. Oyunu satın alıp modları ücretsiz elde etmek yerine kullanıcılar oyunu ücretsiz alıyor ve mod benzeri eklentiler (görünüm, tecrübe puanı vb.) için cüzi miktarlarda ödeme yapıyor. Bir kez yüksek masraf yapmayı uygun bulmayan oyuncular, çok sayıda ufak paket için cüzi ödemeler yapmaktan geri kalmıyor.

oyunları çalıştıracak kapasiteye sahip donanımlar yok.

KENDİ TARZINI KAT

Battlefield Heroes veya tarayıcı tabanlı Quake Live gibi özel oyunların bu derece hızlı popüler olmasını sağlayan etken, düşük sistem gereksinimleri. Gereksinimleri O kadar düşük ki 10 yıllık bilgisayarlar bile Quake Live'i çalıştırabiliyor. Düşük sistem gereksinimlerin, oynaması bedava oyunlarla da sıkı sıkıya bağlı.

Kayıtlara geçmiş ilk oynaması bedava oyun, fantezi dünyasında geçen 1996 yapımı MMORPG tarzı Furcadia. Mod mantığına atılan bir adım da diyebileceğimiz Furcadia'da içeriği kullanıcılar oluşturuyordu ve özel portreler gibi ufak satışlardan elde edilen geliri içerik geliştiriciler alıyordu. Oyuncuların, belirli içerik sınırlamaları dahilinde tahsis edilmiş "hayal"lerini (rol yapabilecekleri veya etkileşime girebilecekleri oyun içi

haritalar) oluşturması isteniyordu. Furcadia gibi oyunların veya Farmville gibi sosyal oyunların yükselişle oynaması bedava kavramı burun kıvrılır hale gelmeye başladı. Gerçek oyun meraklıları bu tür seçenekleri sıradan veya zayıf görüyordu.

GÖNLÜNÜZDEN NE KOPARSA

İlginç bir şekilde, oynaması bedava oyun modeli, büyük oranda World of Warcraft gibi popüler ve ücretli MMORPG oyunları tarafından şekillenir oldu. Oyuncular bir oyuna sahip olmak için en başta belirli bir ödeme yapmak yerine oyuna erişmek için aylık aidat ödemeye zorlandılar. Bazı oyunların üye sayısı zamanla artışa geçtiği için oyun geliştiricilerde biriken gelirler kullanılarak oyunlara yenilikler eklendi ve yamalar sunuldu. Oynaması ücretsiz kavramı için, klasik oyun satın alma modeliyle aylık abonelik gerektiren oyun sisteminin melez birleşimi diyebiliriz. Bazı MMO oyunları, gelir potansiyelinden ötürü aylık aidat yolunu terk edip oynaması bedava modeline geçiş yaptı.

Geleneksel biçimde satın alınan oyunlara sonradan sunulan DLC (indirilebilir ek içerik) paketleriyle ek gelir elde etme yoluna gitti. Bazı durumlarda ek içerik, bazı durumlarda özelleştirme imkânı veren DLC paketleri tercihe bağlı olarak sunuluyor; yani onları satın alıp almak oyuncuya kalmış. Oyun geliştiriciler açısından DLC paketleri pahalı bir yatırım olabilir çünkü oyunun satış rakamlarına bakarak DLC'nin ne kadar

ilgi göreceğini ve satacağını kestirmek mümkün değil. Diğer yandan, oynaması bedava oyunlar, oyunu denemek için can atan çok daha fazla kullanıcıya erişebilmenin avantajını kullanarak yatırımdan geri dönüş alma olasılığını arttırabilir.

ÜCRETSİZ PAZARLAMA

Oynaması bedava oyun modelinin şaşırtıcı derecede kısa sürede ilerleme gösterdiği bir diğer alansa mobil oyun dünyası. Flurry tarafından 2011 başında yapılan bir analize göre Apple App Store'daki 90 bin oyunun %39'u oynaması bedava modelini kullanarak gelir elde ediyordu. Araştırmadan altı ay sonra bu oran neredeyse iki katına çıktı ve App Store'daki mobil oyunların elde ettiği gelirin %65'i uygulama içi satın almalarla geldi. Mobil platformlarda oynaması bedava oyunlar baskın olan iş modeli olarak kabul ediliyor.

Etkileyici biçimde, aynı analizden elde edilen sonuca göre kullanıcıların en fazla %6'sı oynaması bedava uygulamalarda aktif biçimde para harcıyor. Çok düşük bir oran gibi görülebilir ama bu oyunları milyonlarca oyuncunun indirip kurduğu düşünülürse düşük oran bile ciddi miktarda gelire elde edilmesine olanak tanıyor. Üstelik oyunu ücretsiz olarak indiren tüm kullanıcılar kulaktan kulağa bilgi yayarak oyunun reklamını ücretsiz biçimde yapmış oluyor. Satılan her ürün için yapılan birim masrafın hesaplandığı geleneksel yöntem geride kaldı. Artık oyun geliştiricilerin sorumluluğu, asıl

- oyunun yanında uygun biçimde zamanlanmış ücretli ek içerikler sunarak oyunculara para harcamaya teşvik etmek.

SINIRSIZ YARATICILIK

Her ne kadar büyük yayıncılar da giderek artan oranda oynaması bedava modele geçiş yapıyor olsa da yeni modelden dolayı oyun geliştiriciler kendi başlarına hareket etmeyi tercih ediyor. Özgür biçimde yaratıcılığını konuşturarak içerik geliştirmek, yayıncıların kontrolü olmadan oyun sunabilmek ve daha fazla gelir elde etmek işlerine geliyor. id Software gibi büyük firmalar Quake Live'da bu yolu izledi. FPS uzmanı Crytek ise gelecek nesil oyunlarda giderek daha popüler hale gelen oynaması bedava modele geçiş yapacağını net biçimde ifade etti.

Oynaması ücretsiz oyun modeli sadece büyük birikimleri olan öncü firmaların işine yaramıyor elbette. Adhesive Games'in ifadesiyle, oynaması bedava seçeneği olmasaydı, Hawken adlı oyunu çıkarma konusunda bu derece istekli olmayabilirlerdi. Hawken'da sadece oyun deneyimini değiştirmeyen estetik güncellemeler için gelir modeli kullanılıyor ama gelecekte durum değişebilir. Benzer biçimde, bağımsız oyun geliştiricisi Hi-Rez Studios, kendi yayımladığı atış oyunu Global Agenda'yı abonelik sisteminden oynaması bedava sistemine taşıdı. Hi-Rez, 2012 yılında imkânsız başardı ve uzun süredir ölü hale geldiği düşünülen Tribes serisine modern çağın en iyi oynaması bedava örneklerinden biri olan Tribes: Ascend'i ekledi.

KAZANMAK İÇİN PAMUK ELLERİ CEBE

Tribes: Ascend'de oyuncular oyun içi para (XP) için zaman harcıyabiliyor veya gerçek parayla altın satın alıp XP yerine koyuyor. Yani oyun düşkünlerinin ve deneyimli oyuncuların tüm nesneleri (ve silahları) erişilebilir kılmak için sadece zaman geçirmesi yeterli. Diğer yandan, beceriksiz veya sabırsız oyunculara para harcayarak anında aynı XP değerine ulaşabilir. Battlefield Play4Free gibi oyunlar silahları sadece asıl oyunu parayla almış kullanıcılara sattıkları için eleştirildi çünkü ücretsiz oynayanlar isteseler de oyun içi silahları satın alamıyordu. Benzer bir yaklaşım günümüzde World of Tanks gibi oyunlarda devam ediyor. Tanklar, cephane, güncelleme ve ekipman gibi özel içeriği sadece oyunu satın almış olan kullanıcılar açabiliyor.

Bu durum bariz biçimde oynaması bedava sistemindeki en ciddi ayırım. Bu tür oyunlarda kazanmak için harcamak gerekiyor. Diğer yandan, oynaması bedava modelinin tek zıtlığı bu değil.

TEKRARLANAN ÖDEMELER

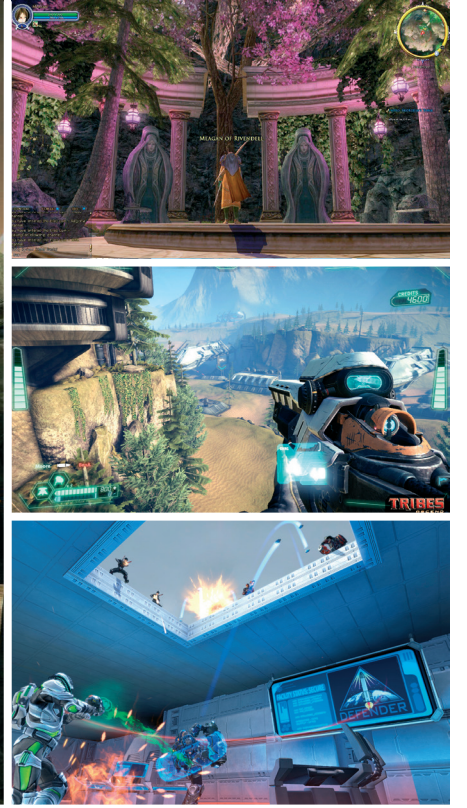
Oynaması bedava oyunlarla ilgili olarak karşımıza çıkan can sıkıcı durumlardan biri, par harcamayı kafasına koyan bir kullanıcı için net olmayan toplam masraf. Bunun altında gizlenen niyet karmaşaya neden oluyor. Oyuncular tüm içeriğe sahip olmak için uzun vadede ne kadar harcıyacaklarını bilmiyorlarsa ufak boyutlu birçok ödeme yapmayı tercih ediyorlar. Oynaması bedava modelinde tercih edilen bu gizli harcama taktiği nedeniyle can sıkıcı durumlarla karşılaşabiliyor. Bazı oyuncular uzun vadede klasik oyunlardan daha fazla ödeme yapmış oluyor. Yapılan ufak masrafların hesabı tutulmadığında bunun farkına varmak mümkün olmuyor.

Gelir elde etmek için ek içeriğin satışa sunulması şart olduğundan, oyuncuyu cezbetmek için her yolu deneyen bazı oyunlarda içerik anlamında aşırılık yaşanabiliyor. Estetik ödemeler açısından bu durum her zaman için kötü olmasa da oyuncuların elde ettiği deneyimler açısından denge bozucu durumlar yaşanır, özellikle de Tribes: Ascend gibi zorlu oyunlarda bu durum kabul edilemez hale gelebilir. Geleneksel şekilde satılan oyunlar oyun deneyimi anlamında oyunculara eşitlik sunuyor, oysa oynaması bedava oyunlar harcamayı teşvik etmek için bazı oyuncuları üstün hale getirebiliyor. Bunda aşırıya kaçılırsa oyuncuları sınırlendirip kaçırarak her zaman olası. Kazanç elde etmek isteyen oyun geliştirici için yaşanabilecek en kötü de durum bu. Günümüzde oynaması bedava oyunların sayısının çığ gibi arttığı düşünülürse geliştiricilerin gelir musluğu kapatmamak adına oyuncuları mümkün olduğunca uzun süre platforma sadık kılmaları gerekiyor.

GÜZELLEŞTİRMEK ELİNİZDE

Oynaması bedava oyunların ilk örneklerinde bütçeler çok daha düşüktü ve ekipler dardı. Yeterli bütçe ve ekip olmadığına grafiklerin tasarımı basite kaçtı, yani kaliteli oyunlar hazırlamak zordu. Görsellik konusunda sınırları zorlamayı görev edinen Crytek'in CryEngine 3 motorundan güç alan Warfare adlı atış oyunu sadece Rusya'da 5 milyon kullanıcıya ulaştı. Yarım milyondan fazla Batılı kullanıcı kapalı beta için üye oldu. Beta bile bu kadar fazla oyuncu çekiyorsa, az oranda kullanıcı

ücretli içeriğe yatırım yapacak olsa bile Crytek'in büyük paralar kazanacağı ortada.

Bunun dışında Warface'in dünya genelinde dağıtımı gerçekleştiğinde Crytek'in oyuna yönelik yeni içerik geliştirmesi ve sunması için daha fazla sebep olacak. İçeriğe para harcayan kullanıcıların oluşturduğu akıma bağlı olarak özel talepleri karşılayacak türden içerik akışı görebiliriz. Bazı oyuncuların

“ Valve'in açıklamasına göre Team Fortress 2'nin gelirleri 12 katına çıktı. ”

ek içerik için yüzlerce (hatta binlerce) dolar harcadığı düşünülürse, daha az sayıdaki fanatik oyuncu grubu sayesinde bile etkileyici gelir elde edilebilir. Üstelik yayıncı aradan çıkarılırsa potansiyel anlamda gelirin büyük kısmı doğrudan oyun geliştiriciye ulaşıyor.

GELİŞİMDE SINIR YOK

Abonelik temelli oyunlar ve geleneksel satışlara umut bağlamak istemeyen oyunlar, oynaması bedava modeline geçiş yapmaya başladı.

MMORPG dünyası bu geçişe hiç de yabancı değil. Bir zamanlar üyelik gerektiren Age of Conan ve The Lord of the Rings Online gibi oyunlar, azalan abone sayısını dengelemek için oynaması bedava modeline geçti. Her iki oyun da bazı özellikler için abonelik seçeneklerini sürdürüyor ama oyun dünyalarına girmenin masrafı sıfıra indiğinden kullanıcı sayılarını artırmayı

başardılar. Star Wars: The Old Republic'in abone sayısındaki ciddi düşüş bir başarısızlık olarak görülebilir ama oyun, oynaması bedava modeline geçtikten sonra üye sayısı çok daha yüksek değerlere çıktı. Zaten bu geçiş, oyun yayıncısının planlı olarak devreye soktuğu bir uygulama.

Bu mantık sadece MMO tarzı oyunlarla sınırlı değil. Valve'in önceden The Orange Box paketine dahil edip sonradan ayrı olarak satışa sunduğu Team Fortress 2, 2011 yazında oynaması bedava modeline geçti ve büyük başarı elde etti. Dokuz ay sonra Valve'den gelen açıklamaya bakılırsa Team Fortress 2 gelirleri 12 katına çıktı bile. Bu başarı, oyunun temel kısmını ücretsiz olarak oynama imkânı veren, eşsiz ekipmanları ve estetik güncellemeleri satarak gelir elde eden modelle elde edildi.

GÜÇ SENDE ARTIK

Oynaması bedava modelinin en devrim yaratıcı yanı muhtemelen oyuncuları güçlendirme yönü. Para harcamadan önce hiçbir riske girmeden oyunu deneme imkânı elde eden oyuncular, uzmanların yazdığı oyun incelemelerine eskisi kadar bağımlı kalmıyorlar. Oyun geliştiricileri de giderek akıllanıyor, oyun çıkmadan önce sundukları ön izleme görüntülerinde en iyi kısımları çok daha etkileyici biçimde göstermeyi deniyor. Homefront ve Aliens: Colonial Marines oyunlarında yaşandığı üzere olumlu ve olumsuz incelemeler yerine topluluğun değerlendirmesi geçerli olmaya başlıyor.

Basında çıkan olumlu incelemeler bile daha yüksek satış rakamlarını

garanti edemiyor. Artık tarihe karışan THQ'nun gayet iyi bildiği gibi olumlu ön incelemelere ve incelemelere rağmen Darksiders II zararını karşılayacak kadar bile satış yapamadı. Oynaması bedava oyunlar etkili biçimde yüksek oyuncu sayılarını garantiliyor. Bu oyuncular yeni bir oyuna geçmeyi düşünseler bile en azından belirli süre oyunda vakit geçiriyorlar. Oyunu deneyenlerin bir kısmının beğenip oynamaya devam etmesi ve para harcaması her zaman olası.

Her şey bir yana, oynaması bedava oyunlar söz konusu olduğunda oyuncular oyunu ücretsiz denedikleri için “dandik” bir oyunla karşı karşıya olduklarını düşünmemeli. Aslında durum bunun tam tersi: Oyuncular oyunu beğenmeli ki oyundan daha fazla keyif almak ve daha fazla içeriğe ulaşmak için para ödesinler. Oyun geliştiricileri ve yayıncılar, “kazanmak için öde” yerine “oynaması bedava” modelini tercih ettiği sürece, yükselişe geçen bu modelin yakın gelecekte en etkin güç olma potansiyeli var. ■

BUZDAĞININ UCU

Oynaması bedava modelinin geliştirici ve yayıncılara sunduğu tek şey para değil. Oyuncularını seven stüdyo Valve, Team Fortress 2 için gelir getiren nesneler geliştiren yetenekli model yapımcılarına da para ödedi. Team Fortress 2 içindeki mağazaya özel şapkalar, silah desenlerine kadar modeller geliştirenlerin bir kısmı sadece iki haftada 47 bin dolara varan gelir elde etti.

İZLERİNİZİ SİLİN

ÖZEL VERİLERİNİZİ ÜST DÜZEY ŞİFRELEME İLE KORUYUN
VE GEREKİRSE KURTARILAMAZ ŞEKİLDE SİLİN.

az aylarının sona
erdiği şu günlerde
güneş etkisini
kaybederken

NSA'nın tüm dijital
iletişimlerimizi takip ettiğini ve
Utah'taki 5 zetabayt kapasiteli
depolama alanında sakladığını
biliyor olmak nasıl da muhteşem
bir duygu! Her ne kadar Obama
aksini söylüyor olsa da NSA
Müdürü pek o kadar inkârcı değil.
Yasal tanımlar arkasında
gizleniyor olsa da ses ve internet
bazlı tüm görüşmelerimiz bir
yerlerde, bir şekilde depolanıyor
diyebiliriz. Çok da güzel bir
uygulama, değil mi? Kişisel
gizliliğinizin ve insan haklarının ne
önemi var?

PCnet'in karşı cephedeki tugaya
katıldığını düşünebilirsiniz işin aslı

pek öyle değil. Doğrusunu
söylemek gerekirse NSA'nın
e-postalarımızı okuduğuna dair
ciddi korkularımız yok. Elbette bu
çeşitli haklarımızın ihlali anlamına
geliyor ama bizi daha çok
korkutan, bilgisayarımızın veya
harici diskimizin çalınması ve hatta
Rus hacker'ların sistemimize girip
verilerimizi çalması gibi bize zarar
vermesi daha muhtemel olan
durumlar.

Önceki sayımızda gerçek IP
adresinizi gizleyip konum bilginizi
maskeleyen Tor sistemini ele
almıştık. Tor mümkün olduğunca
HTTPS sunucularını kullanarak
internet trafiğini şifrelemek için
elinden geleni yapıyor ama
aşılması imkânsız bir sistem değil
ve sadece online yaşamınızla ilgili
bir önlem. Daha başka ne türden

önlemler alabilirsiniz?

En basit çözüm, tüm bilgileri
şifrelemek veya internete hiç
bağlanmamak. İkinci seçeneği
dikkate almayacağız ve tüm
içeriği şifreleyerek gizleme
seçeneğine odaklanacağız.
Yüksek hıza ve güvenliğe sahip
modern şifreleme teknikleri
sadece verilerinizi korumakla
kalmayacak, doğru şekilde
kullanılırsa kırılmaları da
neredeyse imkânsız oluyor. Bu
yöntemle internette güvensiz
biçimde gönderilen e-postalardan
tüm sabit disk içeriğine kadar her
şeyi koruma altına alabilirsiniz.
Meşgul olabilir veya paranoyak
olmayabilirsiniz. O yüzden ilk
olarak tüm sistemi ve e-postaları
şifrelemekten ziyade önemli
verileri koruyarak işe başlayalım. ▶

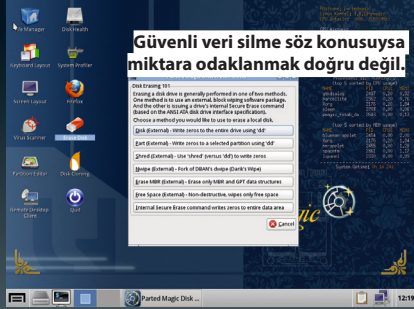
"Gizliliğinizi korumak istiyorsanız her şeyi şifreleyebilir veya çevrim dışı hale getirebilirsiniz."

Derinlemesine temizlik

EN İYİ SAVUNMA, SAVUNACAK BİR ŞEY OLMAMASIDIR

Şifreleme ne kadar güçlü olursa olsun, eğer dosyalardan arınmak istiyorsanız kalıcı biçimde silindiklerine emin olmalısınız. Güvenli veri silme alanında yıllardır faaliyet gösteren firmalar var ama gerçekte olması gerekenden fazla

şışirildikleri ortada. Öncelikle hatırlatmak gerekir ki Shift + Delete tuşlarına aynı anda bastığınızda bile veriler disk üzerinden silinmiyor, sadece bu alan işletim sistemi tarafından boş olarak işaretleniyor. Sonuç olarak gerçek temizlik için aynı alana birden çok kez silme işlemi uygulanması gerekiyor (Gutmann 35 uygulamasını dikkate almayın çünkü geçerli değil.) Gutmann tarafından yazılmış, 30 yıllık depolama biriminde güvenli biçimde veri silmeyi anlatan bir rapor yüzünden böyle bir şehir efsanesi ortaya çıktı. Rapora göre veri kalıntılarının tamamen silinmesi için 35 kez silme işlemi uygulanmak zorunda ama modern donanımlar için böyle bir durum söz konusu değil. Gutmann'ın daha sonraki raporlarında da olduğu gibi motor içeren sabit disklerde tek bir silme işlemi bile

yeterli. SSD'lerdeyse durum yine değişiyor. Fiziksel bir alana doğrudan 1 bit veri yazmak mümkün değil ve zaten SSD'lerin çalışma prensibinden ötürü böyle bir uygulama istemeyeceğiniz de ortada.

Etkili sonuç için SSD'nin fabrika ayarına dönmelerini sağlamanız gerekiyor. Güvenli biçimde silme yapan uygulamaların büyük kısmı bunu desteklemiyor. Amacımız, HDD ve SSD için geçerli bir güvenli silme çözümü önermek.

Parted Magic (www.partedmagic.com) 315 MB boyutlu bir ISO dosyası ve boş bir CD'ye yazılması gerekiyor. Alternatifse UNetbootin (<http://unetbootin.sourceforge.net>) ile önyüklemeli USB bellek hazırlama. SSD'ler için Erase Disk aracını kullanıp dahili silme modunu seçebilirsiniz.

Bu aşamaya kadar okumaya devam etmiş olmanız bizi memnun etti çünkü açıkçası şifreleme konusu çoğu kullanıcı için ilgi çekici görünmüyor. Hemen akla gelen bazı klasik sorulardan ötürü durum kötüye gidiyor. Şifreleme yapmak zor değil mi? Sistemi yavaşlatmaz mı? Kurulum işlemi karmaşık değil mi? Bu soruların tümüne verebileceğimiz kısa yanıtlarsa hayır, hayır ve hayır.

En kötü olasılıkla bağımsız, açık kaynaklı, önyükleme öncesinde şifreleme yapan, klasik koruma önemi olarak parola kullanmanızı ve kurtarma CD'si oluşturmanızı gerektiren bir sistemden söz ediyoruz. Bunun haricinde şifreleme işlemi arka

planda işliyor ve asla sizi rahatsız etmiyor. Dahili hızlandırıcı komut setleri içeren modern işlemciler sayesinde bir sisteme şifreleme eklediğimizde performansta hemen hemen hiçbir düşüş gözlenmiyor. 2010'dan önceki işlemcilere sahip eski nesil sistemlerde bile gözlenen performans düşüşü %3-8 arasında.

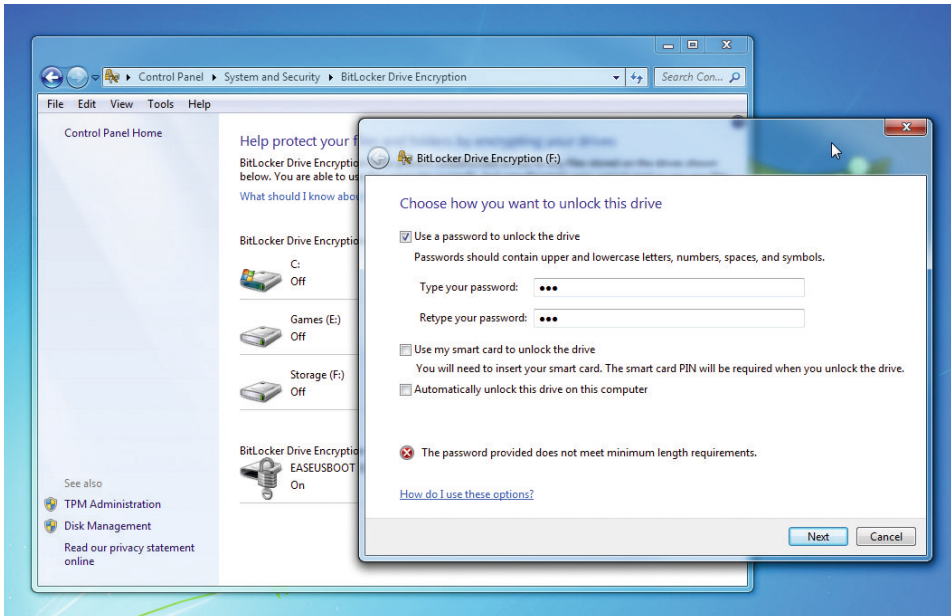
Daha yeni işlemcilerde AES-NI adlı donanımsal hızlandırıcı komut setleri yer alıyor. Core i3 haricinde Sandy Bridge ve sonrası tüm Intel işlemcilerde bu özelliği bulabilirsiniz ama Core i5/7-6xx ve i5-5xx serisi Clarkdale ve Arrandale modellerinde de karşımıza çıkıyor. AMD ise benzer biçimde Bulldozer, Piledriver ve Jaguar içine ilgili komut setlerini ekledi. Bu yenilik sayesinde şifreleme

Şifreleme süreçleri PC'nizin performansını oldukça az etkiliyor.

performansı en az beş katına çıkıyor, sistem üzerine binen yük %1 gibi düşük bir değere iniyor.

Yaygın biçimde kullanılan AES şifrelemeyle ilgili bir sıkıntı verimlilikti. Pentium Pro mimarisinde 1 bayt işlemek için 18 döngü gerekiyordu ve 200 MHz hızda işlem kapasitesi 11 MB/saniye idi. AES-NI desteği olan donanımla döngü sayısı üçe indi. Teoride son yıl sene içinde hazırlanmış orta seviye bir sistem, tam kapsamlı şifrelemede bile bana mısın demiyor. Bu seviyenin ötesinde, sabit disk erişim hızında en az %10 düşüş gözleniyor ama en üst seviyenin seçileceği şüpheli ve seçilse bile %10'luk fark, standart kullanıcılar tarafından hissedilecek bir değer değil.

KORUNMUŞ VERİ

Performansla ilgili kuşkuyla aşıldığına göre şifreleme gerekçelerine ve kolayca uygulama yollarına bakabiliriz. Şifrelemenin ana fikri aşılması güç bir bariyer kurmak. Böylece saldırganlar vakit harcamayı gereksiz görüp uzaklaşır ama her zaman için açık bir arka kapıdan sızma riski de var. Diğer bir olasılıksa kazayla girişe imkân vermiş olmanız. Bu yüzden parola oluştururken ve verileri kontrol altına alırken prosedürleri izlemek önemli. Klasik olarak verilen örnek, sarhoş olup barda veya trende unutulmuş şifrelenmemiş veri içeren bilgisayar vakası.

Koruma amacıyla, yerel ve çıkarılabilir disklerdeki belli dosyaları, yerel sistemden gönderilen dosya ve e-postaları ve sabit diskteki tüm sistemi şifreleme gibi birden çok

Açık mı, özel mi?

PEKİ AMA ŞİFRELEME NASIL ÇALIŞIYOR?

Bir kriptografi terimi olan şifreleme, genel anlamda bir mesajı koda dönüştürme ve eski haline döndürme tekniğidir. Günlük bilgisayar kullanımı sırasında iki tür şifreleme karşımıza çıkıyor. Birincisi simetrik anahtar yöntemi. Bunu, bir algoritma yoluyla içeriği şifreleyen ve çözen standart bir parola gibi düşünebilirsiniz.

İkinci çeşitse biraz karmaşık olan açık anahtar sistemi. Açık anahtar sistemlerinde farklı şekillerde çalışabilir. En basit yöntem, sadece sizde duracak bir özel anahtarla diğer herkese gönderilebilecek bir açık anahtar çifti oluşturmak. Bu anahtarlar birbirini tamamlar.

Mesaj, açık anahtarını kullanan gönderici tarafından şifrelenir ve o mesaj sadece sizin elinizdeki özel anahtarla açılabilir. Bu yöntemin bir diğer kullanım alanı da özel anahtar kullanılarak gönderilmiş bir mesajı veya dosyayı açık anahtarla doğrulamaktır.

Burada ortaya çıkan en büyük sorun, sahte bir şahsın hileli açık anahtar oluşturarak size sözde gizli bilgi gönderebilmesi. Bunu önlemek için HTTPS şifrelemeli web sayfalarında güvenilir bir şirket, sitenin açık anahtarını önceden doğrular. Anahtarla ilgili bir sorun fark edilirse web tarayıcınızda uyarı mesajı belirir.

Her iki tarafta da açık ve özel anahtar çiftleri mevcutta daha da karmaşık bir model kullanılabilir:

İki taraf da kendi özel anahtarlarıyla karşı tarafın açık anahtarını birleştirerek kendi simetrik anahtarını oluşturabilir. Diffie-Hellman anahtar değiş tokuşu denen bu model çevrimdışı kullanıma olanak tanıdığı için önemlidir.

This Connection is Untrusted

You have asked Firefox to connect securely to [www.example.com](#), but we can't confirm that your connection is secure.

Normally, when you try to connect securely, sites will present trusted identification to prove that you are going to the right place. However, this site's identity can't be verified.

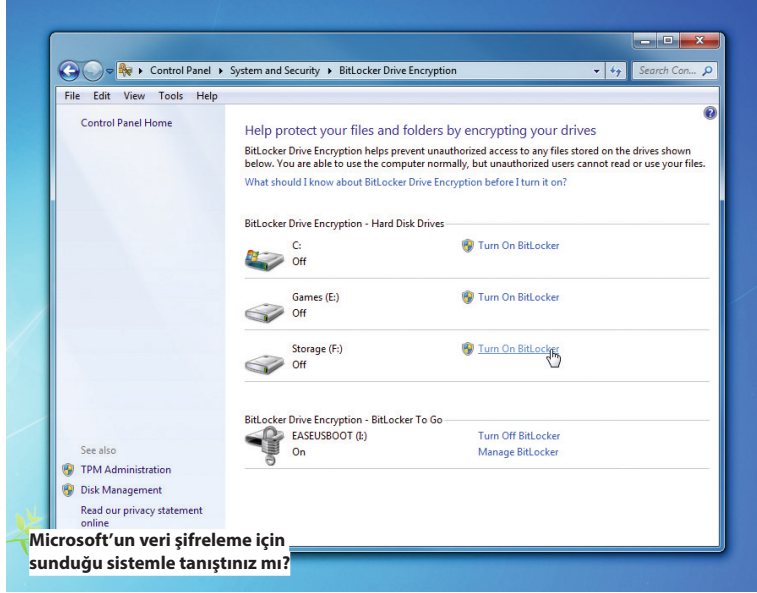
What Should I Do?

If you usually connect to this site without problems, this error could mean that someone is trying to impersonate the site, and you shouldn't continue.

Get me out of here!

Technical Details

Sertifikalarda sorun olunca yaşanan istenmeyen olaylar yaşanabilir.

çözümü ele alacağız. Bu amaca yönelik olarak kullandığımız araçların bazıları Windows'ta geliyor ama ücretsiz olarak temin edilebilen açık kaynaklı ve aynı oranda güvenli olup diğer işletim sistemlerinde de kullanılabilen seçeneklere de değindik.

İlk olarak Microsoft tarafından resmi olarak disk genelinde şifreleme için önerilen BitLocker'ı ele alalım. BitLocker ile ilgili en büyük sınırlama, sadece Windows 7 Enterprise ve Ultimate ile Windows 8 Pro ve Enterprise sürümleri tarafından destekleniyor olması. Tüm Windows sürümleri tarafından desteklenmiyor olması büyük eksiklik çünkü sistemle iyi bütünleşen ve kullanımı kolay bir şifreleme sistemi ama sanıyoruz ki Microsoft'un niyeti orta seviye kullanıcıları yapabilecekleri hatalara karşı korumaktı.

Denetim Masası'nda Sistem ve Güvenlik bölümüne girince BitLocker seçeneğini görebilirsiniz. Başlat menüsünde arama kutusuna veya Başlangıç ekranına "BitLocker" yazıp BitLocker Sürücü Şifrelemesi'ne tıklamayı da deneyebilirsiniz. Çıkarılabilir sürücüler gibi başlangıç sürücüsü haricindeki sürücülerde uygulamak içinse Denetim Masası'ndan ilgili sürücü için BitLocker özelliğini

etkinleştirmeniz yeterli, bu konuda bir sınırlama yok.

BitLocker, standart parola korumasını ve PIN içeren akıllı kart okuyucuları destekliyor ama ev kullanımı için ilk seçenek yeterli. En az sekiz karakter uzunluğunda bir parola (Ne olur ne olmaz diyerek çıktı alıp güvenli bir yerde saklamanızda fayda var.) seçin ve gerisini Windows halletsin.

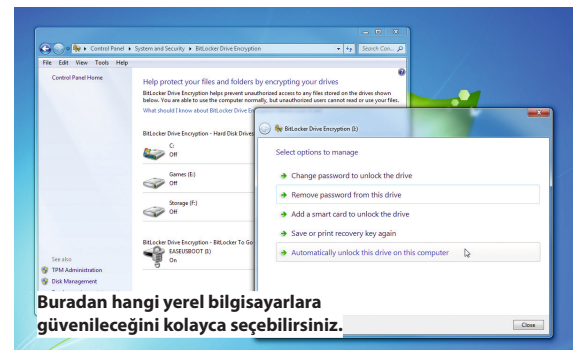
Windows önyükleme sürücüsü için fazladan bir USB belleğe ihtiyacınız olacak. BitLocker için gerekli şifreleme anahtarı taktığınız bu USB bellekte saklanacak. İdeal olansa TPM (Güvenilir Platform Modülü) içeren bir sistem kullanmak: Bu sayede önyükleme sırasında anahtar yönetimi ve kimlik doğrulama tam güvenlik altında gerçekleşiyor. Ekstra korumaya gerek var çünkü BitLocker sistemi, önyükleme anında BIOS ile şifrelenmiş Windows arasında gerçekleşen aktarımı yönetmek zorunda. TPM olmayan bir sistemde önyükleme için USB bellek kullanılıyor ve gerekli kod güvenli alana gönderiliyor.

TPM'den söz ettik ama ne olduğunu tam olarak açıklamadık. Çoğu okurumuz ne olduğunu anlamıştır ama genelde ek ücret karşılığında iş odaklı bilgisayarlara yerleştirildiğini belirtelim. TPM sayesinde PC'ye güvenli anahtar oluşturma ve depolama, gerçek anlamda rastgele sayı üretme

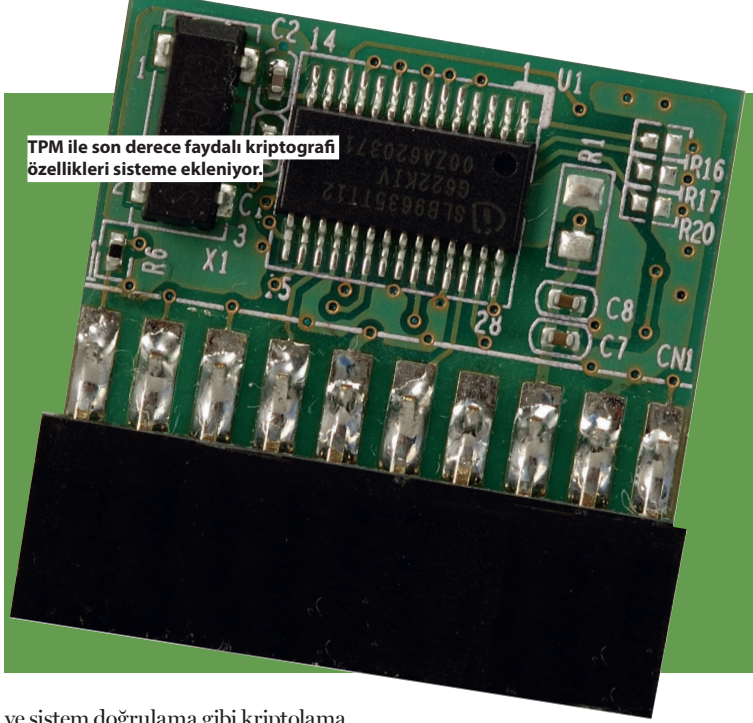
Bazı anakartlarla birlikte TPM (Güvenilir Platform Modülü) de geliyor.

"BitLocker, Microsoft'un sunduğu tam sürücü şifreleme sistemi."

Buradan hangi yerel bilgisayarlara güvenileceğini kolayca seçebilirsiniz.

İzlerinizi silin

ve sistem doğrulama gibi kriptolama özellikleri ekleniyor. Güvenli ekosistemin bir parçası olan TPM tek başına sistem doğrulama için kullanılabilir veya PIN / USB anahtar yanında yardımcı rol üstlenebilir. Örneğin sürücü çıkarılır veya başka bir PC'ye takılırsa PIN veya USB anahtar hazır olsa bile TPM eksik kalacağından verilere erişilemez.

GERÇEK ŞİFRELEME

Microsoft, ekolünü ispatlar biçimde BitLocker'ı sınırlı kullanıcıya sunarak mümkün olduğunca işe yaramaz bir çözüme dönüştürmeyi başardı. Tebrikler Microsoft! Ancak bu durum ciddi bir engel oluşturmuyor çünkü açık kaynak dünyasında çok daha

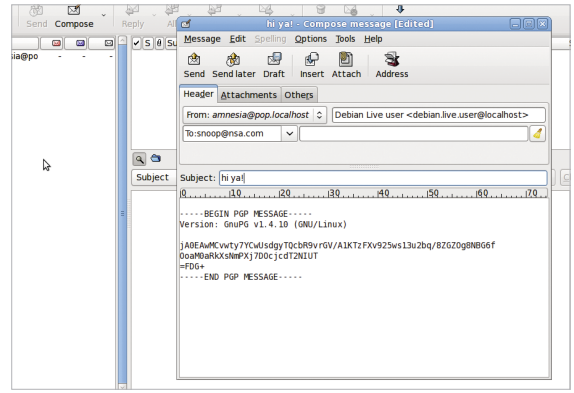
Hatta bu amaçlı TrueCrypt kurulumu sırasında taşınabilir sürüm (extract) seçeneği de sunuluyor.

Bunun haricinde TrueCrypt önyüklemeye koruması desteğiyle sistem sürücüsünü şifreleme, standart çıkarılabilir ve sabit sürücü şifreleme, önyüklemeye sürücüsünü gizli sistem sürücüsüyle şifreleme seçenekleri sunuyor. Deneyimli paranoyaklar için son seçenek ideal çünkü ayrı şifrelere sahip iki ayrı önyüklenbilir sistem oluşturuyor. Parolayı girmek için baskı altına alınırsanız sahte olanı girip devam edebilirsiniz. Bunu yaptığımızda bilgisayar sahte işletim sistemiyle açılacak ve şifrelemeden ötürü gerçek işletim sistemi rastgele sayılardan

"Microsoft, BitLocker'ı sınırlı kullanıcıya sunarak mümkün olduğunca işe yaramaz kılıyor."

başarılı, farklı platformlarda kullanılabilen, yüksek performanslı çözümler var. Akla gelen ilk seçenek TrueCrypt. Şu ana kadar indirmediyse www.truecrypt.org adresine gidin ve Windows sürümünü indirin.

TrueCrypt arabiriminin gayet basit olduğunu fark edeceksiniz. Sürücülerin listesini gösteren ana ekranı dikkate almadan geçebilirsiniz. Burada TrueCrypt ile ilgili eskiye uzanan bir amacı fark ediyoruz: Dosya sisteminde saklanan herhangi bir şifreli dosyayı sanal sürücü olarak bağlamak mümkün. Okuma ve yazma desteği sunduğu için iyi bir fikir ve şifreleme işlemi anında gerçekleşiyor. Bu sistemi hâlâ kullanmanız mümkün ve korunması gereken içeriği USB sürücüde yanınızda taşımak için ideal.

Tor, e-postaları şifrelemek için basit bir sistem kullanıyor.

ibaret olacak. Mantıklı sebeplerden ötürü günlük işlemlerde sahte işletim sistemini, güvenli işlemler içinse gizli işletim sistemini kullanmayı tercih edebilirsiniz.

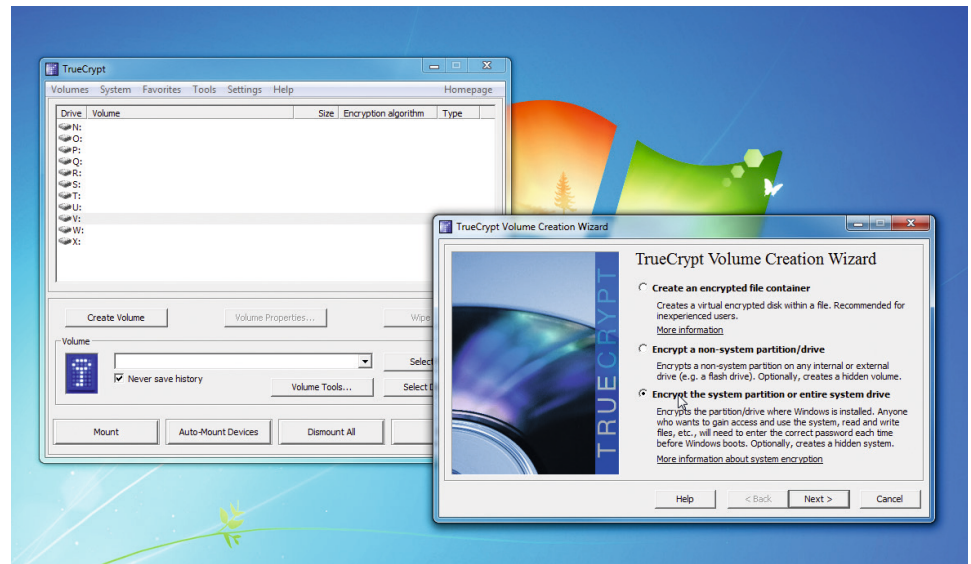
Hangi seçeneği kullanmak isterseniz isteyin ilk olarak "Create Volume" düğmesine tıklayıp dosya, sistem dışı bölüm/sürücü veya sistem bölümü/sürücüsü şifreleme seçeneklerinden birini seçin. Sistem bölümü şifreleme (Encrypt the system partition...) seçeneği en kapsamlı olanı ama bu durumda bile fazla kafa yormadan sonuca ulaşabilirsiniz. Önce normal veya gizli sürücü arasından seçim yapmanız istenecek. Sanıyoruz ki kullanıcıların büyük kısmı normal modu seçecek.

Ardından, korunan alanı şifreleme seçeneği belirecek. Sistemi kendiniz topladıysanız "Yes"i işaretleyebilirsiniz ama markalı bilgisayarlarda "No"yu seçmenizi öneririz. Burada önemli olan, sabit diskte gizli bir kurtarma bölümü olup olmadığını bilmek. Varsa veya emin değilseniz "No"yu seçin. TrueCrypt ile çoklu işletim sistemi içeren bilgisayarlar da destekleniyor.

Parola oluşturmadan önce şifreleme ve "hash" yöntemini seçebilirsiniz. Varsayılan ve güvenli biçimde denenmiş değerler olan AES ve RIPEMD-160 hash rahatlıkla yeterli gelecektir.

Son olarak, uzun ve tahmin edilmesi güç bir parola girin. TrueCrypt en az 20 karakter öneriyor. www.xkcd.com/936 adresinden ilham alabilirsiniz. Parolayı unutmayın

TrueCrypt, olabilecek en üst seviyede güvenliği sunuyor.

Güvenli ama ne kadar güvenli?

SAPASAĞLAM GPGPU KÜMESİNE SAHİBİZ.
DÜELLO BAŞLASIN...

Standart şifreleme, genellikle ABD ordusu tarafından son derece güvenli sayılan ve gizli belgeleri korumak için kullanılan AES (Gelişmiş Şifreleme Standardı) sistemini esas alıyor. Merak ettiyseniz, AES'in simetrik bir anahtar sistemi olduğunu, yani şifreleme ile çözme için aynı anahtarı kullandığını belirtelim.

AES; 4x4 matris üzerinde bayt değişimi, silindirik kaydırma, sütun karıştırma ve anahtar ekleme gibi çeşitli dönüştürme işlemleri gerçekleştirerek verileri şifreliyor. Bu işlem çok kez tekrarlanıyor. 256 bit seçilmişse 14 tekrar yapılıyor.

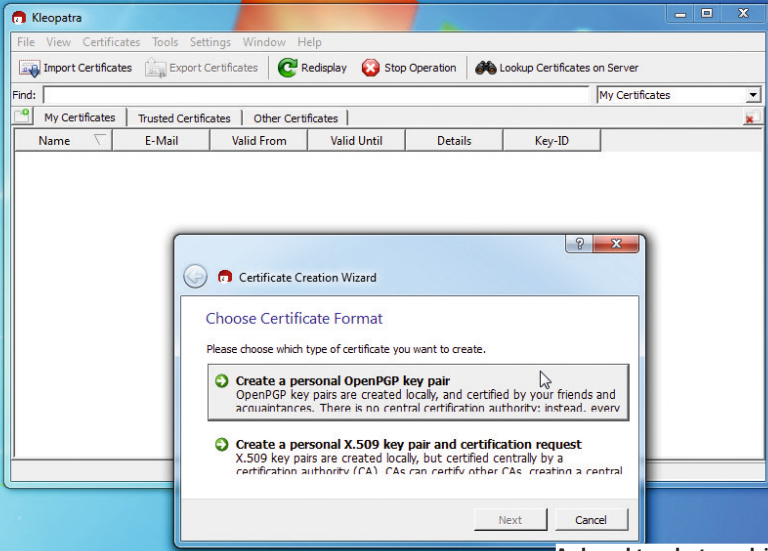
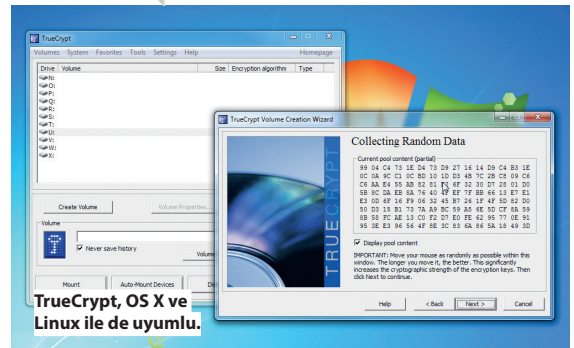
Şu ana kadar AES'i kırabilen bir yöntem ortaya çıkmadı. Günümüzde kullanılan bilgisayar donanımları göz önüne alındığında "kaba kuvvet" yoluyla AES'i kırmak için evrenin yaşı kadar beklemek zorunda kalabilirsiniz. Bu türden hesaplamalar sırasında süper bilgisayarlar kadar güçlü bir sistemin elinizde olması ve onları besleyecek elektriği temin etmeniz gerekiyor.

Kuantum bilişim açısından bakarsak, mevcut D-Wave kuantum çözümlerini AES saldırıları için kullanmak mümkün değil çünkü doğru biçimde işlemiyor. "Gerçek" bir qubit kuantum bilgisayar, Grover algoritması denen yaklaşımı kullanarak karmaşıklığı yarıya indirebilir. Yani 256 bit AES şifreleme 128 bit AES seviyesine iner. Süper bilgisayar hızında çalışırsa bir milyar çarpı milyar yıl sonra sonuca ulaşabilir ama 7 milyar sonra Güneş Dünya'yı yutacağı için vakit yetmeyecektir.

Bilgisayar dünyasında performansın her iki yılda bir iki katına çıktığı düşünülürse bile 256 bit AES şifrelemenin süper bilgisayarlar tarafından aşılabilmesi için çok ama çok beklememiz gerekiyor. Kesin olarak ömrümüzden daha uzun süre beklenmesi gerekecek. Aniden bilimsel bir ilerleme olmazsa ve ömrümüz artmazsa verilerinizin güvenliğiyle ilgili paniğe kapılmamıza gerek yok.

Bu Tesla bile AES'i alt edecek kapasiteye sahip değil.

Açık anahtar oluşturmak için bu ekranı kullanacaksınız.

çünkü geri dönüş yolu yok.

TrueCrypt, gerekli kodları ve rastgele verileri kullanarak güvenli alanı oluşturmaya başlayacak. Bilgisayarlar rastgele sayı oluşturma konusunda son derece kötü durumda; bundan dolayı klavye girdilerinizi, zamanlama bilgisini ve diğer etkenleri göz önüne alarak varyasyonlar oluştururlar. Bir sonraki aşamada fareyi rastgele hareket ettirerek bu işleme yardımcı olmanız istenecek. Fareyi bir süre hareket ettirdikten sonra bir sonraki adıma geçin. Bu aşamada kurtarma diski oluşturmanız gerekiyor ve bunu yapmanız zorunlu.

Son aşamalarda kullanılmayan verileri silme seçeneği de var. SSD kullanıyorsanız bunu önermeyiz çünkü PartMagic kullanmak daha mantıklı ve üç geçişle sürücünün ömrünü azaltırsınız. En son aşamada TrueCrypt ile sistemin açılıp açılmayacağı kontrol edilecek ve parolayı test etme imkânı sunulacak. Tüm işlemler başarılı olarak sonuçlanırsa şifreleme işlemi başlayacak ve arka planda sürekli olarak gerçekleşeceği için bilgisayarınızı kullanmaya devam edebileceksiniz.

E-POSTA KORUMASI

Tüm işlemler sona erdikten sonra güvenli bir sisteme kavuşacaksınız ve sadece doğru parola girildiğinde sistem açılabilir. Veri dosyalarını ve diskleri TrueCrypt kullanan bir diğer sisteme aktararak kullanmak için tek yapmanız gereken doğru parolayı girmek. Geri yükleme diski, doğru parolayı girdiğiniz süreçte, sadece acil durumlarda şifrelenmiş verileri çözmek için değil; aynı zamanda önyükleyiciyi, orijinal sistem yükleyiciyi ve anahtar verilerini geri yüklemek için de kullanılabilir. Parolanızı değiştirmeniz mümkün ama şifreleme sisteminin tasarımından ötürü eski nesil geri yükleme CD'leriyle sadece eski parolayı

kullanarak geri yükleme yapmak mümkün. Bundan dolayı eski kurtarma CD'sini imha etmeniz de fayda var.

Artık sabit diskteki veriler koruma altına alındığına göre dikkatleri internet bağlantısı üzerinde yoğunlaştırma zamanı gelmiş demektir. Geçen sayımızda sadece IP adresinizi gizlemekle kalmayan, aynı zamanda mümkün olduğunda HTTPS kullanmaya çaba gösteren Tor yazılımına değinmiştik. Web tabanlı favori e-posta servisinizi hesap erişimini kendi kontrol ediyorsa bağlantıyı güvenli hale getirmek için ne yapabilirsiniz?

E-postalar için bir açık anahtar sistemi olan PGP (Pretty Good Privacy) ile tanışın. İlk aşamada bir noktaya açıklık getirmemiz gerekiyor: Web tabanlı hesap kullanan kişilerle e-posta alışverişi yapıyorsanız hiçbir açıdan güvende değilsiniz. Bununla birlikte, mesaj içeriğini şifreler veya dosyaları internete göndermeden önce yerel ortamda şifreleme yaparsanız sadece istediğiniz alıcılar içeriğe erişebilir.

PGP'nin ticari sahibi artık Symantec olsa da OpenPGP adlı bir grup, sistemin açık kaynaklı sürümünü geliştirmeye devam ediyor ve www.gpg4win.org adresinden dağıtıyor. Zekice hazırlanmış bu pakete Outlook için OpenPGP eklentisi ve şifreli e-posta gönderebilen Claws Mail dahil.

PGP'yi kullanmak için önce Kleopatra yazılımıyla bir anahtar çifti oluşturmalısınız. İsim, e-posta adresi ve parolanızı girdikten sonra açık anahtarınızı (sertifika) istediğiniz kişilere e-postayla gönderme seçeneği çıkacak. Sertifikanıza sahip olan kişiler size güvenli mesaj gönderebilir.

Sizin de birine güvenli e-posta göndermek için o kişinin açık anahtarına sahip olmanız şart. Bundan dolayı ilk aşamada karşılıklı işbirliğine girmeniz zorunlu denebilir.

SON NESİL İŞLEMÇİLER

Intel ve AMD'nin yeni nesil CPU ve APU'larına göz atıyoruz.

Hem Intel'in hem de AMD'nin son nesil masaüstü işlemcileri nihayet piyasaya çıktı, mobil işlemcileri de taşınabilir bilgisayarlarda yerlerini almaya başladı. Intel'in Haswell kod adıyla bilinen son nesil işlemci mimarisi resmi olarak "dördüncü nesil Core mimarisi" adını aldı.

Intel'in son işlemcileri Ivy

Bridge mimarisi üzerinde yapılmış bir güncelleme gibi görünüyor. Ivy Bridge ise Sandy Bridge üzerinde yapılmış bir güncellemeydi ve o da Core ailesini başlatan Nehalem mimarisini temel alıyordu. Bu kadar güncellemeden sonra insan artık mükemmel bir işlemciye ulaşılmasını bekliyor ama görünen o ki Intel işi ağırdan almayı

seviyor. Görünüşe bakılırsa, incelediğimiz işlemciler zaten başarılı olan önceki modellerin üzerine büyük yenilikler eklemiyor.

AMD'de de durum çok farklı değil. Şirketin yeni APU'ları önceki modellerin başarısını sürdürüyor ama önemli bir performans artışı göremiyoruz. Hem AMD hem de Intel, yeni nesilde özellikle grafik performansı-

na ve güç tüketimini azaltmaya yönelmiş.

Son nesil işlemciler şaşırtıcı yenilikler sunmasına rağmen neredeyse hiçbirinin başarısız olduğunu söyleyemeyiz. Yeni bir işlemci veya bilgisayar almak için yeni nesilleri bekleyecek bir yıla yakın vaktiniz yoksa son modellerden de memnun kalacağınızdan eminiz.

852 TL İŞLEMCI

Intel Core i7-4770K

TEMEL ÖZELLİKLER

Fiyat 852 TL
 Üretici Intel
 Web www.intel.com.tr
 Frekans 3,5 GHz / 3,9 GHz Turbo
 Çekirdek/komut 4/8
 Üretim tekniği 22 nm
 Önbellek 8 MB
 Soket LGA1150
 Grafik Intel HD Graphics 4600

Intel Core i7-4770K işlemci için durup düşünmeden geçmek olmaz. Intel Haswell işlemci ailesinin masaüstü modelleri içinde en hızlı model ve bundan ötürü beklentiler yüksek. Intel'in de ifade ettiği gibi, Core mimarisinde dördüncü nesil temsil ediyor. Siz yine de hemen kutlamalara başlamayın çünkü gerek yok!

Haswell serisinde iki önemli unsur ön plana çıkıyor. Bu unsurlardan biri Intel i7-4770K modelini etkilerken diğerini içermiyor. Yeniliklerden ilki mobil kullanım. Mobil mimari açısından bakarsak Haswell ile ciddi ilerleme sağlanıyor ama incelediğimiz işlemci masaüstü sistemlere yönelik olduğundan bunun anlamı yok. Ardından gelen diğer yenilikse bütünleşik

grafik yongasıyla ilgili. Haswell serisinde en güçlü grafik yongasına sahip olan Iris modeliyle gelen işlevsel grafik hesaplama birimi sayısı Intel tarafından açıklanmadı ama tahminlerimize göre bu sayı büyük ihtimalle 40. Intel'in daha önceki nesil Core işlemcileriyle gelen grafik yongasıyla kıyaslarsak iki katından fazlasına ulaşan kapasiteden söz ediyoruz. Intel'in iddiasına göre Iris'i NVIDIA ve AMD'nin son nesil giriş seviyesi ekran kartlarıyla kapıştırmak mümkün.

GÖZLER IRIS'I ARIYOR

Maalesef Iris ile ilgili değerlendirme yapmamız mümkün değil çünkü i7-4770K ile Iris grafik yongası gelmiyor, bunun yerine bir alt model olan Intel HD Graphics 4600 sunuluyor. 20 grafik birimine sahip olan grafik yongası, önceki nesle göre ciddi ilerleme sağlıyor ama gerçek anlamda oyun deneyimi için yeterli değil. Bu bağlamda, Shogun: Total War 2 testimiz sırasında hata verip çökmüş olması bizce sorun teşkil etmiyor. Bu türden sorunların yaşanması aynı mimariyi esas

alan ve daha fazla grafik birimi içeren Iris açısından iyi bir işaret değil. Intel'in hazırladığı grafik yongalarının kötü üne sahip olduğu biliniyor. Oyunlar için "çalışıyor" diyebileceği derecede düşük kare hızları Intel için yeterli oluyor.

i7-4770K'nin işlemci performansı ile ilgili konuşmak gerekirse, önceki nesil i7-3770K'den pek farklı olduğunu söyleyemeyiz çünkü ciddi değişiklikler söz konusu değil. Intel'in Core mimarisinde düzenlemeler yaptığı doğru ama ciddi bir performans artışları beklemek gerçekçi olmaz. Intel'in çekirdek başına işlemci performansı zaten olması gerektiği derecede iyi ama standart masaüstü işlemcilerde yıllardır dört çekirdeğin ötesine geçilmedi. Hemen aklı gelen bir diğer mesele, 4770K ile zorunlu olan soket değişimi. Bundan dolayı mevcut bilgisayarınızda yer alan anakarta 4770K takıp kullanamazsınız.

Intel'in önünde çekirdek sayısını arttırma veya frekansı yükseltme seçenekleri vardı ama Intel ikisini de tercih

etmedi, dolayısıyla yapay testlerde çok az oranda öne geçebilen ama gerçek hayatta hissedilebilir bir performans artışı sunmayan bu yeni seri ortaya çıktı. Gerçekleştirdiğimiz ilk testlere göre overclock alanında da herhangi bir iyileşme yok. Sıvı soğutmayla elde edilen en yüksek frekans 4,7 GHz ve bu da 3770K'nin gerisinde kalıyor. Eklenen "temel frekans değiştirme" özelliğinin overclock açısından pek faydası yok. Yanlış anlaşılmasın, Intel Core i7-4770K harika bir işlemci ama bizim hayal kırıklığımız, önceki nesilden pek farklı olmaması. Böyle olacağını tahmin etmiyorduk diyemeyiz gerçi. AMD'nin rekabeti ateşlemesi şart...

PC puanı

Özellikler ★★★★★
 Performans ★★★★★
 Fiyat ★★★★★

Intel'in Haswell işlemcileri mobil platformlara öncelik veriyor. Masaüstüne özel en iyi işlemci ise çok az ilerleme sergiliyor.

588 TL İŞLEMCI

Intel Core i5-4670K

TEMEL ÖZELLİKLER

Fiyat 588 TL
Üretici Intel
Web www.intel.com.tr
Frekans 3,4 GHz / 3,8 GHz Turbo
Çekirdek/komut 4/4
Üretim tekniği 22 nm
Önbellek 6 MB
Soket LGA1150
Grafik Intel HD Graphics 4600

Haswell serisi içinde daha fazla hareketlilik yaşamayı beklenen yeni Core i5-4670K modeli, önceki favorimiz Core i5-3570K'nin yerini almayı hak ediyor mu? Bir bakıma evet, bir bakıma hayır. 4670K'nin önceki nesil 3570K'den daha hızlı olduğunu söylemek mümkün. Üstelik sadece biraz daha pahalı. 3570K bir dönemin en iyi oyun işlemcisi olduğuna göre şimdi daha da iyisini bekleyebiliriz, öyle değil mi?

Kısmen... Intel, bilindiği gibi Haswell serisini hazırlarken belirli iyileştirmeler yaptı ve hissedilir performans artışları vadetti ama işin doğrusu, gerçekte fark edilebilir bir performans artışı görünmüyor. Hatta yeni işlemcilerin bazı alanlarda eski işlemcilerden

daha kötü durumda olduğunu bile söyleyebiliriz.

İlk olarak çekirdek sayısından başlayalım. Intel'in daha iyi dallanma öngörüsü, daha büyük veri düzeyi yapıları ve daha fazla işleme portu gibi hayli etkili iyileştirmeler ve düzenlemeler yapmasını bekliyorduk. Frekans değerleri aynı olduğunda ve çekirdek başına performans kıyaslandığında yeni nesil işlemcilerin sadece kıl payı farkla öne geçebildiğini görüyoruz.

ESKİ TAS, ESKİ HAMAM

Sonuç olarak daha iyi performans şansı için elde kalan diğer özellikler, çalışma hızı ve çekirdek sayısı oluyor; ama 4670K ile gelen 3,4 GHz temel hız ve 3,8 GHz Turbo hız değerleri önceki nesil 3570K'den farklı değil. Ayrıca eskiden olduğu gibi dört çekirdekli yapı ve 6 MB kapasiteli Intel Smart Cache sürüyor.

Overclock alanında da ilerleme yok. Elde edebildiğimiz 4,5 GHz'lik en yüksek hız, 3570K ile elde ettiğimizden daha düşük. 3570K sahipleri zaten sorunsuz biçimde 4,5 GHz hızına ulaşabiliyor. İşlemci

kanalında yer alan kaynaklardan aldığımız bilgiye göre Haswell serisindeki işlemciler büyük farklılıklar gösteriyor. Sizin elde edeceğiniz overclock başarısı daha iyi olabilir. Oyunculara özel sunulan overclock edilmiş sistemlerin büyük kısmı 4,2 GHz olarak sunulacak.

Intel'in K serisi işlemciler için sunduğu yeni temel frekans değiştirme özelliğiyle ilgili pek olumlu düşüncelere sahip değiliz. Bu özellik, kullanıcıya biraz daha fazla esneklik sunuluyor ve sadece işlemci çarpanı kullanılarak ulaşılamayan ara adımlara erişme imkânı veriyor. Elbette sadece işlemci çarpanını arttırarak elde edilen 100 MHz'lik hız artışları hayli yeterliydi. Artık farklı adımlarla artış yapma imkânı var ama örneğin 50 MHz'lik artıştan ötürü oyun performansı pek artmayacak veya video kodlama süresi ciddi biçimde kısalmayacak.

Intel'in bütünleşik grafik yongasıyla ilgili epey yorum yaptığını gördük ama bunlar 4670K'yi pek etkilemiyor. Yine de 3570K'den biraz daha iyi olduğu ortada: 16 yerine 20

işlem birimi geliyor ama bu bile Iris ve Iris Pro'ya kıyasla yarı yarıya düşük. Iris ve Iris Pro çekirdeklerini Intel diğer Haswell işlemcilerde saklıyor. Elbette Iris Pro'ya özel 128 MB eDRAM grafik önbelleğini de bu işlemcide mevcut değil.

Kısacası, 3570K'de olduğu gibi 4670K ile de grafik kartı olmadan keyifle oyun oynanamaz gibi görünüyor. İlerleme olsa da yeterli değil. Ardından Haswell ile gelen son yenilik, yani batarya ömrü akla geliyor. Masaüstü sistemlerde bu da önemsiz. Sonuç olarak yeni Core i5-4670K, işlemci pazarına oyuncular için en iyi işlemci olarak giriyor ama daha fazlasını bekleyenler için bir nebze hayal kırıklığı yarattığı da ortada.

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

4670K'de ileriye dönük bir ilerleme yok. Yeni bir mimari ama eski nesle kıyasla hissedilir bir avantaj sunmuyor.

500 TL İŞLEMCI

Intel Core i5-4570

TEMEL ÖZELLİKLER

Fiyat 500 TL
Üretici Intel
Web www.intel.com.tr
Frekans 3,2 GHz / 3,6 GHz Turbo
Çekirdek/komut 4/4
Üretim tekniği 22 nm
Önbellek 6 MB
Soket LGA1150
Grafik Intel HD Graphics 4600

En baştan şu açıklamayı yapmamız gerekiyor: Overclock ile ilgilenen azınlıktaysanız bu işlemciden vazgeçebilirsiniz. Core i5-4570 olarak overclock şansınızı yok etmiş olursunuz. İşlemci çarpanı birkaç adım ileri taşınabilir ama geri kalan seçeneklerin tümü devre dışı. Yeni nesil temel frekans düzenleme seçeneği bu işlemcide karşınıza çıkmıyor. 100 MHz olan frekansı çok az değiştireniz bile sistem çökebiliyor.

İşte bu sınırlamalar biri bazen fazlasıyla şaşırtıyor. Intel'in bu derece fazla sınırlama yapabilmesinin nedeni AMD'nin pazardaki rekabet gücünü yitirmiş olması. Dikkat ederseniz AMD'nin sunduğu FX serisi işlemcilerin tümü çarpan kilitlidir.

Intel'in rekabet gücünün sonucu ortada. Tabii şunu da düşünmek lazım: Overclock gerçekten de gerekli mi?

Sadece bazı anakartlarda karşımıza çıkan çoklu grafik kartı desteğinde olduğu gibi, kullanıcıların büyük kısmı "lazım olur" diyerek overclock edilebilen işlemcileri tercih ediyor ama daha sonra asla bu işe girişmiyor. 4570 ile overclock'çulara net bir mesaj geliyor: Overclock yapmayı kafanıza koyduysanız başka bir işlemci tercih etmelisiniz.

Klasik tip bir işlemci olduğuna göre ne gibi artılardan söz edebiliriz? Oyun sistemi kuracaklar için cazip bir seçenek. Oyunların büyük kısmı dört çekirdekten fazlasını etkin biçimde kullanmıyor. 4570 modeli işte bundan ötürü oyunlarda sekiz komut destekli 4770K kadar iyi sonuç verebiliyor. Benchmark sonuçları performans anlamında %10'dan fazla fark göstermiyor ama zaten oyunlar sırasında bunu hissedeceğinizi zannetmiyoruz.

Benzer durum, 4670K ile yapılan kıyaslama için de geçerli. Bu kez aradaki tek fark frekans değerleri. 3,4 GHz'e karşı 3,2 GHz

(Turbo içinde 3,8 GHz'e karşı 3,6 GHz) olduğundan bu durumda da fark %10'dan az.

PROFESYONELLERE GÖRE DEĞİL

Video işleme ve profesyonel modelleme gibi çok çekirdeği etkili biçimde kullanabilen uygulamalara geçildiğinde durum değişiyor. İşte bu noktada 4770K ile gelen ekstra dört komut desteği işe yarıyor. 4770K'nin frekans avantajı da hesaba katılınca Cinebench ile elde edilen sonuçlarda %50 fark ortaya çıkıyor.

Elbette 4670K'nin Hyper-Threading desteklemediği ortada. Bu yüzden sadece 200 MHz frekans avantajını kullanmak zorunda. Bir kez daha belirtmek isteriz ki overclock akla gelince durum değişiyor: Daha pahalı olan diğer iki işlemci, overclock ile yüksek frekansa çıkınca aradaki fark inanılmaz derecede büyük oluyor. Dolayısıyla aklınızın bir köşesinde varsa overclock seçeneğini sonradan değil, en baştan düşünmek gerekiyor.

Fiyatı da göz önüne alınırsa 4570 ile elde edilen standart

deneyim, 4670K ile elde edilenden pek farklı değil. Daha ucuz olduğundan avantajlı ama aradaki fiyat farkı çok az. Bütçeniz çok netse aradaki fark önemli hale gelebilir ve 4570'i seçebilirsiniz ama böyle bir sıkıntı yoksa 4670K ile gelen çarpan kilitli yap ve overclock imkânı çok daha cazip. Bu durumun farkında olan Intel, daha en baştan 4670K modelini hazırladı. Ne de olsa, biraz daha fazla ödeyip üst modele sahip olma güdüsü hepimizde var.

K serisi işlemcilere çok fazla para vermek istemeyebilirsiniz ama eninde sonunda ihtiyacınıza en iyi biçimde karşılık veren modele yöneleceksiniz. Bize kalırsa bu model çoğu kişi için 4670K olacak.

PCnet puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Oyunlarda 4770K karşısında hayli rekabetçi ve aynı sayıda komut işleyebilen 4670K'nin gerisinde kalmıyor.

354 TL İŞLEMCI

AMD A10-6800K

TEMEL ÖZELLİKLER

Fiyat 354 TL
Üretici AMD
Web www.amd.com.tr
Frekans 4,1 GHz
Turbo hızı 4,4 GHz
Çekirdek 4
Grafik Radeon HD 8670D
Grafik yongası frekansı 844 MHz
Üretim teknolojisi 32 nm
Soket FM2

Karşınızda dünyanın en hızlı APU'su! AMD her yıl dünyanın en hızlı APU'sunu geliştirme sözü veriyor ve yeni modellerle çıktayı yükseltiyor. Firmanın son olarak Richland serisi masaüstü sistemlere özel APU'larla biraz daha iyiye ulaştığını görüyoruz. Daha önceki nesil Trinity serisi APU'ların güncellenmesiyle elde edilen Richland serisi APU'lar içinde en üst model olan A10-6800K gerçekten de dünyanın en hızlı APU'su.

Intel'in grafik yongası içeren işlemcileri hâlâ "işlemci" olarak pazarlandığı için AMD'nin tabiriyle "hızlandırılmış işlem birimleri" (APU) söz konusu olduğunda başka üretici yok. AMD'nin bu alanda sadece kendisiyle rekabet ettiğini

söyleyebiliriz.

Dürüst olmak gerekirse, AMD'nin APU grubu için gerçekleştirdiği Richland güncellemesine hiç değinmeden geçebiliriz, çünkü bu yeni yongalarda firmanın Graphics Core Next (GCN) mimarisine yer verilmiyor. İşlemciye ait çekirdeklerle ilgili de kayda değer bir ilerleme yok: Hâlâ iki Piledriver modülü kullanılıyor. İşin özü, hâlâ dört AMD "çekirdekli" bir APU'dan söz ediyoruz.

TRINITY 1.5

AMD bu modelin "Trinity tasarımının güçlü yanları üzerine inşa edildiğini" söylüyor ama bize kalırsa sadece frekansları yükseltmek, seriye yeni bir isim vermek için yeterli sebep değil. Bu seriyi Trinity 2.0 olarak adlandırmak bile doğru olmazdı, en iyi ihtimalle Trinity 1.5 diyebilirdik.

Steamroller çekirdeklerinin ve HSA uyumunun olmamasını anlayışla karşılıyoruz çünkü bu yenilikler hâlâ geliştirme aşamasında ve ancak gelecek nesil APU'larda kullanıma girecek, ama GCN grafik

çekirdekleri artık iki yaşını doldurmuş durumda. AMD'nin en hızlı büyüyen ürün gruplarından biri APU, ama bu grupta hâlâ GCN yerine yaşlanmaya yüz tutmuş VLIW 4 mimarisinin kullanılması anlaşılır gibi değil.

A10-6800K ile sunulan Radeon HD 8670D'nin frekansı 844 MHz iken A10-5800K ile sunulan HD 7660D'nin frekansı 800 MHz ve ikisinde de 384 "shader" bulunuyor. Görüldüğü üzere oyun testlerinde elde edilen birkaç fps performans farkı sadece frekansla bağlantılı ve sırf bundan ötürü bütünleşik grafik yongasında HD 8000 serisine geçiş yapıldı.

5800K de tıpkı 6800K gibi RAM'leri 2.133 MHz hızında çalıştırabiliyordu. Dolayısıyla bellek hızı tarafında da Richland serisinde Trinity'ye kıyasla bir gelişme söz konusu değil.

Richland'in Trinity APU'ya kıyasla daha iyi olduğu tek alan overclock yeterliliği. 5800K ile en fazla 4,6 GHz'e çıkabiliyorduk ama 6800K ile ekstra 200 MHz kazanım elde edebildik.

AMD'nin Richland mobil

APU'larıyla birlikte masaüstü APU'larını da neden güncellemek istediğini anlamak zor değil: Mobil taraftaki yenilikler, muhtemelen masaüstü APU'ların satışını da ateşleyecektir.

Richland yeni bir işlemci ailesi olabilir ama bazı kullanıcıların bu seriyi pas geçeceği ortada. Bize göre de piyasada zaten bulunan önceki nesle kıyasla dikkate değer yenilikler sunmuyor. Anlaşılan o ki AMD'den geleceğine inandığımız, tek başına güçlü bir oyun sistemine yetecek APU hayalimiz bir sonraki nesle kaldı. HSA desteği, Steamroller mimarisi ve GCN çekirdekleri ile geleceğini bildiğimiz Kaveri'yi beklerken bu modelle bir süre daha idare etmemiz gerekecek.

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Kesinlikle dünyanın en hızlı APU'su, ama bu rekoru elde etmesini sağlayan hız artışı sembolik denebilir.

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR APU

AMD A4-5000

TEMEL ÖZELLİKLER

Fiyat Tek satılmıyor
Üretici AMD
Web www.amd.com.tr
İşlemci AMD A4-5000
İşlemci mimarisi Jaguar
Frekans 1,5 GHz
Çekirdek 4
L2 Önbellek 2 MB
Grafik AMD Radeon HD 8330
Grafik mimarisi GCN
Grafik yongası frekansı 496 MHz
Grafik yongası çekirdeği 128

AMD açısından son beş yıla bakınca işlemcilerinin etkileyici olmayı başaramadığını söyleyebiliriz ama son zamanlarda olumlu sinyaller almaya başladık. Sevindirici gelişmelerden biri de Kabini kod adlı yeni AMD A4-5000 APU oldu. Tabii bizi asıl heyecandıran, bu APU'nun içindeki Jaguar çekirdekleri. Hem Microsoft'un yeni oyun konsolu Xbox One'da hem de Sony'nin gelecek nesil konsolu PlayStation 4'te karşımıza çıkacak olan bu çekirdekler sektörde önemli bir dalgalanma yarattı.

Peki bu APU ne gibi özelliklere sahip? Jaguar

çekirdeğiyle tanışmamızı sağlayan AMD A4-5000 APU'yu AMD'ye ait markasız bir dizüstü bilgisayarda test etme fırsatı bulduk. A4-5000, Kabini APU'nun bir türevidir; yani dört Jaguar çekirdeği ile Radeon HD 8330 grafik çekirdeği içeriyor. Bu APU'da beğenimizi kazanan ilk nokta, gelecek nesil oyun konsollarına güç verecek olmasından kaynaklanan özgüven.

1,5 GHz hızında çalışan dört AMD Jaguar çekirdeğiyle eğlence başlıyor. Jaguar çekirdekleri, AMD'nin önceki nesil Bobcat çekirdeklerinin yerini alıyor. Jaguar çekirdekleri, Intel'in güçlü dizüstü/masaüstü işlemcilerinden ziyade ultra mobil Atom işlemcilerine rakip oluyor. Kabini'nin hedefi hafif dizüstü bilgisayar ve tabletler olacak. Bu limitin yukarı çekilmesini beklemiyoruz.

AMD, Bobcat'ten Jaguar'a geçiş sırasında bazı iyileştirmeler de yaptı. Saat başına işlenen komut sayısını artırma, daha iyi güç yönetimi gibi yenilikler söz konusu. A4-5000 ile gelen 3D çekirdeğine ADM Radeon HD

8330 adı verilmiş. 496 MHz hızında çalışan ve AMD'nin son nesil GCN mimarisini içeren grafik çekirdeği, aynı zamanda AMD'nin son nesil grafik shader'ından 128 tane barındırıyor.

Peki ya gerçek performansı nasıl? Cinebench'te elde edilen 1,45 puan çok etkileyici değil: A4-5000, bu açıdan, dört çekirdekli bir AMD FX işlemcinin yarısından biraz daha az performans sunuyor. Core i7 gibi bir işlemciyle kıyaslama yaparsak sonuç daha kötü. Elbette aynı sınıfta olmadıkları için böyle bir kıyaslama yapmak adil değil ama kâğıt üzerinde i7 altı kat daha hızlı görünüyor.

Grafik söz konusu olduğunda 128 shader ile yapılabilecek şeyler sınırlı. AMD'nin en gelişmiş GCN mimarisini kullanan Tahiti XT grafik çekirdeği 2048 shader'a sahip ve yaklaşık iki kat yüksek frekansta çalışıyor. Kaba tabirle performans farkı 32 kata çıkmış oluyor. Testlerden elde ettiğimiz sonuçlara göre sunulan oyun performansı "idare eder" düzeyinde. Bu sınırlamalara rağmen

AMD A4-5000'nin dizüstü bilgisayar ve tabletlere yönelik başarılı bir işlemci olduğunu düşünüyoruz. Pil ömrü beklediğimizden daha da iyi. HD video oynatma deneyimi başarılı ve işlemci çekirdekleri beklentiye karşılayacak performansı sunuyor.

Bizi asıl endişelendiren mesele, bu APU'nun sahip olduğu teknolojiyi büyük oranda paylaşan yeni oyun konsolları. Şurası kesin ki benzer teknolojiyi kullanan gelecek nesil konsollarda iyi sonuçlar elde etmek için geliştiriciler çok çekirdek desteğine epey yüklenecek. Üstelik iyi bir optimizasyonla bile PC oyunlarının performansına ulaşmak zor olacak.

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Ultra mobil cihazlar için başarılı batarya ömrü sunan iyi bir APU ama hesap performansı düşük.

ÜCRETSİZ TEKNOLOJİ DERGİSİ

APP STORE'DAN HEMEN İNDİRİN

AKILLI TELEFON

Samsung Galaxy Mega 6.3

Dev ekranlı Galaxy Mega 6.3, büyük ekranlara meraklı kullanıcıları tatmin edecek kadar iyi mi?

Galaxy Mega 6.3, adından da anlaşılacağı gibi "mega" boyutlu ekrana sahip bir cep telefonu. Samsung, Galaxy Note 2'nin büyük ekranından faydalanan birçok uygulama ve özellik geliştirmişti. Buna kalem de dahil. Galaxy Mega 6.3'te de bu özelliklerin çoğu (kalem hariç) kullanılmış. Android 4.2.2 ile gelen cihaz, S Memo ve ekranı ikiye bölme gibi tüm bilinen Samsung uygulamalarını içeriyor. Ekran ise AMOLED değil, yalnızca LCD. Tabii bu sayede maliyet düşüyor. Çözünürlük 1280 x 720 piksel. Full HD devrinde az gibi gelse de 6,3 inç için kesinlikle yeterli. Buna ek olarak, görüntü testlerinde iyi değerler aldık ve parlaklık çok iyiydi. Büyüklüğü nedeniyle cihazı tek elle kullanmak mümkün değil.

3200 mAh gücünde bir pil, doğal olarak beklentileri yükseltiyor. Pil gerçekten de uzun süre dayanıyor. Konuşma süresi on saatken, tam parlaklıkta internette gezinmeye yedi saate kadar çıkabiliyor. Tam şarj olması için iki üç saat gerekiyor.

Ses akustiği ve kalitesi gayet iyi. Plastik arka kapağın altında çıkarılabilir pili görüyoruz. microSD yuvasına pili çıkarmadan erişiliyor ama SIM yuvasına ulaşabilmemiz için pili yuvasından çıkarmak zorundayız. Mega'nın dahili belleği 4 GB, yani pek fazla değil. Ek özellikler bakımından ise Samsung cömert davranmış. Özellikler arasında kızılotesi ve NFC de var.

Galaxy Mega'nın orta seviye işlemcisinin kendisi için gayet yeterli olduğunu gördük. Çift çekirdekli Snapdragon 400 ile orta sıra takılmalar yaşansa da genel olarak işlemci performansı iyiydi. 8 megapiksel kamerası yalnızca gün ışığında kalitesini ortaya çıkarabiliyor. Yapay ışıklı ortamda fotoğraflar keskin olmasına karşın aşırı sıcak görünürken, düşük ışıkta da bu sefer fotoğraf bulanıklaşıyor. Bunun yanında birçok fotoğraf çekme modu mevcut. Samsung Galaxy Mega 6.3, testlerde boyutu kadar büyük performans gösteremedi. Rakibi Note 2'nin kalem ve AMOLED ekran gibi artıları değerlendirmeye değer.

Bilgi

Samsung Galaxy Mega 6.3

Fiyat: 1.129 TL

Web: www.samsung.com.tr

Dağıtıcı: Samsung Türkiye

Öne çıkanlar: Devasa parlak ekran, en yeni TouchWiz ve Android 4.2.2, kızılotesi, uzun pil ömrü

**PC
net
puanı**

Özellikler

Performans

Fiyat

TABLET

Asus MeMO Pad HD 7

Uygun fiyatlı tablet kategorisine yeni bir soluk getiren Asus, HD 7 ile de iddialı.

Asus, kullanıcılara uygun fiyatlarla satışa sunduğu MeMO Pad ailesine yeni bir ürün daha kattı. HD 7 ailesinin son üyesi, seride yer alan diğer modeller gibi sahip olduğu özellikler ve fiyat dengesiyle giriş ve orta seviyeye hitap ediyor. Her şeyden önce şık ve canlı tasarımıyla dikkatleri üzerine çeken MeMO Pad HD 7, birbirinden farklı renk seçenekleriyle geliyor. Pembe dışında beyaz, yeşil, mavi ve gri renk seçenekleri var. 7 inçlik tabletler arasında yer alan MeMO Pad HD 7, IPS paneli ve LED arka aydınlatmalı ekranıyla üst düzey görüntü kalitesi sunuyor. 1280x800 piksel çözünürlüğe sahip ekranıyla çözünürlük sıkıntısı yaşatmayan MeMO Pad HD 7, görüntü kalitesiyle bizden tam not almayı başardı.

Ekranla ilgili tek eleştirimiz tepki süresiyle ilgili. Bazı durumlarda ekranın tepki süresi düşebiliyor. Ekranının hemen üzerinde 1,2 megapiksel çözünürlüğünde bir ön kamera bulunduran tablet, böylece

görüntülü görüşmeler için uygun hale geliyor. Gövdesinin arka kısmındaki 5 MP kamera sayesinde fotoğraf sorununa da el atıyor. Hiç bekletmeden arka arkaya fotoğraf çekebilen tabletin arka kamerasının flaş sahip olmadığını söyleyelim.

MeMO Pad HD 7'nin üzerinde dört çekirdekli bir işlemci bulunuyor. Böylece gayet yeterli bir performans gösterebilen tablet, 1,2 GHz'lık ARM Cortex A7 işlemciye sahip. 1 GB bellekle desteklenen cihaz 16 GB dahili kapasite sunuyor. MeMO Pad HD 7'nin 32 GB kapasiteli modeli de var. Geniş depolama olanağı sunmasıyla da rakiplerinden ayrılan MeMO Pad HD 7'nin kapasitesini microSD kart yuvasıyla da 32 GB daha artırmak mümkün. Fiziksel bağlantıları arasında bir microUSB yuvasına ve kulaklık girişine yer verilen tablette Bluetooth 4.0 ile GPS teknolojileri de atlanmamış. MeMO Pad HD 7'nin 10 saate kadar pil ömrü sunduğunu da söyleyelim.

Bilgi

Asus MeMO Pad HD 7

Fiyat: 438 TL

Web: www.asus.com.tr

Dağıtıcı: Index, Koyuncu, Penta

Öne çıkanlar: IPS panel kalitesi, uygun fiyat, dört çekirdekli işlemci, microSD kart yuvası

**PC
net
puanı**

Özellikler

Performans

Fiyat

LCD MONİTÖR

AOC D2757PH

3D deneyimi yaşamak isteyen kullanıcıların dikkatini çekmeyi başarabilecek mi?

AOC her yeni monitörle bize farklı bir deneyim yaşatmayı başarıyor. AOC, D2757PH modeliyle 3D deneyimi sunuyor. 27 inç büyüklüğünde bir ekran içeren AOC D2757PH, IPS LED panel teknolojisi sunuyor. LED arka aydınlatması ve IPS panel olmasıyla hem geniş görüş açısı hem de doygun siyahlar sağlayan monitör, canlı renkleriyle iddialı. Özellikle animasyon izlerken veya renkli grafikler sunan oyunları oynarken çok keyif alacağınızı söyleyebiliriz. 1920x1080 piksel çözünürlüğü destekleyen ekran belki büyük yapısından ötürü daha yüksek çözünürlük seviyelerine ulaşabilirdi ama bu haliyle de oldukça yeterli. Parlak kaplamaya sahip monitör, tahmin edilen aksine aydınlık ortamlarda parlamaya neden olmuyor.

Hareketli yapısıyla öne ve arkaya doğru eğilebilen ekran, böylece kısmen de olsa esnek kullanım sağlıyor. Diğer yandan monitörün pivot özelliği yok. Monitör, oldukça ince bir çerçeveye sahip. Monitörün altındaki

alüminyum ayakla oldukça modern bir tasarım sunulmakta. Alttaki dokunmatik tuş takımıyla ayarlar yapabilmemiz mümkün, ancak menünün tepki süresiyle kullanım sıkıntısı yarattığını ve Türkçe dil desteği sunmadığını belirtmeliyiz.

2D görüntülerde olduğu gibi 3D görüntülerde de başarı sağlayan monitör, pasif 3D tekniğini kullanıyor. İki adet pasif gözlük gelen D2757PH, bu gözlüklerden birini hali hazırda gözlük kullananlara göre tasarlamış. Zira çerçevesi olmayan olmayan bu gözlük, var olan gözlüğünüzün üzerine tutturulabiliyor. Monitör, 3D içerikleri izlerken gözlerinizi yormuyor. Bu arada monitörün aynı zamanda 2D görüntüleri 3D'ye dönüştürebildiğini de söyleyelim. Menü üzerinden bu işi kolaylıkla halledebiliriz ve 2D görüntülere derinlik kazandırabiliyorsunuz. AOC D2757PH'nin üzerinde dahili hoparlörler bulunduğu için kullanıcı rahat ediyor. Dijital giriş için sadece HDMI kullanılabiliyor.

KABLOSUZ ADSL MODEM

ZyXEL P-660HNU-F1

Güçlü ADSL performansının yanında diğer ağ özellikleriyle de dikkat çekici.

Yeni nesil özelliklere ev sahipliği yapan ZyXEL P-660HNU-F1, yalnızca internete bağlanmanızı sağlamıyor, bunun yanında kullanışlı seçeneklere de ev sahipliği yapıyor. 802.11n teknolojisini kullanan ve 300 Mbps kablosuz bağlantı hızı sunan P-660HNU-F1, ADSL2+ ve fiber şebekeler üzerinden internete erişebiliyor. Ev ve ofis ortamları için uygun yapıda olan modem, gerek güvenlik gerekse farklı kullanım seçenekleriyle oldukça kullanışlı. Üzerindeki 4 Ethernet bağlantısı sayesinde aynı anda 4 farklı cihaza kablolu bağlantı sağlayabilen modem, çift anteniyle güçlü bir kablosuz bağlantı performansı sunuyor. Böylece kablosuz bağlantının duvarlar arasında kaybolmasını engelliyor. Bu arada 2,4 GHz bandı destekleyen P-660HNU-F1'in 5 GHz desteğine sahip olmadığını belirtelim.

P-660HNU-F1, üzerindeki iki adet USB 2.0 arabirimiyle kullanım alanını genişleten bir modem. Bu USB yuvalarını kullanarak modemi bir sunucu olarak

da kullanabilmeniz mümkün. USB arabirimi üzerinden modeme bağlayacağınız bir harici disk veya USB bellekteki verileri ağa bağlı diğer bilgisayar ve cihazlar arasında güvenli şekilde paylaşabiliyorsunuz. Böylece aynı ağa bağlı iki bilgisayardan harici diskinize veri transferi yapabilir veya modeme bağladığınız akıllı televizyonunuzda yine harici disk üzerinden film dosyalarınızı görüntüleyebilirsiniz.

Farklı kullanım modları sunan P-660HNU-F1 oyunculara hitap eden bir moda da sahip. Özellikle online oyun oynayan kullanıcıları sevindireceğini düşündüğümüz bu özellik sayesinde ping süresi hissedilir düzeyde düşüyor. Böylece trafik darboğazlarıyla karşılaşmadığını bir oyun keyfi sürebiliyorsunuz. Gelişmiş Port Önceliği Yönetimi (QoS) özelliği ile gerek oyun gerekse video, ses veya veri uygulamaları için trafik tipine göre önceliklerinizi belirleyebilmeyi sağlayan modem, böylece trafik sorunlarını bir miktar aşabiliyor.

Bilgi

AOC D2757PH

Fiyat: 997 TL

Web: www.aoc.com.tr

Dağıtıcı: Datagate, Logosoft

Öne çıkanlar: 3D görüntü kalitesi, stil sahibi tasarım, hoparlör desteği

PC net puanı

Özellikler

Performans

Fiyat

Bilgi

ZyXEL P-660HNU-F1

Fiyat: 157 TL

Web: www.zyxel.com.tr

Dağıtıcı: ZyXEL

Öne çıkanlar: Yüksek performans, NAS sunucu özelliği, kullanışlı arabirim

PC net puanı

Özellikler

Performans

Fiyat

SABİT DİSK

WD VelociRaptor 1 TB

Hem geniş kapasite hem de yüksek performans isteyen kullanıcılara uygun.

Raptor serisinin devamı olan VelociRaptor ürün ailesinin 1 TB'lik üyesi WD VelociRaptor, sıradan 3,5 inçlik disklerle kıyaslandığında farklı yapısı ve yüksek hız imkânı sunan performansı ile profesyonellere hitap eden bir disk olarak öne çıkıyor. WD1000DHTZ kod adına sahip WD VelociRaptor'da 10 bin devir süper hızlı motor yer alıyor. 3,5 inç yapısındaki kasanın içinde 2,5 inç bir gövdeye sahip olan disk, böylece 3,5 inç yuvaya montaj olanağına sahip oluyor. 2,5 inçlik diskin çevresinde yer alan bu kasa yalnızca diski taşıma görevi görmüyor; özel soğutma işlevi gören kasa, disk sıcaklığını düşürebiliyor. 64 MB önbelleğe sahip olan WD VelociRaptor'ın daha düşük kapasiteli modelleri de var. SATA 6 Gbps arabiriminin desteklendiğini de söyleyelim.

WD VelociRaptor, sıradan 3,5 inç sabit disklerin sunduğundan daha yüksek performans elde etmenizi sağlayan bir seçenek. 10.000 rpm dönüş

hızını 2,5 inç form faktöründe sunan WD VelociRaptor, böylece hem dönüş hızından hem de veriye erişim süresinden kazanç sağlıyor. Sıralı okuma ve yazma hızlarıyla 200 MB'nin üzerine çıkabilen WD VelociRaptor, geniş disk kapasitesiyle de SSD'lerin karşısına çıkıyor diyebiliriz.

Her ne kadar 3,5 inçlik standart sabit disklerden pahalı olsa da sunduğu performansa baktığımızda fiyatını hak ettiği açık. Klasik tip sabit disklerde motor hızı 7.200 devir ve altına indi. Aktarım hızları düşük, erişim süresi daha yüksek. Sadece masaüstü sistemlere yönelik olan WD VelociRaptor için Western Digital'ın verdiği garanti süresi ise tam 5 yıl. Bu uzun süre WD VelociRaptor'ın ne kadar güvenilir olduğunu da adeta bir kanıtı. İş istasyonu olarak kullanılan sistemler ve veritabanı içeren bilgisayarlar için iyi bir seçenek olacağı ortada. SSD fiyatları düşene kadar alabileceğiniz en hızlı sabit disk WD VelociRaptor olmaya devam edecek.

Bilgi

WD VelociRaptor 1 TB

Fiyat: 740 TL

Web: www.wdc.com/tr

Dağıtıcı: Arbis, Index, Logosoft

Öne çıkanlar: Yüksek performans, SSD'lere göre yüksek kapasite, RAID0 ile SSD'ye yakın hız

PCnet puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Samsung ATIV Book 9 Lite

ATIV Book 9 Lite, ultra ince yapısıyla her an elinizin altında.

Samsung ATIV Book 9 Lite, stil sahibi tasarımı bir yana, sınıfı için ideal performansı ile iddialı bir dizüstü bilgisayarı. "Ultra ince" kategorisinde bulunan Samsung ATIV Book 9 Lite, 13,3 inç büyüklüğünde bir ekrana sahip. Gayet ince bir çerçevesi bulunan ekran aynı zamanda dokunmatik. 10 noktalı dokunma destekli ekranın bu açıdan performansı gayet başarılı. Böylece ister Windows 8 masaüstünde ister modern arabirimde ekrana dokunarak sistemi rahatça kullanabiliyorsunuz. 1366x768 piksel LED HD panelle sahip olan ekran, parlak malzemesiyle gayet şık bir görünüm sergiliyor.

Ekranın üstünde 720p kamera yer alıyor, hemen altındaysa kavisli tasarıma sahip özel menteşeler var. Böylece ATIV Book 9 Lite'in ekranı epey geriye yatabiliyor. Dış gövde yapısıyla oldukça şık bir görünüme sahip olan ATIV Book 9 Lite, siyah ve beyaz renk seçenekleriyle de farklı kullanıcılara hitap ediyor. Genel olarak rahat

bir klavye bölgesine sahip olan ATIV Book 9 Lite'in tuş takımındaki yön tuşları beklentimizi karşılamadı: Yön tuşlarının boyutları gereğinden fazla küçük. ATIV Book 9 Lite'in çevresindeki bağlantılara bakacak olursak ihtiyacı karşıladığını söyleyebiliriz. Micro HDMI bağlantısıyla görüntüyü büyük ekranlara taşımanıza olanak tanıyan cihaz, USB 2.0 ve USB 3.0 arabirimlerini de çevresinde taşıyor. Ayrıca gizli bir çekmece içinde kart okuyucu da bulunan cihaz, Samsung akıllı telefonu olanlara özel bir deneyim sunuyor.

Geniş bir kullanıcı kitlesine hitap eden ATIV Book 9 Lite, 1,4 GHz hızında dört çekirdekli işlemci içeriyor. Buna destek olarak 4 GB DDR3 bellek içeren cihazda depolama birimi olarak elbette SSD tercih edilmiş. 128 GB kapasiteli bir SSD içeren ATIV Book 9 Lite, grafik işlemcisi olarak AMD Radeon HD8250 kullanıyor. Dizüstü bilgisayarıyla uzun süreler dışarıda bulunanları 8,5 saate çıkabilen pil ömrü mutlu edecektir.

Bilgi

SAMSUNG ATIV BOOK 9 LİTE

Fiyat: 1.499 TL

Web: www.samsung.com.tr

Dağıtıcı: Koyuncu

Öne çıkanlar: İdeal performans, ince, hafif ve şık tasarım, dokunmatik ekran

PCnet puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

AKILLI TELEFON

Sony Xperia L

Yeni Xperia L, kaliteli kamerası, performansı ve tasarımıyla dikkatinizi çekecek.

Üst seviye akıllı telefonlarıyla kullanıcılara başarılı örnekler sunan Sony, Xperia ailesinin yeni modeli Xperia L ile orta seviyedeki kullanıcılara hitap ediyor. Şık tasarımı, Xperia'ya özel Android arayüzü ve kendi kategorisi için yeterli performansıyla orta seviyedeki kullanıcıların beklentilerini karşılayan telefon, kamerasıyla da iddialı. Keskin hatlarıyla dikkat çeken Xperia L'nin gövdesinin arka yüzünde yumuşak plastik malzeme, ön tarafında ise parlak yekpare bir ekran bulunuyor. 4,3 inç büyüklüğündeki ekranı ne çok büyük ne de çok küçük. İdeal boyutlarıyla pek çok cepte ve çantada rahat duracak telefon, bu kategoride yer alan alternatiflerden aşına olduğumuz bir çözünürlüğe sahip: 480x854 piksel çözünürlük sunan ekran yeterli seviyede.

Siyah ve beyaz renk seçenekleriyle satışa sunulan Xperia L, ekranının altında bir LED ışık bulunduruyor. Bu LED ışık, müzik dinlerken, video izlerken

veya uygulamalar arasında dolaşırken farklı renklere bürünüyor. Tasarıma renk katan bu özelliğiyle kullanıcıların ilgisini çekebilecek olan Xperia L, ön kamerasının yanında arka kamerasıyla da iddialı. 8 MP değerinde bir arka kameraya sahip olan Xperia L, otomatik odaklama ve LED flaşla gayet iyi fotoğraflar çekebiliyor. HDR özelliğine sahip olan kamera, böylece tüm ışık koşullarında doğal renkleri yakalayabilmenize olanak tanıyor. Güç düğmesinin hemen altında yer alan deklanşöre bastığınız anda çekime hazır olabilen telefon, HD çözünürlükte video çekmenize de olanak tanıyor.

Android 4.1 Jelly Bean işletim sistemiyle gelen Xperia L, kendi kategorisi için gayet yeterli performans sunabilecek teknik özelliklere sahip. Çift çekirdekli 1 GHz Qualcomm MSM8230 Snapdragon işlemciye ve 1 GB belleğe sahip olan Xperia L, 8 GB depolama alanı içeriyor. Elbette depolama alanı dar gelirse microSD kart takabilirsiniz.

AKILLI TELEFON

Nokia Lumia 925

Nokia'nın Windows Phone 8'li yeni amiral gemisi Lumia 925'i A'dan Z'ye inceledik.

Nokia'nın yeni amiral gemisi Lumia 925 şık bir kasaya sahip. Lumia 920'de polikarbon kasa kullanan Nokia mühendisleri, bu sefer daha ince ve arkası düz bir plastik kasaya alüminyum çerçeve eklemişler. Lumia 920'ye kıyasla incelen ve hafifleyen Lumia 925 sadece 139 gram ağırlığında ve 8,5 mm kalınlığında. Lumia 920'de bu değerler 185 gram ve 10,7 mm idi. 4,5 inçlik büyük dokunmatik ekranı çok duyarlı ve Windows Phone işletim sistemiyle rahatça kullanılabilir.

Gorilla Glass kullanmasına rağmen Lumia 925'in ekranı çizilmelere karşı biraz hassas. microSD desteği olmadığı için hafıza genişletilemiyor. Özellikle de amiral gemisi olarak piyasaya çıkan bir cihazda sadece 16 GB kapasite sunmak bizce hatalı olmuş. Üstelik sadece 12 GB alan kullanıcı için ayrılmış durumda. Nokia'nın Lumia 920'de dahili olarak sunduğu kablosuz şarj özelliği Lumia 925'te bulunmuyor. İsteyenler 44 gram ağırlığında ve telefonu 4 mm daha kalın yapan, kablosuz şarj özel-

likli arka kapakla bu özelliği telefonlarına kazandırabiliyor.

Lumia 925 uzun zamandır aranan akıcı Windows Phone 8 deneyimini kullanıcıya sunuyor. Hatta bazı durumlarda dört çekirdekli işlemci ve 2 GB RAM gibi yüksek donanımlara sahipken, Lumia 925 daha önce Lumia 920 ve 820'de de kullanılan çift çekirdekli 1,5 GHz Qualcomm S4 Plus işlemci ve 1 GB RAM kullanıyor. İlk bakışta bu donanım yetersiz gibi gözükse de Windows Phone 8'in hafif yapısı sayesinde performans konusunda Android'li rakiplerini aratmıyor, hatta bazı durumlarda geride bırakıyor. Sadece uygulama açılışlarında çok ufak takılmalar meydana gelse de telefonun genel performansı karşısında önemsiz kalıyor. LTE veya 802.11n bağlantılarını kullanabilen telefonun web tarayıcısı ise oldukça akıcı çalışıyor. Nokia, ekran seçiminde LCD yerine AMOLED teknolojisini kullanmayı tercih etmiş. Bu sayede Lumia 925'in HD (1280x768) ekranında görüntüler keskin, renkler doğal ve kontrast çok yüksek.

Bilgi

Sony Xperia L

Fiyat: 839 TL

Web: www.sony.com.tr

Dağıtıcı: Sony Mobile

Öne çıkanlar: Çekici tasarım, ekran canlılığı, performans

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

Bilgi

Nokia Lumia 925

Fiyat: 1.399 TL

Web: www.nokia.com.tr

Dağıtıcı: Nokia Türkiye

Öne çıkanlar: Kamera işlevleri, yenilenmiş tasarım, üst düzey performans

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Toshiba Satellite U920T

Melez Ultrabook arayanlar bu modeli alışveriş listesine ekleyebilir.

Ultrabook'ların rafları doldurmasıyla birlikte teknoloji meraklıları olarak ortaya konan ürün çeşitliliğinden fazlasıyla memnun kaldığımızı aşkâr. Yalnızca ince ve hafif tasarımlara sahip olmalarıyla değil, aynı zamanda performanslarıyla da sıradan dizüstü bilgisayarlardan daha çekici olan Ultrabook'lar, bunun yanı sıra yapıları nedeniyle farklı kullanım biçimlerine uygun olmalarıyla da cazibelerini artırıyor. Hem tablet hem de dizüstü bilgisayar şeklinde kullanılabilen melez Ultrabook'lar piyasada önemli bir yer tutuyor. Bu ürünler arasında yer alan Toshiba Satellite U920t, iki kullanım şekline de uygun.

Ekranının arka kısmındaki kızaklı yapısı sayesinde ekranı kaldırdığınızda bir dizüstü bilgisayar halini alabilen Ultrabook, kızıağı kapattığınızda ise bir tablet olarak kullanılabilir. Malzeme kalitesini beğendiğimiz Satellite U920t, işçilik kalitesiyle dikkat çekiyor. 12,5 inç büyüklüğünde bir ekran içeren Satellite U920t, 1366x768 piksel

çözünürlük sunuyor. Dokunmatik ekran, gerek hassasiyeti gerekse görüntü kalitesiyle bizden geçer not aldı. Ekranının üst kısmına baktığımızda 1 MP ön kamera görüyoruz. Satellite U920t tablet olarak da kullanılabilir için arka kısmında da ayrı bir kamera var. Cihazı tablet olarak kullandığınızda 3 MP arka kamerasıyla çekim yapmak isterseniz ekranı biraz yukarı itmeniz gerekiyor çünkü ekran tamamen kapalı olduğunda kamera gövdenin altında kalıyor.

Toshiba Satellite U920t şık görünümünü klavye, touchpad ve bilek bölgeleriyle pekiştiriyor. Bu üçlüye tam puan verdiğimizizi özellikle söylemeliyiz. Bilek dinlendirme alanında NFC (Yakın Alan İletişimi) logosu görüyoruz. Bu özellik, kredi kartı üzerinden kablosuz ödeme yapabilmeye olanak tanıyor. Kablosuz teknolojileri arasında 802.11b/g/n'nin yanı sıra Bluetooth 4.0 da bulunan cihazın fiziksel bağlantıları arasında da HDMI, kart okuyucu ve iki USB 3.0 bağlantısı var.

LCD TV

Philips 55PFL7108K/12

Üstün bir televizyon sahibi olmak isteyen kullanıcılara yepyeni bir seçenek.

Evinizdeki televizyonu değiştirmek ve daha yetenekli bir televizyon sahibi olmak istiyorsanız size hitap edebilecek bir ürün olan Philips 55PFL7108K/12, özellikle şık tasarımıyla beğeni topluyor. Çerçevesiz tasarımıyla şık bir görünüm sergileyen televizyon, minimalist tasarım anlayışını benimseyen kullanıcıların beğenisini kazanacak. Yekpare cam ekranı ve onu çevreleyen ince metal malzemeyle tasarımını pekiştiren Philips 55PFL7108K/12'nin standı da kaliteli görünüyor.

55 inç ekran boyutuna sahip olan Philips 55PFL7108K/12, Full HD çözünürlük sunuyor. LED panel içeren televizyonun görüntü kalitesi gayet başarılı. Pixel Precise HD teknolojisine sahip olan TV, aynı zamanda 700 Hz Perfect Motion Rate özelliğiyle de hareketlerin akıcı ve doğal görünmesini sağlıyor. Kendine has bu iki teknolojiyle üstün görüntü kalitesini hedefleyen Philips, ortaya iyi bir sonuç çıkartmış. 2D görüntülerdeki başarısının yanı sıra

3D özelliğiyle de rakiplerinden geri kalmayan Philips 55PFL7108K/12, beraberinde gelen dört pasif 3D gözlüğüyle ailenizle beraber 3D keyfi yaşamaya olanak tanıyor.

Bunun yanında artık Philips televizyonlarla özdeşleşmiş olan Ambilight teknolojisi de sahip olan Philips 55PFL7108K/12, ekranının üç kenarından duvara ışık yansıtıyor. Ekrandaki görüntüye göre otomatik olarak yenilenen bu ışık sayesinde adeta görüntü ekrandan taşıyormuş hissi yaratan televizyon, daha önce Ambilight ile karşılaşmamış olan kullanıcılar tarafından hayli büyüleyici bulunabilir.

Philips 55PFL7108K/12 sıradan bir televizyon değil, bir Smart TV. İnternet üzerinde dolaşabilmenizi, Facebook ve Twitter gibi sosyal ağları ziyaret edebilmeyi, Skype üzerinden arkadaşlarınızla görüntülü görüşmeler gerçekleştirebilmenizi, video mağazalarıyla YouTube üzerinden online videolar izleyebilmeyi ve hatta film kiralayabilmeyi sağlayabiliyor.

Bilgi

Toshiba Satellite U920T

Fiyat: 2.599 TL

Web: www.toshibatr.com

Dağıtıcı: Toshiba

Öne çıkanlar: Başarılı ekran, şık tasarım, işçilik kalitesi, ideal performans

PC net puanı

Özellikler

Performans

Fiyat

Bilgi

PHILIPS 55PFL7108K/12

Fiyat: 4.799 TL

Web: www.philips.com.tr

Dağıtıcı: Philips Türkiye

Öne çıkanlar: 2D ve 3D görüntü kalitesi, akıllı fonksiyonlar, şık tasarım, Ambilight

PC net puanı

Özellikler

Performans

Fiyat

TV AKSESUARI

ReederTV

Akıllı televizyon sahibi olabilmek için ucuz ve pratik bir çözüm.

Hâlâ akıllı TV almadıysanız ve fiyatların düşmesini bekliyorsanız zahmetsizce ve büyük masrafa girmeden, sahip olduğunuz televizyonu akıllandırabilirsiniz. Bu işi yapabilen pek çok cihaz var. Televizyonunuz bir HDMI girişine sahipse akıllı televizyonların yapabildiklerini yerine getirebilmek için potansiyeli var demektir. Android işletim sistemi içeren şık bir beyaz kutu görünümündeki ReederTV, birkaç saniye içinde televizyonunuzda Android 4.0'ı çalıştırmanızı sağlıyor. Böylece televizyonunuzla sıradan televizyon kanallarını izlemekle kalmayacak; internete girebilecek, Facebook, Twitter, YouTube gibi sosyal ağları ziyaret edebileceksiniz.

Kurulumunu kolayca yapabileceğiniz ReederTV ile birlikte HDMI kablosu da geldiği için ek masraf sürprizi doğmuyor. Tek yapmanız gereken ReederTV'yi televizyonunuzun altına yerleştirmek ve prize takmak.

ReederTV, oval ve yumuşak hatlarıyla televizyonunuzun altında hiç rahatsız edici görünmeyecek. Tasarıma önem veren kullanıcılar tarafından da rahatlıkla tercih edilebilen cihazın ön tarafında bir SD kart girişine yer verilmiş. Böylece dahili hafızasını 32 GB daha arttırabileceğiniz cihazın diğer bağlantıları arka tarafında toplanmış. 2 USB yuvası bulunan cihaz, bunlardan birini uzaktan kumandası için kullanıyor.

ReederTV, akıllı özellikler kazandırdığı televizyonunuzu rahatlıkla kontrol edebilmemiz için bir uzaktan kumandayla geliyor. Air Mouse adlı bu uzaktan kumandayla rahatlıkla Android işletim sistemini kontrol edebiliyor, kumandanın diğer yüzündeki klavye ile yazışmalarınızı yapabiliyorsunuz. Ayrıca dilerseniz ReederTV'yi klavye ve fare bağlayarak da kullanabilmeniz mümkün. 1,2 GHz işlemciye, Mali 400 grafik yongasına ve 1 GB belleğe sahip olan ReederTV, 2 GB alan sunuyor.

MONO LAZER YAZICI

Brother HL-2250DN

Çift taraflı baskıyı destekleyen ve ağ bağlantısı sunan bu mono yazıcı ofisler için cazip.

G ofislerde kullanılan yazıcıların yüksek baskı sayılarına ulaştığını görüyoruz. Bundan dolayı ilk satın alma maliyetinden çok işletme masrafı ön plana çıkıyor. Lazer yazıcıların mürekkep püskürtmeli olanlardan daha verimli olduğu biliniyor. Evde sıkça çıktı alanlar için de mantıklı olan mono tip lazer yazıcılar çoğu durumda az özellik içeriyor. Brother'ın yeni mono lazer modeli HL-2250DN ise ek özellikler sunarak dikkat çekmeyi başarıyor. Ofisler için ideal olmasını sağlayan ilk artılardan biri, ağ bağlantısı olanağı. Böylece aynı ortamda çalışan çok sayıda kullanıcı yazıcıya bağlanarak anında çıktı alabiliyor. 100 Mbps ağ bağlantısının kablolu olduğunu belirtelim. Diğer girişse USB 2.0.

Standart olarak 200 MHz işlemci ve 32 MB bellekle gelen yazıcıda otomatik duplex (çift taraflı yazdırma) özelliği de var. Bunun anlamı, kâğıda ellemeden, kolayca iki yüze baskı alabilmek. Elbette çıktı sırasında cihazın daha fazla çaba sarf etmesi gerekiyor ama kullanılan

kâğıt miktarı yarıya düşmüş oluyor. Çevre dostu bu çözümle hem kâğıt hem de toner tasarrufu yapılmış oluyor.

Standart tepsiye 250 kâğıt yerleştirebilirsiniz. Baskı sırasında A4 ile elde edilen hız dakikada en fazla 26 sayfa. "Acelemler yok, çift taraflı baskı alacağım." diyorsanız dakikada 7 sayfanın ötesine geçilemiyor. Diğer yandan, kullanılabilen kâğıt ölçüsü sadece A4 değil. Desteklenen diğer kâğıt ölçüleri B5, A5, B6, Exe ve mektup zarfı. Çıktı tepsisinin kapasitesi ise 100 sayfa. Zaten bir kerede 100 sayfadan fazla çıktı gönderme olasılığınız düşük olacaktır.

Bu modelin mono, yani sadece siyah renkte çıktı alabilen bir model olduğunu söylemiştik. Renkli çıktı desteklenmiyor. Metinler için standart çözünürlük 600 x 600 dpi. Yüksek kalite modunu seçerseniz ulaşılan sınırsız 2400 x 600 dpi. Bu durumda da baskı hızında düşüş olması kaçınılmaz. 368 x 360 x 183 mm boyutlu yazıcının ağırlığı 7 kg. Güç tüketimi ise en çok 495 watt.

Bilgi

ReederTV

Fiyat: 299 TL

Web: www.reeder.com.tr

Dağıtıcı: Reeder

Öne çıkanlar: Kolay kullanım, Air Mouse, uygun fiyat

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

Bilgi

Brother HL-2250DN

Fiyat: 640 TL

Web: www.brother.com.tr

Dağıtıcı: Altındağ, Arena, Boğaziçi

Öne çıkanlar: Ağ bağlantısı, çift taraflı baskı, standart tonerle 700 sayfa çıktı

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

"Tek kelime edecek durumda değilsin birader. Benim en azından pantolonum var."

Saints Row IV

Steelport'a hoş geldiniz Sayın Başkan. Motorunuz sizi bekliyor...

Saints Row IV, artık oynayamayacak kadar çok güldüğüm için durdurmak zorunda kaldığım tek oyun oldu. Şimdi size kahkahayı patlatmama yol açan bölümden bahsedebilmeyi isterdim: Sizi karşıma oturtup, ellerimi kollarımı sallayarak aksan ve ses taklidi yapıp olayı kötü bir şekilde de olsa anlatmak istiyorum. Ayrıca gerçek hayattaki yüzüme gerçek bir sırıtma yerleştiren, gerçek hayattaki ağzıma gerçek kahkahalar ilıştiren diğer yüzlerce sahneden bahsetmek istiyorum.

Hepsini anlatmayacağım çünkü işin bütün heyecanını heba etmek istemiyorum. Ama o sahneler o kadar eğlenceli ve neşeliler ki, aslında sıradan bir Grand Theft Auto taklidinden ibaret olan bu serinin dördüncü oyununu şimdiye kadar oynadığım en eğlenceli oyunlardan biri haline getiriyorlar.

TEMEL BİLGİLER

- Fiyat: 81 TL
- Geliştirici: Volition
- Yayıncı: Deep Silver
- Web: www.saintsrow.com
- Çoklu oyuncu: 2 oyuncu ortaklaşa
- DRM: Steam
- Önerilen sistem: i5 CPU, 4 GB RAM, GeForce 560GT

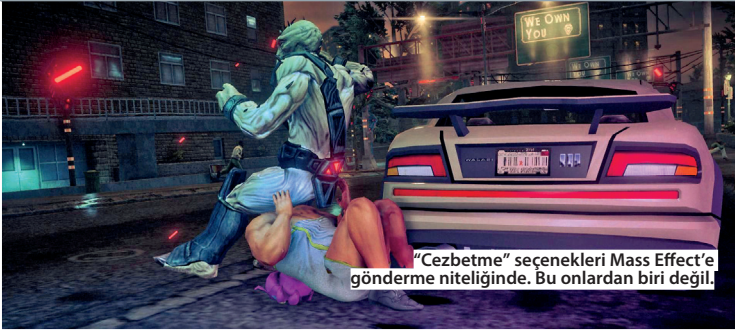
Saints Row IV, yine Steelport kentinde geçiyor. Aslında tam olarak öyle değil: Oyun bir uzaylı işgaliye başlıyor ve siz de ABD Başkanı'nı yönetiyorsunuz. Aslında bu da tam olarak doğru değil: Oyun bir nükleer füzeyi bulmak için bir üsse sızıp, fırlatmadan hemen önce (Aerosmith'ten I Don't Wanna Miss A Thing çalarken) kendimizi bağladığımız füzeyle tırmanıp kabloları parçaladığınız sahneyle başlıyor. Füze havaya uçuyor, Dünya'ya düşüyoruz ve Oval Ofis'in tavanından içeri dalıyoruz. Tebrikler, Başkan oldunuz!

Maksimum surat

Oyunun girişinden bahsetmemin nedeni, Saints Row IV'ün genel üslubunu erkenden belirliyor oluşu. Başka hiçbir betimleme, ne "delişek" ne de "anarşist", oyunun üslubunu anlatmakta faydalı olamaz. Girişteki bu

ton, takip eden uzaylı işgali sırasında da Matrix benzeri Steelport simülasyonunda (Neden "Tam olarak öyle değil." dediğimizi anladınız mı?) geçen mahkûmiyetiniz sırasında da devam ediyor, 10 saat süren asıl oyun ve 20 saatlik yan görevler boyunca oyuna renk katıyor. Bu üslup, karakter yaratma ekranında bile kendini hissettiriyor. Uzun süre önce "maksimum surat" kavramını geliştirmiştik: karakter yaratım ekranındaki tüm çubukları sonuna kadar getirerek yaratılan yaratıklar. Ekran görüntülerinde gördüğümüz aşırı kilolu, çökük yanaklı, Elf kulaklı tıpsızı bu şekilde yaratıktı. Karakterin suratını görmek bile oyunun ilk üç saati boyunca kahkahayı patlatmama yetti.

Saints Row IV'teki karakterimi sadece gülmek için yönettim: Önce giysi diye bir havlu verdim, ardından seksi Lara Croft pantolonu. Bir ara dev

bir soslis sandviç kıyafetiyle gezdim. Ama eğer isterseniz düzgün bir şekilde, kusurlu bir şehrin kötü bir simülasyonunda sıkışmış takım elbiseli bir adam olarak da oynayabilirsiniz. Eğer isterseniz bir kadın da yönetebilirsiniz. Hatta kadın sesli bir erkek ya da erkek sesli bir kadın ya da Nolan North’un seslendirdiği bir erkek olarak oynayabilirsiniz. Canınız çok isterse havada süzülen beyaz bir tuvalet olarak bile oynayabilirsiniz.

Yaşını başını almış bir güreşçi vücuduna, incecik bir bıyığa, deli deli bakan dev gözlere sahip bir canavar yaratıp sesini de oldukça yüksek perdeden seçtim. Sesi aynı doğum günü balonundan helyum çekmiş Jason Statham gibi çıkıyor, küçük bir çocuğun kabuslarından fırlamışa benziyordu. Oyunun sonu geldiğinde onu seviyordum. Tam olarak nasıl oldu bilmiyorum ama bir fikrim var: Saints Row IV garip bir şekilde oyuncuyu içine çekiyor. Oyun saçmalıktan faydalaniyor (İsterseniz bir tuvalet olarak oynayabilirsiniz.) ama Grand Theft Auto gibi zalimleşmeyi, oyuncuyu şakaların içine çekmeyi tercih ediyor.

GTA kültürel göndermeleri filmler ve müzik üzerinden yaparken, Saints Row IV oyunları tercih ediyor. Mass Effect en

belirgin hedeflerden birisi: Steelport simülasyonu, kötü kalpli Zinyak’ın emrindeki iki ayaklı kaslı uzaylılar olan Zin tarafından yönetiliyor. Simülasyondan ilk kez çıktığımda, daha sonra kurtaracağım ekip üyelerine ayrılmış koltukları olan bir uzay gemisi elde ettim. Ekip üyelerine yaklaşıp [E] tuşuna basınca konuşabiliyorsunuz. [R] tuşuna basarsanız “cezbetmeye” çalışıyorsunuz. Ancak burada yavaşça kararip kaybolan oynaşmaları açmak için geçmeniz gereken bir “sohbet mayın tarlası” bulunmuyor. Erkek, kadın ya da robot olsun, neredeyse tüm arkadaşlarınız çabucak oynaşmaya hazır vaziyette. Bu aşk maceraları aslında Bioware’in RPG seks otomatlarının taklidinden ibaret: Yukarıdan yeterince beslerseniz aşağıdan istediğinizi elde edersiniz. Ama aynı zamanda Saints Row IV’ün basitlik arzusunun da yansımaları.

Sinirlerine hâkim ol!

Bu arzu oyunun her noktasında etkili oluyor. Oynadıkça ortaya çıkan seçenekler sunan bu arzu, oyunun en iyi yönünü oluşturuyor. Steelport araba dolu ve aynen GTA’da olduğu gibi hepsini çalıp sürebiliyorsunuz. Hemen hepsi son derece çevik ve kolay idare

ediliyor. Kullanırken kendinizi iyi hissediyorsunuz. Ancak arada sırada diğer araçlar size çarpıyor ve sizi yolun dışına çıkarıyor.

İlk yarım saatin sonunda tüm araçlar için nitro desteğini açmıştım. Zaten oldukça hızlı olan araçlarım daha da hızlandı. Yoluma çıkan araçlar turbo destekli çarpışmalarda imha oldu. Kendimi harika hissediyordum. Bir saatin sonunda süper sıçramayı açmıştım. [Boşuk] tuşuna basılı tuttuğumda kostümlü kâbusum neredeyse kulelerin tepesine çıkmaya başladı. Muhteşem bir histi.

İkinci saatin sonunda süper hızı açtım. Artık araçlardan daha hızlı koşabiliyordum. Üç büyük adadan oluşan Steelport’da istediğim her yere bir iki dakika içinde gidebilmek çok hoşuma gidiyordu. Üç saat sonra iğrenç bir uçan sincap gibi görevler arasında süzülmemi sağlayan süzülme hareketini açmıştım. Daha iyi hissedemedim.

Onuncu saatin sonunda yere değmeme bile gerek kalmamıştı. Ana hikâye görevlerinden birine gitmek için genellikle şöyle yapıyordum: Steelport’un merkez adasına kadar koşup en yüksek gökdeleni buluyor, üçüncü seviye süper sıçramayla üstüne

"Varlığım doğaya hakaret sayılır ve Citadel'deki en sevdiğim mağaza bu".

★ FOLLOW VICE PRESIDENT

İsterseniz sıradan bir vatandaş olarak oynayabilirsiniz ama biz bu "emekli güreşçi" görünümünü daha çok seviyoruz.

"Buralarda kuş gören oldu mu? Tercihen kızgın olanlarını!"

Uzaylı Zin, düzen ve saygı talep ediyor. Hayal kırıklığına uğrayacakları kesin.

atlıyor, görev yerine süzülüyordum. Hedefime ulaştığımda 50 kat yükseklikten sağ tıklıyor ve beliren göstergeyle nişan alıyor, yükseltilebilir yeteneğim sayesinde kendimi insan-füzeye dönüştürüp devasa bir şok dalgası yaratarak yere çarpiyordum. Yaya ve araçlar isabet ettiğim noktadan uzaklara uçarken ben ışıklı pembe ayak kabılarımı sallayarak görev

yerine gidiyordum.

Saints Row IV hayatınızı kolaylaştırmak için elinden geleni yapıyor. Ben, yürümenin en sevdiğim yolculuk yöntemi olduğunu fark ettim; ama uzaylı motorlarından UFO ve saldırı helikopterlerine kadar oyundaki tüm araçlar için özelleştirme seçenekleri var. Ufak tefek tüm sorunlar, artık kült olmuş konsol oyunu

Crackdown'dan alınan yükseltme sistemiyle çözümlenmiş. Köprü ve binalarda gizlenmiş parlak mavi nesneler, hareket etme yeteneğinizi yükseltmeye ve buz yağmuru ve telekinezi gibi bazı güçler elde etmenizi sağlıyor. Oynarken fark ettim ki bunları her bulduğumda 10-15 dakikalık translara giriyordum, karakterimin sevinç çığlığını duymak için sabırsızlanıyordum.

Steelport simülasyonunda dikkatinizi dağıtacak, daha iyi yapılandırılmış pek çok şey mevcut: Yeni kıyafet ve silah seçenekleri için dükkânlara sızabilir, yerel halkı Saints tarafına çekebilirsiniz. Kulelere tırmanıp kızgın uzaylı kırmızısından sakın bir maviye dönüştürebilirsiniz. Bu görevlere biçimini ekibiniz veriyor. Size simülasyonun dengesini daha da bozmak için neler yapmanız gerektiğini söylüyorlar. Ne yaptıklarını da çok iyi biliyorlar! Görev brifinglerinden birinde aynen şöyle deniyor: "Oynanabilirliği esnetiyoruz."

Bu görevlerin bazıları son derece zayıf: Dalga halinde gelen düşmanları alt ettiğiniz görevler, düşmanlar bir türlü gelmek bilmeyince sıkıcı hale geliyor. Üç şeritli yolda ilerleyerek küre topladığımız Audiosurf benzeri mini

Bugün ne giysem?

Kullanabileceğiniz kıyafet seçeneklerinden birkaçını derledik.

Uzaylı silahları cephaneliğinizde bir dubstep silahı da bulunuyor. Wub wub...

oyunsa fazla uzuyor. Diğer görevlerse gayet iyi tasarlanmış. Özellikle de tanka atladığınız ve sigorta dolandırıcılığı şemalarının verildiği, puan kazanmak için kendinizi bilerek trafiğin ortasına attığınız görevler...

Hafif eğlence

Ama en eğlenceli olanlar, önceki üç Saints Row oyunundan karakterleri alıp daha eğlenceli, yaratıcı ve gösterişli yapan ana hikâye görevleri. Simülasyon şehir, Saints Row IV'ün istenen her yerde oynanabilmesini sağlamış. Bana sorarsanız en göze çarpan an, Metal Gear Solid tarzında bir üsse sızınca önümüze çıkan her lambayı patlatıp ilerlerken kulağınıza gelen "O lambanın bir ailesi vardı!" cümlesiydi. Oyun ortamı, şiddetin de kabul edilebilir bir üslupta sunulabilmesini sağlıyor. Düşmanlar, yayalar, uzaylılar... Tüm simülasyonlar, Saints Row IV'ün saçma sapan hamleleriyle asfalta yapıyor ve sanal rakamlar arasında kaybolup gidiyor.

Karşımızdaki teknik açıdan çok üstün bir oyun değil: Beş altı ara sahne, başlamaları gereken anda bir hareketin ortasında olduğum için başlamadı. Sağa sola sıkışıp kalmak sık karşılaştığım bir sorundu. Düşmanlar

"İĞRENÇ BİR UÇAN SINCAP GİBİ GÖREVLER ARASINDA SÜZÜLMEMİ SAĞLAYAN SÜZÜLME HAREKETİNİ AÇMIŞTİM."

da arada sırada nesnelere takılıyorlardı. Ama neyse ki oyun bozuk falan değil. Tüm hareketli parçalarıyla Steelport, konsolları nefeslerinin el verdiği son noktaya kadar zorlayacak şekilde tasarlanmış. Kullandığım i5 işlemci ve iki yıllık grafik kartı, hiçbir sorunlar karşılaşmadan en yüksek ayarlarda oyunu çalıştırmayı başardı. V-sync ve anti-aliasing de içeren grafik ayarları ("Field of view" yoktu.) hiç teklemeyen şehrin gökyüzünde sorunsuz bir şekilde süzülmemeye yetti.

Saints Row IV, kendisiyle barışık bir oyun. Hikâye anlatım araçları sayesinde anlamsız şiddeti gerçekten yönetmek isteyeceğiniz bir karaktere bağlamayı, baştan çıkarıcı hareket mekaniklerini sorunsuz bir şekilde uygulamayı ve önceki oyunların kurnaz istismarcılığını oyuncu karakterinde eşitlikten vazgeçmeyerek çözüme kavuşturmayı başarmış. Oyunda kadın, erkek ya da

tuvalet fark etmeden tüm karakterler dev bir mor dildo sopasını kullanabiliyor. Karşımızda geniş, eğlenceli mekaniklere sahip, oyun oynamanın özgürlük ve eğlencesini tek bir kente sığdırmayı başarmış bir oyun var.

Saints Row, Grand Theft Auto'dan türemiştir ancak iki oyunda da açık şehirler ve serbest şiddet olmasına rağmen yolları bir noktada ayrıldı. Grand Theft Auto bir film, bir taşlama ve bir deneyim olmaya çalışıyor. Saints

PC net puanı

GTA kadar cıvıllı olmayabilir, çok aptalca da olabilir ama şaşkınlık verecek kadar eğlenceli.

Sistem Sihirbazı

Yeni bir bilgisayar alacaklar veya güncelleme yapacaklar için ideal kılavuz.

PC sahibi olmanın en avantajlı yanlarından biri, gerekli olduğunda istediğiniz biçimde güncelleme yapabilmek. Oyunlarda daha akıcı görüntülere mi gerek duyuyorsunuz? Yeni bir ekran kartına geçiş yapın. Başka bir işlem için daha fazla performans mı gerekli? İşlemciyi değiştirin veya eski günlerin favorisi olan bellek eklemeyi deneyin. Bilgisayarınızı canlandıracak çok sayıda farklı alternatif var. Bütçenize uyan biçimde kademeli olarak güncelleme yapabilirsiniz. Bu yüzden bir sistemi uzun süre değiştirmeden kullanmak zorunda değilsiniz. İçinden çıkılmaz bir hâl aldığında ya da en iyi yol bilgisayarı camdan

fırlatıp yepyeni bir sistem toplamak.

Ne tür bir bilgisayar oluşturmalısınız? Hangi bileşenler önemli? Hangileri birbiriyle uyumlu çalışabilir? Ne kadar masraf yapmanız lazım? Çok sayıda soru var ve en doğru cevapları almak için tüm eğilimleri araştırıp doğru bir analiz yapmak gerekiyor. Bu iş için kolları sıvmadan önce sayfalarımıza göz atın deriz. Sizler için detaylı araştırmalar yaptık ve üç ayrı bütçeye hitap eden sistemler hazırladık.

En önemlisi, bu sistemlerin her biri DirectX 11 ile uyumlu ve yıllar boyu işinize görecekte temel gereksinimleri karşılıyorlar. Önerdiğimiz sistemlerin tümü birkaç yıl işinizi görecekte kapasitede.

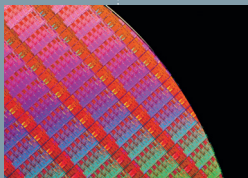
NASIL SEÇİLMELİ? İŞLEMCI

Genelde Intel'den orta seviyeye uygun işlemci serisi geldiğinde farklıları analiz edip yeni üretim teknolojisini içeren modele terfi etmek mümkün oluyordu ama dördüncü nesil Intel Core mimarisinden sonra durum hiç de bu kadar basit değil. Yeni nesil işlemciler belirgin performans artışı getirmiyor ya da yerini aldıkları modellere kıyasla güç tüketimini belirgin oranda düşürmüyor. Aynı zamanda overclock potansiyeli daha düşük. Intel Z87 yonga setini içeren yeni anakartlar ideal duruma gelmiş olsa da işlemcilerin elde edebilecekleri

frekans değerleri değişiklik gösteriyor. Testi yapmak yerine beklemek mantıklı olabilir.

Bununla birlikte gelecek PC'nizin temelini Z87 platformu oluşturmali. Haswell geçişi düşünmüyör olsanız bile gelecek nesil 14 nm Broadwell işlemciler aynı soketi kullanacak. Aynı anakartı kullanıp kullanamayacağınız kesinleşmiş değil (muhtemelen zor) ama BIOS güncellemesiyle sorunun aşılması

ihtimali var. AMD uygun fiyatlı oyun bilgisayarı konusunda uzman ama en yeni işlemcileri bile harika değil.

**1.594
TL**

EKONOMİK SİSTEM

Bütçe sınırlı olduğunda dikkatli biçimde seçim yapmak daha da önemli.

ANAKART Gigabyte GA-970A-DS3 203 TL AMD'nin giriş seviyesi sistemlerde söz sahibi olmaya başladığı ortada ve Gigabyte da buna destek sağlıyor. SATA 6 Gbps ve USB 3.0 desteği olan bu anakart tüm beklentileri karşılıyor.	İŞLEMCI AMD FX-6300 287 TL Ekonomik sistem önerimiz bu ay ciddi bir terfi yaşadı ve altı çekirdekli işlemci kullanmaya başladı. Hız aşırma uygulayarak tek komut için geçerli olan performansı arttırabilirsiniz.
BELLEK Kingston 4 GB DDR3-1600 101 TL Bellek fiyatları epey düştü ve DDR3 bellek almanın tam zamanı. Çift kanallı bir kit almak en doğru seçim. 64 bit işletim sistemi olacaksa 4 GB tercih edilebilir.	EKRAN KARTI NVIDIA GTX 650 Ti Boost 432 TL Bu ufak boyutlu ama harika performans sunan ekran kartına 400 TL civarı ödeme yapmak hiç de abartı değil. GTX 650 yerine GTX 660'a daha çok benziyor ve parasının karşılığını veriyor.
SABİT DİSK 500 GB 3,5 inç 7200 devir 110 TL Yeni anakartlarla gelen SATA 6.0 Gbps bağlantıyı değerlendirebilen son nesil sabit diskler SSD performansı sunamıyor olsa da hiç fena değil ve oyunlar için yeterli boş alana sahipler.	GÜÇ KAYNAĞI High Power ECO 600W 109 TL Normalde bütünsel görüntü devresi içeren bir sistemle kasa içindeki standart güç kaynağını kullanabilirsiniz ama önerdiğimiz ekran kartı için 600 Watt'lık bir model altına inmeyin.
KASA TX Laser 56 TL Kasanın estetik açısından bir üstünlüğü yok ama beklentileri karşılayacak kapasitede. Aynı zamanda fiyatına kıyasla ucuz görüntü sunmuyor. Özel SSD yuvası da var.	MONİTÖR AOC E2250 21,5 inç 256 TL 21.5 inç genişlikli panelin standart çözünürlüğü 1920 x 1080 piksel ve hangi masada olursa olsun göz alıcı duruyor. Filmler izlemek için de oyunlar oynamak için ideal.
OPTİK SÜRÜCÜ LG GH24NS95 SATA DVD-RW 40 TL Optik sürücülerin önemi azalıyor ama onlarsız da olmuyor. Oyunlar ve işletim sistemleri USB bellekte sunulana kadar kullanmaya devam. Yedekleme desteği de cabası.	CPU SOĞUTUCUSU AMD Standart Soğutucu - Üst seviye işlemcilerin sınırlarını zorlamak isteyenler için işlemci soğutucuları önemli rol oynuyor. İşlemciyle gelen standart OEM soğutucu bu sistem için uygun olacak.

3.466 TL

9.397 TL

ORTA SEVİYE SİSTEM

Harika bir sistem oluşturmak için servetinizi ortaya dökmeniz gerekmiyor.

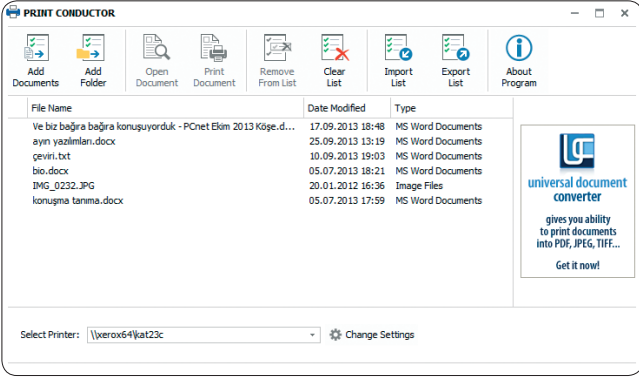
ÜST SEVİYE SİSTEM

Eğer gerçekten kendinizi şımartmak istiyorsanız aradığınız çözüm burada!

ANAKART 418 TL Gigabyte Z77X-UD3H Intel'in yeni Z77 yongaseti artık referans olarak görülüyor. Ivy Bridge işlemci alacak olmanız bile 2600K veya 2700K gibi Sandy Bridge işlemcilerle sorunsuz olarak kullanabilirsiniz. 	İŞLEMCI 560 TL Intel Core i5 3570K Intel'in Sandy Bridge serisi çok başarılı oldu ve Ivy Bridge ile çıta daha da yükseliyor. 22 nm ile üretiliyor olsa da çok daha hızlı değil. Diğer yandan fiyat hemen hemen aynı ve Sandy Bridge almak anlamsızlaşıyor.
BELLEK 197 TL Corsair Vengeance LP 8GB Çok fazla yatırım yapmadan, çift 4 GB bellekten oluşan bu kitle yüksek performans elde edebilirsiniz. Sadece çift yuva dolu olduğundan terfi etme imkanınız engellenmiyor. 	EKRAN KARTI 656 TL AMD Radeon HD 7870 GHz NVIDIA'nın orta seviye kartlarını tanıttıktan sonra AMD'den yeni indirimler geldi ve HD 7870 fiyatı 7850 fiyatına düştü. Bundan ötürü artık HD 7870 GHz Edition önermeyi tercih ediyoruz.
DEPOLAMA 465 TL Samsung 840 250 GB SSD pazarının başlangıç noktasında fiyatlar düşmeye devam ediyor. 250 GB kapasiteli Samsung SSD'de GB başına fiyat 1,78 TL ediyor. 250 GB alan çok sayıda uygulama ve oyun için yeterli. 	GÜÇ KAYNAĞI 179 TL Seasonic S12II 80+ Bronze Performanslı bir sistem toplamak istiyorsanız güç kaynağını ihmal etmeyin. Güçlü bir PSU almanız şart. 500 Watt ve üstü seçenekler işinizi görecektir. Seasonic'in bu modeli son derece sessiz.
KASA 218 TL Cooler Master CM690 II Cooler Master'in efsane modeli CM 690'un yeni versiyonu CM 690 II ile çok sayıda soğutma seçeneği geliyor. Orta seviye bir sistem için ideal kasalardan biri ve iç alan hayli geniş. 	MONİTÖR 479 TL ViewSonic VX2370SMH-LED Yıllardır IPS panelli monitörlerin TN panelli ucuz modellerden daha iyi görüntü sunduğunu ifade ettik. Artık 450 TL civarına böyle bir IPS monitör alma imkanınız var.
KLAVYE 168 TL Microsoft SideWinder X6 Harika görünüyor ve hem yazı yazarken hem de oyun oynarken çok iyi sonuçlar veriyor. Çıkarılabilir sayısal tuş takımı klavyenin sol veya sağına eklenebiliyor. Gerçek zamanlı makro kayıt desteği de var. 	CPU SOĞUTUCUSU 126 TL Cooler Master Hyper 412S Son nesil Soket 2011 işlemcileri bile destekleyen Hyper 412S ile bakır ısı boruları ve çekirdek temas teknolojisi sunuluyor. Aynı zamanda gürültüsüz çalışmayı başarıyor.

ANAKART 729 TL Asus P9X79 PRO Asus'un X79 yonga setli anakartları piyasayı işgal etti. Çok sayıda farklı model var ve bunların büyük kısmı başarılı. P9X79 PRO da hayli iyi performans sunan modellerden biri. 	İŞLEMCI 1.395 TL Intel Core i7 3930K Altı çekirdekli önceki nesil işlemcilerle kıyasla performans farkı yüksek olmasa da overclock söz konusu olduğunda Sandy Bridge E öne geçmeyi başarıyor.
BELLEK 353 TL Kingston HyperX 16 GB Dört kanal bellek yeniliğini X79 yonga setiyle birlikte kullanmaya başlıyoruz. RAM üreticileri yeni kitleler sunmaya başladı. XMP 1.3 uyumlu bu kitle toplam kapasitesi 16 GB. 	EKRAN KARTI 2.737 TL NVIDIA GTX Titan Bu ekran kartının en yüksek performansı sunduğunu söylemek mümkün değil ama para derdi olmayanlar için tavsiye edebileceğimiz en iyi model. Son nesil yüksek oyun performansı olan ve aranan bir seçenek.
DEPOLAMA 776 TL OCZ Vector 256 GB OCZ'nin Indilinx'te almasından sonra yenilikçi ürünler sunmasını sabırsızlıkla bekliyorduk. Ortaya çıkan en yeni kontrolcüyü içeren Vector SSD'nin 256 GB kapasiteli modeli rakip tanımıyor. 	GÜÇ KAYNAĞI 420 TL CM Silent Pro M2 1000W Cooler Master'in güç kaynakları bizi etkilemeye devam ediyor. Bu harikalar kutusu çok başarılı özellikler sunuyor ve 80Plus Silver onayı bulunuyor.
KASA 1108 TL CM Cosmos 2 Ultra Cooler Master her zaman için etkileyici kasalar tasarlamayı başardı. Bu yeni modelle birlikte bir kez daha farkını ortaya koydu. Pahalı bir kasa ama alma gücünüz varsa bağışlanmaz olacaktır. 	MONİTÖR 1.346 TL Dell U2713HM 27 inç IPS Dell'in 27 inç genişlikli üst seviye 2.560 x 1.440 piksel monitörün de maliyet arka plana itiliyor. En yüksek oyun performansını elde edebilmek için çift GeForce GTX Titan kullanmanız şart olacak.
KLAVYE 158 TL Tt eSports Challenger PRO Dört farklı şiddet seviyesinde kırmızı renk aydınlatma sistemi içeren ve 40 makro tuşuyla oyunlarda kolaylık sağlayan bu klavyede ele üfleyen soğutucu bile var. 	CPU SOĞUTUCUSU 339 TL Corsair Hydro H100i 5 GHz üstü frekanslara çıkmak mümkün neden neden daha ağırla yetinesiniz? Bu hazır soğutma sisteminin kurulumu kolay ve soğutma performansı oldukça iyi. Aynı zamanda sessiz çalışıyor.

ALİŞVERİŞ REHBERİ

YAZDIRMA YARDIMCISI

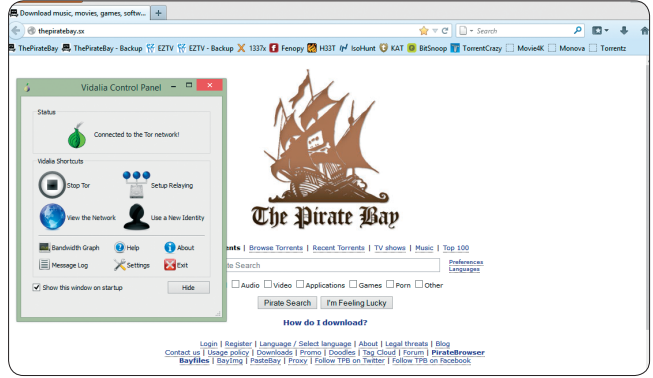
www.print-conductor.com

Print Conductor

İstediğiniz belgeleri ve fotoğrafları tek tek açmadan, topluca yazdırın.

Güçlü bir toplu yazdırma aracı olan Print Conductor, çok sayıda belgenin istediğiniz sırayla çıktılarını almayı kolaylaştırıyor. Yazdırma istediğiniz belgeleri sürükleyip yazılımın arayüzüne bırakarak yazdırma listenizi oluşturabilirsiniz. Dilerseniz tepedeki Add Documents (belge ekle) ve Add Folder (klasör ekle) düğmelerini kullanarak da listenizi geliştirebilirsiniz. Alt kısımdan yerel, ağa

bağlı veya sanal yazıcınızı seçtikten sonra START düğmesine tıklamanız, işlemi başlatmak için yeterli. Program, sıraladığınız tüm dosyaları tek tek açıp "yazdır" komutu vermenize gerek kalmadan yazdırma başlatacak. İsterseniz belgeleri dosya adına, tarihine veya türüne göre sıralayabilirsiniz. Son sürüm, Office belgeleri dışında birçok resim biçimini de destekliyor.

WEB TARAYICISI

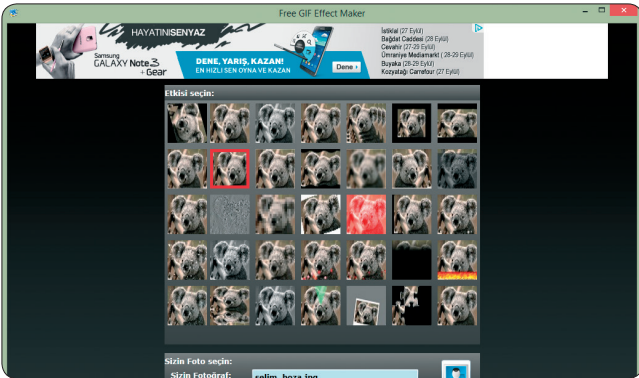
www.piratebrowser.com

PirateBrowser

İnternet sansürlerini aşmanız için gereken araçları içeren bir tarayıcı.

BitTorrent sitesi The Pirate Bay'in 10. doğum gününde yayımlanan PirateBrowser, internet sansürlerini aşmanızı sağlıyor. Elbette The Pirate Bay üzerinden indireceğiniz korsan dosyalar tamamen sizin sorumluluğunuzda ama Pirate Browser, çeşitli internet sansürlerini aşmak içinde kullanılabilir. Yazılım, birlikte sorunsuz çalışacak şekilde ayarlanmış bir Firefox tabanlı tarayıcı ve Vidalia adlı Tor

istemcisinden ibaret. PirateBrowser üzerinden girdiğiniz siteler gerçek IP adresini görmeyeceği için Türkiye'de uygulanan sansürleri aşabileceksiniz. Tor ağı, bağlantınızı farklı ülkelerdeki düğümler üzerinden dolayarak sizi gizliyor ama %100 anonimlik sunmadığını unutmayın. Tarayıcıyla birlikte birkaç faydalı eklenti ve dosya paylaşım sitelerinin linkleri de geliyor.

GRAFİK ARACI

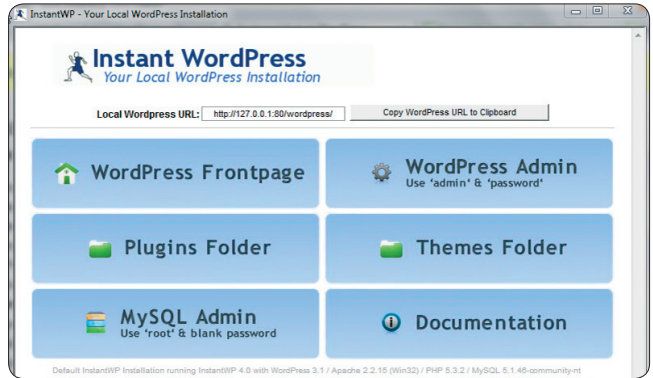
http://git.pcnet.com.tr/fgem

Free GIF Effect Maker

Hareketli GIF'ler geri döndü! Neyse ki bu sefer sadece eğlence vadedyorlar.

Aşağı yukarı 10 yıl önce, neredeyse tüm web sitelerinde e-posta linklerinden tutun da menü öğelerine kadar birçok şey sürekli hareket eden grafiklerle ifade ediliyordu. Bu dosya biçimine hareketli GIF (animated GIF) deniyordu. Neyse ki zaman içinde tasarımcılar bu alışkanlıklarından vazgeçtiler ve gözlerimiz huzura erdi, ama son zamanlarda hareketli GIF'ler, bu kez eğlence

amaçlı görsellerde kullanılmak üzere hortladı. Bu yazılım, fotoğraflarınızı çeşitli efektler ekleyerek animasyonlu GIF dosyalarına dönüştürmenizi sağlıyor. Ön izlemeler arasında istediğiniz efekti işaretleyip fotoğrafınızı seçmeniz yeterli. Kare hızını ve çözünürlüğü belirledikten sonra GIF'inizi kaydetmek için programın sitesinde ücretsiz bir hesap açmanız gerekiyor.

WEB SUNUCUSU

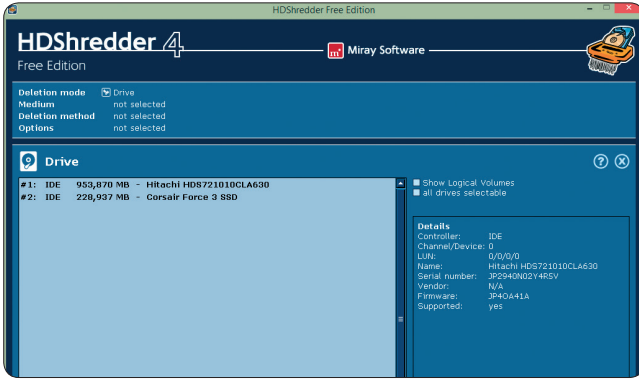
www.instantwp.com

Instant WordPress

Geliştirme ve test aşamasındaki WordPress tabanlı sitenizi USB belleğinizde taşıyın.

60 milyondan fazla insan yanılıyor olabilir elbette ama bizce yanılmıyorlar: Web sitelerini kurarken içerik yönetim sistemi olarak WordPress'i seçmekle doğru bir karar vermişler. Gerek açık kaynaklı olması gerekse harika tema ve eklenti desteğiyle WordPress, birçok webmaster tarafından kısa sürede web siteleri kurmak için tercih edilen ücretsiz bir çözüm. Instant WordPress

ise kurulum gerektirmeden, USB bellek üzerinden bile çalıştırabileceğiniz bir WordPress geliştirme ortamı. Bu sayede, yeni sitenizi test ederken ve düzenlemeler yaparken yerel sunucu üzerinde çok daha hızlı çalışabilir, üstelik sitenizi cebinizde taşıyarak başkalarına da gösterebilirsiniz. Tabii sitenizi gerçek bir sunucuya taşıırken biraz uğraşmanız gerekecek, onu unutmayın.

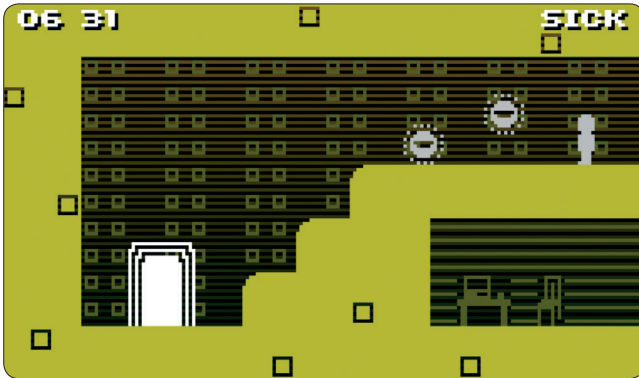
DISK TEMİZLEYİCİ www.hdshredder.com

HDSHredder 4

Verilerinizi çaldırmak istemiyorsanız eski sabit diskinizi elden çıkarmadan önce temizleyin.

Eski bir sabit disk çöpe atmadan, satmadan veya başka birisine vermeden önce içindeki verileri sağlam şekilde silmeniz çok önemli. Aksi halde, sabit disklerden veri kurtarmak nispeten kolay bir iş olduğu için önemli verileriniz hiç istemediğiniz kişilerin ellerine geçebilir. HDSHredder, sabit diskinizin tamamını temizleyerek verilerinizi kalıcı şekilde yok edebilir. Son sürüm Windows 8 deste-

ğinin yanı sıra USB 3.0 sürücülerini ve flaş bellekleri temizleme özelliği eklenmiş. Windows'un yüklü olduğu ana sürücünüzü silmeyecekse programı Windows içinden çalıştırabilirsiniz. Tam da o sürücüyü temizlemek istiyorsanız "Create bootable medium" diyerek boş bir CD'ye programı yazabilir, ardından bilgisayarınızı bu CD'den başlatarak temizliği gerçekleştirebilirsiniz.

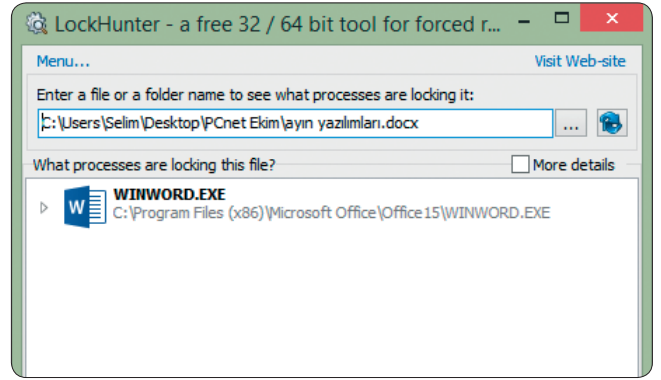
OYUN www.geocities.ws/experimenttwelve/

Experiment 12

Her bölümü üçer günde 12 programcı tarafından geliştirilen deneysel bir oyun.

Yeni bir oyunun bir bölümünün programlamak için sadece 72 saatiniz var. Ardından sıranızı bir sonraki programcıya devredeceksiniz. Bu görevi kabul eden 12 bağımsız oyun geliştiricisi bir araya gelirse ne olur? Ortaya Experiment 12 çıkıyor. Garip ve deneysel oyunlar koleksiyonu diyebileceğimiz Experiment 12'nin her bölümünü farklı bir programcı tek başına ve 3 gün

içinde geliştirmiş. Bölümleri ayrı ayrı oynamak mümkün ama sırayla oynamanız daha mantıklı çünkü türleri ve oynanışları tamamen farklı olsa oyunun bir hikâyesi var ve her bölüm bu hikâyeyi sürdürüyor. Çoğunluğu basit 8 bit grafiklerden oluşan bölümlerde karakterinizi yönetmek için ok tuşlarını ve boşluk tuşunu (9. bölümde fareyi, 12. bölümde X ve C tuşlarını) kullanıyorsunuz.

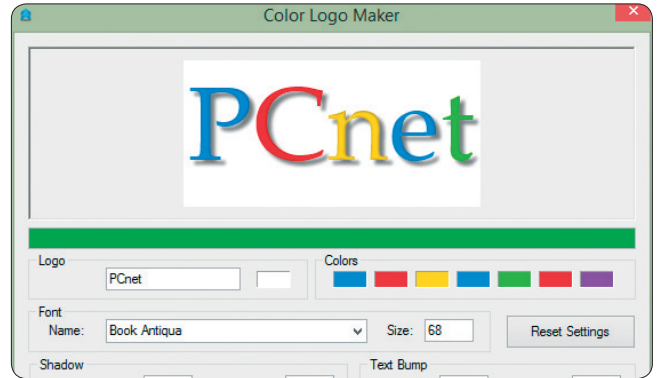
DOSYA SİLİCİ www.lockhunter.com

LockHunter

Windows'ta silinemeyen dosyalar için zorla güzelliğin sırları bu yazılımda.

Windows'ta dosya silmek çok basit bir iş ama silmeye çalıştığınız dosya işletim sistemi tarafından kilitlemişse bu işlem bir kâbusa dönüşebilir. Bir dosya, açık olduğunu fark etmediğini bir program tarafından kullanılıyor olabileceği gibi sisteminize yerleşmiş kötü amaçlı bir yazılım da olabilir. Her iki durumda da dosyayı Delete'e basarak silemezsiniz. LockHunter, bu tarz

dosyaları zorla kaldırmanıza yardımcı oluyor. Bir dosyaya sağ tıklayıp "What is locking this file?" seçtiğinizde LockHunter, o dosyayı kullanan işlemleri gösterecektir. Ardından dosyanın kilidini açabilir veya dosyayı tamamen silebilirsiniz. Dosyayı kilitleyen işlemleri sonlandırmanız da mümkün. LockHunter'ın son sürümüne "bilgisayarı yeniden başlatırken sil" işlevi de eklenmiş.

LOGO ARACI <http://git.pcnet.com.tr/crm>

Color Logo Maker

Google logosuna benzer renkli logolar yaratmak bu yazılımla çok kolay.

Google'ın renkli logosu artık herkesçe bilindiği için, aynı tarzda hazırlanmış logo ve mesajlar da çeşitli esprilere malzeme olabiliyor veya görsel çalışmalarında kullanılabilir. Siz de Google logosunu temel alarak kendi logolarınızı üretmek isterseniz bu minik aracı kullanabilirsiniz. Öncelikle "Logo" alanına görünmesini istediğiniz metni yazıyor, hemen yanındaki kutuya

tıklayarak zemin rengini seçebilirsiniz. Onun sağında da logodaki her harfte kullanılacak renkler bulunuyor. İsterseniz yazı tipini ve boyutunu değiştirme olanağınız da var. "Shadow" seçenekleri gölge konumunuzu, saydamlığını ve bulanıklığını belirlemenizi sağlıyor. "Text Bump" altındaysa logonun çıkıntısını değiştirebileceğiniz ayarlar var. "Save" ile kaydedebilirsiniz.

FOTOĞRAF <http://madewithover.com>

Over

Yazısız fotoğraf paylaşmak mı? Asla!

Son zamanlarda Instagram'da ve hatta yer yer Facebook'ta fotoğrafların üzerine farklı yazı tipleriyle özlü sözler işlendiğini -neyse ki kimileri özlü olmuyor- gözden kaçırmamışınız. İşte Over tüm "fotoğraf üzerine yazı" ihtiyacınızı karşılayacak yazı karakteri deposu ile yardımınıza koşuyor. Over'ın bunu yaparken en büyük silahı ise kullanım kolaylığı.

Over'daki yazı tipleri standart kelime işlem programlarındaki yazı tiplerini hatırlatmayacak kadar farklı görünüyor. Over'ın arayüzü ise dokunmatik ekranlar için ideal bir düzene sahip. Sadece ihtiyaç duyduğunuzda sağ taraftan yarım daire biçimli menüye ulaştıktan sonra buradan yazı tipi ve rengi gibi ayrıntıları seçebiliyorsunuz. Yazı tiplerinin yerlerini değiştirmek, onları büyütüp küçültmek ya da sağdan

çıkan menüyle renk değiştirmek gibi eylemler, dokunmatik ekranlı cihazlardaki standart el hareketleriyle yapılıyor. Yani uygulama hiçbir "eğitim"e ihtiyaç duymadan herkes tarafından anlaşılabilir şekilde tasarlanmış. Uygulama sadece metin değil, iki boyutlu grafik ekleme özelliğine de sahip. Tüm grafikler aynı metinde olduğu gibi standart el hareketleriyle büyütülüp küçültülebiliyor, fakat standart olarak uygulamayla gelen grafikler biraz kısıtlı.

Uygulamayla birlikte gelen yazı tipleri yeterli gelmezse 200'ün üzerinde ek yazı tipini uygulama içi satın alma yoluyla edinebilirsiniz. 1,79 TL'ye ek yazı tiplerine ulaşmak mümkün. Ayrıca kimi ücretsiz, birçoğu ise ücretli olan ek grafik paketleri edinmek de mümkün. Tüm grafiklerin sanatçıları farklı kişiler olduğu için ücretli olarak satın

aldığınız iki boyutlu grafikler tüm diğer grafik paketlerinin içindekilerden daha farklı görünüyor.

Bilgi

Platform: iPhone, iPod Touch, iPad

Fiyat: 3,59 TL

Geliştirici: Potluck

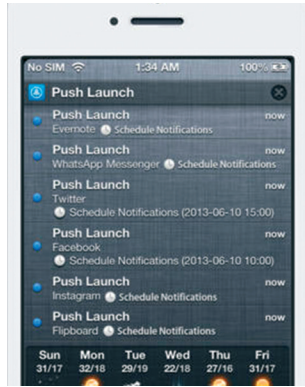
SİSTEM www.facebook.com/HappyTreeApps

Push Launcher

İsimsiz fotoğraflar alıp gönderin.

Platform: iPhone, iPod Touch Fiyatı: 1,79 TL Geliştirici: Kim Gilsu

Apple; uygulamalar için iOS'te kısayol kullanmaya gerek duymuyor, olasılıkla da az kullandığınız uygulamaları bir klasörün içine tıkıştırıp orada unutmamış gerektiğini düşünüyor. Fakat Apple'la aynı fikirde olmayanlar da var. Push Launcher, Apple'ın bu yaklaşımına karşı iOS için üretilmiş ve bir parmağınızla yukarıdan çekerek açtığınız Bildirim Merkezi'ni kısayol menüsü gibi kullanan bir uygulama. En sık kullandığınız uygulamaları Bildirim Merkezi'ne sabitlemenizi sağlayan Push Launcher, ayrıca belirlediğiniz gün ve saatte de bir uygulamayı başlatmanız için size hatırlatma gönderebiliyor. iOS'te oldukça popüler olan bedava oyunlardaki yükseltmelerin tamamlanmasının kimi zaman bir kaç günde aldığı düşünüldüğünde Push Launcher'ın farklı bir kul-

lanımı daha ortaya çıkmış oluyor. Uygulamanın tek dezavantajı Bildirim Merkezi'ndeki kısayol listenizin uygulama simgelerini gösterememesi ve her uygulamanın başında büyük harflerle Push Launcher yazması.

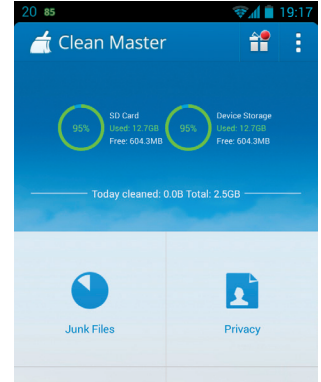
SİSTEM www.ksmobile.com

Clean Master

Android'de yavaşlama sorununa çözüm

Platform: Android Fiyatı: Bedava Geliştirici: KS Mobile

Clean Master, Android cihazlarda zaman zaman rastlanan her türlü yavaşlama ve hafıza dolma sorununa getirilmiş bir çözüm. Cihazın ana belleğindeki gereksiz dosyaları tek bir tıkla (widget ekleme seçeneği sayesinde) uygulamayı dahi açmadan temizlemek mümkün. Cihazın flaş belleğindeki gereksiz dosyaların tespiti ve silinmesi mümkün olduğu gibi, kayıtlı tüm uygulama içi şifrelerin veya arama kayıtlarının tek tek seçilerek silinmesi de mümkün. Uygulamanın en göze çarpan özelliği ise size neyi silip neyi silmemeniz gerektiği konusunda öneriler getirmesi. Örneğin Instagram'da çektiğiniz fakat kötü bağlantı nedeniyle yükleyemediğiniz ve hiç bir yerde görünmeyen 30 megabaytlık bir video dosyasını içeriğine kadar gösterip size bu

dosyayı silme imkânı verebiliyor. Android cihazınıza yüklediğiniz herhangi bir uygulamayı Clean Master'ı kullanarak silmeniz durumunda, işletim sisteminde yer tuttuğu görünmeyen dosyaları da silmenizi önerebiliyor.

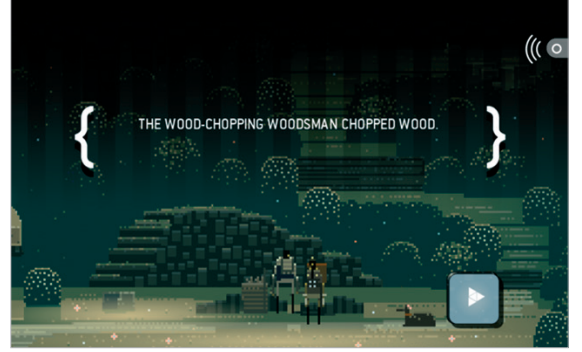
OYUN www.swordandsworcery.com

Superbrothers: Sword & Sworcery EP

8 bitlik, destansı bir macera

Aslında 2011'de ilk kez iOS için piyasaya çıkmış olan bu oyun, iki yıl içinde unutulmak bir yana, popülerliğini artırdı ve bizim de dikkatimizi çekmeyi başardı. Bağımsız geliştiriciler Cappybara Games ve Superbrothers ortaklığının ürünü olan Superbrothers: Sword & Sworcery EP ilk bakışta ilkel grafikleriyle size pek de çekici gelmeyebilir. Ne de olsa çeyrek asır öncesinin normlarında oyun oynamak, gerçek oyun konsollarına göre daha zayıf donanıma sahip mobil cihazlarımızda dahi kulağa pek kabul edilebilmiş gibi gelmiyor. Fakat Superbrothers: Sword & Sworcery EP, sadece grafikleriyle değerlendirilemeyecek kadar farklı bir oyun. Oyun, tarihi bir arka plana sahip. İskit bir oyun karakteriniz Kafkasya yollarına düşmüş ve ilk aşamada Megatome adı verilen büyük bir kitabın peşinde.

Oyunun iOS ve Android sürümlerinde (Windows ve OS X sürümleri de var.) cihazınızın açısını değiştirerek (90 derece çevirmek suretiyle) İskit'in kılıcını çıkarmasını sağlayabiliyorsunuz. Bir noktadan ötekine gitmek için sadece o noktaya basılı tutmanız gerekiyor. Tür olarak maceraya (adventure) yakın duran Superbrothers: Sword & Sworcery EP, yine de bu türe tamamiyle bağlı diyemeyiz. Oyunu esas ilginç kılan özellikler arasında, belirli bir aşamada diğerlerinin düşüncelerini okuyabiliyor hale gelmeniz, oyunda uykuya daldığınızda ikinci bir dünyada daha farklı bir macerayla devam etmeniz ve -sıkı durun- gerçek dünyada Ay'ın hareketlerinin oyun içindeki bazı özellikleri açıp kapatabiliyor olması bulunuyor. Bu son özelliğin devreye alıp almamak da oyuncunun elinde. Cappybara Games ve Superbrothers'in

yüksek bütçeyle oyun üreten firmalara esin kaynağı olmalarını diliyoruz.

Bilgi

Platform: Android, iPhone, iPod Touch, iPad

Fiyat: 8,99 TL

Geliştirici: Cappybara Games

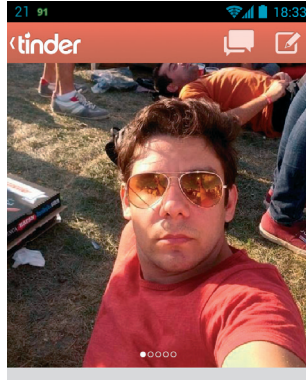
SOSYAL AĞ www.gotinder.com

Tinder

Arkadaşlıkta son nokta

Platform: Android, iPhone, iPod Touch, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Hatch Labs

Tinder, "Birileri bu vakte kadar niye bu ölçüde basitleştirilmiş bir arkadaş bulma uygulaması düşünmemiş?" dediriyor. Hiç vaktinizi harcamadan size ait Facebook hesabınızdan direkt olarak tüm gerekli bilgileri çekip sizin belirlediğiniz daire içerisindeki tüm uygun kişileri gösterebiliyor. Arama yaparken seçenekleriniz oldukça kısıtlı: cinsiyet, 100 mile kadar arama çapı ve aranılan yaşı seçebiliyorsunuz. Uygulama size buna göre uygun düşen adayları sırayla göstermeye başlıyor. Bu aşamada Facebook'taki ortak arkadaşlarınız ve Facebook'ta beğendiğiniz film, müzisyen vb. sayfalar da aynı şekilde ortak ilgi alanınız olarak görünüyor. Son aşamada birbirini beğenenler için sohbet penceresi açılıyor. Facebook'tan alınan sizinle ilgili bilgileri ve fotoğraf-

ları düzenleme olanağınız da var. Burada tek düzenleyemediğiniz alan ise yaş. Ayrıca sırf Tinder'ı kullanmak için ikincil bir hesap açanlar tespit edilebiliyor ve Tinder bu kişilerde fonksiyonel görünse bile sonuç vermiyor.

ULAŞIM http://cepyol.com

CepYol

Ulaşım hepsi bir arada çözüm

Platform: Android, iPhone, iPod Touch Fiyatı: Bedava Geliştirici: Pordiva

Q CepYol, ulaşım ile ilgili her tür satın alma ve tarife bilgilerini içeren, basit arayüz konseptini başarıyla hayata geçiren bir uygulama. Uçak ve otobüs bileti alımlarının yanı sıra otel rezervasyonları da uygulama üzerinden yapılabilir. Konunuza göre en yakın kiralana bilecek otomobilleri fiyat da vererek sıralaması dikkat çekici. Diğer bir özellik, konumunu ve durumunu merak ettiğiniz uçuşların bilgilerini gösterebilmesi. Son olaraksa muhtemelen en çok kullanılacak özellik olan Şehir Hatları Vapurları tarifesine ulaşılabilmesi. Ancak uygulamayla ilgili en büyük eleştirimiz bu noktada: Araç kiralama en yakın konuma göre sıralama yapılabilirken, vapurlar için en yakın Şehir Hatları iskeleleri otomatik olarak

gösterilmiyor ve otomatik olarak o anki zamana en yakın sefer değil de sabahın ilk seferi gösteriliyor. Deniz Otobüsleri tarifeleriye hiç konulmamış. Bu pürüzler giderilirse 5 puanı hak edecek bir uygulama.

AYIN WEB SİTELERİ

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

OTOMOTİV

Oto Ajanda

www.otoajanda.com

Otomobil sektöründen haberler, izlenimler ve yeni modellere dair uzman yorumları bu sitede.

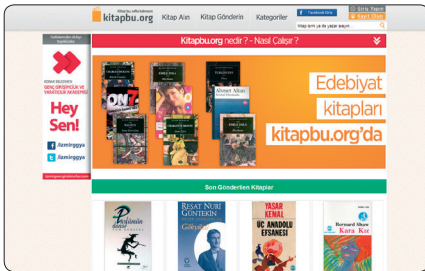
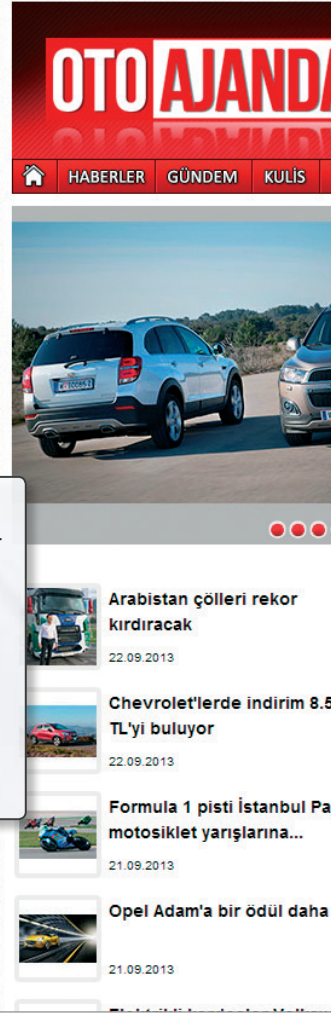
Yayın yönetmenliğini Ekonomist Dergisi ve Akşam Gazetesi'nde uzun yıllar ekonomi ve otomotiv editörlüğü görevini yürüten, TurkishTime Dergisi köşe yazarlarından Halil Okşit'in yaptığı otoajanda.com; Türkiye ve dünyadan otomotivle ilgili en son haberleri okuyucularına ulaştırıyor.

1 Ocak 2012'de yayın hayatına başlayan Oto Ajanda'da markaların hazırladığı otomobil kampanyaları, yeni modeller, otomotiv piyasasındaki gelişmeler ve firmalarda yaşanan gelişmelerin perde arkalarıyla ilgili hazırlanmış haberler bulunuyor. Sektördeki haberlere birinci ağızdan ulaşma gücüyle farklılık yaratan Oto Ajanda, otomotiv haberlerine Türkçe ulaşmak isteyen okuyucular için önemli bir kaynak. Sitedeki haberler, yayın yönetmeni Halil Okşit'in otomotiv ve ekonomi haberciliğinde yıllar geçirmesinin etkisiyle doğrulatarak sitede yayına alınıyor.

Özel haber ağırlıklı sitede çeviriler, test sürüşleri, genel müdürlerle söyleşiler, sektördeki atamalar, çalışanların sorunları gibi bölümler dikkat çekiyor. Ayrıca Türkiye'ye gelecek yeni modellerin ilk bilgileri, ilk test sürüşleri, ilk fotoğrafları gibi detaylara da Oto Ajanda'dan ulaşabilirsiniz.

HANGİ ARAÇ?

Oto Ajanda, sektörde neler olduğunu aktaran güncel haberlerin yanı sıra satış fırsatları, yeni modellerin sürüş izlenimleri gibi doğrudan otomotiv tüketicilerine yönelik yazılarla okuyucuların doğru aracı almasında etkili olmayı hedefliyor.

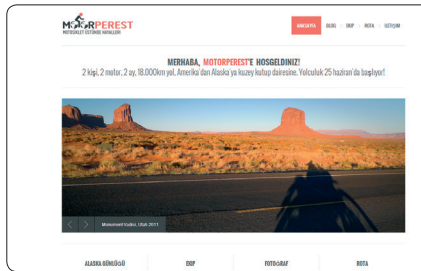

HİZMET

Kitapbu.org

www.kitapbu.org

Kitapbu.org, okuduğunuz ve bir daha okumayacağınız kitapların kütüphanenizde yer kaplamamasını ve başkalarının okuyarak değerlendirilmesini sağlayan kitap dostu bir girişim. Sitenin amacı, bir daha okumayacağınız kitapları bağışlamanız ve başkalarının bağışladığı kitapları da kredinizi kullanarak ücretsiz şekilde almanız. Kitapbu.org sayesinde hem sizin okuduğunuz kitaplar değerleniyor hem de siz okumak istediğiniz kitapları sisteme bağışladığınız kitapların birikmesiyle oluşan kredinizi kullanarak ücretsiz şekilde alıyorsunuz. Bu sayede hem kitap kurtları takas yoluyla ücretsiz şekilde daha çok kitaba ulaşıyor hem de kitap basımı için daha az ağaç kesimi yapılmış oluyor. Kitapbu.org'da hem Türkçe hem de yabancı dilde yayınların değişimi gerçekleşiyor.

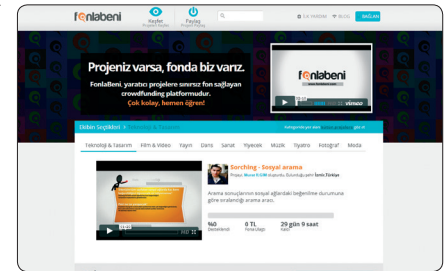

MOTOSİKLET

Motorperest

www.motorperest.com

Motosikletle dünyayı gezmek hayal mi? Bir adım daha ileri götürelim... Motosikletle kutup çizgisine yolculuk yapmak mümkün mü? "O kadarı da hayalperestlik!" dediğinizi duyar gibiyiz ama hemen karar vermeyin! Macera seven iki arkadaş motosikletle ABD'nin Kaliforniya şehrinde başlayan yolculuklarında Kanada'ya bir uçtan diğerine geçerek Alaska'ya ve oradan ABD'nin Saint Louis şehrine ulaşarak tamamladılar. Bunu yaparken de internet üzerinden online günlük tutarak bu yolculuklarını binlerce okuyucuyla paylaştılar. 2 ayda 19 bin kilometreye yakın yol yapan ikilinin yolculuklarından etkileyici fotoğrafları detaylarıyla birlikte Motorperest'in Facebook sayfasından, Alaska yolculuğunun hazırlıklarını ise Motorperest üzerinden inceleyebilirsiniz.

PROJE DESTEĞİ

FonlaBeni

www.fonlabeni.com

FonlaBeni, yaratıcı projeleri internet kullanıcılarının fonlamasıyla hayata geçirmeyi sağlayan bir internet servisi. Dans, film, video, teknoloji, tasarım, yiyecek, müzik, sanat, tiyatro, fotoğraf ve moda gibi farklı alanlarda proje geliştiren kişiler FonlaBeni ile hayallerindeki proje için fon sağlıyorlar ve projelerini hayata geçirebiliyorlar. Sitenin kullanıcıları hem proje geliştirebiliyor hem de sunulan projeleri beğenebiliyor ve katkıda bulunmak isterlerse para vererek destek olabiliyorlar. FonlaBeni'nin henüz yolun çok başında olduğunu belirtmeliyiz, fakat kendisi de bir proje olan FonlaBeni internet kullanıcılarının desteğini arkasına alırsa kaliteli işler yapmak isteyen girişimciler ve aynı beklentideki destekçileri buluşturabilir.

Nerede bu geleceğin dünyası?

Nerede bu geleceğin dünyası?

Gelecek bilimkurgu filmlerinde anlatıldığı gibi olsaydı şimdi hepimiz Ay'da yaşıyor veya uçan arabalarla işe gidiyor olurduk. Peki neden böyle olmadı? Bu soruya cevap aradık.

Insanoğlu her zaman gelecekte kendini nelerin beklediğini ve dünyanın nasıl bir yer olacağını merak etmiştir. 19. yüzyıl başlarında teknolojinin gelişim hızı, insanların bildiğimiz dünyaya ve yakın geleceğe ilişkin doğru tahminlerde bulunmasına müsaaitti. Daha sonra Sanayi Devrimi ile birlikte teknoloji hiç olmadığı kadar hızlı gelişmeye ve “gelecek” dediğimiz kavram, bugünün çok ötesinde algılanmaya başladı.

Sebebini anlamak zor değil: Bilim ve teknolojiye karşı çarpıcı gelişmelerin anlaşılması, insanların daha iyi bir dünya hayal etmesine ve bilimkurgu romanların doğumuna neden oldu. 19 yüzyılda sahneye Jules Verne çıktı. Yeni dünyaları, farklı yaratıkları, başka yaşamları daha önce hiç duyulmamış bir üslupla anlatarak bilimkurgunun temellerini attı.

2. Dünya Savaşı'nda yaşanan teknolojik gelişmeler, 1950'lerin “gelecek” algısının balistik odaklı şekilde pervaneli uçaklardan roketlere, jet motorlarına, aya kadar gidebilen güdümlü füzelere kaymasını sağladı. Savaş yıllarıyla gelen bütün o korku, dehşet ve umutsuz-

luk, insanların geçmişten çok geleceğe odaklanmasına neden oldu.

Teknolojideki bütün bu büyük gelişmeler, gelecek hayallerinin köpürmesine, gelecekte nasıl yaşayacağımızı anlatan bilimkurgu romanlarının ve filmlerinin patlamasına neden oldu. Filmler çok iyi tahminlerde bulunamadı; eğer bulunmuş olsalardı ayda yaşıyor, uçan arabalara biniyor ve ev işlerimizi robotlara yaptırıyor olurduk. Hey gidi Jetgiller...

Kimsenin hakkını yemeyelim, bilimkurgulardaki öngörülerin şu anda gerçekleşmemiş olması, hiçbir zaman gerçekleşmeyecekleri anlamına gelmiyor. Sadece tahmin ettiklerinden daha uzun zaman sonra gerçekleşecekler diyebiliriz. Yazımızın devamında geçmişteki gelecek öngörülerini, bu öngörülerin günümüzde ne ölçüde gerçekleştiğini ve gerçekten günlük hayatımızda yer almalarının ne kadar zaman alabileceğini okuyacaksınız. Bunların dışında, bilimkurgu romanlarının ve Hollywood'un gerçekleştiren gelecek öngörülerine de değineceğiz.

SEYAHAT VE ULAŞIM

Şu an bilimkurgu filmlerindeki arabalara şeklen en çok yaklaşan ve kanatsız havalanabilen tek aracın Moller Skycar olduğunu söyleyebiliriz.

UÇAN ARABA

Araba sahibi olmak demek, trafik sıkışıklığının her halini yaşamak, ara sokaklarda park yeri aramak demek. Trafik keşmekeşini azaltmak için yapılmış otoyollarsa bize daha gelişmiş bir trafik çilesi sunmaktan başka işe yaramıyor.

Hal böyle olunca uçan araba hayali kurmamak imkânsız. Düşünsenize, trafik sıkışınca basıyoruz düğmeye, bulutların içine doğru uçup gidiyoruz. 2019'da geçen Blade Runner ve 2015'te geçen Geleceğe Dönüş II sağolsun, artık ne zaman trafikte bunalsak arabamız uçsun istiyoruz.

Uçan arabalar, filmler kadar gelecek öngörülerinde bulunan makalelerin de vazgeçilmez konularından birisiydi. 1950'lerde gelecek hakkında yazılanlar doğru çıksaydı, arabayla vızır vızır uçtuğumuz için bugün hiç trafik derdimiz olmayacaktı.

Peki madem herkes bu kadar istiyor, nerede kaldı bu uçan arabalar? Cevap düşündüğünüzden biraz daha karışık. Teknik olarak ilk uçan araba 1949'da icat edildi ama Moulton Taylor Aerocar'ın pek beklediğiniz gibi olduğunu sanmıyoruz.

İlk uçan araba, katlanabilir kanatlarını ve diğer parçalarını römorkunda çeken sıradan bir arabaydı. Kanatları römorktan çıkarmak ve pervane şaftına pervaneyi takmak, yani sürüş modundan uçuş moduna geçmek yaklaşık 5 dakika sürüyordu. Havaalanından veya benzeri genişlikte bir alandan kalktıktan

Terrafugia Transition, otomatik katlanan kanatlarıyla hızlıca uçuş moduna geçebiliyor.

Transition normal bir araba gibi yolda gidebiliyor.

sonra bu araba saatte 176 km hızla uçabiliyordu. Teknik olarak uçan arabaydı ama aslında kokpiti arabadan yapılmış pervaneli bir uçaktı. Dönüşümü çok zordu, iniş ve kalkışları tıpkı bir uçak gibi havaalanına yapması gerekiyordu.

2013'e baktığımızda Aerocar'ın çok daha gelişmiş modeli olan ve uçan araba hayaline daha fazla yaklaşan Terrafugia Transition'ı görüyoruz. Kalkış ve iniş için 518 metre uzunluğunda alana ihtiyaç duyan araç, otomatik açılıp kapanan kanatlarıyla uçuş moduna kolayca geçebiliyor. Saatte 168 km hızı ve 784 km menziliyle insana İstanbul'dan Antalya'ya uçuş hayali kurduruyor ama Geleceğe Dönüş'teki DeLorean'ın yanından bile geçmiyor. Ona uçan araba değil, uçağa dönüşebilen araba demek daha doğru olur.

Şu an bilimkurgu filmlerindeki arabalara şeklen en çok yaklaşan ve kanatsız havalanabilen tek aracın Moller Skycar olduğunu söyleyebiliriz. Hemen umutlanmayın! Helikopter gibi dikey iniş kalkış yapabilen bu aracın tanıtım videoları maalesef birkaç yerden havalanma görüntüsünden ibaret. Aracın gerçek bir uçuş videosu yok. Firmanın içinde bulunduğu mali krizi gözönüne alırsak, Skycar yakın zaman içinde pek de uçağa benzemiyor. Filmlerdeki uçan arabaları yapabilmek için önce çözülmesi gereken yüzlerce problem var. Bu problemleri aşmak için milyonlarca dolarlık yatırım ve çok uzun zaman gerekiyor. O nedenle, vıjt diye havala-

Kanatları açıldığında da normal bir uçak gibi uçuyor.

nıp bulutlara dalan gerçek uçan arabalara kadar bilimkurgu izlemeye devam.

JETPACK

Uçan arabaları uzun süre göremeyeceğimizi anladık. Peki ya "jetpack"ler? Hani sabah kalksak, işimize uçarak gitsek olmaz mı? Jetpack de bilimkurgularda ve oyunlarda fazlasıyla karşımıza çıkar. Kökeni 1938'deki Rocketeer isimli kahramana kadar uzanır. Devletler ve havacılık şirketleri tarafından gerçekten önemsenir.

Teknik olarak konuşacak olursak, jetpack'in rocketpack veya jumppack gibi bir kişisel uçuş aracı olduğunu söyleyebiliriz. Karışıklığa neden olmamak için hepsi için "jetpack kelimesini kullanacağız."

Jetpack'lerin bilimkurgudan gerçek dünyaya adım atışı 2. Dünya Savaşı yıllarına denk geliyor. Almanların yaptığı Himmelstürmer adlı alet, iki adet Schmidt pals jet motoru kullanıyor ve bir askerin 15 metre yükselerek 60 metre ileriye sıçramasını sağlıyordu. Himmelstürmer, mühendislerin dikenli telleri ve mayın tarlalarını kolayca aşmasını sağlıyordu. Savaşın sonra proje Bell Aerosystems'e devredildi. Geliştirilen Himmelstürmer, 1965 yılında Thunderball isimli James Bond filminde kullanıldı.

Jetpack gerçek olsa da yeteri kadar kullanışlı olmadı. Çoğu modeli kontrol etmek zordu ve çok kısa süre için uçulabiliyordu. Uzun zamanlar yapabilmek dışında pek de bir işe yaramıyordu.

Yves Rossy'nin yaptığı "jet-wingpack" gibi katlanır kanatlara sahip alternatif versiyonlar da vardı. Bu aletin kullanılabilmesi için pilotun bir uçaktan bırakılması gerekiyordu. İniş ise paraşütle yapıyordu. Wingpack çok daha uzağa gidebiliyor ve müthiş hızlara çıkabiliyordu. Bu aletle Rossy, 35 km'lik İngiliz Kanalı'nı 9 dakikada aşarak İngiltere'den Fransa'ya uçtu. Uçuşu sırasında 300 km hıza ulaştı.

Ekstrem spor meraklıları ve adrenalin bağımlıları için wingpack harika bir icat olabilir ama gündelik hayatta gerçek bir ulaşım aracı isteyenlere pek hitap etmediği kesin. Bu isteği karşılayabilecek en büyük aday, şimdilik, Japonların ürettiği ve birkaç havalanma videosu bulunan GEN H-4 gibi görünüyor. GEN H-4'ün ne zaman piyasaya sürüleceği henüz belli değil.

Jetpack'ler piyasaya çıksa bile onları uçurmak için temel havacılık bilgisine ve bir çeşit pilot ehliyetine ihtiyaç duyacağı kesin. O nedenle de kısa sürede jetpack'lerin arabaların yerini almasını beklememek gerekiyor.

SÜRÜCÜSÜZ ARABA

Yıllardır bilimkurgu eserlerinde sürücüsüz arabaları görüyor olsak da gerçek hayatta olay çok daha karmaşık. Sürücüsüz araç fikrini daha iyi anlamak amacıyla ABD Savunma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri Ajansı (DARPA), otonom araçlar için belirli aralıklarla Grand Challenge adı verilen yarışmalar düzenliyor.

Hiçbir dış müdahale ya da yönlendirme olmadan hareket edebilen, engellerden kaçınabilen, manevra ve fren yapabilen arabalara "otonom araç" deniliyor. İlk Grand Challenge, 2004'te Mojave Çölü'nde yapıldı. Üniversitelerin araştırma bölümleri, kablo dolu tekerlekli kutulara benzeyen, kameralı ve sensörlü araçlarıyla yarışmaya katıldı. Hiçbiri 240 km'lik rotayı tamamlayamadı.

2005'teki 12 km'lik parkur çok daha zordu. Parkurda 100 dönüş, derin çukurlar ve tüneller bulunuyordu. Bu sefer 23 yarışmacının 5'i parkuru bitirebildi. 2007'deki

yarışma Güney Kaliforniya'daki George Hava Kuvvetleri Üssü'nde yapıldı. 96 km'lik parkurda yarışmacılar bir yandan yolun kurallarını gözlemleyen bir yandan da zamana karşı binalarla, araçlarla, yaya geçitleriyle ve trafikle mücadele etti. Parkuru 6 yarışmacı bitirebildi. 2 milyon dolarlık birincilik ödülü Chevrolet Tahoe ile yarışmaya katılan Carnegie Mellon Üniversitesi'nin oldu.

Daha sonra DARPA başka yarışma düzenlemedi ama araştırmacıların içindeki otonom araç yapma arzusu devam etti, çünkü gerçek hayattaki ödülü çok büyük olacaktı. Asla kaza yapmayacak, yolda uykusu gelmeyecek ve trafikte öfke nöbetleri geçirip önüne gelene makas atmaya çalışmayacaktı. Sizi istediğiniz yere

rüp kendini park edecek, dijital bir cihazla götü- çağırıldığınızda da Red Kit'in atı Düldül gibi gelip sizi evinize götürecekti. Şimdi düşünün, böyle bir araç için ne kadar para ödemeyi göze alırdınız?

Üç yıl önce Google'ın sürücüsüz arabasıyla ilgili haberler duyulmaya başladığında tüm dünya nefesini tuttu. Avukatlar da bu aracın yapacağı olası bir kazada, arama motoru devine karşı açacakları milyon dolarlık davaları düşünüp ellerini ovuşturdu. Google sürücüsüz arabasını 480.000 km denediğini ve bu mesafenin 80.000 km'sinin sürücüsüz, arıza ihtimaline karşı iki mühendisin gözetiminde gerçekleştirildiğini açıkladı.

1 Mart 2012'de Nevada Eyaleti sürücüsüz arabaların halka açık yollarda sürülebilmesine olanak sağlayan kanunu, direksiyon başında önlem olarak bir sürücü bulunması kaydıyla onayladı. Böylece acil bir durumda sürücü duruma müdahale edebilecekti. Mayıs 2012'de Google'ın sürücüsüz araç teknolojisiyle donatıldığı bir Toyota Prius, plaka alarak resmen trafiğe çıktı.

Bütün yasal sorunlara rağmen otomobil üreticileri sürücüsüz araç fikri üzerinde çalışmaktan vazgeçmedi. Mesela Ford, Almanya Aachen'de bulunan araştırma merkezinde projeye devam etti. Araştırmalar esnasında Yeni Ford Focus'taki öndeki araçla mesafeyi koruyan, kör nokta uyarısı yapabilen akıllı seyir kontrol sistemi geliştirildi. Aachen'deki merkezin yöneticisi Profesör Dr. Pim Van Der Jagt, gerçek bir otonom araç üretmenin şimdilik uzak bir ihtimal olduğunu söylüyor.

"Bir aracın karşılaşılabileceği milyonlarca olasılık var." diyor Jagt, "Dikkatli davranan, ortalama bir sürücünün kaza yapması için yaklaşık 800.000 km yol katetmesi gerekir. Bazı özel durumlarda, sürücünün doğru refleksinin aksine, sistem yanlış bir kararda ısrarcı olabilir. Bu da hiç güvenli olmaz." şeklinde devam ediyor.

Volkswagen de otonom araçlar üzerinde araştırmalar yaptı ve 2006'da parkurda gerçek bir sürücünden daha iyi derece yapabilen Golf GTI 53+1'i üretti. (53 ismi film yıldızı VW Herbie'den geliyor.)

Sartre Projesi'nde araçlar belirli bir mesafeden sürücüsüz olarak birbirini izleyebiliyor.

Volkswagen, sürücüsüz araç Golf GTI 53+1'in geliştirilmesi için büyük bütçe ayırdı.

Araştırmalar meyvesini vermeye devam etti ve Mart 2011'de Geneva Motor Fuarı'nda sürücüsüz bir üstü açık Audi TTS, basının şaşkın bakışları altında salona girdi. Bu araç, VW'nin Palo Alto'daki araştırma merkezindeki çalışanlarının ve DARPA yarışmalarına katılan Stanford Üniversitesi'nin birlikte çalıştığı, Audi'nin Urban Mobility adlı projesinin sonucuydu. Fuardaki küçük şov, proje için harika bir tanıtım oldu.

Sürücüsüz araç için Audi TT seçilmişti çünkü TT'nin çift kavramalı şanzımanı, yenilikçi motor valfi sistemi ve elektronik direksiyon kullanımı bu iş için biçilmiş kaftandı. DARPA yarışlarından bu yana çok şey değişti: Öncelikle sürücüsüz Audi bir kablo yığını gibi değil, seri üretilmiş normal bir araba gibi görünüyordu ve kullanılan bilgisayar donanımı normal bir dizüstü bilgisayardan sadece biraz büyüktü.

Audi'deki iki bilgisayar, aracın bagaj bölümüne monte edilmişti. Bir tanesi Oracle Real Time Java kullanarak güvenlik algoritmalarını çalıştırıyordu. Diğer bilgisayarsa diferansiyel GPS sistemi kullanarak aracın farklı yüzeylere farklı tepkiler vermesini, hızlanmasını ve yol orta çizgisinin 2 cm yakınında bulunmasını sağlayan araç dinamiği algoritmalarını yürütüyordu. Eylül 2010'da TTS, Kolorado'daki 20 km'lik Pikes Peak rotasını sorunsuz tırmanarak rüştünü ispat etti. Audi'nin Teknik Geliştirme Bölümü Müdürü Michael Dick "Böyle projeler sayesinde geleceğin sürücü yardım sistemleri hakkında çok önemli bilgiler ediniyoruz." diyerek konuya ilişkin görüşünü belirtti.

Google kendi haritalarından ve sokak görünümlerinden faydalanarak bir otonom sürüş şeması oluşturmaya çalışıyor. Ordular otonom savaş makineleri üretmek istiyor. Gündelik hayattaki gerçek insanlar için en önemli konuyla sürücüsüz bir arabanın yapacağı kazada yasal sorumluluğun kimde olacağı. O halde bu konuda araştırma yapmanın gerçek anlamı nedir?

Bu teknolojinin ilk kullanımı birbirini takip eden, birlikte manevra yapan, hızlanan ve yavaşlayan arabalardan oluşan tren benzeri gruplar kurmak olabilir. Bu sistemin kökeni 1989'da San Diego'da yapılan bir deney kadar gidiyor. Deney, araçlardan oluşturulan böylesi grupların otoyol kapasitesini dört katına kadar artıracakını öngörüyordu.

Merkezi Sussex'te yer alan mühendislik firması Ricardo, Volvo için modern bir araç gruplama sistemi olan Sartre Projesi (Safe Road trains for the Environment) üstünde çalışıyor. Sistem, araçların birer metre arayla, hiçbir fiziksel bağ olmadan, güvenli şekilde birbirine kilitlenmesini sağlıyor. Böylece araçlar konvoyun önündeki sürücülü tır veya otobüse bağlanıyor. Bilgisayarınızı kablosuz internet ağına bağlar gibi böylesi konvoylara dahil olabiliyor ve arabanız güvenli yol alırken siz kahvenizi içip kitabınızı okuyabiliyorsunuz. Volvo ayrıca sistemin, ideal hız kullanımı ve aerodinamik nedenlerle %20'ye kadar yakıt tasarrufu sağladığını iddia ediyor.

Mayıs 2012'de Sartre Projesi kapsamında otonom araçlar, öndeki tır 6 metre geriden takip ederek saatte 80 km hızla 200 km yol kat etti.

Bu teknolojinin bir başka kullanımı da sürücünün kalp krizi geçirmesi durumunda arabanın kendini güvenli bir yerde kenara çekmesi olabilir. Benzeri bir Alman projesi üstünde çalışan BMW, konuya ilişkin yaptığı açıklamada gerçek sürücüsüz arabalar için mevcut GPS sistemlerinin hassasiyetinin yeterli olmadığını, radar ve lazer ölçüm sistemlerinin daha küçük ve daha düşük maliyetli olması gerektiğini belirtti. Şimdilik sürücüsüz arabalar sıradan kullanıcılar için bir hayal ama hızla gelişen teknoloji her geçen gün yeni otonom araçlar sunuyor. En azından sürücüsüz arabaların uçan arabalardan daha önce çıkacağını söyleyebiliriz.

Bu Audi, Kolorado'daki 20 km'lik Pikes Peak rotasını sorunsuz tırmandı.

2012'de Google'ın sürücüsüz araç teknolojisiyle donatılmış bir Toyota Prius plaka alarak resmen trafiğe çıktı.

Uzay Yolu'nda sıradan bir iş gibi görünen ışınlanmanın gerçek hayatta da olmasını uzun süre beklemeyin.

İŞINLAYICILAR

Uzay Yolu'nu (Star Trek) izlediğimizde belki de hepimizin aklına gelen şeydi: "Işınla beni Scotty!" desek ve saatlerce yolculuk etmeye ihtiyaç duymadan istediğimiz yere ışınlanırsak...

Işınlama, teknik olarak bir nesnedeki her atomun alınıp aradaki mesafeyi katetmeden başka bir yere gönderilmesidir. Başka bir deyişle, bir cismin bir yerde yok olup başka bir yerde oluşmasıdır.

Bir iyi bir de kötü haberimiz var. İyi haber, ışınlama tamamıyla mümkün. Kötü haber, bu sadece çok küçük ve basit parçalar için geçerli. İyi haber olarak verdiğimiz bu ışınlama işlemi, kuantum dolanıklık esasına dayanıyor.

Kuantum dolanıklığı ve dolayısıyla kuantum ışınlamayı detaylıca anlatmaya elbette yerimiz yetmez. Kuantum ışınlama, en basit ifadeyle birbirine dolaşmış iki parçanın ayrılması esasına dayanır. Bu parçalardan birinde yapılan değişikliklere diğer parça da aynı şekilde tepki verir. Buradaki önemli nokta, iki parça arasındaki fiziksel mesafe kilometreler bile olsa aralarındaki etkileşimin devam etmesidir.

Bu esası bilmek ve nasıl manipüle edeceğini anlamak, "kuantum ışınlama" denilen olgunun

temelini oluşturuyor. Yöntemi kullanmanın birkaç zorluğu var: Öncelikle kuantum dolaşıklığına sahip bir çift parça oluşturmak, sonra da bu parçaları ayırıp iki farklı konuma yerleştirmek gerekiyor. Işın en zor kısmı dolaşık parçaları, aralarındaki bağı koparmadan ayırmak. Bu işlemden sonra sıra, bir parçanın diğerinin şekline sokulduğu manipülasyon aşamasına yani ışınlamaya geliyor.

Çinli fizikçiler laboratuvar şartlarında yaptığı deneyde fotonları 97 km uzağa ışınlayabildi. İnsan vücudunun karmaşık yapısı düşünüldüğünde, bu teknolojinin insanları ışınlarken kullanılabilmesi çok zor görünüyor. İnsan vücudunda 7x10²⁷ atom (ardında 27 tane sıfır bulunan bir 7) bulunuyor. Bir insanın ışınlanması için her atomunun taşınması ve diğer tarafta doğru şekilde birleştirilmesi gerekiyor. O nedenle en küçük hatanın bile çok ağır sonuçları olabilir.

Bu kuantum ışınlamanın bilim dünyasına bir faydası olmadığı anlamına gelmiyor. Anında tepki vermesi ve yayınlanması gerekmemesi nedeniyle, hiçbir şekilde müdahale edilemeyen çok güvenli mesajlaşma ve veri aktarımı için kullanılabilir. Tabii yine de siz bu teknolojiyi çok çok çok uzun süre evinizde görmeyi beklemeyin.

Intel'in bilimkurgu sevgisi

Intel de her teknoloji firması gibi geleceğe yönelik ürünler üstünde çalışıyor. Bu durum, ilginç bir sorunun ortaya çıkmasına neden oluyor: Gelecekte insanlar bu ürünlerden ne isteyecek?

Intel bu sorunun cevabını çok iyi bilmek zorunda. Aksi takdirde yıllarca süren araştırmalar sonucu ortaya çıkan tüm o işlemci mimarisi bir anda çöpe gidebilir. Bunun sonucu olarak Intel, dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip etmesi ve yakın gelecekte ne gibi teknolojiler kullanacağımızı belirlemesi için Brian David Johnson gibi kişileri fütürist olarak işe alıyor.

Johnson, daha önce

bilimkurgunun geleceği tasarlamaya nasıl yardımcı olabileceğini anlatan Science

Fiction Prototype adlı bir kitap yazmıştı.

Johnson "Eğer bilimkurguyu, bilimsel gerçeklere göre sadece geleceği hayal etmek için değil, yeni teknolojiler ve ürünler üretmek için de kullansaydık nasıl olurdu? Hikâyeleri, filmleri, çizgi romanları geleceğin teknolojisini bugün kullanmak üstüne kursaydık ve

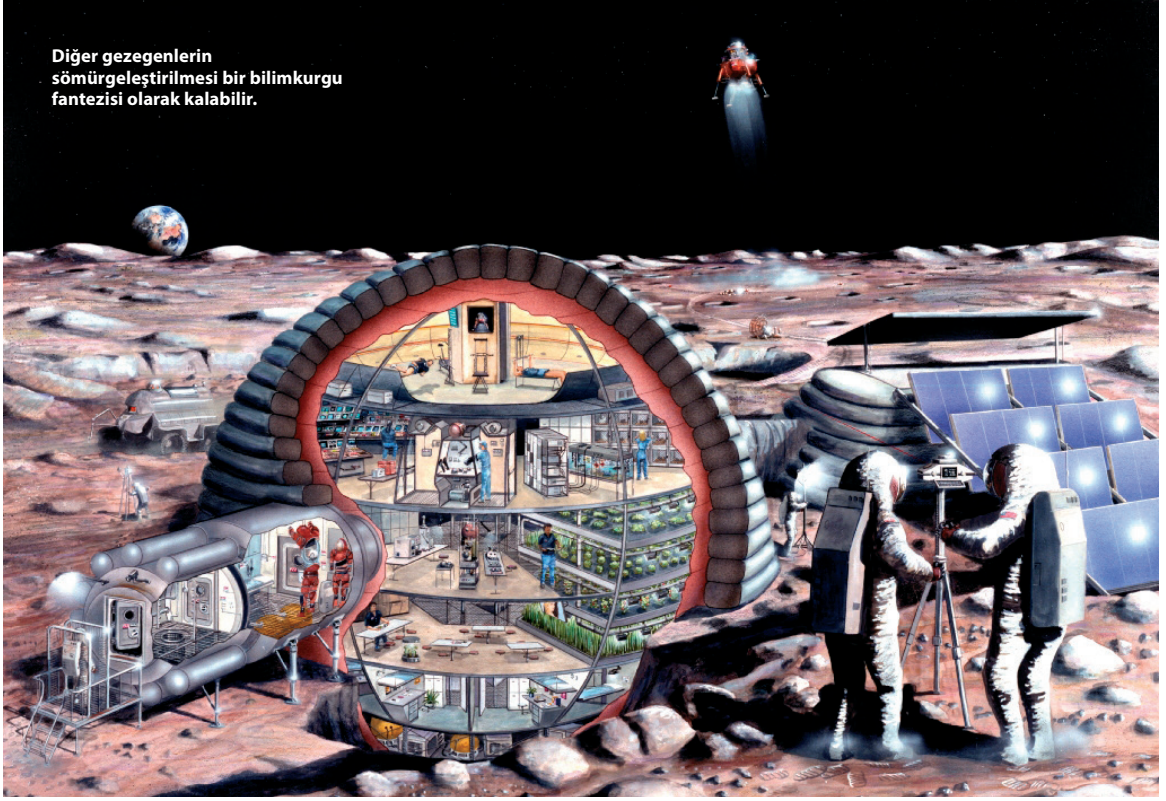
gerçek dünyaya ilişkin tavsiyeler verseydik nasıl olurdu?" diye soruyor. Science Fiction Prototyping kurmacayı, geleceği hayal etmenin yepyeni bir yolu olarak tanımlıyor.

Bilimkurgu bilime ilham olurken bilim de bilimkurguya oluyor. DNA araştırmalarının Michael Crichton'ı nasıl etkilediğini görmek için Jurassic Park'a bakmak yeterli. Intel oturup beklemek yerine aktif şekilde bilimkurgu yazarları ve bilim adamlarıyla çalışıyor, bütün bulgularını ve tartışmaları The Tomorrow Project (git.pcnet.com.tr/tomorrow) çatısı altında topluyor. Siteden gerçek teknoloji üstüne kurulu bilimkurgu hikâyelerini PDF biçiminde indirebilirsiniz.

UZAY

Diğer gezegenlerin sömürgeleştirilmesi bir bilimkurgu fantezisi olarak kalabilir.

AY ÜSSÜ

21 Haziran 1969'da Neil Armstrong Ay'a ayak bastığında, tüm dünya heyecan dolu bakışlarla ne kadar da uzağa gidildiğini düşünüyordu. Bundan sonraki mantıklı adım Ay'da bir üs kurmak olacaktı. Altı yıl sonra Gerry Anderson iyimser şekilde Space 1999 ismini verdiği Moonbase Alpha'yı geliştirdiğinde Ay üssü hayali hâlâ canlıydı. Peki ne oldu bu üsse? Tam olarak nerede? Neden insanlar aydaki bu üste yaşamıyorlar?

Bu sorunun cevabı teknolojik kapasiteyle ilgili değil, parayla ilgili. Yoksa bugünün teknolojisiyle Ay'a uçabiliyor, oraya üs kurabiliyor ve orada habitat oluşturabiliyoruz.

Yüksek maliyet düşünülürken Ay üssü hiçbir devlet için mantıklı bir yatırım değil. 1960'larda kimse olaya yatırım olarak bakmıyordu. O zamanlarda uzay yarışının büyük bölümü ABD ile SSCB arasındaki güç gösterisinden ibaretti. Ay, yarışmak için çok pahalı bir alandı ve kelimenin tam anlamıyla orada hiçbir şey yoktu. Bu nedenle de Ay'a daha fazla insan gönderme fikri hep görmezden gelindi ve kimsede Ay'a insan gönderme hevesi kalmadı.

Bir Ay üssü kurmayla uğraşmamak için yüksek maliyet haricinde pek çok neden var. Öncelikle orada yaşayacak insanlar için Ay'a hava, su ve yiyecek nakletmeniz gerekiyor. Depolama ve yaşam için gereken enerjiyi iki haftalık geceler yaşanan Ay'da bir şekilde Güneş enerjisiyle çözmeniz gerekiyor. Bunun dışında Ay'daki düşük yerçekimi oranının uzun vadede insanlara zararı olup olmayacağı hâlâ bilinmiyor.

Ay'a gitmenin hiç mi iyi tarafı yok? Tabii ki var! Eğer üs yapılırsa Ay'daki düşük yerçekimi uzay mekiklerinin daha kolay havalandırmasını sağlayacağı için oradan Mars'a ulaşmak daha kolay olacak. Dünya'da oluşturulamayan bazı köpük metal alaşımlarını da Ay'da üretmek daha kolay. Dünya'da erimiş metale enjekte edilen gazın bir

kısmı havaya karışırken aynı olay düşük yerçekimi olan yerlerde olmuyor.

Bir de Ay'da yeni doğal kaynaklar bulma ihtimali var. Teoriye göre Dünya'da çok nadir bulunan ve nükleer füzyon araştırmalarında kullanılan Helyum-3, Ay'da çok büyük miktarda bulunuyor. Günümüzde Ay'da üs kurma fikrine pek sıcak bakılmasa da gelecekte ülkenin biri sırf bu sebeplerle haklı olarak Ay'da üs kurmayı isteyebilir.

MARS GÖREVİ

19. yüzyıldan beri Mars insanoğlu için fantastik bir amaç ve ilgi çekici bir gezegen oldu. Edgar Rice Burroughs'un Barsoom serisi ve HG Wells'in o meşhur Dünyalar Savaşı, hep bu kıvılcık gezegeni ve oradaki yaşam formlarını anlattı.

Mars'ın yaşam formları için pek uygun bir yer olmadığını bilse bile bir insanın ilk defa gerçek bir gezegen üstünde yürümesi fikri herkesi heyecanlandırıyor.

Önümüzdeki yirmi yıl içinde gerçekleştirilecek şekilde Mars Görevi planları hazırlandı. NASA'nın şu andaki en büyük amacı 2030'ların ortalarında Mars yörüngesine insanlı bir uzay aracı göndermek, sonraki amaç da Mars yüzeyine inmek. ABD Başkanı Obama da Kennedy Uzay Merkezi'nde yaptığı bir konuşmada "2030'ların ortala-

Ay'a gitmeyi başardık ama yakın gelecekte orada yaşayacağımızı sanmıyoruz.

rında, Mars yörüngesine insanlı uzay aracı gönderip geri getirebileceğimize inanıyorum. Sonrasında da Mars yüzeyine iniş gerçekleştireceğiz. Ve muhtemelen bütün bunları ben de görebileceğim.” diyerek konuya olan ilgisini gösterdi.

Mars’a insanlı uçuş yapabilmek için çözülmesi gereken bazı sorunlar var. Giderken Uluslararası Uzay İstasyonu’nu (ISS) fırlatma rampası olarak kullanılacak ama dönüşte benzeri bir imkân bulunmuyor. Mars’taki yerçekimi Dünya’dakinden daha düşük olsa bile dönüşte önemli sorun teşkil ediyor. Dünya’ya dönebilmek için öncelikle yeterli miktarda yakıt ve uzay mekiğinin güçlü bir kalkışla Mars yerçekiminden çıkması gerekiyor.

Bu nedenle ortada Mars’a tek yön yolculuk söylentileri de dolaşıyor. Fikre göre, Mars’a giden insanlar orada koloni kurup yaşayacaklar. Mars’la ilgili belki de en tuhaf plan, kolonide yaşayan astronotların gündelik hayatını gösteren Mars One isimli TV programı olacak. Mars’ta geçen Biri Bizi Gözetliyor’a şimdiden hoş geldiniz! Bir içecek markası sponsorluğunda Felix Baumgartner uzaydan Dünya’ya atladıktan sonra, BBG Mars neden olmasın ki?

Mars One’in arkasındaki firmaya göre böyle bir projenin maliyeti yaklaşık 6 milyar dolar. İlk yerleşimcilerin 2023’te Mars’a varması ve 2033’te gezegende 20 yerleşimci bulunacağı düşünülüyor.

Mars One, henüz yeterli bütçeye sahip değil. O nedenle de şu anda pek bir ilerleme sağlayamıyor. Kolonideki insanların yaşayabilmesi için Mars One’in da yiyecek, su ve hava nakli gibi Ay üssü ile benzer sorunları olacak.

Bunun haricinde, insanların Mars yüzeyinde nasıl yaşayacaklarına dair net bir bilgi yok. Mars’taki yerçekimi Ay’dakinden daha fazla ama Dünya’dakinin sadece %38’i kadar. Uzun vadede böylesine düşük yerçekiminin insan sağlığını nasıl etkileyeceği bilinmiyor.

Bilimsel çevrelerdeki bir başka endişe de Mars’a inen insanların Dünya’dan bakteri götürme olasılığı ve bu bakterilerin orada çoğalarak tüm yüzeye yayılması. Aynı şekilde oradan buraya astronotlarla birlikte gelebilecek bakterilerden bahsetmeye gerek bile yok sanırsınız.

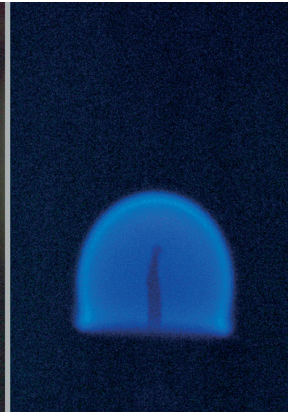
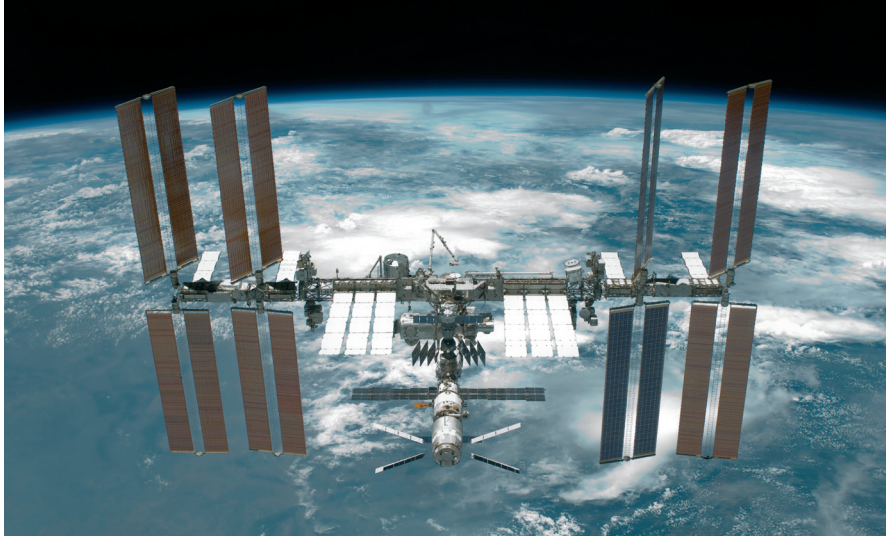
Mars’a insan gönderecek miyiz? Kesinlikle ama bunun tam olarak ne zaman olacağı ya da Mars’a vardığımızda orada ne yapacağımız henüz belli değil. Umarız insanlığın uzayı keşfetme macerası Biri Bizi Gözetliyor’un özel bir versiyonunda sonlanmaz.

UZAY İSTASYONU

Madem yakın gelecekte Ay’da ya da Mars’ta yaşayamayacağız, o zaman uzayda yaşasak nasıl olur? Ne de olsa çok eski bilimkurgu filmlerinde bile uzay istasyonları hep vardı.

İyi haber, astronotların ve Ubuntu’nun sahibi Mark Shuttleworth gibi zengin turistlerin sürekli olarak ziyaret ettiği, değişken nüfuslu bir uzay istasyonumuz zaten var: Uluslararası Uzay İstasyonu (ISS).

ISS yaşamak için tasarlanmış bir uzay üssü değil ama harika bir laboratuvar. Üsteki mikro yerçekimi (Çok az da olsa yerçekimi var, 0 G değil.) bazı ilginç deneyler yapabilmeye olanak sağlıyor. Mesela gelecekte daha etkili

Uzay istasyonumuz zaten var ama sadece 6 insan barındırabiliyor ve pek de konforlu değil.

Uzay bazı deneyler için harika bir yer. Fotoğrafta düşük yerçekiminde mum alevinin aldığı şekli görüyorsunuz.

yakıtlar üretebilmek için mikro-yerçekiminin yanma üstündeki etkileri araştırılıyor.

ISS halihazırda uzayda bulunduğu için Mars’a yapılacak insanlı uçuş projesi kapsamında uzay mekiği parçalarının ve sistemlerinin testleri orada yapılıyor. Ayrıca Mars Görevi ve benzeri uçuşlarda ISS’in fırlatma rampası olarak kullanılması planlanıyor.

Uzay istasyonunun bütün faydasına rağmen, ISS’te aynı anda sadece altı astronot bulunabiliyor. 2009 yılında iki uzay mekiği aynı anda istasyona yanaştığında ISS’teki kişi sayısı geçici olarak 13’e ulaşmıştı.

Uzayda yaşamın aslında çok da eğlenceli olduğunu söyleyemeyiz. Mekikteki cihazları bozma ihtimaline karşı tüm yemekler kırıntısız, hatta macunsu olmalı. Uyumak için yerçekimsiz küçük bir kabine girilmeli. Özel tasarım uzay tuvaletinde, astronotlar işlerini halletmeden önce kendilerini vakumlu bir oturağa sıkıca bağlamalı.

Uzayda yaşamın sunabileceği konfor şimdilik bu kadar. Bir de bu duruma düşük yerçekiminin uzun vadede sebep olabileceklerini düşünün. Böyle bakıldığında uzay, yaşamak için pek çekici bir yermiş gibi görünmüyor.

Bahsettiğimiz bu tarz sebeplerden ötürü, uzun yıllar

BBG evini unutun. Mars One’da yeni eviniz bunlar olacak.

Işık hızıyla uzun bir yolculuğa çıkarsanız, döndüğünüzde Dünya'yı çok değişmiş bulabilirsiniz; ama Maymunlar Cehennemi ile karşılaşacağınızı pek sanmıyoruz.

boyunca yaşanacak bir uzay istasyonu şimdilik mümkün görünmüyor. Virgin Galactic'in uzay uçuşu programıyla uzay istasyonuna gidip birkaç gün geçirmek farklı tabii ki. O zaman ilk odağınız bilimkurgu filmlerinde gördüğünüz konfor değil, uzayın ta kendisi olacak.

YAPAY YERÇEKİMİ

Daha önce de belirttiğimiz gibi, uzay uçuşlarının ya da uzay istasyonunda yaşamanın en büyük zorluklarından birisi düşük yerçekimi. Düşük yerçekimini ortadan kaldırmak çoğu sorunu çözecektir. Yapay yerçekimi, Dünya'daki koşulları oluşturmanın en önemli adımı olsa gerek. Yapay yerçekimi oluşturmak için pek çok yöntem var. Bunların en etkileyicisi bir cismi (mesela bir uzay istasyonunu) döndürerek merkezkaç kuvveti oluşturmak. Bu tür yer çekiminin küçük bir farkı var: Dünya'da alışık olduğumuz yerçekimi bizi merkeze doğru çekerken, merkezkaç kuvvetiyle oluşturulan yerçekimi bizi dışa doğru iter.

Merkezkaç kuvveti hareket etmeyi daha zor hale getirir ve ayaklardan kafaya kadar hissedilen alışılmadık bir yerçekimi yaratır. Daha yavaş dönme hızı veya daha büyük çapa sahip bir cisim döndürmek bu eksikliği dengeleyebilir. Diğer yöntemlerin uygulanması çok daha zor. Mesela kütle çekimi kullanılarak oluşturulan yerçekimi... Bunu yapabilmek için uzay istasyonunun içine çok büyük kütleyle sahip bir nesne yerleştirmek gerekir. Bu yöntemle oluşan yerçekimi yapay değil, Dünya'da deneyimlediğimiz yerçekiminin sadece daha küçük çaplıdır. Böyle büyük bir kütleli uzay istasyonuna götürmek ve sonrasında o büyük kütleyle birlikte hareket etmek mekiğin veya istasyonun çok daha fazla yakıt harcamasına neden olacaktır.

Manyetik alanlarla da yer çekimi elde edilebilir fakat dev mıknatıslar, küçük bir alanda yerçekimi elde edebilmek için bile çok fazla enerjiye ihtiyaç duyar. Diğer yöntemlerse teoride kalmaktan öteye geçemediği için bahsetmeye değer görmüyoruz.

YENİ DÜNYALAR

Bilimkurgu filmlerindeki bir başka konu da yeni kültürleri keşfeden, her türden acayip yaratığı gören galaksi gezginleridir. Peki biz hiç bunu yapabilecek miyiz?

Douglas Adams'ın da dediği gibi "Uzay büyüktür. Gerçekten büyüktür. Ne kadar engin, ne kadar uçsuz bucaksız ve ne kadar akıllara durgunluk verecek büyüklükte olduğuna inanamazsınız. Aşağıdaki eczaneye giden yolun uzun olduğunu düşünebilirsiniz, ama bu uzayın yanında fındık kadar kalır."

Hepsi bir yana, Dünya'dan Plüton'a (2006'da gezegen kavramının açıkça tanımı yapılana kadar Güneş

Sistemi'nin 4,5 milyon km uzaktaki 9. Gezegeniydi.) mevcut uzay teknolojisinin en hızlı aracıyla gitmek yaklaşık dokuz yıl sürer. Kısacası, uzay gerçekten ama gerçekten çok büyüktür.

Yolculuğunun 9 yıl sürmesinin haricinde, aradaki tüm gezegenlerde yaşam olmadığı ve mola şansı bulunmadığı için 9 yıllık yolculuk boyunca ihtiyaç duyacağınız tüm yiyecek, hava ve suyu da yanınızda götürmeniz gerekir. Plüton'a vardığınızda Güneş Sistemi'nin sonuna erişmiş olacaksınız. Bu noktadan sonra Samanyolu Galaksisi'nden çıkabilmek için önünüzde sadece 50.000 ışık yılı kalacak. (Işık hızıyla gidildiğinde 50.000 yıl sürecek bir mesafe.)

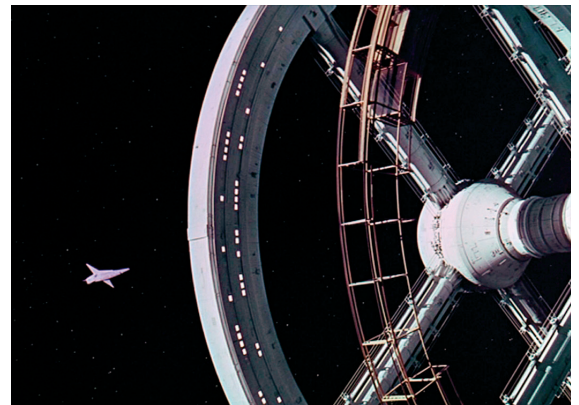
Peki ya daha hızlı gitseniz? Einstein'a göre ışık hızı evrenin hız limitidir. Bu hız sadece ışık için değil, boşlukta yer alan kütsüz her tür parçacığın erişebileceği son hızdır. Bu durumda yerçekimi dalgaları da aynı hızda hareket eder. Işık hızı saniyede 300.000 km'dir. Işık çok hızlıdır ama hızı ölçülemeyecek kadar da hızlı değildir. Uluslararası Uzay İstasyonu'ndaki kameralar, yıldırımları takip ederek ışığın atmosferde yol almasını kaydetmeyi başarmıştır. Işığın tüm Ekvator'u 134 milisaniyede katedebildiğini düşünürsek bu gerçekten yakalanması zor bir olaydır.

Işık hızına erişilse bile çok uzak galaksilere gitmenin önündeki bir başka engel de insan ömrüdür. Diyelim ki bir insan 18 yaşında uzay mekiğine bindi, ışık hızında yol almaya başladı ve 70 yaşına kadar yaşadı. Bu durumda Dünya'dan sadece 52 ışık yılı uzaklaşmış olacaktır.

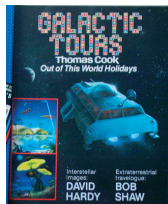
Yukarıdaki iyimser senaryoda Einstein'ın görecelilik teorisinin, ışık hızına ulaşan ya da yaklaşan herkese küçük bir sürprizi olacak: zaman genişlemesi! Teoriye göre ne kadar hızlı gidilirse zaman da o ölçüde yavaşlar. Bu durumda Dünya'daki 52 yıl, ışık hızında yol alan yolcumuz için sadece birkaç yıl olacaktır.

Zaman genişlemesi prensibine göre teorik yolcumuz ömrü boyunca ışık hızında yol alıp müthiş bir mesafe katedecek; ama Dünya'ya döndüğünde tanıdığı, sevdiği çoğu insan ölmüş olacak. Işık hızının %90'ına erişildiğinde uzay mekiğinde geçen zaman yarı hız düşer, ama ışık hızına yaklaştıkça yavaşlama eğrisi inanılmaz derecede dikleşir. Bu etki, çoğu kişinin böyle bir yolculuğa çıkmaktan vazgeçmesine ya da böyle bir yolculuğu finanse etmesine engel olacaktır. Kimse dönüşünü asla göremeyeceği bir yolculuğa kolay kolay yatırım yapmak istemez.

Hızın zamana olan etkisi aslında teorik bir bilgi değil, bu etki iletişim uydularının dahili saatleriyle Dünya'daki saatler arasında oluşan farklar sayesinde kanıtlandı. Burada ışık hızından değil Dünya yörüngesindeki hızdan bahsediyoruz. Zaman genişlemesi prensibine göre Uluslararası Uzay İstasyonu'nda (ISS) altı ay geçiren bir astronot Dünya'daki insanlara göre 0,007 saniye daha az yaşlanmış oluyor.

2001: A Space Odyssey'deki uzay istasyonu merkezkaç yerçekimini kullanıyordu; oysa ki gerçek hayatta hiç pratik bir yol değil.

1983 yılında Thomas Cook markası için hazırlanmış kurmaca bir seyahat broşürü.

ROBOTLAR

ROBOT HİZMETÇİLER

Bilimkurgu eserlerinde yer alan en yaygın temalardan birisi, ayaklarını uzatıp keyif yapan insanlar ve harıl harıl gündelik ev işlerini yapan robotlar olmuştur. En azından hayaller böyleydi. Gerçekte ise normal bir insanın satın alabileceği robotlar çok kısıtlı özelliklere sahip.

Günümüzde ev robotlarının en iyi örnekleri Roomba iRobot gibi otomatik elektrikli süpürgelerinden ve Husqvarna Automower gibi otomatik çim biçme makinelerinden oluşuyor. Bu cihazlar, bahçede ya da evde kendiliğinden yollarını bulup işlerini yapabiliyor, hatta şarjları azaldığında şarj cihazına gidip kendilerini şarj da edebiliyor. Zekiler ama sesli komutlara karşılık vermiyor, merdiven çıkamıyor ve de en önemlisi iş dönüşü size bir yorgunluk kahvesi getiremiyorlar. Kısacası tek işleve yönelik cihazlardan ibaretler.

O halde neden hâlâ yok çok işlevli robotları arzuluyoruz? Bu sorunun cevabı, insanların çok karmaşık canlılar olmasında yatıyor. Sokakta yürürken vücudunuz kendiliğinden dengesini sağlar, yerdeki değişikliklere tepki verir, yürüyüşü optimal hale getirir ve bütün bunlar olurken yaptıklarınızı ayrıca düşünmenize gerekmez. Bundan daha karışık olansa konuşmaların içinden içerikleri çekip alan, işleyen, anlayan, insanları dinleyen, konuşulan kişilerden bilgi edinebilen beynimizdir. Bir robotun bütün bunları aynı anda yapabilmesi neredeyse imkânsızdır.

Robot yapmak kesinlikle imkânsızdır demiyoruz. Honda, yürüyen robotu Asimo ile gerçekten büyük bir atılım yaptı. Astronot kıyafeti giymiş kısa bir insanı andıran Asimo, yürüyebiliyor, saatte 9 km hızda koşabiliyor, zıplayabiliyor, düzgün olmayan yüzeylerde yürüyebiliyor ve merdiven çıkabiliyor. Geliştirilmiş elleri sayesinde bir şişenin kapağını açıp içindekini bir kâğıt bardağa doldurabiliyor. Kısacası harika olmasa da barmenlik yapabiliyor.

Asimo'nun alıcıları etrafındakileri algılamasını ve insanların yollarından çekilebilmesini sağlıyor. Asimo ayrıca aynı anda konuşan üç kişinin sesini birbirinden ayırıp tanıyabiliyor. Bazı büyük şirketler, misafirlerini karşılamak ve onlara toplantı odasını göstermek için Asimo kullanıyor. Montaj maliyeti 1 milyon dolar olan Asimo, şimdilik sadece şirketlerce kullanılıyor. Seri üretime geçilirse fiyatı düşecektir ama yine de yakın gelecekte ucuz fiyata robot hizmetçi bulabileceğinizi düşünmeyin.

Asimo sesli komutları anlayabiliyor ama bu komutları temiz şekilde telaffuz etmeniz gerekiyor. Bildiğiniz gibi bilgisayarlar sesi anlamakta pek başarılı değiller. İnsanın aksine, bilgisayarlar konuşma içeriğinin farkına varamaz, ses tonundaki değişimlerden işlemeleyi anlayamaz ya da vücut hareketlerinden anlam çıkartamaz.

Günümüzde robot endüstrisinin en önemli meselesi doğal insan sesini algılayıp ona göre cevap verebilen robotlar... "Bugün evden çıkarken şemsiye almalı mıyım?"

gibi sorulara cevap verebilen Apple'ın Siri'si bu konuda belki de en başarılı örnek. Siri'nin anlayamadığı cümleleri düşünürsek, her şeyi anlayan robot için uzun süre bekleyeceğiz gibi görünüyor. Ses algılama, robot hizmetçi yapımında büyük bir engel değil. Beklentileri düşürüp sadece belirli komutları algılama ya da programlanabilen bir uygulamayla bu sorunun üstesinden gelinebilir. Uzun lafın kısısı, yakın gelecekte size bir bardak su verecek robotunuz olmayacak. Su istediğinizde kaldıracak almanız gerekecek.

CYBORG'LAR

Teknolojinin bize yapacağı bir iyilik olacaksa, o da bu çelimsiz, kırılğan insan bedenlerimizi daha hızlı, daha güçlü, daha iyi hale getirmek olsun. Çeşitli sibernetik implantlarla daha gelişmiş bir insana dönüşmeyi kim istemez ki? Böyle düşünmek güzel ama günümüzde sürdürülen çoğu araştırma, implantlardan çok insanların giyebileceği dış iskeletler üstüne yapıyor. Bunun sebebi tamamen insanın dayanıklılığı ve kemiklerinin direnciyle ilgili. İnsan kolundan çok daha fazla ağırlığı kaldırabilecek bir biyonik kol yapılabilir ama asıl önemli olan, o kolun bağlı olduğu kemiğin kaldırabileceği ağırlıktır.

Giyilebilen dış iskelet, kemiklerin ağırlık altında ezilmesini engelleyerek tüm gerilimi dıştaki kıyafete yayar. Böylesi dış iskeletler özellikle askeri alanda çoktan üretilmeye başlandı. Çok az bir çabayla 90 kg ağırlığı kaldırmaya olanak sağlayan Raytheon XOS 2'yi buna örnek olarak verebiliriz. Raytheon, askerlerin kendilerini yormadan ve sakatlamadan bomba veya roket gibi büyük ağırlıkları kolayca kaldırmalarına olanak sağlıyor.

Şu anda dış iskelet teknolojisinin gelişmesini engelleyen en büyük neden batarya ömrü.

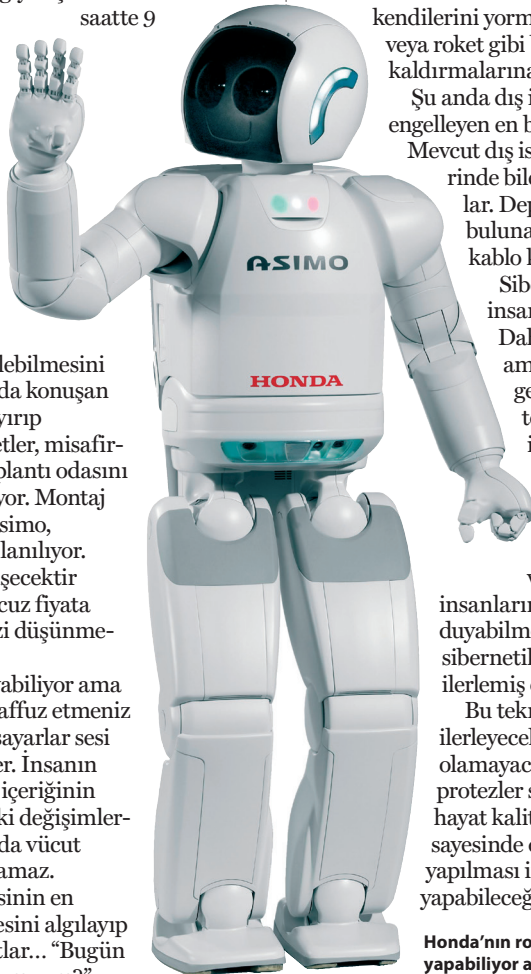
Mevcut dış iskeletler, tamamen şarj edildiklerinde bile sadece birkaç saat çalışabiliyorlar. Depo gibi sürekli belli bir alanda bulunacak dış iskeletlerdeyse bu sorun kablo kullanılarak çözülebiliyor.

Sibernetik teknolojiler, engelli insanlar için kullanılmaya başlandı. Daha iyi tasarlanmış protezler, amputee insanlara eski hayatlarını geri verirken dış iskeletler de tekerlekli sandalyeye mahkûm insanlara tekrar yürüme şansı veriyor.

Körlerin düşük çözünürlükte siyah beyaz da olsa görebilmesini sağlayan retina implantları ve kısmi veya tamamen sağır insanların metalik bir ses tonunda da olsa duyabilmesini sağlayan koklea implantları, sibernetik teknolojinin ciddi ölçüde ilerlemiş olduğunu gösteriyor.

Bu teknoloji zaman geçtikçe daha da ilerleyecek. Belki asla süper insanlar olamayacağız ama gelişmiş implantlar ve protezler sayesinde pek çok engelli insanın hayat kalitesi yükselecek ve dış iskeletler sayesinde daha önce bir insan tarafından yapılması imkânsız olan işleri kolayca yapabileceğiz.

Honda'nın robotu Asimo pek çok iş yapabiliyor ama çok çok çok pahalı.

SAĞLIK

CANLI DONDURMA TEKNOLOJİSİ

Walt Disney öldükten sonra kafasının ayrı bir yerde dondurularak saklandığını, böylelikle ileride teknoloji geliştiğinde bir vücut bulunarak onun tekrar hayata döndürüleceğini anlatan şehir efsanesini mutlaka duymuşsunuzdur. Bu hikâye belki doğru değil ama bilim adamlarının canlı dondurma teknolojisi üzerinde çalıştığı doğru.

Günümüzde, öldükten sonra dondurulup gelecekte diriltilmeyi ya da iyileştirilmeyi isteyen ve bunun için gerekli ödemeleri yapmış pek çok insan bulunuyor. Bu insanlar paralarını çöpe mi atıyor, yoksa canlı dondurma teknolojisi günün birinde gerçekten filmlerde gördüğümüz kadar gelececek mi?

Canlı dondurmanın önündeki en büyük engel, donma esnasında oluşan buz kristallerinin insan vücudundaki hücrelerin patlamasına neden olması. Vücuttaki su, donmayan kimyasallarla değiştirilerek vücudun bu tahribattan tamamen olmasa da belli bir ölçüye kadar korunulabilmesi sağlanıyor. Böylece dokuların tahrip olması riski azalmış oluyor. Tekniğin uygulanması, vücut vitrifikasyon (camlaştırma) sürecine sokuyor ve vücudun dondurulmadan soğutulup katılaştırılmasını sağlıyor. Dondurulma işleminden sonra vücut çürümeye karşı düşük ısı seviyesinde korunuyor.

Teknik anlamda bakacak olursak, bir vücudu dondurmak ve onun çürümmesini engellemek tamamen mümkün ama hâlâ üstesinden gelinmesi gereken problemler var. Bir insanın dondurulabilmesi için öncelikle “kanunen ölü” kabul edilmesi gerekiyor ve bu da dondurma işleminin başlamasını geciktirerek beyin hücrelerinin ölmesine neden oluyor. Kaldı ki vücut başarıyla dondurulsa bile gelecekte o vücudu diriltilecek teknolojinin bulunacağını garanti yok. Mevcut teknoloji, dondurulmuş insan beynini hasara uğratmadan çözemiyor.

Bu, dondurma teknolojisinin hiçbir saygıyı ve övgüyü hak etmediği anlamına gelmiyor. 2012 yılında alanının önde gelen 61 bilim adamı konuya ilişkin bir açık mektup yayınladı.

Mektup “Canlı dondurma (cryonics); insan vücudunu, özellikle insan beynini, bozulmadan saklayabilmeyi amaçlayan, bilimsel esaslara dayanan ve çok fazla emek gerektiren meşru bir bilimdir.” diyordu. Bilim adamlarına göre geleceğin diriltme teknolojisi nanoilaçlar ile vücuttaki moleküllerin tamir edilmesi, ileri seviye hesaplama teknikleri, detaylı hücre gelişimi kontrolü ve doku yenilenmesi üzerine kurulu olabilir.

Bütün bu gelişmelerin ışığında bugünkü teknolojiyle yapılan en başarılı dondurma işlemlerinin bir insanı sağlıklı şekilde diriltmeye yetecek derecede nörolojik bilgiyi koruyabildiğini söyleyebiliriz. Ölümden sonra dondurulmayı isteyen insanların yasal haklarının önemi asla unutulmamalı ve bu isteklerine saygı duyulmalı.

Canlı dondurma teknolojisi muhtemelen düşündüğünüzden daha eskiye dayanıyor. Dondurma işlemi ilk kez

1967’de dondurulan Dr. James Bedford böyle bir yerde diriltilmeyi bekliyor.

1967’de Dr. James Bedford’a uygulandı. Cyronics Institute’a göre “Bedford şu anda soğuk savaş dönemini, Vietnam Savaşı’nı, Körfez Savaşı’nı, SSCB’nin yıkılışını, 11 Eylül saldırısını atlattı.”

Canlı dondurma teknolojisinin tek amacı insanları dondurup sonra da onları tekrar dünyaya getirmek değil. Günümüzde bu teknoloji organ nakli gibi daha pratik bir amaç için de kullanılıyor. Organlarını bağışlayan bir kişi öldüğünde tüm vücudu ve bağışladığı organları bozulmaya başlar. Kısa süre içinde organ nakledilemezse, organdaki doku bozulması ve çürümeye, organı kullanılmaz hale getirir. Organ naklindeki en büyük problemlerden birisi budur.

Canlı dondurma teknolojisiyle organlar dondurulup uzun süreler boyunca saklanabilir, bir organ bankası kurulabilir ve gerektiğinde bu organlar çözülerek kullanılabilir. Belki şu anda insan vücudunu bütün halinde dondurup saklama imkânı yok ama dondurulmuş organlar sayesinde pek çok hayatın kurtarılması ihtimali var.

NANOROBOTLAR

Geleceğin robotları büyük veya insan şeklinde olmak zorunda değil. Hatta geleceğin robotları nanometre ile ölçülecek kadar çok çok çok küçük olabilir.

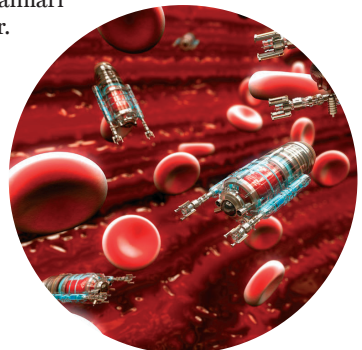
Bu boyuttaki robotları insan vücuduna enjekte etmek mümkün olacak. Hücre seviyesinde çalışacak robotlar için Amerikalı ünlü kuramsal fizikçi Richard Feynman “Gelecekte doktoru yutacaksınız.” diyor.

Yakın zamanda böylesi nanobotların üretilmesi çok uzak bir ihtimal değil. Küçük alanlara elektronik devreler yerleştirilebilmesi ya da DNA kullanılarak modern nanobotlar inşa edilebilmesi, nanobotlar konusunda bilim dünyasını umutlandırıyor. Devletler üniversitelere ve araştırma enstitülerine yatırım yaparken, General Electric ve HP gibi firmalar da nanobot teknolojisinin geliştirilmesi için araştırmalar yapıyor.

Nanorobotların en iyi kullanılabileceği alan süpüresiz ilaç sektörü olacaktır. Kanserle savaşırken geleneksel metodların yetersiz ve tahrip edici olduğu durumlarda nanobotlar harikalar yaratabilecek. Harvard ve MIT’deki araştırmacılar RNA bağlarını kemoterapi ilaçlarıyla dolu nanoparçacıklara bağlamayı başardılar. Kanserli hücrelere çekilen RNA hücreye bağlandığında RNA’daki nanoparçalar içlerindeki antikanser ilacı kanserli hücreye salıyor. Bu sayede sağlıklı hücrelere hiç zarar verilmeden kanser hücreleri hedef alınmış oluyor.

Pennsylvania Eyalet Üniversitesi’ndeki bilim adamları, kendi kendine hareket edebilen bir mikro örümcek yaptılar. Örümceğin ileride damarların onarımında kullanılması planlanıyor. Her örümcek yarısı altın yarısı silis kürelerden oluşuyor. Örümcekler, Grubbs katalizörü adı verilen moleküllere bağlanıyor. Bu sayede örümcekler hem kendi kendilerine hareket edebiliyor hem de kimyasallar aracılığıyla bilim adamları tarafından kontrol edilebiliyorlar.

Nanobotlar pek çok ürüne entegre edilebilir. Mesela ağız çalkalama suyuna entegre nanobotlar, dişlerdeki bakterileri bulup yok edebilir. Nanobotların başarısının anahtarı muhtemelen kendi kendilerine çoğalabilmesi olacak. Böylece nanobotlar görevini yerine getirebilmek için gerekli sayıya ulaşabilecek.

Geleceğin tedavisi nanobotların kan dolaşımına enjekte edilmesiyle yapılacak.

DiĞER TEKNOLOJİLER

GÖRÜNMEZLİK TEKNOLOJİSİ

Bir şeyi görünmez yapma fikri çok eskiden beri var. Uzak Yolu'ndaki görünmezlik teknolojisini veya Harry Potter'daki görünmezlik pelerini buna örnek verebiliriz. Görünmezlik sihirbazlara özgü bir yetenek olmanın ötesinde, dünyanın her tarafındaki bilim adamları tarafından "aktif kamuflaj" adı altında, özellikle askeri amaçlar için araştırılan bir kavram.

Görünmezlik teknolojisi ışıkla ilgili. Normalde bir cisim ya da kişiyi gördüğünüzde ondan yansıyan ışığı görürsünüz. Işık bir engele çarptığında kırılır ve yansır. Görünmezlik teknolojisi, ışığı bir cismin arkasına geçirir ve etrafından dolandırmanın yollarını arar.

Bunu yapmanın pek çok yöntemi var. Japonya'daki Keio Üniversitesi'nden Susumu Tachi, yüksek yansıtıcı özelliğe sahip küçük (50 mikron) cam küreciklerle kaplı bir materyal kullanarak bu sorunu çözdü. Bu özel materyalle kaplı kumaş, pelerin gibi giyilebiliyor ya da herhangi bir cisme sarılabiliyor. Cismin arkasındaki gizli kamera çekim yaparken cismin önündeki projektör de cismin arkasındaki kamera görüntüsünü pelerine yansıtıyor.

Materyal çok yüksek yansıtıcı özelliğe sahip olduğu için, üzerine yansıtılan görüntü gün ışığında bile rahatlıkla görülebilir. Gerçekten etkileyici bir görüntü ortaya çıkıyor. Bahsi geçen teknoloji tamamen görünmez olmayı sağlamasa da bir cismin kamuflaj edilmesini, çok daha zor farkedilir olmasını sağlayabiliyor.

Bu teknolojiye kamera kullanıldığı için sadece belli bir açıdan bakıldığında kamuflaj sağlayabiliyor. Pelerini giyen kişinin arkasına geçtiğinizde o kişinin sırtını ve kamerayı görüyorsunuz, dolayısıyla aktif kamuflaj için ideal bir yöntem değil. İş araçlara geldiğinde bu teknolojinin başarıyla kullanılabileceği pek çok alan ortaya çıkıyor. Arabaların yan taraflarından dışarıyı görebilmek, araçlardaki kör noktaları görünmez kılmak ya da uçaklarda kokpit tabanını görünmez yaparak pilotun görüş alanını artırmak gibi pek çok alanda bu teknoloji işe yarayabilir.

Özellikleri doğada bulunmayan yapay maddelerle, yani meta maddelerle geliştirilen başka teknolojiler de bulunuyor. Berkeley'deki bilim adamları, görünür ve yakın kızılötesi ışığın doğal yönünü tersine çeviren üç boyutlu bir madde oluşturdular.

Üniversiteye göre bu yöntem, yüksek çözünürlüklü optik imajlama teknolojisini, çok yüksek işlemci hızına sahip bilgisayarlarda kullanılacak nanodevrelerin ve bütün o bilimkurgu filmlerinin güzel hatırasına insan gözünü yanıltan görünmezlik kalkanlarının temeli oluşturacak.

Meta maddelerin en büyük özelliği, doğadaki tüm maddeler pozitif kırılma indisine sahipken onların negatif kırılma indisine sahip olmasıdır. Bunu en kolay şöyle açıklayabiliriz: Bir kalem suya daldırdığınızda kırılmış gibi görünür. Eğer su negatif kırılma indisine sahip olsaydı kalem suyun içinde değil, suyun dışında, yüzeyden dışarı doğru kırılmış gibi görünürdü.

Bu özelliğe sahip maddeleri oluşturmayı öğrenmek, ışığı çevresinden dolandırmaya ihtiyaç duyan görünmezlik pelerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Günümüzde Kaliforniya Üniversitesi'ndeki bilim adamları, meta madde oluşturmada iki farklı yolu üstüne çalışıyor.

Berkley Nanobilim ve Nanomühendislik Merkezi'nden Profesör Xiang Zhang "Optik frekanslarda negatif kırılma sergileyecek meta maddeleri büyük miktarlarda oluşturmaya çalışıyoruz. Bunun için birbirinden çok farklı iki yöntem üzerinde çalışıyoruz. İki yöntem de bizi pratik kullanım ve uygulama olanaklarına her geçen gün daha fazla yaklaştırıyor." diyor.

Konu hakkında heyecanlanmadan önce, üretilen mevcut maddelerin metalden yapıldığını ve çok kırılan yapıya sahip olduğunu unutmayın. Bu nedenle meta maddeleri büyük miktarlar halinde üretmek gerçekten zor olacak. Görünmezlik pelerini yakın gelecekte karşımıza çıkacak gibi durmuyor ama görünmezlik teknolojisine sürekli yatırım yapılıyor, teknoloji sürekli gelişiyor. Görünmezlik olmasa da yakın gelecekte aktif kamuflaj teknolojisine sahip kıyafetleri görebilir ya da en azından duyabiliriz.

HOLOGRAMLAR

Çevresinde dolanabileceği, gerçekten üç boyutlu hologramlar varken, kim iki boyutlu görüntüleri izlemek ister ki? Evet, bilimkurgu filmlerindeki en akılda kalıcı teknolojilerden birisinden, hologramlardan bahsedebiliriz.

Intel'den Brian David Johnson'a göre çoğumuz için hologramlar Yıldız Savaşları'nda Prenses Leia'nın "Yardım et Obi-Wan Kenobi. Tek umudum sensin." dediği sahneyle başladı. Peki böylesi bir holograma ne zaman kavuşacağız?

Intel Laboratuvarları'nın strateji direktörü Jeff Demain, hologram teknolojisiyle ilgili olarak "Günümüzde çoğu alanda karşımıza Visa kartlarındaki güvenlik amaçlı kuş hologramı gibi dijital veya bilgisayar ürünü hologramlar çıkıyor. Tamamen gerçek zamanlı, işlenmiş, hareket ettirilebilen, etkileşimli hologramlar görebilmek için en azından 10 yılımız daha var." diyor.

Bu açıklamaya göre, on yıl içinde gerçek hologram

Yıldız Savaşları'nda gördüğümüz gibi gerçek hologramlar 10 yıldan daha kısa süre içinde gerçekleştirilebilir.

teknolojisiyle hazırlanmış hologramları sağda solda görmeye başlayacağız. Ama işler değişiyor, artık firmalar teknolojinin de gelişmesiyle birlikte sadece hologram değil, daha gerçekçi görünen hologramlar istiyor ve bunun için bütçe ayırıyor.

Mesela eskiden bir kişinin hologramını yansıtmak istediğinizde o kişinin hareketlerini üç boyutlu olarak kaydetmeniz gerekirdi. Bu işlemi uygulamak gerçekten zordu ama şimdi 3B çekim yapan dijital kameralar gayet ucuz olduğu için bu sorun ortadan kalktı.

Yüksek çözünürlüklü hologramlar saniyede 1 terapiksel gibi çok büyük veri aktarım hızına ihtiyaç duyacak. Sürekli hızlanan internet altyapısı düşünüldüğünde aktarım hızının sorun olmayacağını düşünüyoruz.

Buradaki asıl sorun görüntüleme birimlerinde yaşanacak. Bugün yapılan araştırma projelerinde aşırı derecede pahalı 1 inçkarelik holografik ekranlar kullanılıyor. Bu ekranların evlerde pratik kullanıma sahip olması zor. O halde gelecekte bizi ne bekliyor? Sistem nasıl işleyecek?

Intel'den Demain'e göre ev tipi hologram projektörünün boyutu aşağı yukarı tabak kadar olacak. Fazla teknik ayrıntıya girmeden anlatmak gerekirse, hologram, asıl cisimden yansıyan tüm ışığın yakalanması ve kopyalanmasıyla oluşturulur. Bunların hepsini yapmak mümkün. Sonuçta hologramlar zaten mevcut. Sorun hologramı gerçek zamanlı olarak aktarıp işleyebilmekte. Bu, müthiş bir işlemci gücü gerektiriyor.

Hologram konusunda bir uzman olan Spatial Imaging CEO'su Rob Munday, mevcut teknikte 1.000 dpi çözünürlüğe sahip A4 büyüklüğünde statik bir hologramın fiziksel olarak yazdırılmasının 13 saat sürdüğünü söylüyor.

İş görüntü biriminde imge oluşturmaya geldiğinde 1 inçkarelik görüntünün yaklaşık 20 saat işlenmesi gerekiyor. 17 inçlik bir monitörün 130 inçkare olduğunu ve hareketli bir görüntünün en az saniyede 25 görüntüden oluştuğunu düşününce ne kadar fazla işlemci gücüne ihtiyaç olduğu daha net anlaşıyor. Neyse ki her geçen yıl işlemciler daha da hızlanıyor, yeni teknolojilerin keşfedilmesine olanak sağlıyor.

Fotoğraf makinelerini ele alalım. Geleneksel fotoğraf makineleri, bir imgenin tek noktasını yakalamak için

ışığın sensör üzerine düşmesine ihtiyaç duyar. Fakat daha sonra ışık alanı esasına göre çalışan ve ışık dalgalarının tamamını yakalayan, böylece fotoğraf çekildikten sonra bile değişik netlik ayarlarında yeni fotoğraflar sunabilen Lytro geldi. Bu durumda daha fazla araştırmayla holografik görüntü yakalama ve projeksiyon teknolojilerinde de benzer bir gelişim yaşanabileceğini söyleyebiliriz. Hologramlar yeter ki gelsin, onları kullanabileceğimiz pek çok alan var.

Hologram teknolojisi kendini bir iletişim cihazı olarak konumlandırıyor. Hologramlar, insanları bir araya getirmenin en güzel yöntemi olacak. Konuştuğunuz kişi 3 boyutlu olarak karşınızda duracak.

Hologram teknolojisi sadece iletişimle sınırlı olmayacak. Bilgisayar oyunlarında da hologramlar çok önemli yer tutacak. Demain'e göre oyunlardaki çevre ve atmosfer, hayal ettiğimizden çok ötesinde olacak.

Son olarak hologramların günümüzdeki 3B teknolojisi gibi olmadığının altını çizelim. 3B film izlediğinizde gözleriniz üç boyutlu bir görüntü gördüğü yanılgısına düşer. Bu üç boyutlu görüntü sadece belli bir açıdan bakıldığında görülebilir. Hologramda ise gerçekten üç boyutlu bir görüntü ortaya çıkar, bu görüntünün çevresinde dolanabilir ya da görüntüyü çevirebilirsiniz. Kısacası hologram teknolojisi gerçekten üç boyut sunar.

JVC Everio gibi 3D kameralar sayesinde hologram teknolojisine bir adım daha yaklaştık.

GERÇEKLEŞEN ÖNGÖRÜLER

Buraya kadar incelediğimiz teknolojilerin çoğu ya geliştirilme aşamasındaydı ya da gerçekleşme ihtimalleri yok denecek kadar azdı ama aslında bilimkurgu eserleri, bugün kullanmakta olduğumuz pek çok teknolojiyi öngörmüştü. Buyurun size bilimkurgunun haklı çıktığı birkaç örnek...

NÖRAL ARAYÜZLER

Nöral arayüzler bilimkurgu filmlerinde sıklıkla karşımıza çıkar. Robocop, Uzay Yolu ve Dr. Who'da parçalanmış insanların melez cyborg formunda yaşamına devam etmesini ya da Matrix ve Mançuryalı Aday'ın 2004 versiyonunda merkezi sinir sistemine port üstünden bağlanabilmesini sağlayan teknolojiyi buna örnek olarak verebiliriz.

Cyborg'lar teorik olarak silikon plakaların üstünde ya da içinde büyüyen nöronlar vasıtasıyla çalışıyor. Herkese ilham ve umut olan Kevin Warwick, 100 elektrodu kolundaki sinir liflerine ekleyerek bir elektrikli tekerlekli sandalyeyi ve bir yapay eli kontrol etmeyi başardı. Bu gelişmeler insana, keşke parasız ya da normal zekâlı olmasak da biz de kendimiz için böyle güzel bir buluş yapabilesek dedirtiyor. Hemen umudunuzu yitirmeyin: Kevin Warwick'ın çığır açan buluşu sayesinde gelecekte herkes böyleleri imkânlardan yararlanabilecek.

HAREKETLE KONTROL

Azınlık Raporu'nda Tom Cruise'un yaptığı gibi, ultra ince dizüstü bilgisayarımızın ekranındaki açık pencereleri elimizle odanın içine yaysaydık ve hepsini rahat rahat düzenleyebilseydik ya da dövüş simülasyonumuzu yükleyip odamızda havaya yumruklar sallayarak zıplasaydık şahane olmaz mıydı?

İlki çok havalı ama insanlık için elzem bir ihtiyaç değil, ikincisi deseniz sıradan bir egzersizden pek de farkı yok. Üstelik her ikisini yapabilmek için de bol bol kafa patlatmak gerekiyor. Tabii bu bahaneler Microsoft, Nintendo ve Sony'yi durdurmadı.

Xbox Kinect, Nintendo Wiimote ve PlayStation Move sayesinde oyuncular, oyunun içindeymiş gibi karakterlerini kontrol ederek öncekinden çok daha fazla eğlendiler. Artık sanal bir düşman gördüğümüzde tuşa basmak yerine sanal kılıcımızı çekip sanal düşmanımızın sanal kafasını gövdesinden ayırabiliyoruz.

Mevcut teknoloji gayet iyi çalışıyor ama geliştiricilerin devrim niteliğinde bir ürün sunduğunu söyleyemeyiz. Şimdiki haliyle bu teknoloji, ana kontrol sistemine yardımcı bir kontrol sistemi ya da eğlence dozu artırılmış bir oyun kolu gibi görünüyor. Gelecekte, hareketle çalışan kontrol arayüzlerinin kullanıcıya daha etkileyici ve daha derin bir deneyim sunmasını bekliyoruz.

Beyninizi kullanarak cihazları çalıştırmak ve kullanmak Kevin Warwick gibi insanlar sayesinde hayal değil.

ÖLÜMCÜL ROBOTLAR

Terminator filmini ilk defa izlediğimizde hepimiz hedefini yok edene kadar hiç durmayan ve durdurulamayan, hedefiyle arasına giren herkesi yok eden katil robot fikrinden çok etkilendik.

Bu robotlar, öldürme performansları biyolojik ya da ahlaki nedenlerden etkilenmeyen, vicdan azabı duymayan, soğukkanlı katillerdi. Elleri hiç titremedikleri ve heyecandan, korkudan ya da soğuktan etkilenmedikleri için hedefi vurma yüzdeleri çok yüksekti. İstediklerinde gelişmiş gözleri sayesinde hedeflere nokta atışı da yapabiliyorlardı. Ayrıca saatlerce, hatta günlerce hedeflerindeki kişiyi, dikkat seviyeleri hiç değişmeden bekleyip pusuya düşürebiliyorlardı.

İnsansız hava araçları (İHA) ve paletli silah sistemleri gibi gelişmeler, insanlığı hızla bu tip robotlara doğru götürüyor. Gelişmiş otomatik pilot işlevlerine sahip İHA'lar, gerektiğinde müdahale etmesi için mutlaka bir insan gözetiminde hareket ediyor. Saldırı anlarında ya da keşif uçuşlarında görev İHA'dan çok, onu yöneten insana düşüyor.

Silahların otomasyonu, devletlerin büyük gizlilik içinde yürüttüğü hassas bir araştırma konusu olduğu için bu konu hakkında bizim de net bir bilgimiz yok ama böylesi silahların yapılmasının mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Nöbet noktasına monte edilmiş, hareket sensörüne ve kameraya bağlı bir makineli tüfek düşünün. Korkunç değil mi? Gelişigüzel yerleştirilebilen silahlar, teknoloji-den çok savaş ahlakıyla ilgili. Tabii bu durum mayınlar ve benzeri silahların sivil bölgeler dahil çoğu yere gömülmesine engel olmadı.

Otomatik silahlar belki askerlerin üzerindeki özel kodlu sinyal vericisi sayesinde kendi tarafını ve düşmanı ayırt edebilecek. Peki ya vericiniz bozulmuşsa, o bölgeye bir sivil girdiyse, esir alınmış bir asker kendi birliğine dönmeye çalışıyorsa ne olacak? Ya da her makina gibi o da bozulup her önüne gelene ateş etmeye başlarsa? İşte bunlar hassas konular...

BLUETOOTH KULAKLIK

Neredeyse her şehirde elleri cebinde, kendi kendine başıra konuşarak yürüyen birileri bulunur. Bu insanların en büyük sebebi Uzay Yolu'dur! Evet, doğru duydunuz; çünkü Bluetooth kulaklık fikrini ilk defa Uzay Yolu öngörmüştür. Bir daha yolun ortasında genelkurmay başkanına tekmil veren er gibi bağırın birini görürseniz,

Kinect sayesinde artık bilgisayarlarımızı hareketlerimizle kontrol edebiliyoruz.

Nerede bu geleceğin dünyası?

Belki Terminator gibi görünmüyor ama MQ-9 Reaper ölümcül robotların olabileceğinin en güzel kanıtı olarak karşımızda duruyor.

Uzay Yolu senaristlerine en içten dileklerinizi iletebilirsiniz.

CEP TELEFONLARI

Kaptan Kirk, Atılğan'ın köprüsünde elindeki cihaza "Spock, gelirken bir soda getir." dediğinde "Vay be! Keşke ilerde böyle telefonlar olsa!" demiştik. Neyse ki dizinin üstünden 30-40 yıl geçmeden bu teknoloji gerçek oldu. İlk modellere insanlar genelde "Al! Sat! Parite kaç! Kâğıttan çık!" diye bağıyorlardı. Neyse ki sonra yaygınlaştı, her cebe girdi bu cihazlar.

Cep telefonlarının ucuzlayıp yaygınlaşmasıyla cep telefonu iş adamlarına özgü bir cihaz olmaktan çıktı ve herkes her yerde herkesle konuşmaya başladı. Ashında herkes yine bir avuç insanla konuşmaya devam etti ama yer konusu gerçekten çok çeşitlendi. Hikâyenin devamını zaten biliyorsunuz.

TABLETLER VE E-KİTAP OKUYUCULAR

Apple, ünlü tableti iPad'i 2010 yılında piyasaya sürdü fakat ilk tablet iPad değildi. Tabletin fikir babası, Arthur C. Clarke'ın romanından uyarlanan Stanley Kubrick'in yönettiği 2001: A Space Odyssey setinde çalışan bir sanatçı ya da set görevlisiydi.

Filmde iki astronotun "newspad" adı verilen dikkörtgen ve ince bilgisayarlar kullandığını görürüz. Astronotlar, yemek yemek gibi gündelik hayata ilişkin anlarında bile yüksek teknolojiyle iç içedir. Ayrıca filmdeki sahneler Apple ile Samsung arasındaki patent davasında Samsung tarafından savunma delili olarak kullanıldı.

Aynı mantıkla Uzay Yolu'nun da kitaplara alternatif olarak kullandığı PADD (Personal Access Display Device)

İşte karşınızda Uzay Yolu usulü cep telefonu!

adı verilen cihazlarla e-kitap okuyucuların fikir babası olduğunu savunabiliriz. İnsanlar ellerinde Kindle, otobüste "Savaş ve Barış" okuyor gibi yapıp aslında "Grinin 50 Tonu"nu okurken Kaptan Picard aynı yolu dönüyordu.

İLETİŞİM UYDULARI

Arthur C. Clarke kelimenin tam manasıyla bir dâhidir. O sadece paranormal olayları anlattığı "Arthur C. Clarke's World of Strange Powers" adlı isimli televizyon programıyla insanların doğüstü olaylara olan yaklaşımını değiştirmede; aynı zamanda iletişim uydularını bularak insanların TV izleme, bilgisayar kullanma ve diğer insanlara iletişime geçme biçimini de değiştirdi.

Wikipedia'ya göre Arthur C. Clarke ilk olarak "Dünya Dışı Aktarım: Roket istasyonları dünya çapında radyo yayını için kullanılabilir mi?" adlı makalesinde iletişim uydularının kullanım alanlarından bahsetmiştir.

İşte bu nedenle, bir gün sabaha karşı uyanıp ağırsıklet boks maçı ya da NBA karşılaşması izlerseniz, Arthur C. Clarke'a 1945'te bir öğleden sonra yazdığı sıkıcı makale için teşekkür edin.

İNTERNET VE AKILLI TELEFONLAR

Edebiyat ve mizah dehası, "Otopostçunun Galaksi Rehberi"nin yazarı Douglas Adams, ne yazık ki her daim internete bağlı, gerektiğinde bize en yakın temiz tuvaleti gerektiğinde de en yakın galaksiyi gösterebilen akıllı telefonları görece kadar uzun yaşamadı.

Eğer yaşasaydı, bir elinde cin toniği, diğer elinde akıllı telefonuyla güzelce geriye yaslanır ve konforun tadını çıkartırdı. E-postalarını kontrol eder, bir yandan da Google'da panda resimleri arardı ve içinden "Bütün bunları ilk ben düşündüm!" diye geçirirdi. Huzur içinde yatsın.

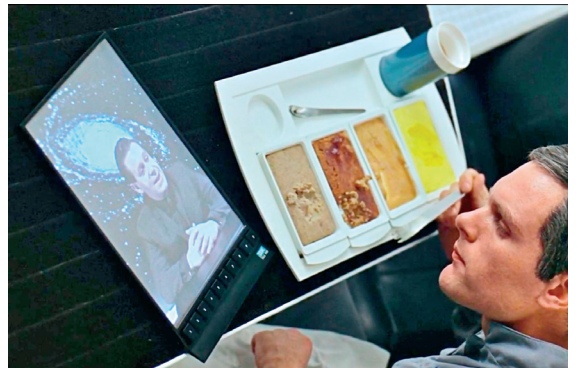
SİBER SUÇLULAR

Neil Ardley'in 1980'de yazdığı "World of Tomorrow: School, Work and Play" adlı kitap, bilişim suçlarına yönelik çok doğru öngörülerde bulunuyordu. Kitap, bilgisayarların fiziksel paranın yerini alacağını ve yeni nesil suçluların insanları sokakta gaspetmek ya da evleri soymak yerine bilgisayar kullanarak bankalardan para çalacağını öngörüyordu. Kitap ayrıca bu tip suçlularla mücadele etmek için bilgisayar kullanan özel bilişim polisi ekiplerinin kurulacağını öngörüyordu.

Resimde gördüğünüz, elinde kasetle koşan siber hırsız ve arka bahçeye fütüristik helikopterini park etmiş kasklı uzay dedektifi biraz komik görünsün de kitabın içeriği günümüzdeki mevcut durumu tam on ikiden vuruyordu.

ÇEVİRİMİÇİ ALIŞVERİŞ

"World of Tomorrow: School, Work and Play"de online alışverişten de bahsedilmişti. Ardley "Gelecekte alışveriş daha kolay ve keyifli olacak." diye yazmıştı. "Bilgisayarlar ve robotlar yardımınıza koşarak en iyi mağazalardan

Tabletleri ilk 2001: A Space Odyssey ve Uzay Yolu'nda gördük.

Computer criminals

Computers will make the world of tomorrow a much safer place. They will do away with cash, so that you need no longer fear being attacked for your money. In addition, you need not worry that your home will be burgled or your car stolen. The computers in your home and car will guard them, allowing only yourself to enter or someone with your permission.

However, there is one kind of crime which may exist in the future – computer crime. Instead of mugging people in the streets or robbing houses, tomorrow's criminal may try to steal money from banks and other organizations by using a computer. The computer criminal works from home, using his own computer to gain access to the memories of the computers used by the banks and companies. The criminal tries to interfere with the computers in order to get them to transfer money to his computer without the bank or company knowing that it has been robbed.

Computer crime like this in fact exists already. However, it is very difficult to carry out a successful robbery by computer. Many computers have secret codes to prevent anyone but their owners from operating them. As computers are used more and more, it is likely that computer crime will become increasingly difficult to carry out.

Görsel açıdan komik
görünse de siber suçlu fikri
hedefi on ikiden vuruyor.

Nevertheless, a computer criminal may succeed now and then and the detectives of the future will have to be highly skilled computer operators. There will probably be police computer-fraud squads, specially trained to deal with computer crime. Here you can see a squad arriving at the home of a computer criminal and arresting him as he makes a dash for it. He is clutching a computer cassette that contains details of his computer crimes, and the police will need this as evidence to prove that he is guilty.

alışveriş yapabilmeyi sağlayacak. Parmağınızı bile kıpırdatmanız gerekmeyecek, alışveriş sepeti kendi kendine dolacak. Alışveriş yapabilmek için bir videofona sahip olmak yetecek.” diye de devam etmişti.

Şimdi videofon kelimesini internetle değiştirin. İşte karşınızda online alışveriş! Kitapta anlatılan versiyon, online alışveriş sitelerine göre daha karışık. Kitap canlı video görüntüsünden ve depodaki ürünleri yerleştiren robotlardan bahsediyor. Anlaşılan o ki canlı video yerine fotoğraf ve robot yerine kargo firmalarını kullanarak bu bölümü daha pratik şekilde çözmüşüz. Kitapta ayrıca “Bilgisayarınız mağazanın bilgisayarıyla konuşur.” gibi korkunç öngörüler de var.

SONUÇ

Peki tüm filmlerde bize anlatılan geleceğin dünyasına ne oldu? Yazının geneline bakarsak, tek bir cevabımız olacak: Projelere yeterli bütçe ayrılmadı. Sıraladığımız çoğu proje, daha fazla finansal destekle daha fazla geliştirilebilirdi. Teknoloji yeterli olsa bile projenin ilerleyebilmesi için bütçe gerekiyor.

Sorulması gereken asıl soru “Neden bu projelere bütçe ayrılmıyor?” olmalı. Bu sorunun cevabını bulmak, diğerinden daha zor. Geçtiğimiz yüzyıla bakacak olursak, büyük teknolojik gelişmelerin genellikle savaşlardan doğduğunu görürüz.

Jet motorları, roketler, bilgisayarlar ve hatta mikrodalga fırınlar 2. Dünya Savaşı sayesinde bulundu. SSCB ile ABD arasındaki Soğuk Savaş, uzay yarışına ve ABD'nin Ay'a insan göndermesine sebep oldu. Günümüzde bu derece büyük bir çatışma ortamı bulunmuyor. Teknoloji bekleyebilir, yeter ki barış olsun.

İnsanlığın iyiliği için yapılacak ulusal projeleri gerekçelendirmek ve bunu finanse etmek için insanları ikna etmek politikacılar için daha zor. Çoğu teknolojik gelişme özel şirketlerin yaptığı çalışmalara dayanıyor. Şirketler de doğal olarak insanlığa büyük bir iyilik yapmaktan çok kar etmeyi amaçlıyor.

Tüm hayallerin önünü kesen bir başka sorun da yeterli enerjiye sahip olmak. Çoğu bilimkurgu eseri, insanlığın neredeyse sınırsız enerjiye sahip olduğu bir atom çağından beslenir. Gerçekte ise küresel ısınma gibi nedenlerle sınırsız enerjiye sahip olabilmek sandığından çok daha karmaşık durumdur. Bu sorun çözülene kadar bilimsel hayallerimiz beklemek zorunda.

Son yüzyılı daha öncesiyle kıyasladığımızda belki daha yavaş ilerlediğimizi söyleyebiliriz ama bu, rüyaların gerçekleşmeyeceği anlamına gelmiyor. Toplum ve “Bu iş yapılacak!” diye emreden hükümetler ya da şirketler yeni teknolojilere yatırım yapmaya, onları araştırmaya devam edecek. İşte o zaman geleceğin dünyasının düşündüğümüz kadar uzakta olmadığını göreceğiz. ■

Paketlemeyi robotların yapacağı konusunda yanlısı da online alışveriş fikrini ilk olarak 1981'de Neil Ardley dile getirdi.

Going shopping?

Shopping is an activity that most of us have to do every day. While it's sometimes exciting – if you want some new clothes or a new gadget, for example – it's often tiresome. You have to trudge around a store, wait in line to pay for your purchases, and then perhaps carry a heavy load home only to find you've forgotten something.

Shopping should be much easier and more enjoyable in the future. Computers and robots will come to your aid and enable you to shop at the very best stores. You won't have to lift a finger, let alone a shopping basket. For shopping will be yet another service that the home videophone computer will be able to provide.

Instead of going out to the shops and stores in your town or city, you contact them through your videophone computer. You'll need to see what you're buying, even if you can't handle it, so the viewcreen of the videophone computer shows you the goods available. You then instruct the computer to order the goods you want and have them delivered to your house.

Your computer “talks” to the store's computer, which in turn orders robots in the store to collect the goods together and pass them to a delivery vehicle. Under the guidance of the computers, this brings them to your home.

In this way your home computer can make sure that your home is always supplied with all its essentials, for it automatically orders new supplies as soon as they are needed. It also instructs your bank to pay for the goods, so you do not need to part with any cash. Using the computer for shopping is yet one more way in which the computer will make life easier in the future. It will save you time that you can spend in a more useful or a more pleasant way. However, many people enjoy everyday shopping, especially looking for unusual items. So, while the computer will do your shopping, you may still go shopping yourself for something special. However, the computer will be able to help you greatly if you want to buy something really exciting – a special present for a friend, for example. With your home computer, you can purchase virtually anything in the world, for it can contact stores anywhere – on the other side of the globe if necessary.

“A store of the future is more like a warehouse than a shop of today. The robots serve people who call up the store on their home computers. This robot is showing a search of bananas to a video camera, which transmits a picture of the fruit to a customer. It places the purchases in a box which is then delivered to the customer's home.”

DVD'de bu ay

PCnet DVD'si bu ay da dopdolu!

Üç farklı görsel eğitim, bedava yazılımlar, oyun demoları ve Pardus Topluluk Sürümü ISO'su bu ay DVD'mizde sizi bekliyor.

Ashampoo Photo Card, fotoğraflarınızı birkaç tıklamayla çerçeve ve metinlerle çarpıcı tebrik kartları haline getirmeniz için sezgisel ve kolay bir çözüm. Kendi özel yapım tebrik kartlarınızı önemsediklerinize gösterin ve gönderin. Webcam ile çektiğiniz veya mevcut fotoğraflarınızdan seçtiğiniz

bir fotoğrafı televizyon ekranı, bina duvarı, poster gibi ilginç tasarımlara gömerek dikkat çekici görseller oluşturabilir; bunları kaydedebileceğiniz gibi Facebook'ta paylaşabilir veya e-postayla gönderebilirsiniz. 48 TL değerindeki tam sürüm Ashampoo Photo Card'da 62 hazır tema mevcut.

Bu ayki ilk görsel eğitimimiz, Vidobu tarafından hazırlanan "Web Sitesi Nasıl Yapılır?" eğitimi. Bir web sitesi hazırlamak istiyorsunuz ama nereden başlayacağınızı ve neler yapacağınızı bilmiyor musunuz? O zaman bu eğitim seti tam size göre! Web sitesi yapmaya

nereden başlanır, ilk olarak neler yapılır, nasıl tasarlanır, nasıl HTML'e dökülür, nasıl yayınlanır ve hatta nasıl arama motorlarında çıkması sağlanır... Örnek dosyalar eşliğinde tümünü kolayca öğreneceksiniz.

Önceki sayılarımızda başladığımız, Görsel TV tarafından hazırlanan "Kendi E-ticaret Siteni Geliştir" ve "PHP ile Kendi Stok Yönetim Sistemini Geliştir" eğitimleri de bu ay devam ediyor.

DVD'mizde Pardus Topluluk Sürümü 2.0'ın 64 bit GNOME sürümüne ait ISO dosyası da bulunuyor. DVD yazma programınızın kalıp/ imaj yazdırma seçeneğini kullanarak ISO dosyasını boş bir DVD'ye yazabilir, ardından bilgisayarınızı bu DVD'den başlatarak Pardus TS'yi kurabilirsiniz. Pardus Topluluk Sürümü, TÜBİTAK/ULAKBİM'den bağımsız olarak ve geliştirilen bir GNU/ Linux dağıtımı. Pardus Kurumsal taban alınarak gönüllüler tarafından geliştirilen bu dağıtım; en kolay kurulan, en iyi Türkçe desteğine sahip, kararlı bir yapıda çalışan ve kendine özgü araçlara sahip bir son kullanıcı dağıtımı olmayı amaç ediniyor.

Her zaman olduğu gibi dergimizde adı geçen yazılımlar ve güncel oyunların demoları da DVD'mizde sizi bekliyor.

PCnet Ekim DVD'sinin içeriği

TAM SÜRÜM

■ Ashampoo Photo Card

GÖRSEL EĞİTİM

- Web Sitesi Nasıl Yapılır?
- Kendi E-ticaret Siteni Geliştir (Bölüm 6-10)
- PHP ile Kendi Stok Yönetim Sistemini Geliştir (Bölüm 31-35)

OYUN DEMOLARI

- Arvoch Alliance
- Attack of the Gelatinous Blob

LINUX

■ Pardus Topluluk Sürümü 2.0

Sosyal medyaya
Windows'tan katılın
Windows 8'de sosyal ağlardan
daha iyi yararlanmanın yolları

PCNET'TEN HEDİYE
WEB SİTESİ NASIL HAZIRLANIR?
VIDEO LU EĞİTİM DVD'NİZDE

PC
net

NEREDE BU GELECEĞİN DÜNYASI?

Hala Ay'da yaşamıyor, uçan arabalarla
iye gitiyiyorsunuz. Bilimkurgunun hangi
hayalleri, neden gerçek olamadı?

Teknolojiyi seviyoruz Ekim 2013 Sayı 193 Fiyat 7.00 TL

APPLE GOOGLE MICROSOFT

YOLUNUZU SEÇİN

Aynı üreticinin cihazlarını birlikte kullanarak daha iyi sonuçlar elde edebilir miyiz, yoksa bu sadece bir pazarlama taktiği mi?

DOSYA İZLERİNİZİ SİLİN
Üst düzey şifreleme ve veri imha etme

HER EKİM'DEN HEDİYE OLARAK ONLINE SERVİS
HAYATINIZI KOLAYLAŞTIRACAK, İŞ VE EĞLENCE ODAKLI İNTERNET SERVİSLERİNİ SEÇTİK

TEST

İşlemciler

Son model CPU'lar
terfiyi hak ediyor mu?

NASIL YAPILIR?

Kolay kurulum

Popüler yazılımları kolayca
bulun ve tek tıklamayla kurun

ANALİZ

Sosyal hacker'lar

Kişisel verilerinizi çalmak için
sosyal ağlardan saldırmıyorlar

Avantajlı Abonelik Fırsatları

1. SEÇENEK

9 sayı fiyatına 12 sayı, kargoyla
imza karşılığı evinize gelsin!

~~84 TL~~
63 TL

2. SEÇENEK

Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting
(40 TL değerinde)

ontek

**Hediyeli
abonelik
66 TL**

ABONE FORMU Ekim 2013

adı / soyadı:

firma adı:

mesleği / görevi: doğum tarihi:/...../.....

dergi teslim adresi:

posta kodu: semt:

şehir: e-posta:

tel: faks:

ÖDEME ŞEKLİ

☐ havale gönderiyorum: Türkiye İş Bankası
İstanbul Kurumsal şubesi
IBAN : TR13 000 64 00000 11111 00 39936

☐ abonelik bedelini kredi kartımdan çekiniz.
☐ visa ☐ master ☐ eurocard

***dekontunuzu bize ulaştırmayı unutmayınız**

ABONELİK TİPİ

☐ 9 sayı fiyatına 12 sayı: 63 TL ☐ Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting hediye: 66 TL

kart sahibinin adı / soyadı:

kredi kartı no: son kullanma tarihi:

..... /

fatura bilgileri: ☐ adıma düzenleyiniz ☐ firma adına düzenleyiniz

imza:

fatura adresi:

posta kodu: semt:

şehir: vergi no: vergi dairesi:

Merkezimize her ayın 20'sine kadar ulaşan abone müracaatları ilk çıkacak sayıdan itibaren, 20'sinden sonraki kayıtlar ise bir sonraki ay için geçerlidir.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul
tel: (212) 478 0 300 faks: (212) 410 35 12-13 / web: PCnet.com.tr / e-posta: abone@doganburda.com

